UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Iasonis Mayni I. C. In ... Digesti Novi Partem Commentarii

In Primam Digesti Novi Partem Commentarii

Dal Maino, Giasone

Lvgdvni, M.D.LXIX.

De vsucapionibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96914

Visual Library

§.j.q illud qđ dr̄ in d.l.q agros.eſt ſpāle fauore fiſci cui tributa
debeꝛ:ꝙ illud priuilegiū nō dꝫ extēdi ad alias ciuitates, vt eſt
Peruſinū.q loco priuatorū hr̄, vt l.eū qui vectigal. ĵ.de verb.
34 ſig.† Sꝫ ad hoc facilior eſt rūſio vt ēt ibi dt Lud.Ro.q ciui
tas peruſina a ſummo Pontifice ⁊ Imperatore hꝫ priuilegia
libertatis, vt non ſit ſubiecta nec Pape nec Imperatori ſm
Bar. in l.neqꝫ dorotheum.C.de decu.lib.x.⁊ eundem Bart.in
l.fi.ff.ne qd in lo.ſac.ideo hꝫ fiſcū ⁊ loco principis in ſuo terri
torio,vt inqt Bar.in d.l.fi.ne qd in loc.ſa. Itē adde qđ Bal.in
c.j.in j.not.de preſcr.dt ꝯ Bar.facere.l.cenſualis. C.de dona. ⁊
tex.expreſſum in d.l.vnica.transfor.poſtea tꝫ ꝙ ſi nemo in illo
biēnio ſoluit tributū nō ſufficit bienniū. ſed ſi nouus poſſeſſor
ſoluit tributa:tūc preſcribit per bienniū qđ eſt no. dignum ſm
eum.Tu pondera ꝙ Bar.⁊ doc.hic volunt per d.l.qui agros
ꝙ ſi habens predia tributaria ſteterit per duos annos negli
gens ꝙ ea non coluerit ꝙ priuatur poſſeſſione ⁊ dn̄io ipſo iu
re.Tu dic in ꝯrium fortiter ſtringere tex.in d l.qui agros.in fi.
vbi dt elapſo biennio omnis poſſeſſionis ⁊ dn̄ij carebit iure.
35 †Pondera illud verbum carebit, ꝙ cum ſit futuri tpis non in
telligiꝛ ipſo iure,ſed mediāte ſnīa. Iſta doctrina cōis gl.⁊ doc.
in l.in criminali.C.de iuriſ.om.iud.⁊ in l.iubemus. §.ſane.C.de
ſacroſan.eccl.gl.⁊ doc.in c.ſi diligenti.de fo.cōpe.niſi rn̄deas ex
doctri.valde no.quā tradit Io.Cald.in ꝯſi.x.poſito ſub rub. d
ver.ſig.inci.futurum tp̄s inducit.⁊ in ꝯſil.vj.poſito ſub rubr.de
feu.incip.An ex incuria ⁊ negligentia ad fi.vbi not. limitando
predictā regulam dt qđ verbū futuri tpis,qn̄ de ſui natura eſt
priuatiuū importat ipſo iure,ſicut eſt verbum careat,cadat. ⁊
ſimilia habentia priuationem annexam, ꝑut de verbo careat.
eſt gl.in ꝓuidendum.C.de poſtu. in gl. parua in verbo careat.
q intelligit ipſo iure.⁊ gl.in c.nihil.⁊ ibi do. Abb.in v.col.no.d
elec.⁊ illā gl.in d.l.ꝓuidendū.ēt ſequunꝛ Ang.⁊ Rapha.Cu.
hic.Contra iſtā doctri.tn̄t Semi.in c.diſpendia.in prin.de re
ſcrip.in vj.in iij.⁊ iiij.no.per illū text.vbi text. poſt ꝟbū careat,
addit nec ꝓceſſus valeat qđ nō oportebat addere ſi illud ver
bū careat de ſe iportaſſet ipſo iure.Idē ēt no.tꝫ do. Matheſi.
quē videas in no.cxij. Breuiter iſta opi.quā ego teneo ꝯ Bar.
37 ⁊ doc.vr̄ eſſe mitior.Quā ꝯfirma:† q lex in dubio nunꝙ preſu
miꝛ priuare niſi mediāte iudicis miniſterio, ideo requiriꝛ ſnīa
ſm Bal.in auth.qui ſemel.in j.col.C.qūo ⁊ qn̄ iud. ⁊ in l.q ex re
lationibus.in fi.C.de legi.Difficile tn̄ eſſet in practica obtine
re ꝯ Bar.⁊ doct.quibus nemo ꝯdicit niſi vt ſ.retuli.⁊ ita ha
38 bes expeditū ſm modū Bar. ¶ †Circa tertiū modū ꝑ publica
ꝓclamata facta officio iudicis aſſignatis certis terminis vt ħ
ꝑ Bar. Adde facere illud qđ no. Ange.in repe.l.ſi vacantia.in
v.col.per illū tex.C.de bon.vac.lib.x.vbi tꝫ ꝙ ꝑ talia ꝓclamata
nemine poſtea cōparente ꝓbari pōt bona eſſe vacātia.⁊ ſic ad
neminē pertinere tanquā vacantia eſſe delata fiſco. Sed certe
ꝓut ēt dt do. Alex.ille tex.potius ꝓbat ꝯrium preſertim in ꝟ
bo monumentoꝝ.vbi alia interueniūt vltra ꝓclamationes vt
ibidem per gl.Raph.⁊ Ludo.hic dn̄t qđ illud qđ tꝫ Bart. de
ꝓclamationibus, non vr̄ bene ꝓcedere q vox p̄conis paucis
innoteſcit.auth.q ſemel.C.qūo ⁊ qn̄ iud. ſed ꝓcederet qn̄ ꝓpo
nerenꝛ de hoc edicta in locis publicis,iuxta.l.ſed ⁊ ſi pupillus.
§.ꝓſcribere.ſ.de inſti.Vel ſm do. Alex.qn̄ ꝑ iudicē mitterētur
nūcij ad ingrendū a vicinis illius loci,an alius vnꝙ fuerit dn̄s
vel poſſeſſor.per doc.ipſius Bar.in l.in illa ſtipl'one ſi calēdis.
ad fi.ĵ.de verb.obli.Sꝫ Imo.⁊ Lud.impugnāt iſtā doc. Bar.
q iſta ꝓbatio de neceſſitate nō ꝯcludit ꝓut reqriꝛ. l.neqꝫ nata
les.C.de ꝓb.⁊ c.in preſentia.ex̄ e.Et ad d.l.locoꝝ.de omni agro
deſer.lib.xi.C.rn̄dēt ꝙ ibi eſt ſpeciale in predijs tributarijs ne
remaneāt inculta fauore fiſci,vt dictū eſt.ſ.in precedenti ꝯcl'o
39 ne.† A-e.ħ ēt reprehendit Bar.alio fundamēto: q ꝙ ſtatuaꝛ
alicui terminus ad agendum, vel allegādū de iure ſuo nō pōt
rīr fieri.vt l.j.C vt nemo inuit⁹.plene Bar.in l.titia.ĵ.de accu.⁊
l.papi.§.ſi is q ſ.de inof.teſt.Niſi qn̄ ſubeſſet aliqua iuſta cā.vt
ꝑ Spec.in tit.de emp.⁊ ven.§.nūc dōm. ad fi. ꝑ Io.de Imo.in
l.de pupillo.§.ſi is cui.ſ.de ope.no.nū. Sed in ꝓpoſito nr̄o iſta
non vr̄ eſſe iuſta cā ſtatuendi terminum ꝑ ꝓclamata ad hoc vt
aliqs facili⁹ poſſit ꝓbare ſe dn̄m cū iſtud nō reperiaꝛ iure cau
tū ⁊ videaꝛ eſſe ꝯ equitatē. Sꝫ ad hoc tu potes rn̄dere ſubeſſe
iuſtā cām de dn̄ia rerū remaneant in incerto.l.j.ĵ de vſuc. Bre
uiter tene ꝯcl'onem. Bar.eo.q fundamentū iſtius eſt negati
uū.ſ.qđ res illa nō fuerit in bonis alicuius. Sed ego habeo ꝙ
negatiua q eſt fundamentū alicuius ꝓbaꝛ ꝑ diſcuſſionē factaꝫ
officio iudicis per quā nihil reperiꝛ.l.cū quidā.§.fi.⁊ l.ſeq.in ꝟ
bo explorandum.ſ.de leg.iij.firmat Bar.in d.l.in illa ſtipl'one
ſi Calendis.ante fi.vbi plene dixi. Item ex quo nemo cōparet
in terminis in bāno publico aſſignatis,vr̄ haberi illa res ꝓ de
relictis.ꝑ illud qđ in ſimili dt glo.no.in l.pretoris.in princ.ſ.de
dam.inſe.vbi gl.dt qđ q expectat ſm decretū vr̄ habere rē ꝓ de
relicta,⁊ ſic teneas ꝯcl'onem Bar. ¶ †Sꝫ vltra ſcribentes in
quātū Bar.dt in certis terminis aſſignatis ⁊ nō dclarat quot
aut qbus. Adde regulā no.q hoc declarat quā tradit Ang.in
§.ſi qs aūt nō implēs.in aut.de her.⁊ fal.colla.j. Ubi tradit hāc
ſolēnē regulā qđ iudex nō pōt alicui ſtatuere terminū agendi,
vel docēdi de iure ſuo,niſi ſaltē bina monitio interueniat, ⁊ ſic
niſi iudex ſaltē bis eū monuerit:alias per lapſum termini non
excluderet. Iſtā regulā ſequiꝛ Ang.d Are.faciēs de ea magnū
feſtū in trac.malefi.in ꝟbo necnō ad qrelā. d.Bar.vero.in cau.
clij.ſequiꝛ ſimpl'r do.Alex.reputās iſtā doctrinā eſſe ſing.in ꝯſ.
cviij.j.vol.incip.viſo themate ⁊ diligēter ꝯſideratis verbis ad
fi. Pro iſta regula adde tex.in l.impuberibus.§.fin.in ꝟbo edi
ctus.ſ.de ſuſp.tut.⁊ tex.in §.ſi qs aūt ꝑ redēptione.in auth.de
eccl.titu.colla.ix.quē ibi Ang.ad hoc no.tn̄ Ang. ibi hoc non
firmat,⁊ bene ſm dn̄m Alex.ſi ꝯrium.in l.fi.in j.col.ſ.de fer. Si
militer Lud.in l.ꝙdiū.iij.ff.de acqui.her.multis rōnibus cona
tur dānare dictā regulā Ang.ſubijcit tn̄ qđ in qōne d facto nō
potuit tn̄ clarare qđ iudex voluerit in iudicando ab illa regu
la recedere,⁊ bene fecit:⁊ per iſta habes vt puto multum vtili
ter expeditam iſtam doctrinam Bar.

De vſucapionibus. Lex xv.

1 ☞ In capto ab hoſtibus concurrunt due fictiones.
2 Poſſeſſio eſt triplex.
3 Aduerſatiua qđ ſi,denotat diuerſum factum ⁊ diuerſum ius.
4 Captus ab hoſtibus in vita deſijt poſſidere.
5 In vſucapio.requiritur poſſeſſio ꝯtinuata.
6 Heres non debet eſſe melioris conditionis quam defunctus.
7 Ea que ſunt facti,poſtliminio non continentur.
8 Fictio ad hoc vt locuꝫ habeat ⁊ retrotrahatur requiritur habilitas duorum extremorum.
9 Hereditas iacens poteſt vſucapionem ceptam complere.
10 Si aliqui teſtium dicunt aliquid factum ante vſucapionem,⁊ alij poſt poſſunt reduci ad concordiam.
11 Citatio ad audiendam ſententiam tali de die ante nouo, quomodo intelligatur.
12 Per captiuitatem perdit quis poſ.rerum quas per ſe poſſidebat.
13 Tres rationes quare captus ab hoſtibus perdat poſſeſ.rerū quas poſſidebat ante captiuitatem.
14 Dominium non perditur per captiuitatem.
15 Lex nō ita operatur circa ea que ſunt facti,ſicut circa ea que ſunt iuris.
16 Per captiuitatem interrumpitur vſucapio.
17 An in poſſeſſis ꝑ ſeruū vel alium etiam ex cā nō peculia.interrumpatur vſucapio per captiuitatem domini.
18 Heres nō pōt habere plus iuris quam ipſe defunctus.
19 Uꝫ argu.de fictione poſtliminij ad fictionem legis cornelie.
20 Ubi in fictione tranſlatiua de tpe ad tempus nō reperitur habilitas extremorum,ibi lex non fingit.
21 Uſucapio in peculiaribus ante captiuitatem inchoatam,per captiuitatem non interrumpitur.
22 In peculiaribus dn̄s ignorans poſſidet ⁊ preſcribit.
23 Sine poſſeſſione vſucapio non procedit.
24 Reuerſus in ciuitatem fingitur ſemper fuiſſe in ciuitate, ⁊ in conſequentiam poſſediſſe.
25 An ad vſucapionem ſufficit ſola detentatio.
26 Si ſeruus capti ab hoſtibus emit ex cā peculiari rem aliquaꝫ, interim ius vſucapionis dr̄ eſſe in pendenti.
27 Ius vſucapionis ⁊ dominia rerum ⁊ omnia iura captiui ſtant in ſuſpenſo.
28 Hereditas in quibuſdam ſuſtinet vicem perſone.
29 Hr̄ditas iacēs an cōprehendaꝛ a ſtatuto cridarū diſponenti quē debere cōparere cum iuribus ſuis intra certum tempus.
30 An in poſſeſſis per ſeruū vel aliū nomine dn̄i ex cā nō peculiari perdatur poſſeſſio per captiuitatem,qn̄ ante captiuitatem domini ceperunt poſſideri.
31 Quando licet ſumere arg.ex legibus correctis.
32 An ſit licitum arguere ex legibus habentibus plures ⁊ varios intellectus.
33 Etiam voluntarie abſens preſumitur ignorare ea que fiunt in ciuitate.
34 In his que veniunt in conſequentiaꝫ an requiratur habilitas vt fictio interueniat.
35 Seruus vel filius an extra cām peculiareꝫ acquirant domino ignoranti.
36 Ueritas ſepius examinata magis explaneſcit.
37 Seruus non pōt poſſidere ſed nudā tenutam ſolum habere.
38 Captus ab hoſtibus nec eius ſeruus non poſſunt poſſidere.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

39 Duplex ē rō, q̄re ī peculiarib⁹ dn̄o ignoꝛāte ꝓcedat vſucapio.
40 In poſſeſſis per filium vel alium ex cā non peculiari non perditur poſſeſ. per captiuitatem domini.
41 Captiuitas non nocet vbi dn̄i ſcia in ciuitate nō ē neceſſaria.
42 Exn̄s apd̄ hoſtes nil p̄t vſucapere, nec ēt ceptā vſuc. implere.
43 Iura limitatoꝛia ſeu exce. ponētia extēdunt ex identita. rōnis.
44 Conditio de ſui natura impoꝛtat cauſam finalem.
45 Qualitas poſita in vna cl'a an ſit referenda ad pꝛecedentem clam non habentem oꝛationem perfectam.
46 Cōdō adiecta inſtōne an itelligat repetita i legato poſtea fcō
47 Aduerſatiua coꝝ vero denotat diuerſitatē in iure ⁊ in facto.
48 Ablatiui abſoluti faciunt ɔditionem.
49 Una pars alternatioe que eſt dubia declaratur per aliam.
50 Bona fides eſt facti q̄ tn̄ ſufficit a pꝛincipio ad vſucapionem.
51 Lex noſtra in' pꝛima ſui parte an ꝓcedit in rebus dominicis poſſeſſis ſeu detentis per filium vel ſeruum.
52 Ubi reſtabat modicum tp̄s ad vſucapio. dn̄s reuerſus an fingatur retro vſucepiſſe fictione poſtliminij etiam in reb⁹ extra cām peculiarem ante captiuitatem ꝑ alios poſſeſſis.
53 Pꝛeſcriptio intra pauciſſimos dies ꝑficienda h̄r ꝑ ɔpleta.
54 Si p̄ſcriptio ſit interrupta ad cui⁹ ꝑfectionē reſtabāt pauciſſimi dies, ɔcedit reſti. in integ. ꝑ ɔn̄do lucro pꝛeſcriptionis.
55 An ɔpleta pꝛeſcriptia. domus ex eius poſ. dicatur eſſe ɔpleta pꝛeſcriptio lapidum.
56 Hereditas iacens ɔplet vſucapionem.
57 Hereditas capti ab hoſtibus non eſt vere hereditas ſʒ ficte.
58 In his que ſunt iuris, fictio poſtliminij ⁊ legis coꝛnel. multum operatur: ſecus vero in his que ſunt facti.
59 Fictio legis coꝛne. an operetur idem in ex̄neo hered. ꝙ in ſuo ad hoc vt inchoetur vſucapio rei acquiſite ꝑ ſeruum ex cā peculiari pꝛeambula hoꝛa captiuitatis.
60 In peculiarib⁹ ⁊ non peculiaribus quādo incipit vſucapio.
61 L. fi. ꝯ. fi. ī. eo. ti. ⁊ l. pe. ī. de capt. qualr reducant ad ɔcoꝛdiam.
62 Capt⁹ ab hoſtib⁹ q ꝑ ſeip̄ʒ poſſidebat ⁊ vſucapiebat ꝑdit poſ. ꝑ captiuitatē, ⁊ interrūpit p̄ſcriptio ꝑ cui⁹ tn̄ regreſſum non reintegratur ꝑ fictionem poſtliminij poſ. nec vſucapio.
63 Reuerſus ab hoſtibus oīa recuperat iure poſtliminij.
64 Que ſit ratio quare poſſeſ. perdita per captiuitatem ⁊ vſucapio interrupta ꝑ ius poſtliminij non reſtaurentur.
65 Poſtliminium reſtituit in integ. in his que ſunt iuris.
66 Uſucapio eſt iuris, ⁊ tn̄ requiritur poſ. q̄ hʒ plurimum facti.
67 Fictio vt plurimum fingit circa facta.
68 Lex an fingat ſimpliciter ſuper facto.
69 Dominium, libertas, oblo ⁊ ciuilitas ſunt iuris: ideo reſtituuntur ipſo iure ꝑ fictionem poſtliminij eqtate ſuadēte, ſʒ poſſeſſ. q̄ hʒ multum facti non reſtituitur.
70 Lʒ lex in multis caſibus transferat ipſo iure dominiū in eiſdē tamen caſibus non transfert iure poſſeſ.
71 Poſſeſ. quando a pꝛincipio de nouo acquiritur, ⁊ ſic pꝛout eſt in actu acquirendi, ⁊ appꝛehendendi, dꝛ eſſe facti.
72 Fictio poſtliminij ⁊ legis coꝛn. ⁊ alie fictiones, ſunt fundate in quadam naturali equitate.
73 Uſucapio eſt impium ſeu iniquiſſimum pꝛeſidium.
74 Ratio ad hoc vt ſit bona dʒ eſſe generalis.
75 In peculiaribus ꝓcedit fictio ꝙuis videat cū aliena iactura.
76 Ubi ſubeſt equitas, an habeat locum fictio poſtliminij.
77 Fictio poſtliminij eſt tranſlatiua de vno tp̄e ad aliud tp̄s.
78 Fictio poſtliminij hʒ duo capita.
79 Uerbum vr̄ impoꝛtat fictionem.
80 Uerbum creditur impoꝛtat fictionem.
81 Poſſeſſio ꝑdita ſm̄ veritatem, non p̄t per ius reſtitui.
82 Poſſeſ. non p̄t transferri ſine actuali appꝛehenſione.
83 Que ſit rō q̄re hereditas iacēs nō incipit d̄ nouo vſucapionē.
84 In fictione tranſlatiua regrunt duo extrema habilia, ⁊ iſta habilitas extremoꝝ requiritur in his que finguntur in ɔn̄tiam.
85 Fictio poſtlim. ⁊ fictio legis coꝛne. quid fingunt.
86 Ubi p̄t operari veritas, ibi dʒ operari fictio.
87 An ex iuris diſpo. poſſit q̄ri poſ. nullo actu nature ītercedēte.
88 Poſtliminium reſtituit oīa q̄ ſunt in reꝝ natura, non aūt funditus moꝛtua: qꝛ lex non poteſt illa reſuſcitare.
89 Uſufructus qui oīno fuit extinctus per captiuitatē, non pōt reſtitui iure poſtliminij.
90 Uerba impoꝛtant fictionem ⁊ veritatem.
91 Uerbum vr̄ aliqn̄ impoꝛtat veritatē ſm̄ materiā ſubiectam.
92 Dictio quodammodo impoꝛtat fictionem, ⁊ quid qn̄ eſt ſimul iuncta cum dictione quaſi.
93 Uerbum intellr impoꝛtat fictionem.
94 Captus ab hoſtibus quando dicatur factus ſeruus hoſtiuʒ.
95 Capt⁹ ab hoſtib⁹ lʒ nōdū effect⁹ ſit ſeru⁹ hoſtiū, an ꝑdit poſſ.
96 Qui ē in vinculis publicis vel pꝛiuatis, ſed nō in ſeruitute p̄t poſſidere ⁊ vſucapere.
97 Capt⁹ ab hoſtib⁹ intra eoꝝ pꝛeſidia incōtinenti eſt fact⁹ ſeru⁹.
98 Impedimentū ꝑſone ⁊ non rei, non cāt amiſſionem poſſeſ.
99 Quot extrema regruntur ad hoc vt poſſit inducere fictionē tranſlatiuam de tp̄e ad tp̄s.
100 Qd̄ non eſt in rerum natura, non poteſt fingi
101 Lʒ filij naturales ex ɔcubina legitiment ꝑ ſubſequens mr̄imonium: tn̄ ſi ſint nati p̄ma vxoꝛe viua non legitimantur ea moꝛtua ꝑ ſubſequens matrimonium cum ɔcubina.
102 Due fictiones non poſſunt ſimul ɔcurrere.
103 Lʒ captus ab hoſtibus in veritate ſit ſeruus, dominium ciuitatem ⁊ libertatem perdat: tamen iura ipſius non totalr ſunt perempta, ſed interim remanet in ſuſpenſo.
104 Poſſeſſio que eſt facti non poteſt ſtare in ſuſpenſo.
105 An fictione tranſlatiua de tp̄e ad tp̄s requirantur duo extrema habilia adeo quod vno deficiente fictio ceſſet.
106 Donatio inter vir. ⁊ vxo. ſecuta moꝛte trahitur retro quo ad fructus non vero quo ad dominium.
107 In extremo a quo fictione in tranſlatiua non ſufficit potētia: ſed dʒ eſſe habilitas in eſſentia.
108 Interdū lex fingit ſup ipoſſibili d̄ iure ciui. lʒ nō de iure natu.
109 Donatio inter vir. ⁊ vxoꝛ. in quibus caſibus vʒ ⁊ tʒ.
110 Donatio inter vi. ⁊ vx. trahit retro moꝛte ſecuta, q̄ ad dn̄ium m.
111 Erroꝛ iuris ſufficit quo ad fructus.
112 Mulier pꝛeſumitur eſſe in mala fide ɔſtante mat. in dona. ideo non poteſt facere fructus ſuos.
113 Uxoꝛ q̄do dicatur eſſe in bona fide ⁊ in mala, ⁊ qn̄ lucret fructus, ⁊ quando non remiſſiue.
114 Tranſlatio poſ. ɔſtante mat. non eſt pꝛohibita, ſʒ dominij ſic.
115 Sicut poſ. eſt cā fructuum, ita eſt cā dominij, qꝛ ſine traditione poſ. non p̄t transferri dominium.
116 Quando vxoꝛi non eſt tradita poſ. rei donate, non ɔfirmatur talis donatio moꝛte mariti.
117 Fictio an trahatur ad ea q̄ ſunt impoſſibilia ſm̄ naturam.
118 Fictio limitatur in q̄tum poteſt.
119 In extremo a q̊ vt fictio habeat locū, regritur habilitas in eſſentia. in extremo ad quod ſufficit in potentia.
120 Si legato ꝓcōſulis fuerit demandata iuriſdictio a ꝓcōſule, anteꝙ ingreſſus fuerit ꝓuincialis delegato nihil vʒ qꝛ ꝓcōſul an̄ ingreſſuʒ ꝓuincie nullā iuriſdōnē hʒ. ſ. actū habitū ꝓ ſic.
121 An nepos nati ex filio naturali legitimat ꝑ ſubſequēs mr̄imonin̄ aut ɔ̄ctum cum ɔcubina moꝛtuo filio naturali. ſ. patre iſtorum, adeo quod ipſi auo ſuccedant ab inteſtato.
122 Filij nati ex mr̄imonio ɔ̄cto inter ꝓhibitos an ſi ſupueniat diſpenſatio pape legitimentur.
123 An regrat hilitas extremi ad qd̄ in fictiōe trāſlatiua. ⁊ nu. 125.
124 In fictione trāſlatiua, an ſufficiat extremū ad qd̄ cē hile circa ea q̄ ꝑ̇ncipalr fingunt. lʒ non circa ea q̄ in ɔn̄tiā veniunt.
125 Multa ɔcedunt in ɔ̄n̄iam q̄ ꝑ̇ncipalr non ɔcederentur.
126 An requiratur habilitas in extremo ad quod.
328 An in extremo a quo requiratur habilitas.
129 Ratihabitio ꝑ fictionem trahitur retro item fingit ratificantem fuiſſe p̄ſentem loco ⁊ tp̄e actus ratificati.
130 Ad hoc vt ratiha. bo. poſ. petite ꝑ geſtoꝛē poſſit retrotrahi dʒ fieri intra tp̄s centū dieꝝ, intra qd̄ bo. poſ. agnoſci dʒ.
131 Qui tacet ꝑ centum dies, vr̄ tacite repudiare bo. poſ.
132 Heres p̄t h̄re ratum geſtum noīe defuncti, ſi tn̄ illud poſſit fieri noīe ſui heredis, ⁊ non aliter.
133 Quare fuit ſtatutum vt intra centum dies petatur bo. poſ. Bonoꝝ poſ. ſi intra centum dies non fuerit petita nec ratificata petitio, ſtatim eſt delata ſequenti in gradu.
134 Rei non exiſtentis nulla poteſt eſſe emptio.
135 Conditio in ɔ̄ctib⁹ qn̄ exiſtens trahitur retro ad tp̄s ſtiplonis ɔ̄cte, ſi tp̄e exiſtētis ɔdōnis repiat extremū a q̊ habile ad oblonem ɔ̄hendam ſecus ſi inhabile ex parte rei.
136 Si capt⁹ ab hoſtib⁹ reuertat non fingit iure poſtlim. retro poſſediſſe rē q̄ erat ſua ꝓpꝛia: qꝛ noua app̄henſione opus eſt.
137 Fictio tranſlatiua eſt ɔ̄ria veritati.
138 Actio. l. acq. ꝑ ſuo legato occiſo nō ɔpetit legatario ſed hr̄di.
139 Actio ſemel q̄ſita heredi nō pōt ab eius oſſibus ſeparari niſi mediante ceſſione.
140 An regrat habilitas extremoꝝ in his q̄ veniunt in ɔn̄tiam.
141 Patre ⁊ pupillo captis ab hoſtib⁹ ⁊ ibi moꝛtuis ɔfirmat teſt. pr̄is ꝑ fictio. l. coꝛne. non aūt ſubſtitutio vulgaris.
142 An requiratur habilitas extremi a quo.
143 Per repudiationē legatarij fingitur dominiū rei legate nūꝙ fuiſſe legatarij, ⁊ in ɔn̄iam fuiſſe heredis.
144 In fictione negatiua eius extremum habile, ⁊ ɔueniens eſt non eſſe: ſecus tamen eſt in fictione affirmatiua.

145 Si fili⁹ exhr̃datus decedat deliberante ſcripto hr̃de q̃ poſtea repudiauit,nepos ex filio ſuccedet ab inteſtato vt ſuus:q2 here.filio nunꝙ fuit delata.
146 An ſuis non hꝫ locum ſucceſſo.edictum.
147 Heres fingitur eadem perſona cum defuncto.
148 An venditione ꝯditionali re vẽdita perempta ꝯditio poſt ea exiſtens non trahitur retro.
149 Filio exhere.occiſo,ſi poſtea hr̃ditas pr̃is adeat:ſerui nõ torquentur.ſi vero teſt̃m fiat irritum repudiatione:tunc bene torquentur:q2 filius vr̃ retro fuiſſe hoꝝ dñs.
150 Rati homicidij noie meo fci ita obligat acſi ratificãs feciſſet.
151 Fictio declaratoria non requirit extrema habilia.
152 Lex declaratoria trahitur retro,etiam ad preterita.
153 An fictione trãſlatiua,ẽt in extremo a q̊ non reqrit̃ habilitas.
154 An fictiõe ĩductiua reqrunt̃ extrema hĩlia.ſec⁹ ĩ declaratoria.
155 An poſſeſſa ꝑ ſeruũ vel filiũ ex cã peculiari eo tpe q̊ pr̃ vl̃ dñs erãt in captiui.apd hoſtes vſucapiant̃ vere, an ſolũ ꝑ fictionẽ.
156 Verbum intell̃r,importat fictionem.
157 Fictio non procedit niſi ſubſiſtente equitate.
158 Vſucapio eſt ꝯ eqtatẽ naturalẽ,cũ ꝓcedat cũ alteri⁹ iactura.
159 Vſucapio vere ꝓcedit ꝑ ſeruum hr̃ditarium vna cum hr̃ditate iacente que ſubſtinet perſonam defuncti.
160 Hr̃ditas iacens,dr̃ hr̃e dñiũ ſeruoꝝ ⁊ aliaꝝ reꝝ hr̃ditariarũ.
161 Serui hr̃ditarij acqrũt ꝑ ſtipl̃onẽ ⁊ acceptil̃onẽ he. iacen.
162 Aduerſatiua ſꝫ ſi,copula aduerſat̃ in fcõ, ſꝫ idem ius ſtatuit.
163 Hereditati iacenti p̃t dari curator.
164 Qd̃ hr̃ditas iacẽs ꝯpleat vſuca.eſt receptũ de iure ſingulari.
165 Fictio,⁊ veritas non poſſunt ꝯcurrere circa idem.
166 Hr̃ditas iacens p̃t ꝯplere vſucapionem ceptã, ſꝫ de nouo nõ p̃t inchoare vſucapionem,⁊ que ſit ratio huius.
167 Quid ſit fictio,⁊ qd̃ diffinitiones ponuntur ꝑ doctores.
168 Que dr̃ia eſt inter fictionem ⁊ p̃ſumptionem.
169 Fictio ſemꝑ eſt ꝯ veritatẽ ⁊ denotat ꝓprietatem.
170 Caſus fict⁹ nõ hꝫ locũ ĩ ſtatutis ĩ qb⁹ ꝟba debẽt ꝓprie accipi.
171 Fictio ꝯſonat cũ x.p̃dicamentis.⁊ q̃ ſint x.p̃dicamenta.
172 Fictio operatur iuris effectus,ideo tendũt ad bonũ effectuꝫ.
173 Quo iure fuit inducta fictio.
174 Fictio non p̃t induci ab homine,ꝙ ad effectum iuris.
175 Nomina appellatiua ſunt certa ⁊ immutabilia: ideo ꝓhibitũ eſt homini ea immutare.
176 An pater poſſit emancipare filium ad vnum actum.
177 Patria poteſtas eſt indiuiſibilis.
178 In vna ⁊ ea.perſona p̃t ꝯcurrere duplex qualitas ꝯria.
179 Si ſunt duo fratres in ptãte pr̃is,vnus p̃t dare alteri bona ꝓfectitia ꝯſentiente patre.
180 Emancipatio ad vnum actum an poſſit fieri tacite.
181 Quotuplex ſit fictio.
182 Permiſſum in vno,cenſetur in alio negatũ,⁊ hoc ꝑ viam preſumptionis,non autem fictionis.
183 Duplex eſt fictio vna ſubſtantie alia accidentis.
184 Pater dr̃ orbatus filio lꝫ viuat ſi eſt patri inutilis.
185 Priuilegia q̃ dantur mulieribus viduis,dant̃ etiaꝫ inutil̃r nuptis que habent maritum inutilem.
186 Fictio inductiua an cadat ſuper impoſſibili.
187 Conceptus hr̃ ꝓ nato ⁊ qualiter hoc intelligatur.
188 Impoſſibile ẽ de natura ꝙ aliqs in trib⁹ mẽſib⁹ naſcat̃ viu⁹.
189 Impoſſibilitas q̃ vr̃ reſultare ex breuitate ⁊ anguſtijs tp̃is non hꝫ vitiare.
190 Potius ꝯſideratur natura ⁊ ꝯſuetudo generandi ſita in homine ꝙ̃ vitium accidentale.
191 Dictio ꝑinde,⁊ quodãmodo,⁊ ꝑ iaꝫ nato importãt fictionẽ.
192 Impoſſibile ẽ in ſpẽ ⁊ in gñe hoĩꝫ ꝙ aliqs in ꝑpetuũ viuat.
193 Longiſſimum vite ſpatium in hoĩe eſt centum annoꝝ.
194 Mortuus per q̃tum tp̃s poteſt fingi vixiſſe.
195 Dictio in perpetuum.quid importet.
196 Duo rei debendi poſſunt ꝯſtitui in mutuo ex vna ⁊ eadeꝫ numeratione pecunie.
197 De ſubſtantia mutui eſt ꝙ transferatur dñium.
198 Habens actionem ad rem fingitur hr̃e rem.
199 Duo poſſunt eſſe domini inſolidum in dominio ꝯnexo.
200 In dote dominium eſt penes patrem ⁊ filiam in ſolidum.
201 Si vnus vulneret aliquem mortifere adeo qd̃ certum eſt eum morituꝝ ex illo vulnere,⁊ poſtea ex interuallo alius eundẽ occidit vterqꝫ tenetur de occiſo.
202 Impoſſibile eſt de natura qd̃ duo vere occidant eundẽ hoĩeꝫ diuerſis tp̃ibus:q2 homo non p̃t bis mori.
203 De p̃uatione ad habitũ nõ ẽ poſſibilis regreſſus ſm naturã.
204 Vnus bene p̃t mori vno tp̃e ⁊ alio fing mortuus.
205 Mutus p̃t ꝯhere matrimonium ⁊ recipere dotẽ,⁊ obligatur ad eius reſtõnem,⁊ fingitur dotem ſtipulatus.
206 Seruus vel tabellio bene poſſunt ſtipulari acquirendo dño ſuo vel alteri non aũt eum obligando.
207 Defectus ſolennitatis non impedit fingi ſtipl̃onem.
208 Verba q̃tũcũqꝫ ãpla ⁊ gñalia ſꝑ reſtrĩgũt̃ ad ꝑſonas habiles
209 Qd̃ fictio ñ poſſit cadere ſuꝑ ĩpoſſibili d̃ natura qũo ĩtelligat̃.
210 Fictio non p̃t cadere ſuper impoſſibili de iure.
211 Fictio non trahit ſe retro ad tp̃s de iure ꝓhibitum.
212 Fictio non cadit ſuper impoſſibili natura.
213 Adoptio eſt ficta filiatio.
214 Contra naturam eſt,vt cum aliqd ego teneo quod tu quoqꝫ illud tenere videaris.
215 Fictio non hꝫ locum ſuꝑ eo ꝙ eſt impoſſibile ſm fictioneꝫ.
216 Idem opat̃ fictio in caſu ficto qd̃ veritas in caſu vero.
217 Fictio inductiua an cadat in his q̃ ſunt meri facti vel facti,⁊ iuris ſil̃: nam in his q̃ ſunt iuris tñ non cadit.
218 Lex tunc demum recurrit ad mendicatũ ſuffragium fictionis quando alia remedia ceſſant.
219 Lex non fingit in facto qd̃ eſt omni iuris effectu remotum.
220 Facta ꝓ infectis haberi non poſſunt.
221 Fictio cadit ſuꝑ his q̃ ſunt facti.non ſuꝑ his q̃ ſunt iuris.
222 Qñ in l.apponunt̃ ꝟba importãtia fictionẽ,⁊ imꝓprietatẽ, ſi apponat̃ in his q̃ ſunt iuris ⁊ pñt eſſe ꝟa,ſm ꝓprietatẽ,dñr potius veritatis exp̃ſſiua ꝙ̃ fictionis,vel imꝓprietatis.
223 Lex fingendo,vel loquendo,vel ꝟba fictionis in actu pendente a ptãte legis,facit vere,⁊ non ficte.
224 Lex diſponens ſuꝑ his q̃ ſunt iuris etiam ꝑ ꝟba importantia fictionem dr̃ vera facere.
225 Lex p̃t facere filium ꝟe ſui iuris vel nõ legitimũ ꝟe legitimũ.
226 Statutum ꝙ filia nupta in oĩbus habeatur,vt ſui iuris,intelligitur ꝙ vere erit ſui iuris.
227 An filius ſpurius,vel naturalis legitimat⁹ habeatur,vt vere legitimus,⁊ non ꝑ fictionem.nu.254.
228 Lex inanimata diſponens circa ea q̃ ſunt iuris,inducit veritatem ⁊ non fictionem.
229 Omne legitimum eſt iuris.
230 Legitimati in nullo differunt a vere legitimis.
231 Vl̃is negatiua dꝫ intelligi vl̃r:al̃s oratio redderetur falſa.
232 In laudo appell. legitimoꝝ ⁊ naturaliũ veniunt legitimati ẽt per comitem palatinum.
233 Legitimati ſunt ſui iuris,⁊ habent exiſtentiam ſuitatis.
234 Ltĩatis debet̃ ltĩa ĩ bõis allodialib⁹ pr̃is ſicut vere legitimis.
235 Legitimati ſuccedunt parentibus ab inteſtato,ſil̃ cũ vere legitimis ⁊ naturalibus.
236 Ltĩati p̃teriti in teſtõ pr̃is hñt ius dicendi nullũ de iure ciui.⁊ ꝯtab.de iure p̃to.item q̃relam inoff.teſta.
237 Ltĩmat⁹ p̃t hr̃s inſtitui a pr̃e in teſta.cũ duobus teſtibus.
238 Aut.ſi q̃ mulier.C.de ſacroſ.ec. hꝫ locũ in hñte filios ltĩatos.
239 Per filios ltĩatos ꝯſeruatur agnatio,⁊ familia pr̃is.
240 Statutũ ꝙ exiſtentib⁹ filijs maſ.filie femine nõ ſuccedant eſt inductũ fauore agnationis,⁊ familie,⁊ hꝫ locum in ltĩmatis.
241 Legitimati ſuccedunt non ſolũ pr̃i,ſꝫ ẽt in here.agnatoꝝ iure agnationis ſicut vere legitimi,⁊ naturales,niſi ſit ltĩmat⁹ ꝑ oblationem curie:q2 tunc non ſuccedit agnatis.
242 Legitimatus non dꝫ a pr̃e inſtitui ſub ignominia.
243 Legitimatus dꝫ inſtitui ſub noĩe legitimitatis.
244 Nullus eſt ſpurius quin ei inſit legitimatus naturalis.
245 Eſſe ſpurium eſt quoddã velamen ꝑꝑ ꝙ non dr̃ filius tñ ipſa gñatio non p̃t aboleri.
246 Legitimati in qbus differant a legitimis.⁊ nu.297.
247 Ltĩati non ſuccedunt in feudis nec in emphyteuſi eccl̃aſtica, nec admittunt̃ ad eccl̃aſtica beneficia,p̃ſertim ep̃atus.
248 Per adoptionem filius efficitur vere legitimus.
249 Legitimatio non p̃t fieri ſine authoritate principis.
250 Legitimatio eſt fortior adoptione.
251 Legitimatio an trahatur retro.
252 Legitimati non veniunt in diſpoſitione teſtatoris appell̃one filioꝝ legitime deſcendentium.
253 Moriẽs cũ filijs ltĩatis nõ dr̃ decedere cũ filijs ltĩme natis.
254 Legitimatus an ſit vere ltĩmus, vel ficte.
255 Legitimatus fictione iuris dr̃ legitime natus.
256 Legitimi filij dñr qui ex nuptijs ꝓcreati ſunt.
257 Legitimatus a principe non hꝫ oĩa iura legitimoꝝ.
258 Diuerſitas noĩuꝫ inducit diuerſitatem effectuum.
259 Proprie loquendo aliud eſt quem eẽ filium legitimum,aliud filium legitimatum.
260 Legitimati ſunt infames infamia facti.
261 Legitimati non veniunt in acq̃ſitione emphyteuſis facta ꝑ patre ⁊ filijs ſuis legitimis.
261 Ltĩati ñ ſuccedũt in relicto facto alicui in tp̃e filioꝝ ltĩmoꝝ.
263 Non ſufficit ciuil̃r factum ad implendam ꝯditionem.

Donatio

264 Donatio oium bonoꝝ vel maioris partis facta ꝑ carentem filijs reuocat ipſis natis, ſed non ꝑ legitimationem ſpurioꝝ.
265 Conſuetudo ꝑferens primogenitū non hʒ locū in legitimato.
266 Legitimatio eſt fictio.
267 Si filius natu. legitimetur poſt mortē patris vʒ ſubſtitutis pupillaris ſibi facta a patre in teſta.
268 Si pr̄ inſtituit filium ſpurium ⁊ poſtea eo viuente fecit eū legitimari inſtitutio ↄualeſcit: qꝛ retrotrahitur legitimatio.
269 Exheredatio filij ſpurij eſt inepta. ſicut exhe. ex̄nei.
270 Semel ſpurius non p̄t deſinere eſſe ſpurius.
271 Ueritas naturalis non p̄t authoritate. l. immutari.
272 Quis non p̄t eſſe in duplici ſtatu ↄrio.
273 Filius legitimatus non eſt vere vere legitimus.
274 Dictio perinde, denotat fictionem.
275 Etiā legitimatus ꝑ ſubſequēs mr̄imoniū nō eſt vere legitim⁹.
276 Uitium illegitimitatis a quo iure ꝓcedat.
277 Statutum ꝙ exiſtentibus filijs maſculis femine non ſuccedant patri an ꝓcedat in filijs maſculis legitimatis.
278 Legitimati ſuccedunt ab inteſtato ſimul cum alijs filijs legitimis ⁊ naturalibus.
279 Legitimat⁹ in tp̄e he. excludit maſculos ltimos ⁊ naturales.
280 Si vinco vincentem te a fortiori vincam te.
281 Lex loquēs ꝑ verba naturalia verificat ēt in non legitimo.
282 Stante ſtatuto ꝙ pater teneatur emendare damnum datuʒ ꝑ filium hʒ locum in filio naturali.
283 Filius legitimatus an ſuccedat patri ſtante ſtatuto ꝙ exiſtentibus maſculis femine non ſuccedant.
284 Statutū loquens de filijs legitimis non extēditur ad filios legitimatos etiam per ſubſequens matrimonium.
285 Fili⁹ legitimus ⁊ natu. excludit nepotē ex ſe natū: ſi tñ filius ille fuit emancipat⁹, ⁊ deinde readoptat⁹, nō excludit nepotē.
286 Statutum ꝙ exiſtentibus filijs maſculis femine non ſuccedant, non hʒ locum in legitimatis.
286 Magis cōis opi. dꝛ in qua plures doct. ↄcordant.
288 Statutū limitans in femina filia quotam ſuccedendi exiſtētibus maſculis intellr̄ limitare in filio legitimato. ⁊ nu. 289.
290 Filia dotata q̄ ꝑ ſtatutū patri non ſuccedit non impedit qn pr̄ poſſit relinq̄re ſcd̄e vxori pluſq̄ reliquerit ipſe filie dotate.
291 An ſtatuta loquentia de ciuilibus habeant locum in forenſibus receptis in ciues.
292 Aliud eſt eſſe ciuem, aliud haberi pro ciue.
293 An ciues recepti ex forma ſtatuti vel reformationis intelligātur eſſe vere ciues, an per fictionem.
294 An ſint ciues naturales ⁊ ciuiles.
295 An ſtatutum loquens de offendente ciuem habeat locuʒ in eo qui ad ciuilitatem receptus eſt ꝑ priuilegium.
296 Uera ciuilitas ita p̄t induci ꝑ ſtatutū ſicut ꝑ originem.
297 Quoties lex poteſt aliquid ꝑ veritatem introducere, intellr̄ vere ⁊ non ficte introducere.
298 Ciuitas quotuplex ſit.
299 Noīe filioꝝ non ↄtinentur niſi naturales, ⁊ non adoptiui.
300 Effecti ciues ex ↄſtōne habens ius ciuium ex origine: qꝛ ſunt rei ciues.
301 Qui nō ꝑticipant in publicis honorib⁹: non dr̄ ꝓprie ciues.
302 Effectus ciuis in oībus, ⁊ ꝑ oīa ↄtinetur ciuium appellōne.
303 Si ſtatutū diſponat, ꝙ mercatores forenſes ꝓ ciuib⁹ habeantur denotat ſimilitudinem, ⁊ non vnitatem.
304 Ciuitas ⁊ patria idem important.
305 Statuta ꝙ doc. habeant ꝓ ciuib⁹ originarijs iducūt fictionē.
306 An ꝓuilegiati vt tales gaudeāt bñficio eoꝝ, q ꝓp̄e ſunt tales
307 Priuilegium equipollet nature.
308 Si ſtatutum diſpo. ꝙ ſcholares habeantur ⁊ tractentur pro ciuibus, an ſtatuta in ciuibus, habeant locum in ſcholaribus, ⁊ an tale ſtatutum dicatur fictionem inducere.
309 Bñficia ↄceſſa ciuib⁹ ↄtinētia honeſtatē extēdunt ad illos q ex forma ſtatuti debēt tractari tāq̄ ciues, lʒ nō ſint facti ciues.
310 Fictio tranſlatiua trahens ſe retro non ↄprehendit geſta medio tp̄e neceſſitate.
311 In ↄctibus celebratis ſub ↄditione caſuali vel mixta eueniente ↄditione trahitur retro.
312 In legatis ↄdōnalib⁹ adueniēte ↄdōne legati, ñ trahit retro.
313 In vltimis voluntatibus ↄditio negatiua trahitur retro. ſec⁹ in ↄditione affirmatiua.
314 In ↄctibus ↄditio trahitur retro, quo ad oīa que habuiſſet ſi ↄctus fuiſſet celebratus.
315 In legatis ↄditio non trahitur retro quo ad ↄmodum rei legate, ⁊ eius acq̄ſitionem, ſed bene quo ad reſcindenduʒ alienationem medio tp̄e per heredem factam.
316 Que ſit rō diuerſitatis q̄re in legatis ↄdōnalibus q̊ ad acq̄ſitionē inſpicit tp̄s exiſtentis ↄdōnis, ſed in ↄctibus ↄditio. initium, ⁊ ſic tp̄s ↄctus q̊ ad acq̄ſitionem, ⁊ vide alias rōnes. ī. in ver. aliam rōnem. ⁊ in ver. tertiam. ⁊ in ꝟ. quartam. ⁊ in ver. quintam ⁊ vltimam. nu. 317. 318. ⁊ 320.
317 In ↄctibus ↄditio retrotrahitur.
318 Heres adeundo quaſi ↄhit cum legatarijs.
319 Rl̄a ꝙ aditio here. trahatur retro non eſt ſemper vera: qꝛ nō trahitur retro quo ad omnia.
320 Contractu perfecto amplius reuocari non pōt.
320 In ſnīa an ↄditio trahatur retro.
322 Snīa eſt ſtricti iuris.
323 Ultime voluntates an habeant inſtar ↄctum bone fidei.
324 Uerba ſnīe ſunt ſtricte intelligenda. ſecus in vltimis volun.
325 Licitū eſt arguere ꝟbis p̄toris, ſeu iudicis, ad ꝟba teſt. ⁊ eↄ.
326 Factum iudicis ⁊ teſta. equiparantur.
327 Bonum eſt arg. de iudicijs ad vltimas voluntates.
328 Sicut ꝓhibitio de nō alienādo facta ꝑ teſtatorē impedit dñij trāſlationē, ſic ēt ꝓhibitio facta ꝑ iudicē, vel ꝑ eius ſnīaꝝ.
329 Judicia an equiparent magis ↄctibus q̄ vltimis volūtatib.
330 Si ep̄s excōicauit aliquē ſub ↄdōne q̄ pendente ille deſijt eē ſubditus ep̄o, ſi poſtea extitit ↄditio an erit excōicatus.
331 Excōicatio eſt pena grauis.
332 De ↄdemnato ꝓ maleficio ad centum, ⁊ ſi dictam non ſoluerit intra decem dies, ⁊c.
333 In criminalibus eſt eligenda mitior pena.
334 Statutū ꝙ ꝓuat⁹ vēdēs ſal puniat pena capitali: ſi ꝓuat⁹ vēdidit, ſʒ anteq̄ accuſaret ſit nouū ſtatutū ꝙ ꝓuatus vendens ſal puniat in xxx. lib. tm̄. ſi accuſatur qua pena veniet punied⁹.
335 An ſtatutum ↄcedens beneficium abolitionis extendatur ēt ad carceratos.
336 In dubijs eſt fienda interpretatio ↄ̄ fiſcum.
337 Cancer non eſt ad penam, ſed ad cuſtodiam.
338 Conditio an trahatur retro in ↄctibus ⁊ vltimis voluntatib⁹ ⁊ in ſnījs ⁊ in reſcriptis.
339 Que ſit rō quare ↄditio ꝑtātiua exiſtens non trahat retro.
340 Actus medius impedit ↄiunctionem extremoꝝ.
341 Qñ dicatur ↄditio ꝑtātiua.
342 In fictione tranſlatiua requiruntur duo extrema habilia.
343 Si filius capti ab hoſtibus fecerit teſtm̄ ⁊ moriatur anteq̄ pr̄ reuertatur ab hoſtibus, an eo reuerſo rumpatur teſtm̄.
344 Si teſtator legat titio fundū ſub ↄdōne, ⁊ dꝛ ꝙ ſi talis ↄditio extiterit, ꝙ ex nunc legabat titio talem fundū: titio mortuo ↄditione exiſtente an legatum debeatur titij hr̄dibus.
345 Teſtator pōt facere ꝙ illud q̄ non eſt tranſmiſſibile ad heredes tranſmittatur, ⁊ eↄ.
346 Uoluntas teſtatoris in vltimis voluntatibus tanq̄ rl̄a predominatur, ⁊ attendi dʒ.
347 Heres in dubio dʒ preſumi minus grauatus a teſtatore.
348 Qui ꝑ alium facit an dicatur ipſe vere facere. ⁊ nu. 351.
349 In his q̄ acquiruntur per actum naturalem, ꝓcurator nihil differt a nuncio, qꝛ vere acquirit.
350 Lʒ ↄſtitutum de poſſidendo ſit ficta traditio: tñ ex eo acquiritur vera poſſeſſio.
351 Qui ꝑ alium facit an dicatur vere facere vel ficte.
352 Mandati turpis nulla eſt obl̄o.
353 Statū ꝙ ſi qs ꝓduxerit exceptionē aliq̄ ↄ̄ inſtr̄m ↄfeſſionatū, ⁊ eā non ꝓbauerit, puniat intm̄, an habeat locū qñ qs ꝓduxerit ꝑ ꝓcuratorē hñtem ſpāle mandatū, ⁊ non ꝓbauerit.
354 Aliud eſt vendere, aliud mandare de vendendo.
355 Principium eſt ſpectanduʒ ⁊ non finis, qñ finis trahit neceſſariam ↄñiam a principio.
356 Directa actio vſufr. ⁊ fideic. acq̄ſita ꝑ ꝓcuratorē acqrit dño.
357 Mandans an dicatur vere facere qñ mandat illicitum.
358 De iure can. nulla pena ē maior excōicatiōe, q̄ morti eq̄parat.
359 Uerbum ↄmittere eſt cōe ad ↄprehendendum vere tam mandantem q̄ mandatarium.
360 Si ꝓcurator cum ſufficienti mandato iurat falſuʒ in animaʒ dñi: eſt vere periurus, ⁊ non ficte.
361 An faciēs deli. ꝑ aliū puniat ex ꝟbis ſtatuti ſicut ſi ip̄e feciſſet.
362 Naturalis rō eſt potentiſſima in interp̄tatione ſtatutoꝝ.
363 Pena extenditur qñ diſpoſitio redditur illuſoria.
364 In materia delicti lex loquēs in ꝑſona ↄp̄hendit ēt mandātē.
365 Lex puniens portantes arma vel merces ꝓhibitas infidelibus hʒ locum in mandante.
366 Mādās clericū ꝑcutere incidit in excōicationē ſicut faciens.
367 Lex puniens delicta eſt extendēda ſicut fauor, cum ꝑtineat ad fauorem reipu. delicta puniri. ⁊ nu. ſeq.
368 Statutum ↄcedens premium accuſanti delinquentem, extenditur ad denunciantem.
369 Mandans dꝛ etiam principalis cauſa delicti, cum mandatarius in dubio non fuiſſet alias facturus.

370 Quelibet.l.non extendenda dꝫ extēdi, vt euitet̃ abſurditas.
371 Mādās eſt pluſꝙ̃ homicida ⁊ magis delingt ꝙ̃ mandatari⁹.
372 In delictis ꝯſiderantur duo extrema.ſ.animus delinquentis ⁊ executio delicti.
373 Qñ in ſtatuto eſſet appoſitū ꝟbū imponens vnicā pſonalitatem in tali ſtatuto ꝯp̄henditur mandans vel faciens.
374 Statu.puniēs occidētē ꝓp̄ꝛijs manib⁹ nō ꝯp̄hēdit mādātē.
375 Papa ſuis manibus imperatorē ꝯſecrat ⁊ coronā imponit.
376 Impator Alemanus tenetur ire pſonaliter Romā ad ſuſcipiendā coronam,nec poſſet ei mitti alibi.
377 Scribens alterius teſta.vel codicillos ſi aſcribat ſibi legatū ſua manu punitur pena falſi.⁊ que ſit huius ratio.
378 Statutum Mediolani ꝙ nullus corporal̃r puniatur niſi lege municipali caueatur, ſed al̃s pecunial̃r arbitrio iudicis ſi alio ſtatuto caueatur,ꝙ homicida capite puniatur faciēs homicidium:tunc non ꝯprehendetur mandans.
379 Statutū imponens penam ꝓ homicidio vel vulnere non ꝯprehendit mandantem.
380 Statutum ꝓhibens fieri pacem homicide non hꝫ locū in mādante,cuius mandato factum fuit homicidium.
381 Statutum ꝙ ſi quis inueniatur de nocte puniatur tali pena non ꝯprehendit mandantem.
382 Statu.puniens ꝯmittētē delictū īdiſtincte ꝯp̄hēdit mādātē.
383 An inhabilis poſſit eſſe ꝓcurator ad ꝯſtituendū habilem.
384 Que fuit cauſa introducendi fictiones.
385 Filius exhr̃datus in teſta. patris hr̃ ꝓ mortuo. ⁊ ſic lꝫ viuat naturaliter fingitur mortuus.
385 An aditio here.habeat vim ſol̃onis an ſimpl̃r ꝯfuſionis q̃do debitor ſuccedit creditori vel ꝯ̃.
387 Non ſufficit ficta ſol̃o ꝑ fideiuſſorē facta creditori ad hoc vt ꝯpetat actio mandanti ꝯ̃ reum.
388 An plures fictiones poſſint circa idem ꝯcurrere.
389 Si ꝓcurator emat fundū ⁊ venditor ſe ꝯſtituat precario noīe ꝓcuratoris poſſidere,an ex hoc domino ꝓcu.queratur directa poſſeſſio ⁊ dñium.
190 Juriſconſultus non eſt veriſimile ꝙ incontinenti ſe corrigat.
391 Lꝫ ꝑ pactum legis ꝯmiſſorie vel additionis in diem, in qbus transfertur dñium ipſo iure ex reſol̃one tituli:tū ſi tale pactū ſiat ꝓcuratori reſoluto poſtea ꝯ̃ctu acquiritur ipſo iure poſſeſ.vel dñium ꝑ ꝓcuratorem ipſi dño.
392 Primordialis natura diſpoſitionis eſt attendenda.
393 Statutum loquens in caſu vero ꝓcedit in ficto ſubrogato loco caſus veri.
394 Per ꝯſtitutū ⁊ ſic ꝑ actū fictū,nō traſſert̃ vera poſſeſſ.ſꝫ ficta.
395 Per actum fictum ſm magis cōem opp. acquiritur dño vera poſſeſſio ⁊ verꝫ dominium.
399 Per inueſtiturā factā ꝓcuratori,acqrit̃ dño ius in bñficio.
397 Due fictiones bñ ꝓñt ꝯcurrere qñ oriunt̃ ꝺ diuerſis fontib⁹.
398 Lꝫ ꝓcurator poſſit acqrere ꝑ actum fictū dño veram poſſ.⁊ verꝫ dominium non tamen p̄t transferre.
399 An plures fictiones poſſint circa idem ꝯcurrere.
400 Duo ſpālia non poſſunt circa idem ꝯcurrere.
401 Reſcripta ⁊ priuilegia principiū non valent ſi ꝯtineant duo ſpālia:nam debent ſic interpretari ne cōtineant duo ſpālia.
402 Sicut vna petitio non p̄t opari plures ꝯpēſationes: ita vna equitas non p̄t parere plures fictiones.
403 Qñ vna fictio venit in alterius ꝯñiaꝫ bene poſſunt ꝯcurrere.
404 In fictionibus ordinatis ad finem due fictiones fineꝫ ꝯiunguntur ad vnum effectum.
405 Quando vna fictio dicatur venire in ꝯñtium alterius.
406 Due fictiones precedentes ex diuerſis fontibus, ⁊ circa diuerſa bene poſſunt concurrere.
407 Actio preſcriptis verbis eſt ſubſidiaria: ideo non concurrit cum alia que ex eodem fonte ꝓcedat.
408 Actio ex vendito ex ꝯ̃ctu noīato, ſed actio preſcriptis ꝟbis ex ꝯ̃ctu nominato.

SI is qui ꝓ emptore.

Iſta lex ſm Bart. eſt difficilis in tex.difficilior in gl.⁊ difficillima in materia ex gl.iō Bar.eaꝫ ſolēniter repetijt.Sꝫ cū virt⁹ circa difficilia ꝯſiſtat,vt ingt Ariſto.in ij. ethico. ⁊ q̊ difficilius eo p̄clarius,nos quoqꝫ eam pleno ſtylo q̃tū ingenij vires ſuppetent ꝓ cōi vtilitate citra oſtentationē,⁊ ambitū ꝯmentādaꝫ aſſumpſimus.Qd ſi min⁹ opin.nr̃a aſſequemur,nobiſcū ſalteꝫ bene actum putauimus, poſteris materiā vberi⁹ cogitandi ⁊ acutius inueſtigandi reliquiſſe,p̄ſertim qd poſt Bar.ceteri fere ſcriptores,⁊ ꝯpendioſius ꝓceſſerunt. ¶ Ingtū tñ Bar.⁊ ēt Ang.dicunt ꝙ iſta lex eſt difficilis in tex.⁊ difficilior in gl. iſtud verum q2 quaſi oēs gl.ſunt declaratiue text. nec in eis reperitur vbi iſta maior gloſſ.difficultas ꝯſiſtat, iſtud eſt tenue.ſed ideo dictū,vt nihil ex dictis ꝑ Bar.intactū relinquat̃. ¶ Ceterum ne videar omiſſis initijs, ⁊ quaſi illotis manibus ꝓtinus ad rem accedere,vt ingt iuriſconſ.in l.j.ff.de orig.iur. Ideo ad euidentiā huius difficilis legis,⁊ eius difficillime materie, premitte ꝙ in capto ab hoſtib⁹ q reuera efficitur ſeruus hoſtium §.ſerui.inſti.de iur.perſ.habemus duplicē fictionē, ⁊ iſte fictiones ꝓuident oī caſui ſiue captus reuertatur ab hoſtibus ſiue
1 apud eos decedat.† Una eſt fictio poſtliminij, q̄ ꝓcedit ſi captus reuertat̃ ab hoſtibus,⁊ ita fingit eū nunq̄ fuiſſe captū, ſꝫ ſemper in ciuitate ſtetiſſe,vt l.retro ceditur.j.de cap. ⁊ ſic ex captura remanet illeſus,⁊ ꝑ hoc recuperat oīa iura ſua.vt.§.ſi ab hoſtibus.⁊ §.ſeq.inſt.q.mo.ius pat.pot.ſol.vbi ēt tex.declarat quare dicat̃ poſtliminij,⁊ ponit eius etymologiam.Iſta fictio poſtliminij fuit inducta de iuregentiū cōi oībus gentib⁹. l.poſtliminium.in p̄n.⁊ ibi gl.declarat.j.de cap.ſicut etiā bella fuerunt a iuregentium inducta.l.ex hoc iure.ff.de iuſt.⁊ iur. ¶ Scđa eſt fictio.l.cornel.q̄ fingit captū ab hoſtibus ſi penes eos decedat fuiſſe mortuum p̄ambula hora captiuitatis, ⁊ ſic eum deceſſiſſe liberꝫ,lꝫ in veritate ſit mortuus ſeruus.Ideo ꝓp talem fictionem hꝫ hr̃dem,ſicut in veritate mortuus fuiſſet in ciuitate liber exiſtens.Iſta fictio fuit inducta ꝑ l.corn. ⁊ ſic de iure ciuili,vt d.§.ſi ab hoſtibus.⁊ §.ſeq.inſtit.qui.mod.ius pa. pot.ſol.⁊ l.poſtliminij ius.in p̄nc.⁊ l.in oībus.j.de capt.⁊ l.lege
2 cor.ff.de teſta.⁊ l.lex corne.ff.de vulg.⁊ pup. ¶ † Scđo p̄mitte ꝙ triplex eſt poſſeſſio. Nam q̄dam eſt poſſeſſio q̄ hꝫ multum facti ⁊ parꝫ iuris,vt eſt illa q̃ ꝑ noſmetipſos habemus. qñ qs poſſidet ꝑ ſeipſum aīo ⁊ corpore ſuo: Nam hꝫ multū facti.q2 requiritur app̄henſio corporalis,q actus eſt facti.l.j.in princi. ⁊ l.iij.in prin.ff.tit.j.reqritur etiam anim⁹ qui ſil̃r eſt facti.l.bonefidei.ff.de acq.re.do. Item hꝫ parum iuris,habito reſpectu ad factū,hꝫ tñ aliquid iuris: q2 lex ei aſſiſtit.item in retentione ipſius:q2 ſi recedat de poſſeſſione, myſterio iuris ciuilis retinet abſens poſſeſſionem,ex q̊ hꝫ facultatem ad eā reuertendi.l. iiij.§.nerua filius.⁊ l.clā poſſidere.§.q ad nundinas.⁊ l.ſi id qd. §.ſi.ff.ti.j.⁊ de iſta ꝓprie loquitur iſte tex.in prima par. ¶ Quedam eſt poſſeſſio q̄ hꝫ multum facti,⁊ multum iuris,vt eſt illa q̄ q̄ritur nobis ꝑ ꝓcuratores,vel ꝑ pſonas nobis ſubiectas,⁊ ſic ꝑ filiū ⁊ ſeruum ex cā non peculiari,ſed ex dñica vel pr̃is. Iſta eñ hꝫ multum facti:q2 eorꝫ app̄henſio corpalis reqrit̃,⁊ ſic aīo ⁊ eorꝫ corpe acqritur.l.queādmodū.ff.tit.j.Hꝫ ēt multū iuris:q2 circa factum nr̃m nobis ignorantib⁹ acquirit̃.l.j.§.itē acqrimus.⁊ §.ꝑ ꝓcuratorem.⁊ l.qd ſeruus.⁊ l.poſſeſſio quoqꝫ. §.ſi.ff.ti.j.⁊ l.ij.j.ꝓ ſol.⁊ l.j.C.de acq.poſſ.Et ſic ius ciuilis operatur ꝙ factū iſtarꝫ pſonarꝫ cenſeatur eſſe factum dñi,non tamen opatur ius ciuile effectus reſultantes ex poſſeſſione,vt ē vſucapio:q2 tunc vſucapiendi ꝯditio non acqrit̃ dño ignoranti,ſꝫ reqrit̃ ꝙ ipſe dñs ſciat,vt ē tex.in d.l.j.C.de acq.poſ.⁊ de iſta poſſeſ.loqtur iſta lex in ꝟ.queādmodū eñ ibi, q̄ ſerui egerunt.ſ.ex cā non peculiari ſm intell̃m Iuliani,⁊ tex.ibi,vel ꝑ ſeruū poſſidebat,⁊ hoc tene ſequendo cōem. An tñ verꝫ ſit, ꝙ filius vel ſeruus ex cā non peculiari acquirant poſſeſſioneꝫ patri vel domino ignoranti,eſt articul⁹ diſputabilis in q̊ tex.ſunt multum varij.dixi late poſt gl.⁊ doc.in d.l.j.§.itē acquirimus.ff.ti.j.⁊ ibi tenui ꝯ̃ cōem opi.Et in iſtis duabus poſſeſſionibus non hꝫ locum fictio poſtliminij nec legis corn.Q2 ſi qs reuertat̃ ab hoſtibus,ipſo iure non acquiritur ſibi poſſeſſio,nec vſucapiendi ꝯditio q̄ fuit interrupta,vt dꝛ h̄ in tex.ſine alio facto ſuo:imo reqritur eius ſcientia, ⁊ ꝙ talē poſſeſſionem actual̃r app̄hendat.l.cū hr̃des.§.j.ff.titu.j.⁊ dicā.j.latius. ¶ Quedā tertia eſt poſſeſſio q̄ hꝫ multū iuris,⁊ parꝫ facti,habito reſpectu ad ius vt eſt illa q̄ nobis acquirit̃ ꝑ filios ⁊ ſeruos nr̃os ex cā peculiari.Nā in iſta plurimum ius verſatur cū nobis ignorantib⁹ acquiratur poſſeſſio,⁊ eius retentio.Itē eſt effectus poſſeſſionis ⁊ vſucapio.l.labeo.ff.eo.⁊ l.peregre.q̄ſitū. ⁊ l.iij.§.ſaltus.ff.tit.j. ⁊ l.ij.j.ꝓ ſoc.Item hꝫ multum iuris,q2 corpus ⁊ animus iſtarꝫ pſonarꝫ cenſent̃ corpus ⁊ ai⁹ ipſius dñi.§.ſaltus. ⁊ d.l.j.§.item acquirimus.ff.ti.j.Hꝫ aūt modicum facti:q2 q̊ ad ipſum dñm qui poſſidet,nullū factū interuenit cū ſit ignorans, ſed dꝫ interuenire factum ipſarꝫ pſonarꝫ nobis ſubiectarꝫ:q2 earꝫ animo ⁊ corpe nobis acquiritur.l.queādmodum.⁊ l.peregre.§.q̄ſitū. ff.tit.j. ¶ Et in hac tertia poſſeſſione bene ꝓcedit fictio poſtliminij,de qua loquitur iſta lex in ver.qd ſi ſeruus item fictio legis cornelie,vt l.iuſto.§.ſi.j.eo.⁊ l.in bello.§.facte.j.de capt.Et de iſta ꝓprie loquitur iſta lex in d. verſ.qd ſi ſeruus.lꝫ text.non exprimat de cā peculiari,ſꝫ al̃s non poſſet procedere iſte text. q2 in q̄ſitis ꝑ ſeruū ēt poſt captiuitatē dñi:ex cauſa non peculiari non poſſet hr̃e locū fictio poſtliminij,nec Iulian⁹ hoc dixit,vt habes in lr̃a:imo dixit oppoſitū ꝙ tūc nō hꝫ locū fictio poſtliminij

poſtliminij.in d.l.in bello.§.facte.⁊ ſic videas ꝙ lꝫ in toto ꝓnci
pio huiꝰ.l.non fiat aliqua mentio de cā peculiari,nec de noīe
peculij ꝓut ſit in d.l.iuſto.§.fi.⁊ in d.l.in bello.§.facte.tñ neceſſa
rio iſtud ſuppletur in iſto ver.qđ ſi ſeruus. alˀs vt dixi ꝓcedere
non poſſet. ¶Et iſtam triplicem ſpeciem poſſeſſionum ponūt
gl.lꝫ non ſit ex toto declarent in d.l.j.C.de acq.poſ.⁊ in l.poſſeſ
ſio quoqꝫ.in prin.ſ.ti.j.⁊ in l.deniqꝫ.ſ.ex qb.cau.maio.⁊ latius
Bar.j.in iij.char.in ij.opp.ver.qđ ſi ſeruus.Pet.de Ancha.in
regula ſine poſſeſſione.in ij.char.de reg.iur.in vj.Aret.in l.j.in
prin.in viij.col.⁊ ſeq.ſ.tit.j. ¶Iſtis ſic ad euidentiam pmiſſis,
diuiditur iſta lex ſm Bar.Ang.Raph.Cu.⁊ Lud.Ro in qua
tuor par.prin.ſm quod in fine habetur litera negatiua.ſcꝫ lo-
cum non habere,que litera eſt cōis.⁊ ita etiam eſt in lib. Pan
dec.Piſis ſm Ang. Primo loquitur de his que captiuus poſ
ſidebat per ſe,vel per alium ſuo noīe,puta ſeruum vel colonū,
vel filium ex tñ cām peculiarem,vſqꝫ ibi qđ ſi ſeruus. Ibi eſt
ſcđa in qua ponitur opin.Iulianus in his que ſeruus captiui
poſt captiuitatē cepit peculiari noīe poſſidere.vſqꝫ ibi Mar-
cellus.vbi ponitur dictum Marcelli ꝯdicentis Iuliano, vſqꝫ
ibi quemadmodum, vbi ponitur dictum Iuliani repͥhenden-
tis Marcellum. ¶Hoc đt ſm Bart.vſucapionem reꝝ quas
qs ꝑ ſe vel ꝑ alium ex peculiarem cām ſuo nnīe poſſidet,ſuper
ueniens captiuitas interrumpit,nec ꝑ fictionem poſtliminij vł
l.corn.reſtauratˀ:ſecꝰ in his q̄ peculiari noīe ꝑ alium poſſiden-
tur,vel poſt captiuitatē cepta ſunt poſſideri.h.d.quaſi cū tota
materia quare dixit Bar.quaſi cum tota materia: qꝛ videbat
qđ totum non erat in tex. ¶Aduerte qꝛ ſm iſtam diuiſionem
⁊ ſummariū Bar.⁊ doc.tex.iſte plus diceret ꝙ̄ loquatur.Nam
in prima parte ſolum vr̄ loqui de his que captiuus ante capti
uitatem poſſidebat,⁊ ſic ꝑ ſeipſum aīoˡ⁊ corpore ſuo.Non aūt
loquitur de his rebus q̄ tenebat ꝑ alium puta ſeruum vel filiū
aut colonum ex cā non peculiari,⁊ ſic corpore alieno.Nam de
hoc in prima parte tex.ꝟbum nullum,lꝫ Barto.⁊ doc.ita am-
plient in j.par.text. Et iſtuꝫ intellˀm ēt ponit glo.ij.hic. ⁊ glo.
magna fi.in verbo non habere.Facere vr̄,qꝛ tex.in prin. gn̄alˀr
loquitur de his q̄ captiuus ante poſſidebat:ergo intellˀr ꝑ ſe,
ſiue ꝑ alium ex cā non peculiari.Item text.in ꝟſi.Marcellus.
dum đt in his q̄ per ſe,vel ꝑ ſeruum poſſidebat parificat iſtos
duos caſus,vel qđ poſſidebat ꝑ ſe,vel qđ poſſideat ꝑ ſeruuꝫ ex
cā non peculiari. Tñ ꝯgruentius videretur intelligere text.in
iſta prima par.ſimplˀr ꝓut iacet de eo qui poſſidebat ꝑ ſe tātū
ꝓut expreſſius đt tex.in d.l.in bello.§ facte.vbi đt eoꝝ q̄ capti-
uus per ſeipſum poſſidebat.⁊ ibi eſt in effectu idem tex.cū iſto
nec de poſſeſſis per alium puta ſeruum vel filium ex cā nō pe-
culiari in iſto tex.in ꝓnc,ꝟbum vllum.Et ꝓpꝛa vt dixi Bar. in
fi.ſummarij non ſine cā đt.h.d.iſte tex.quaſi cum tota materia,
ſed nos agimus de ſummando text.⁊ non eius materiam.An
tñ ſit ēt in ſe veꝝ aſſumptum Bar.⁊ doc.prima pars huiꝰ tex.
ꝓcedat ēt in poſſeſſis per alium puta ꝑ ſeruum vel filium aut
colonum ex cā non peculiari,⁊ ſic ꝙ etiam iſto caſu ꝑ captiui-
tatē dn̄i deſinat tunc dn̄s poſſidere.⁊ ſic interrumpatˀ preſcri-
ptio:qꝛ tex.fortius vr̄ in ꝯrium facere in l. nunꝙ̄.§.ſi ſeruus.j.
eo.reſeruo.j.latius dicendum in glo.fi.in prin. Item in ꝯrīū vr̄
fortiter ſtringere text. ſi non cauilletˀ in d.l.in bello.§.facte.vbi
text.primo loquitur de his q̄ quis poſſidebat per ſemetipſum
ꝙ poſſeſſio,⁊ vſucapio interrumpatˀ ꝑ captiuitatem. Poſtea
formaliter ſubdit,eoꝝ vero q̄ per ſubiectas iuri ſuo perſonas
poſſidebat vſuſqꝫ capiebat,vel ſi qua poſtea peculiari noīe ꝯ-
ꝓhenduntˀ:ergo primo non erat ex cā peculiari. Subdit text.
Iulian.ſcribit heredi ſuo tpe impleri vſucapionem remanenti
bus hiſdem perſonis in poſſeſſione. Ergo vult non cauillādo
literam ꝙ in his q̄ poſſidebantur per ſeruum ex cā non pecu-
liari nō interrumpatur poſſeſſio nec vſucapio : ergo ꝯ illud ꝙ
tꝫ gl.Bar.⁊ oēs indifferenter.Super his duabus legibus in-
terim bene cogitabis:qꝛ vt dixi plenius.j.diſcutietur iſte paſ-
ſus. ¶Unde tu diuide iſtā legem vſqꝫ ad §.ſi ſeruus,in duas
partes prin. In prima loquitur de his q̄ captiuꝰ ante captiui
tatem per ſeipſum poſſidebat vſqꝫ ad ver.qđ ſi ſeruus. Ibi in-
cipit ſcđa pars vbi loquitur de his que ſeruus captiui emit ex
3 cā peculiari.†Et iſta diuiſio ꝓbatur ex illa aduerſatiua quod
ſi ſeruus,q̄ denotat diuerſum factū ⁊ diuerſum ius, vt ꝑ Bar.
in l.hoc amplius.§.de his aūt.ſ.de dam.infec.⁊ ſic denotat ibi
eſſe diuerſam partem principalem ⁊ ſeparatā a prima. ¶Pri
ma pars ꝑt ſubdiuidi in aliquas particulas,⁊ ſilˀr ſecunda que
patebunt ex decłone tex.quam ſtatim faciaꝫ figurando caſuꝫ.
¶Hoc đt,vſucapionem reruꝫ quas quis per ſeipſum animo
⁊ corpore ſuo poſſidebat ſuperueniens captiuitas interrum-
pit,nec per fictionem poſtliminij reſtauratur ſi reuertatur ab
hoſtibus,nec fictio legis corne.ꝓdeſt eius heredi ſi in captiui-
tate moriatur,h.d.prima pars:⁊ illud vltimuꝫ vult tacite tex.

vt ſtatim declarabo,ſed in rebus quas ſerui peculiari nomine
poſſidebant,aut poſt captiuitatem dn̄i ceperunt poſſidere ta
lis captiuitas non impedit vſucapionem inchoari,⁊ multomi
nus inchoatam ꝑfici : lꝫ Marcellus vellet non eſſe drīam an
captiuus poſſideret per ſe vel ꝑ ſeruum: an ꝟo ſeruꝰ poſt ca-
ptiuitatem domini ceperit ex cā peculiari poſſidere.h.d.totꝰ
tex.Tamen circa vltimā par.ſummarij:⁊ ſic circa opin.Mar.
vltra dicta ꝑ gl.Barto.⁊ alios referam.j.in figuratione caſus
alium intellˀm. ¶Iſta lex vt dixi,eſt in text.multum difficilis ⁊
mendoſa:ideo gl.j.Dy.⁊ plenius Bar.caſum in terminis figu
rant.Ego intendo iſtum tex.plene declarare cum eius rōnibꝰ
⁊ fundamentis:ideo pro decłone totius text.caſum ſic figuro.
Titius emit a non domino q̄dam rem mobilem vel immobi-
lem,non curo,bona fide credens eum eſſe dn̄m, ⁊ eam poſſide
bat per ſeipſum aīo ⁊ corpore ſuo: ⁊ ſic ceperat vſucapere , lꝫ
iſte tex.cōiter intelligatur per gl.⁊ doc.etiam qn̄ poſſidebat ꝑ
alium puta ſeruum filium vel colonum ex cā non peculiari, ⁊
ſic ex cā dominica,ſed hoc non đꝛ in tex.poſtea fuit captus ab
hoſtibus:⁊ tandem in captiuitate hoſtium deceſſit,hr̄s Titij
defuncti ꝯuentus a domino rei vendicatione dicebat vſuca-
pionem dicto tpe captiuitatis ꝓceſſiſſe : puta triennio ſi erat
res mobilis,⁊ ſibi heredi ꝓdeſſe fundabat ſe heres in fictione
l.corne. q̄ fingit captiuum qn̄ mortuus eſt apud hoſtes fuiſſe
mortuum preambula hora captiuitatis:⁊ ꝯn̄r fingit heredita
tem iacuiſſe a tpe captiuitatis,ſed ſi vere fuiſſet mortuus vna
hora anteꝙ̄ caperetur fuiſſet mortuus liber hō:⁊ ſic hr̄ditas
eius ꝯpleuiſſet vſucapionem,vt l.ceptā.j.e.ꝗ ⁊ nunc cū fingatˀ
retro mortuus eſſe,Queritˀ qđ iuris, Ad iſtam qō.iuriſcon.cla
re non rn̄det,ſed ꝓſupponit aliq̄ ex quibꝰ vr̄ ſequi ⁊ inferri qđ
fictio legis corn. non habeat locū:⁊ ſic ꝙ vſucapio non poſſit
ꝓdeſſe heredi:⁊ ſic vr̄ colligi deciſio in fauorem agentis ꝯ here
4 dē ꝓdictum,⁊ hoc duplici rōne. ¶†Prima,nā certum ē ꝙ
captus ab hoſtibus non ꝑt ipſe poſſidere.l.neqꝫ ſeruus.ſ.eo.
⁊ l.qđ ſeruus.⁊ l.cū hr̄des.§.j.ſ.tit.j.l.q in ſeruitute.j.de reg. iu.
Nam impoſſibile eſt ſm naturam ꝙ poſſeſſus ab alio quicq̄ ꝑ
ſe,aut per alium poſſideat.l.hō liber.in fi.ſ.de acq.rer.do. cum
ꝯcor.ibi alleg.in gl.ergo vſucapio fuit naturalˀr interrupta,vt
l.vſucapio.⁊ l.naturalˀr.ſ.eod. cum deficiat vnum ſubſtantiale
5 neceſſariū ad vſucapionem.*Nam in vſucapione reqritˀ poſſeſ
ſio ꝯtinuata.l.ſine poſſeſſione.j.eo.⁊ l.deniqꝫ.ſ.ex qui.cau. ma.
¶Et rōnem huius fundamenti dixi vobis in rub.ſ.tit.j.ergo
cum vſucapio fuerit ꝑ captiuitatem naturalˀr interrupta: non
potuit ipſi captiuo ꝯtinuari:ergo nec eius heredi. Iſta ratio
colligitˀ in iſto tex.in duobus locis ibi:nā interrumpitur vſu-
capio.⁊ ibi,ſed veꝝ eſt euꝫ in vita ſua deſijſſe poſſidere.Et iſta
rō ēt ponitur in d.l.in bello.§.facte.Scđa rō ponitˀ in ꝟ.⁊ ſi ipſi
qui ſtat interrogatiue. Et rō eſt talis,ea q̄ non ꝓſunt ipſi ca-
pto ⁊ reuerſo ad vſucapionem,minus debent ꝓdeſſe eius he-
6 redi,cum veniat ex ꝑſona defuncti,†⁊ non dꝫ eſſe melioris ꝯdi
tionis ꝙ̄ defunctus ſi viueret,vt l.in oībus . la vij.§.nō debeo.
j.de reg.iur.⁊ ..cum heres.j.de diuer. ⁊ temp. ꝓſcrip.cū heres
cenſeatur eadem perſona cum defuncto,vt in autˀ.de iureiurā.
a mo.ꝓſti.in prin.colla.v.⁊ eſt gl.no.in l.ij.§.ij.⁊ ibi Bar.j.de ꝓ-
to.ſtip.Sed ſi captꝰ ab hoſtibus fuiſſet reuerſus, ⁊ viueret fi-
ctio poſtliminij ſibi non ꝓdeſſet vt videatur vſucepiſſe:qꝛ cum
ꝑ captiuitatem deſierit in vita ſua poſſidere,vt đt hic tex.⁊ di-
ctum eſt fictio poſtlim.non ꝑt facere quin deſierit poſſidere.cū
7 †iſtud ſit facti.Et ea q̄ ſunt facti poſtliminio non ꝯtinentur.d.
l.deniqꝫ.ſ.ex quib.cau.ma.⁊ l.in bello.§.facte.item fictio poſt-
liminij non ꝑt facere ꝙ reuerſus ab hoſtibus recuperet poſ-
ſeſſionem niſi eam de nouo apprehendat,qꝛ poſſeſſio hꝫ pluri
mum facti,⁊ requirit animum,⁊ etiam actum corporalem.l.iij.
in prin.⁊ l.cum heredes.in prin.⁊ §.j.ſ.ti.j.⁊ d.l.deniqꝫ.Ergo ſi
non recuperatur poſſeſſio,per ꝯn̄s non reintegratur vſucapio
per fictionem poſtliminij , cum vſucapio non poſſit ſtare ſine
poſſeſſione:vt dixi.⁊ qꝛ quando reuertitur ab hoſtibus cū nō
8 reperiatˀ poſſidere non ꝑt fingi retro ſemper poſſediſſe. †Quia
ad hoc vt fictio locum habeat,⁊ retrotrahatur requiritur ha
bilitas duoꝝ extremoꝝ.ſ.extremi a quo ⁊ extremi ad quod.l.
bonoꝝ.j.rem rat.habe.⁊ l.neceſſario.§.quod ſi pendente.ff.de
peric.⁊ commo.rei ven.⁊ dicetur.j.late. Sed qn̄ quis reuerti-
tur ab hoſtibus:non reperitur tunc poſſidere : ergo non pōt
fingi retro ſemper poſſediſſe.ergo ſequitur ſm iuriſconſ. in ꝟſ.
ideoqꝫ.quod ſi fictione poſtliminij in ipſo reuerſo non reinte-
gratur vſucapio , ergo etiam tacite infertur ꝙ non reintegra-
tur vſucapio per fictionem legis cornel. in perſona heredis. ſi
captus apud hoſtes moriatur.lꝫ de fictione legis corn.tex.iſte
expreſſe non dicat.Qꝛ in primo caſu ſubeſt perſona vera ipſiꝰ
reuerſi que pōt vere poſſidere,ſed in ſecundo caſu eſt perſona
ficta.ſ.hereditas que non poteſt vere poſſidere,l.j.§.ſceuola,

ĩ.ſi quis teſt.liber.eſſe iuſ.ſue.⁊ ſic cum fictio poſtliminĳ non ꝓ ſit ipſi reuerſo,nõ etiã pꝛoderit fictio.l.coꝛnelie eius heredi.qꝛ vt dixi non debet eſſe melioꝛis conditionis ſucceſſoꝛ,quã eius actoꝛ.¶Sequitur ſecunda pars pꝛin.⁊ ſic ver.qꝺ ſi ſeruus.q loquitur qñ tẽpoꝛe quo titius fuit captus,ipſe titius nõ poſſidebat,ſed durãte captiuitate ſeruꝰ eius habẽs peculĳ adminiſtrationem:emit ex cauſa peculiari rẽ a non dño credẽs euz eſſe dñm.Dubitatur nũquid iſto caſu pꝛocedat vſucapio.Iulianus rñdet qꝺ ex quo dñs eſt apud hoſtes ⁊ dubitatᷣ an reuertatur ab hoſtibꝰ an vero ibi moꝛiatur:ideo interiꝫ in pẽdẽti eſt vſucapio:qꝛ ignoꝛamꝰ ex qua fictione dicta vſucapio ſuſtẽtari debeat.in iure poſtliminĳ vel iure legis coꝛnelie.Nõ autem credas qꝺ ſit in pendẽti ſubſtãtia vſucapionis:qꝛ ipſa vſucapio ſine dubio ꝓcedit,vt eſt tex.in.l.iuſto.§.fi.ĩ.eod.⁊.ꝺ.l.in bello.§.facte.Et ſic eſt in pẽdenti vſucapio quoad modũ,ſꝫ nõ quoad effectũ:nec quoad ſubſtantiam.vnde ſi dominus reuertatur ab hoſtibus intelligitur vſucaptum fictione poſtliminĳ.Et põdera qꝺ tex.vtitur verbo intelligitur qꝺ impoꝛtat fictionem:ſm Bar.ĩ.in tertia char.vbi dicetur.quaſi dicat vere nõ fuit vſucaptũ,ſed fingitur:qꝛ durante captiuitate res nõ fuit vere poſſeſſa vel vſucapta:qꝛ nõ ſuberat tũc pſona penes quã poſſent eſſe iſta iura,l.neqꝫ ſeruus.ſ.e.Sed cũ reuetitur dñs ab hoſtibus quia fingitur ſemper retro fuiſſe in ciuitate ⁊ nũꝙ fuiſſe captꝰ.ideo fictiõe poſtliminĳ ſuſtinetᷣ vſucapio.Ideo vt dixi iſte tex.cũ myſterio dixi intelligi vſucaptũ,⁊ ſic ꝑ fictionem,licet alibi gl.tenuerit in hoc contrarium:quia imo iſtud fit ꝑ veritatẽ,⁊ male,in.ꝺ.l.iuſto.§.fi.in verbo inchoari.ſi autem dominus moꝛiatur in captiuitate apud hoſtes quo caſu per fictionẽ legis coꝛne.fingitur moꝛtuus pꝛeambula hoꝛa captiuitatis ⁊ ſic liber cõſequẽter eius hereditatẽ fuiſſe iacentẽ.Fuit dubitatũ an ad heredes eiꝰ vſucapio pertineat.Iulianꝰ in hoc dubitauit ⁊ reliquit in ſuſpenſo,an eo ibi moꝛtuo ad eiꝰ ſucceſſoꝛes vſucapio per legem coꝛ.pertineret.Ratio dubitãdi potuit eſſe duplex,licet Iulia.nõ dicat.

9 ¶†Pꝛima qꝛ lꝫ hereditas iacẽs poſſit vſucapionẽ iam ceptã complere.l.ceptaꝫ.ĩ.eo.non tamen poteſt eã inchoare etiam in queſitis per ſeruũ ex cauſa peculiari poſt captiuitatẽ dñi:qꝛ tũc incipit vſucapio a die adite hereditatis.vt.l.fi.§.fi.ĩ.eo.Scꝺa ratio qꝛ ſi heredi captiui nõ cõtinuatur vſucapio iam cepta,vt in pꝛima pte huius tex.vbi dixi.Ergo foꝛtius videbatᷣ qꝺ iſto caſu non poſſet inchoari de nouo ⁊ ſic nõ poſſet per fictionẽ legis coꝛ.ad heredes pertinere.qꝛ heres adhuc nõ erat illo tempoꝛe quo ſeruus emit ⁊ dñs adhuc viuebat in captiuitate,⁊ ſic videbatᷣ nõ poſſe retro fingi cũ.extremũ ad quod non eſſet habile.¶Et iſta ſecunda potuit etiã eſſe ſubtilis ratio dubitandi.Sꝫ licet iulianus in hac.l.dubitauerit:tamẽ idẽ Iulianus in ꝺ.l.in bello.§.facte.expꝛeſſe decidit quod iſto caſu vſucapio iuuetᷣ fictione legis coꝛnel.ſicut in pꝛecedẽti caſu fictiõe poſtliminĳ,⁊ ſic quod vſucapio ꝓſit heredi fictione legis coꝛ.⁊ ita teneas ꝑ conſtanti vt ibi eſt tex in.l.pe.eo.tit.⁊ in.ꝺ.l.iuſto.§.fi.ĩ.e.In quibꝰ iuribus dicitᷣ qꝺ iacẽte hereditate in queſitis per ſeruũ ex cauſa peculiari põt inchoari ⁊ finiri vſucapio,⁊ qꝺ hereditas ex ea augetᷣ,⁊ tũc adita poſtea hereditate per heredẽ qꝛ aditio trahitur retro ad tempus moꝛtis captiui.l.heres quãdoqꝫ.ſ.de acqui.here.fingetur heres ſemp retro poſſediſſe vero animo ⁊ coꝛpoꝛe ſerui.Et talis fictio poteſt induci cũ extrema ſint habilia.licet in cõtrariũ foꝛtiter obſtet tex.in.ꝺ.l.fi.§.fi.ĩ.de quo videbimus in gl.fi.¶Sequitᷣ ver.Marcellus.vbi Marcellus ait fictionẽ legis coꝛn.plenius debere accipi quã voluerit Iulianꝰ qui de hoc dubitauit.Et in iſto verſ.ſm gl.in verbo plenius.Bar.⁊ cõiter alios Marcellus ꝯdicit Iuliano in pꝛimo pꝛecedẽti caſu,dum loquitᷣ in queſitis per ſeruum ex cauſa peculiari durãte captiuitate dñi,qꝺ i eis ꝓcedat vſucapio fictione poſtliminĳ,⁊ de lege coꝛnelia dubitauit.Innuit ergo Iuli.ſecus eſſe in his q̃ acqſiuit ſeruꝰ ex cã nõ peculiari.Sꝫ Marcellus tenet eſſe idem etiam quãdo ſerui acquiſiuerũt ex cauſa nõ peculiari.⁊ ſic qꝺ fictio legis coꝛne.debeat pleniꝰ accipi vt etiã poꝛrigatᷣ ad ea que ſerui acquiſiuerunt poſt captiuitatem etiam ex cauſa nõ peculiari:⁊ ita ſummaui.ſ.tex.Sꝫ aduerte licet gl.Bar.⁊ alĳ hic cõmuniter intelligãt Marcellũ cõtradicere Iuliano in omnibus pꝛopter illã dictionẽ plenius:⁊ velle ꝙ idẽ ſit quoad iſtas fictiões poſtliminĳ ⁊ legis coꝛn.qñ ſeruꝰ acquiſiuit ex cauſa nõ peculiari ſicut qñ ex cã peculiari.Tñ videtur ſatis coloꝛate poſſe dici ſm Raph.cu.Lu.ro.hic qꝺ tãtũ ponatᷣ deciſio Marcelli circa dubitationeꝫ Iuliani in emptis per ſeruum ex cauſa peculiati,an per legẽ coꝛne.ad ſucceſſoꝛes pertineat.Marcellus determinat qꝺ ſic fictiõe legis coꝛne.plenius accipiẽdo quã voluerit Iulianus.Et ſic ꝯtradicit Iuliano in differẽtia quam faciebat inter poſtliminium ⁊ legem coꝛneliam:non autem contradicit in differẽtia,an ſeruus poſſideat ex cauſa peculiari,vel ex cauſa nõ peculiari ꝑut glo.⁊ cõmuniter ſcribentes tenẽt.Sed caue qꝛ iſto modo intelligẽdo nõ beneveniret verſiculus quemadmodũ.ſiue ſit pꝛo Marcello ſiue cõtra.Itẽ in.ꝺ.l.in bello.§.facte.apparet qꝺ Marcellus etiam in hoc ſecundo contradicat Iuliano,vñ teneas communem intellectum.¶Poſtea in verſi.quemadmodum Marcellus pꝛobat opinionẽ ſuam duplici ratiõe,intelligẽdo qꝺ omnia ſint verba Marcelli vſqꝫ ad finem.¶Pꝛima ratio eſt,qꝺ dñs nõ dꝫ eſſe melioꝛis cõditionis in his q̃ ſerui egerũt ex cauſa peculiari poſt captiuitatẽ dñi,ꝙ his q̃ ꝑ ſeipſuꝫ vel ꝑ ſeruũ ex cauſa nõ peculiari ante captiuitatem poſſidebat,ſed in queſitis per ſeruum ex cauſa peculiari habent locũ dicte fictionis,⁊ vſucapio pꝛodeſt heredi pꝛout omnes fatentᷣ.Ergo idẽ debet eſſe in his que dñs per ſe vel per ſeruũ nõ peculiariter tẽpoꝛe captiuitatis poſſidebat ⁊ vſucapiebat,⁊ licet fuerit ꝑ captiuitatẽ interrupta vſucapio:tñ integratᷣ eo reuerſo per fictionẽ poſtliminĳ,⁊ eo in captiuitate moꝛtuo per fictionẽ legis coꝛnel.Iſtud vltimum pꝛobat ſecũda ratione:nã hereditas iacens vicem perſone ſuſtinet,⁊ ſicut per perſonam vſucapio pꝛocedit.Ita dicamus hic per hereditatẽ ꝓceſſiſſe,⁊ ſic ꝑ legem coꝛneliam ad heredes pertinere.⁊ ſic intelligẽdo quod in ver.quẽadmodũ ſint verba Marcelli,dum tex.dicit in his que ſerui egerunt,intelligitᷣ ex cauſa peculiari.⁊ dum.ĩ.ſubdit vel per ſeruuꝫ poſſidebat,intelligitur ex cauſa peculiari quaſi inter hos caſus nõ ſit differẽtia ſm eũ.Sed caue qꝛ iſto modo intelligendo verſiculum quemadmodũ Marcellus nõ pꝛobaret aſſumptũ ſuum.ſcilicet quod dominus nõ debeat eſſe melioꝛis conditionis quoad vſucapionẽ in his que ſerui peculiariter egerunt quam ex cauſa non peculiari:imo contrarium eſt verius.Quia in peculiaribus poteſt inchoari ⁊ cõtinuari vſucapio dño ignoꝛante,⁊ etiam eo exiſtente in captiuitate qꝺ nõ eſt ex cauſa non peculiari vt eſt tex.in.l.iuſto.§.ĩ.e.⁊ in.l.pen.ĩ.de ca.⁊.l.iĳ.§.ſaltus.ſ.tit.ĩ.qꝛ poſſeſſio peculiaris habet plurimum iuris vt dixi.ſ.in ſcꝺo euidẽtiali.⁊ dicã latiꝰ.ĩ.in vĳ.not.Item inquantũ Marcellus pꝛeſupponit qꝺ etiã in his que ꝑ ſeipſum,vel per ſeruũ ex cauſa peculiari ante captiuitatẽ poſſidebat qꝺ licet per captiuitatẽ fuerit interrupta vſucapio:tñ reintegretᷣ eo reuerſo per fictionem poſtliminĳ vel eo ibi moꝛtuo per fictionem legis coꝛne,Iſtud videtur de directo cõtra pꝛimã partem huius text.Itẽ ſecundum intellectũ Marcelli vſucapio etiã in heredibus per legem coꝛneliam indiſtincte ꝓcederet:⁊ tamen iſte tex.in fi.decidit contrarium.ſ.vſucapionẽ in heredibus locum nõ habere ſm literam negatiuam que eſt communis.Item ⁊ quarto inquantũ Marcellus in fundamẽto ſuo vult nõ eſſe differẽtiã:an ipſe dñs poſſideat an ſubiecta eius perſona,repꝛobat expꝛeſſe tex.in.ꝺ.l.in bello.§.facte,⁊ ibi appꝛobat opinionẽ Iuliani.⁊ ſic reĳcit opinionem Marcelli.Ideo gl.Bar.⁊ doc.neceſſario intelligunt tex.qꝺ a verſ.quemadmodũ vſqꝫ ad finẽ pꝛincipĳ ſint verba Iuliani:aut Pauli authoꝛis huius legit repꝛehendẽtis Marcellum hoc modo.Nã non debet dñs plus iuris habere in queſitis per ſeruũ durante captiuitate ex cauſa nõ peculiari,ꝙ in his que per ſeipm vel per ſeruum ſimiliter ex cauſa non peculiari ante captiuitatem poſſidebat ⁊ vſucapiebat.Et ſic ſm iſtũ intellectũ iſte ver.quẽadmodum,ſemper intelligitur ex cauſa nõ peculiari:tã ibi que ſerui egerũt.ſ.nõ peculiariter.ꝙ ibi,per ſeruũ poſſidebat.ſ.non peculiariter.Sed iſto vltimo caſu per captiuitatẽ interrũpitur vſucapio,⁊ nõ reintegratᷣ per fictionẽ poſtliminĳ ſi reuertatᷣ ab hoſtibus,vt eſt text.in pꝛima parte huius.l.nec per fictionẽ.l.coꝛne.ſi ibi decedat,vt ibi dixi.Ergo ſimilr̃ i queſitis per ſeruũ non peculiariter durãte captiuitate debet impediri inchoatio vſucapionis,que facilius ab initio impeditur quã ex poſt facto inchoata interrũpatᷣ,ꝑ regulam.l.patre furioſo.ſ.de his q̃ ſunt ſui vel alie.iur.⁊.c.quẽadmodũ.de iureiu.Nec ob.ſi ꝑ Marcello diceretᷣ qꝺ lex.coꝛn.fingit eũ qui in captiuitate moꝛitur eſſe moꝛtuũ pꝛeambula hoꝛa captiuitatis,⁊ ſit liberũ.⁊ conſequenter hereditatẽ eius ab illo tpe iacuiſſe,ſed hereditas repꝛeſentat vicẽ perſone.ſicut ergo ſi pſona fuiſſet,poſſediſſet queſita ꝑ ſeruũ nõ peculiariter:ita hereditas iacẽs dicatur poſſidere ⁊ ſic vſucapere.⁊ ſic ꝑ fictionẽ.l.coꝛn.vſucapio ad heredes defuncti poꝛrigetᷣ.Ad hoc rñdit iuriſcõ.in ver.nã hereditates.Verũ eſt qꝺ hereditas vere iacẽs repꝛeſentat pſonã defuncti in quibuſdã:puta in retentionẽ dominĳ ⁊ actionũ hereditariarũ,que põt fieri ſine animo vero,⁊ ſine actu coꝛpoꝛali.Ergo vult tex.ꝙ nõ in oibꝰ repꝛeſentet:qꝛ nõ in his in qbꝰ factũ pſone deſideratᷣ,vt.l.hr̃ditas.ſ.de acqui.re.do.⁊ ſic nec in retẽtione poſſeſſiõis nec in inceptiõe vſucapiõis.l.ĩ.§.ſcenola.ĩ.ſi qs teſt.lib.eſſe iuſ.fue.qꝛ iſta haberi nõ pñt ſine vero animo ⁊ ſine actu coꝛpoꝛali,que nõ cadũt in hr̃ditate vero iacẽte,Ideo multominus in illa q̃ fingitᷣ iacuiſſe,vñ ꝯcludit iuriſc.in

verſi.fi,

verſ.ſi.ibi ideoqꝫ in perſona heredū vſucapionē nō procedere
ꝛ fictionē.l.corne.ſucceſſoribus nō prodeſſe.intellige ex cauſa
nō peculiari.Et ſic pōdera ꝙ dubitatio ꝑncipalis huius tex.
in ſcđa parte principali,ꝛ ſic in ver.qđ ſi ſeruus fuit an inquiſi
tio ꝑ ſeruū ex cā peculiari poſt captiuitatē dñi qui in ipſa ca-
ptiuitate defunct⁹ eſt fictio.l.corne.ꝓcedat,ꝛ vſucapio heredi
bus captiui ꝓſit.In fine cōcluditur vſucapionē in ſucceſſori-
bus locū nō habere.ſ.ex cā nō peculiari.lꝫ text.non exprimat.
Vñ ſi intelligis qđ iſta cōcluſio finalis tex.veniat ad ꝓbationē
Marcelli precedētē prout eſt intelligēda,certe predicta prin
cipalis dubitatio huius tex.remaneret indeciſa ꝙ videret ab
ſurdū.Niſi ſumas deciſionē ex illa ꝯcluſione finali tex.a cōtra
rio ſenſu:qꝛ ſi ex cauſa nō peculiari vſucapio non prodeſt he-
redib⁹:ergo ex cauſa peculiari vſucapio ꝑ fictionē.l.corne.bñ
ꝓdeſſet heredibus prout etiaꝫ Marcelluſmet fatet,ꝛ expreſſe
decidit tex.in d.l.in bello.§.facte.ꝛ in d.l.iuſto §.fin.vñ per illa
iura ita teneas ꝑ conſtāti.lꝫ ꝟba iſtius tex.videant circa hoc
aliqualiter ambigua.Itē concluſiue tene ꝙ in iſto tex.ſunt ne
ceſſarie due ſuppletiōes diuerſe,vna affirmatiua:alia negati-
ua q̄ euitari non poſſunt.Nec tñ ſunt incōgrue ex quo ex preſ-
ſe ſunt ꝑ alia iura.vna eſt in ver.ꝙ ſi ſeruus,qñ ſeruus captiui
emit qꝛ intelligit neceſſario ex cā peculiari.alias tex.ꝓcedere
non poſſet,vt dixi s.in ſcđo euidentiali ad fin.Scđa ſuppletio
eſt in fine huius principij vbi cōcludit in ſucceſſorib⁹ nō habe
re locū vſucapionē:qꝛ neceſſario intelligit ex cā nō peculiari,
nec aliter poſſet procedere vt ſtatim.s.proxi.dixi.Et per iſta
habes bene enucleatā medullā totius huius tex.ꝛ bñ explana
tū totū ei⁹ intellectū.¶ No.primo ex iſto tex.in prin.ibi ante
vſucapionē.iūcta gloſſella paruula q̄ exponit.ſ.cōpletam.erat
tñ inchoata.Nā hic eſt caſus directo ſm iſtā oppoſitionē glo.
ſm Ange.Imo.ꝛ do.Pet.de bexu.pro concordia teſtiū quorū
aliq dicūt factū fuiſſe añ vſucapionē,alij vero dicūt eſſe factū
10 poſt†Nā licet videantur cōtrarij,poſſunt reduci ad cōcordiā
hoc modo,vt illi qui dicūt fuiſſe factū ante vſucapionē intelli
gatur.ſ.cōpletam.alij vero qui dicūt factū poſt vſucapionem
intelligat.ſ.inchoatā,ꝛ hoc modo erūt cōcordes,vt hoc tex.iū
cta iſta gl.parua.Similiter cōcordant teſtes quorū aliqui di-
cūt factū ante guerrā,alij poſt guerram:nā primi intelligūtur
ante guerrā.ſ.cōſummatā,ꝛ qui dicūt poſt guerrā intelligūtur
ſ.inchoatā.Similiter ſi aliqui dicerent ante matrimonium vel
ante nuptias,ꝛ alij poſt matrimonium vel poſt nuptias ꝛ ita
tenet Bar.ꝛ doc.in l.in inſulā §.j.s.ſol.mat.ꝛ in l.ij.§.ſi.per gl.
ibi s.ſi cer.pe.vbi late dixi de hoc,hic nō repetā.ꝛ eſt bon⁹ tex.
lꝫ vulgatus que Bar.ꝛ alij allegāt in c.cū tu.de teſti.Vbi ſic
cōcordāt teſtes quorū aliq dicūt factū ante appellationē.alij
11 poſt appellationē,ꝛ ad ea que dixi in d.l.ij.§.ſi.†.Addo qđ ſi ſta
tuitur parti terminus ad audiēdū ſnīam tali die ante nonā:il-
la verba ante nonā poſſunt intelligi.ſ.inchoatam itē finitā:ſꝫ
Bar.in cōſi.clxxvj.incip.pluries cōtingit ꝛ varie iudicatū eſt.
12 ¶†Scđo no.ex hoc tex.qđ per captiuitatē quis perdit poſſeſ
ſionē rerū quas poſſidebat ꝑ ſe ipſum,ꝛ ſic animo ꝛ corpore
ſuo.Idē in reb⁹ quas ꝑ aliū extra cauſaꝫ peculiarē poſſidebat
13 l.neqꝫ ſeruus.ꝛ ibi gl.s.eo.†Ratio huius no.pōt eſſe triplex.
Prima eſt vt etiā aliquid tetigi ſupra in figuratione caſus:qꝛ
captus ab hoſtib⁹ efficitur ſeruus hoſtiū l.hoſtes.j.de cap.l.li
bertas §.ſerui s.de teſta.homi.ꝛ l.ſerui.inſtit.de iure ꝑſo.Sed
ſeru⁹ nō pōt poſſidere l.qui in ſeruitute.j.de re iud.ꝛ l.neque
ſeruus s.eod.Secundam rationē aſſignat tex.in l.cū heredes.
§.j.s.tit.j.qꝛ cū captus poſſideatur ab hoſtibus:ergo ipſe ali-
quid poſſidere non poteſt.ita ibi dicit tex.Item qꝛ nec poſſide
re intelligit qui ipſe poſſidet.Dicit tex.in l.homo liber.§.fin.s.
de acqui.re.do.Facit tex.in l.ſic euenit.j.de adul.Tertia po-
teſt eſſe ratio.qꝛ captus ab hoſtibus deponit animū poſſiden
di:ita preſumit lex,cū videat ſe eſſe captū ꝛ non poſſe reuerti
ad naturalē apprehēſionē rerū quas poſſidebat:ergo perdit
poſſeſſionē l.ſi id qđ.§.ſi.ꝛ l.clam poſſidere.§.ſi.cum.l.ſeq.s.ti.j.
facit qđ vult gl.in l.furtū §.j.j.eo.ꝛ in §.qđ aūt.inſtit.de vſuca.
14 †Sed aduerte qđ lꝫ ꝑ captiuitatē perdat poſſeſſio rerū quas
captiuus prius poſſidebat,nō tñ perdit earū dominiū:qꝛ du-
rāte captiuitate alicuius apud hoſtes,dominia rerū captiui ꝛ
iura ſua interim ſtant in ſuſpenſo,vt eſt tex.in l.cū heredes.§.j.
ꝛ ibi nō ab re dicit tex.hoc eſſe iure ſingulari.ꝛ ibi gl.declarat.
Alibi dicit tex.in l.illa inſtitutio §.j.s.de hered.inſt.quod iure
poſtliminij omnia iura captiui in ſuſpenſo retinent nec obrū-
pūtur,Ideo interim poteſt heres inſtitui.Et ſi datur quare ēt
poſſeſſio interim non ſtat in ſuſpenſo,dico qđ ratio diuerſita-
tis inter poſſeſſionē ꝛ dñiū eſt qꝛ poſſeſſio habet plurium fa-
cti cū requirat animū ꝛ etiā actū corporalem,vt declaraui ſu-
15 pra in ij.euidentiali.†Ideo lex nō ita operat circa ea q̄ ſunt fa
cti l.deniqꝫ s.ex qui.cau.ma.ſicut operatur circa acquiſitionē
ꝛ retentionem dominij cuꝫ dominiū ſit ius quod ſine actu cor
porali retinetur.Item captus cū poſſideat ab hoſtibus ergo
ipſe aliquid poſſidere nō poteſt:per hoc extinguitur poſſeſſio
vt dixi.s.in.j.rōne.Sꝫ iſta ratio ceſſat in domino,ꝙ ꝑ captiui
tatem non fuit extinctuꝫ ſed remanſit in ſuſpenſo,vt iuribus.
s.proxime allegatis.Et ſi dicas qđ in acquiſitione dñij requi-
ritur traditio.l.traditionibus.C.de pac.§.per traditionē.inſt.
de re.diuiſio.ꝛ l.ſi ager.vbi gl.magiſtra.s.de rei vendi.ꝛ tradi-
tio eſt facti.l.conſilio.in fin.ff.de cura.furio.Ergo lex non dꝫ
magis fingere circa conſeruationem ꝛ retētionē dominij quā
faciat circa poſſeſſionem.Poteſt reſponderi ſm Alexā.in d.l.
cū heredes.§.j.ad ſi.qđ licet dominium a principio ad acquiſi
tionem requirat traditionē facti.d.l.traditionibus poſtea nō
requiritur perſeuerātia qꝛ ſolo animo poteſt retineri ꝛ diffici
lius perditur quā poſſeſſio.l.ſi quis vi.§.differētia.s.ti.primo.
16 ¶†Tertio no.ex tex.ibi nam interrumpit vſucapio.ꝛ ibi,nā
verū eſt eū in vita ſua deſijſſe poſſidere.quod tex.iſte formali-
ter aſſignat rationē quare ꝑ captiuitatē interrūpat vſucapio.
Ratio eſt:quia per captiuitatem perditur poſſeſſio,vt hic ꝛ
dixi in ꝓcedenti no.ergo deficit vnum ſubſtantiale neceſſariū
ad vſucapionē,ſcꝫ poſſeſſio ꝯtinuata.l.ſine poſſeſſiōe.j.e.ergo
vſucapio corruit.ꝛ etiam rationē etiā aſſignat tex.in d.l.in bel
lo.§.facte.j.de cap.ꝛ iſta appellat naturalis interruptio.l.vſu
17 capio.ꝛ l.naturaliter.s.eo.Ex his videret poſſe attentari † ꝙ
in poſſeſſis vel per ſeruum vel per alium etiā ex cauſa nō pecu
liari non interrumpat vſucapio,eo quia tunc ceſſat ratio pre-
dicta aſſignata in tex.quia tunc per captiuitatē nō perdit illa
poſſeſſio que eſt apud ſeruum etiam ex cauſa non peculiari:er
go vſucapio nō interrūpitur,vt ꝓbat tex.ſi nō cauilletur in d.
l.in bello.§.facte.ibi vſucapionē impleri.ꝛ ibi hiſdeꝫ ꝑſonis in
poſſeſſione remanentibus.Probatur etiam ꝛ ſecūdo aſſum-
ptum:qꝛ etiaꝫ in non peculiaribus dominus de poſſeſſiōe ex-
pulſus per corpus ſerui vel coloni detinētis rē vtrāqꝫ poſſeſ-
ſionem retinet naturalem ꝛ ciuilem,vt l.peregre.§.quibus ex-
plicitis.ꝛ ibi no.s.tit.j.ꝛ l.j.§.nō alij aūt.j.de vi ꝛ vi ar.ꝛ tenē-
do iſtud eſt contra gl.Bar.ꝛ cōmuniter omnes vt etiā dixi.s.
circa diuiſionē tex.Sed caue arguendo nūc ad oppoſitū pro
cōmuni:qñ dñs poſſidet per ſeruū vel filium aut colonum ex-
tra cauſaꝫ peculiarē tūc poſſidet animo ſuo,ſed corpore alie
no.tex.eſt in l.iij.§.ſaltus.s.ti.Ergo cū captus eſt ab hoſtibus
neceſſe eſt qđ deponat illū animū cū ab hoſtibus poſſideatur
ꝛ nō habeat facultatē reuertendi ad naturaleꝫ apprehēſionē
poſſeſſionis,ꝛ ita preſumit lex qđ animus ceſſet:ergo videt ꝙ
etiā perdat poſſeſſio per tertiā rōnē quā aſſignaui.s.in ij.no.
ꝛ per cōſequēs ꝙ etiā tūc interrūpat vſucapio:vñ de veritate
huius pūcti venit.j.plenius dicendū in gl.ſi.in prin.ꝛ vide qđ
18 ſtatim dicaꝫ in vj.no.¶†Quarto no.ex text.ibi.Item ꝛ ſi ipſi
reuerſo qđ illud qđ nō ꝓdeſt ipſi reuerſo ad vſucapionē min⁹
dꝫ prodeſſe eius heredi:qꝛ non poteſt heres plus iuris habe-
re ex perſona defuncti ꝙ defunctus ſi viueret.d.l.in omnib⁹.
la.vj.§.nō debeo.j.de regu.iur.Sed ſi viueret ꝛ reuerteret ab
hoſtibus non reintegraret ſibi vſucapio interrupta.ergo nec
eius heredi.Et ex hoc tria correlarie inferuntur.Primo,qđ
vbi non poteſt habere locū fictio poſtliminij in reuerſo ab ho
ſtibus non quoqꝫ pōt habere locū fictio legis cornelie in eius
herede,ſi captiuus moriatur apud hoſtes.Sic ſecundo nota
19 ex hoc tex.†quod bonū eſt argumentuꝫ de fictiōe poſt liminij
ad fictionē legis cornelie:non enim vna magis quā alia debet
operari.Tertio infertur,ꝙ vbi defunct⁹ nō poſſet vſucapere
ibi nec heres eius.Hinc eſt qđ malafides defuncti nocet eius
heredi ne poſſit preſcribere.l.cū heres.j.de diuer.ꝛ tēp.ꝑſcr.qꝛ
mala fides defuncti cēſetur ineſſe ipſi heredi cū cēſeatur eadē
perſona cū defuncto,vt in aut.de iureiur.a mo.preſti.in prin.
colla.v.ꝛ d.l.in oībus §.non debeo.ꝛ l.ex qua perſona.s.de re.
iur.¶Quinto ſubtiliter no.ex tex.ibi,ideoqꝫ nec poſtliminiū
20 ei prodeſt vt videat vſucepiſſe,quod†vbi in fictione trāſlatiua
de tempore ad tempus nō reperitur habilitas extremorū ibi
lex nō fingit.Nā videas hic,ꝙ ex quo captiuus per captiuita
teꝫ deſijt poſſidere:ꝛ ſic tempore quo reuertitur ab hoſtibus
nō poſſidet.per conſequēs per fictionē poſtliminij nō fingit re
tro poſſediſſe qꝛ extremū a quo eſt habile.Tamen ad iſtū tex.
ꝛ ſimiles patet reſponſio per iuriſconſultum in l.denique.s.ex
quib⁹ cau.ma.quod iſto caſu ideo nō fingitur,eo qꝛ poſſeſſio
quam quis habet per ſeipſum habet plurimum facti vt decla
raui.s.in ſecundo euidētiali.Sed ea que ſunt facti nō cōtinē-
tur poſtliminio,vt ibi dicit text.hoc eſt,non fingunt ea q̄ ſunt
facti ꝛ veniunt in cōſequentiaꝫ prout eſt poſſeſſio per fictionē
poſtliminij.De veritate tñ iſti⁹ no.veniet.j.lati⁹ examinādū.
¶Sexto not.in ver.qđ ſi ſeruus.qđ in his que ex cauſa pecu
liari ſeruus capti ab hoſtibus acquiſiuit poſt captiuitatē dñi

inchoatur vſucap.⁊ multomagis ſi erat inchoata ante capti
21 uitatē continuat̃.Ex quo coꝛrelarie habes†qꝺ vſucapio in pe-
culiaribus añ captiuitatē inchoatā per captiuitatē nō interrū
pit̃.Et dicis qꝺ ꝑ captiuitatē ꝑdit̃ poſſeſſio vt in pꝛima parte
huius.l.vbi dixi.ergo naturaliter interrūpit̃ vſucapio que ſine
poſſeſſiōe ꝓcedere nō pōt:vt dixi ṡ.in iij.no. Dic ꝙ in pecu-
ribus ꝑ captiuitatē dñi nō perdit̃:poſſeſſio. Jdeoqꝫ nec vſuca.
interrūpit̃:qꝛ in iſtis peculiaribus q̄tū ad poſſeſſionē ⁊ vſuca
pionē nō requirit̃ ſcientia dñi,nec aliquod factū dñi. Jmo dñs
ignoꝛās poſſidet ⁊ ꝓ̄ſcribit.l.labeo in pꝛin.ṡ.eo.⁊.l.ij.pꝛo ſol.⁊
l.ij.§.celſus.ĩ.de vſuca.pꝛo empt.⁊ l.iuſto.§.fi.ĩ.eo.⁊ l.iij.§.ſal-
22 tus.ṡ.tit.j.†Eo quia poſſidet tunc coꝛpoꝛe ⁊ animo alieno.Et
hoc eſt iure ſingulari in peculiarib⁹ vtilitatis cā receptū ⁊ ſic
contra merū rigoꝛē iuris:ita dicit tex.in l.peregre.§.queſitū.ṡ.
ti.j.Si ergo dominus capitur ab hoſtibus in iſtis peculiarib⁹
oīa cēſent̃ eſſe in iure ſuo.neqꝫ ſi eſſet in ciuitate eius ſciētia re
q̄reret̃.vt dicit tex.in.d.l.iuſto.§.fi.qꝛ vt dixi dñs ignoꝛans poſ-
ſidet ⁊ pꝛeſcribit,cū poſſideat coꝛpoꝛe ⁊ animo alieno:ergo ca
ptiuitas nihil immutat.Jtem quo ad ea que poſſidētur ex cā
peculari ſeruus habet̃ loco dñi.l.ſequitur.§.labeo quoqꝫ.ṡ.eo.
⁊ qꝺ habet̃ in l.j.in glo.magna.C.de ſer.fu.Sed in his q̄ poſſi-
det dñs per ſeruū vel colonū extra cauſam peculiarē requirit̃
ſciētia dñi ſaltē quoad vſucapionē.l.ij.§.celſus.ĩ.de vſucap.ꝓ
emp.⁊ l.j.C.de acq.poſ.qꝛ tūc poſſidet animo ſuo licet coꝛpoꝛe
alieno.vt eſt tex.in d.l.iij.§.ſaltus.vnde videt̃ qꝺ tunc interrū-
patur vſucapio:de quo tñ plene dicā.ĩ.in gl.mag.in pꝛinci.Et
tāto magis tenēdo illud qꝺ late tenui in.l.j.§.itē acquirimus
ṡ.tit.j.qꝺ extra cauſaꝫ peculiarē nō acquirat̃ etiā poſſeſſio do
mino ignoꝛāti.Et vide q̄ dixi.ṡ.in.iij.no.Et ſi iterum ſubtiliter
dicas pēdēte captiuitate patris vel dñi quō poſſibile eſt qꝺ in
iſtis peculiaribus habeat locū poſſeſſio a partibus ſufficiēter
enumeratis,nō quidē in perſona ſerui aut filij:qꝛ ipſi rē pecu-
23 liarē poſſidere non poſſunt.†ſed tñ tenent:eo qꝛ poſſeſſio non
tm̄ coꝛpoꝛis,ſed etiā iuris eſt.Jta foꝛmaliter dicit tex.in.l.poſ-
ſeſſio quoqꝫ.§.j.ṡ.ti.⁊.l.neqꝫ ſeruus.ṡ.eod.Nō quoqꝫ ex ꝑſona
patris vel dñi:qꝛ cū ipſi ſint apud hoſtes ⁊ ſint ſerui hoſtium ⁊
ab hoſtibus poſſideant̃ nihil poſſunt poſſidere.l.cū heredes.
§.j.ṡ.tit.j.⁊ l.qui in ſeruitute.ĩ.de regu.iur.⁊ dixi.ṡ.in.ij.not.Et
ſine poſſeſſione nō pōt ꝓcedere vſucapio.l.ſine poſſeſſiōe.ĩ.eo.
Quomodo ergo procederet iſte tex.gl.in.d.l.iuſta.ꝯ.fi.in ver-
bo inchoari.foꝛte ſentiēs hanc difficultatem videtur reſpōde
re qꝺ ſi captus reuertatur ab hoſtib⁹ ſtatim incipit ipſe poſſi-
dere.⁊ tūc fit retractio vſqꝫ ad tp̄s quo filij vel ſerui emerunt.
Si antem ipſe pater vel dñs apud hoſtes moꝛiatur tūc cū eſt
adita eoꝛum hereditas incipit heres vere poſſidere ⁊ ꝑ fictio
nem fingitur retro poſſediſſe vſqꝫ ad tēpus quo filius vel ſer-
uus rem emerunt.¶Et ſi iterum ſubtilius dicas qꝺ fictio nō
poteſt trahi retro ad extremum in habile,vt dixi ſupꝛa.Sed ꝙ
iſti fingant̃ retro poſſidere vſque ad illud tēpus quo filius vel
ſeruus rem emeruut:⁊ quo tempoꝛe pater vel dominus erant
apud hoſtes,iſtud eſt in ſe impoſſibile.Nā iſtud extremum eſt
inhabile:qꝛ tūc tempoꝛis nō erat perſona habilis q̄ poſſet poſ
24 ſidere,vt dixi.Potes reſpōdere ꝙ†fictione poſtliminij iſte re-
uerſus fingitur ſemper fuiſſe in ciuitate:⁊ ſic in conſequentiaꝫ
fingitur ſemper poſſediſſe.Nec in his que veniunt in cōſequē
tiam alicuius fictionis requirit̃ ſemper tanta habilitas extre-
moꝛum,ſicut requirit in ipſa pꝛincipali fictione,ꝓut declarat
Bar.ĩ.in pꝛoſecutione huius materie vbi pleni⁹ dicā.Et iſtā
differentiā etiā attingit Bar.in fi.iiij.oppon.ad verſic.quod ſi
ſeruus.vbi circa eam multū inſiſtit.Tu vltra Bar.potes ple
nius reſpondere quod ſeruus dicitur quodāmodo poſſidere
licet non pꝛopꝛie.l.qui a ſeruo.in fi.de act.⁊ obl.ſecundū eundē
25 Bar.ĩ.in pꝛima oppo.ad ver.quod ſi ſeruus. Jtem†ad vſuca
pionē ſufficit ſola detētatio pꝛout expꝛeſſe tenet Bart.in l.ne
qꝫ ſeruus.ṡ.eo.per.d.l.qui a ſeruo.in fi.⁊ ꝓbatur in.l.nūquam.
§.ſi ſeruus.ĩ.e.Et per captiuitatē nō fuit interrupta detenta-
tio ſerui,qui habet ſimplicē detentationem.l.ſtipulatio iſta.§.
hec quoqꝫ.ĩ.de ver.obl.⁊.l.poſſeſſio quoque.§.qui in aliena.ṡ.
tit.j.Et ſic ex pꝛedictis pondera pꝛout etiam not.Lud.Rom.
hic,quod hic eſt dare caſum ſolemnem in quo ex mera natura
li poſſeſſione ſeu tenuta abſtractu ab omni vinculo iuris ciui-
lis pꝛocedit vſucapio ꝓut etiā tenet Bart.in.d.l.neqꝫ ſeruus.
Sꝫ aduerte qꝛ Bar.ibi hoc non bene pꝛobat:qꝛ tex.in.d.l.qui
a ſeruo.§.fin.in quo ſe fundat Bar.dicit qꝺ ex cauſa peculiari
etiā poſſeſſio acquiſita intelligitur.verū eſt ipſi hereditati.vt
etiā ibi gl.⁊ declarat.nō autē acquiritur ipſi ſeruo.Jtē commu
nis opi.gl.⁊ doc.in.l.iij.§.ex contrario.vbi dixi.ṡ.ti.j.eſt qꝺ ciui
lis ſola eſt que cauſat vſucapionem non autem mera natura-
lis ⁊ minus ſimplex detentatio.Et ſic dictū Bar.in.d.l.neque
ſeruus.non videtur verū quāuis alij doc.ibi nihil penitus.de

hoc tangant.¶Septimo no.ex tert.ibi impēdēti eſſe vſuca-
26 pionem†qꝺ qñ ſeru⁹ captus ab oſtibus emit rem ex cauſa pe-
culiari ius vſucapiōis interim dicit̃ eſſe in pendēti:qꝛ ignoꝛa-
tur an captus reuertat̃ ab hoſtibus,⁊ ſic vſucapio ſuſtineatur
ex fictione poſtliminij an vero moꝛiat̃ apud hoſtes,⁊ ſuſtinea-
tur fictiōe legis coꝛnelie.Certū tñ eſt qꝺ vſucapio interim ꝑce
dit vt etiam.ṡ.dixi ꝑ.d.l.iuſto.§.fi.⁊.d.l.i bello.§.facte.⁊ ſic no.
duo coꝛrelarie.Pꝛimo qꝺ qñ aliquid pōt in futurum ꝑfici alte
ro de duobus modis,dicit̃ eſſe in pendenti quovſqꝫ ex aliquo
27 capite fuerit ſoꝛtitū ſuū effectum.tex.eſt hic.Scꝺo no†qꝺ ſicut
aliquid pōt eſſe i pēdēti ſicut hic ius vſucapionis,ſic domini
rerū,⁊ omnia iura captiui interim ſtant in ſuſpenſo.l.cū here-
des.§.j.ṡ.ti.j.⁊.l. illa inſtitutio.§.j.ff.de here.inſtit. Similiter
ius liberoꝛum,⁊ ſic patrie poteſtatis interim eſt in penden
donec pr̄ eſt in captiuitate.§.ſi ab hoſtibus.inſti.q.mo.ius pa
poteſta.ſol.⁊.l.fi.§.ita tñ.C.de ſentē.paſ.⁊.l.pe.ṡ.de ſuis ⁊ legi
ti.vbi tex.in fi.dicit per ſuſpēſi.iuris ꝯſtitutionē.⁊ in.l.in bello
§.ſi qs capiat̃.ĩ.de cap.⁊ in.l.bona.§.qꝺ ſi fili⁹.e.Ubi tex.dic
ſtatus omniū quoꝛū patres vel dñi in hoſtiū poteſtate ſunt i
pendēti eſſe.l.j.§.ſi pendeat.ff.ad macedonia.alibi eſt tex.q
multa dicūtur eſſe in pendēti q̄ declarantur ex futuro eue
qualia ante fuiſſet videant̃.in.l.qui res.§.rē aūt.in fi.cū gl.
na.ĩ.de ſolu.Alibi dicit tex.in.l.fin.ṡ.cōmu.pꝛedi.neqꝫ eñ ſic
viuētiū ita defunctoꝛū act⁹ ſuſpēdi receptū eſt qꝺ quat̃ inte
ligat̃ dic vt ibi per gl.⁊ melius Bar.¶Octauo ⁊ vltimo no
28 in ver.queādmodū ibi,nā hereditates.†qꝺ hereditas in q
dā perſone vicē ſuſtinet,vcꝫ in quibus nō requirit̃ factum.ne
opera,aut ſubſtantia perſone.l.hereditas in multis ſupꝛa
acqui.rerum do.⁊.l.j.§.ſceuola.ṡ.ſi quis teſta.li.eſſe iuſ.fue
vſuſfruc.ĩ.de ſtip.ſeru.⁊.l.moꝛtuo infra de fideiuſ.⁊ inſti
ſtipu.ſer.in pnc.Bar.ĩ.in.ii.op.quarte partis q̄ eſt vltima o
poſitionū Bar.¶Et vide notabilē queſtionē quā ponit Ra
pha.cu.⁊ dicit ſe habuiſſe de facto.in.l.j.§.fi.ṡ.de acquir.po
29 De†ſtatuto papiēſi.quo cauet̃ qꝺ ſi aliqua res vēdat̃ ⁊ expo
natur ad cridas ſm̄ foꝛmā ſtatuti.niſi intra certū tēpus co
pareat volens cōtradicere,⁊ oſtendat ius ſuum amplius n
audiat̃ ipſe.etiā ſi ſit vniuerſitas.Nūquid etiā hr̄ditas iace
compꝛehendatur ſub tali ſtatuto vt elapſo dicto tēpoꝛe e
ipſa vi deatur excluſa.Uide ibi per eū arguētē ad partes
cludentē qꝺ nō:pꝛeſertim ex eo quia contra hereditatē iace
tem non currit pꝛeſcriptio.⁊ ita cū laude Dei ſunt bene e
ta vt puto no.huius tex.¶Gl.pꝛima ponit caſum que ā
tius ſingulari.⁊ ſm̄ Alb.de ro.fuit additio que nō reperi
libꝛis antiquis,tñ ſm̄ eū eſt bona.Alie gl.que ſequuntur t
dunt ad declarationē tex.quam declaraui.ṡ.in figuratione
ſus.¶Gl.ij.in ver.poſſidebat.ampliat iſtuꝫ tex.in pꝛima pa
te vt pꝛocedat nō ſolum quādo capt⁹ ante captiuitatē an
⁊ coꝛpoꝛe ſuo,⁊ ſic per ſeipſum poſſidebat,Sed etiaꝫ qñ a
mo ſuo ⁊ coꝛpoꝛe alieno puta ſerui vel coloni.Jdeꝫ volui
fi.in pn.vbi reſeruo plene diſputādū.¶Capio gl.fi.in ver
nō habere.Jſta gl.ponit magiſtralē diſtinctionē in qua c
diā apparatū Bar.quatenus iſtā gl.tangit.Et pꝛima pars
ſtinctiōis gl.loquit̃ de poſſeſſis ante captiuitatē domini
loquitur de pꝛima parte huius text.Secūda vero pars d
ctionis gl.ibi,ſi aūt poſt captiuitatē.loquit̃ de his que ſer
emit,poſt captiuitatē dñi,⁊ ſic loquit̃ de ſcꝺa parte tex.⁊
ver.ꝙ ſi ſeruus.vſqꝫ ad fi.huius pꝛincipij.Jn eadē gl.ibi
bus pꝛimis caſibus interrūpitur vſucapio.gl.equiparat
iungit iſtos duos caſus,qñ ante captiuitatē quis poſſide
ꝑ ſeipſum,vel etiā ꝑ ſeruū aut filiū,vel colonū extra cām p
liarē ꝙ vtroqꝫ caſu iuterrūpat̃ vſucapio,⁊ non reintegre
fictione poſtliminij ſi dñs poſtea reuertat̃ ab hoſtibus.
partem expedit Bar.ĩ.in.iiij.opp.ſecūde partis,ſed hic p
30 ¶Pꝛo clara in telligētia tex.⁊ gl.reaſſumo i dubiū an in p
ſeſſis per ſeruū vel filiū aut colonū ex cauſa nō peculiari
te captiuitatē dñi ceperūt poſſideri ⁊ vſucapi,per captiu
poſtea ſecutā perdat̃ poſſeſſio,⁊ ſic interrūpat̃ vſucapio
re itegret̃ ꝑ fictionē poſtliminij:⁊ ſic coꝛrelarie vidēdū an
iſto caſu ꝓcedat pꝛima pars huius.l.iuſtū articulū intēdo
examinare tanq̄ neceſſariū ad intellectū tex.⁊ gloſſarū.
tē affirmatiuā tenuerūt gl.hic.ſ.ſecūda.⁊ iſta gl.fi.in pꝛin.
magna.in.d.l.in bello.§.facte.⁊ gl.ij.in.l.deniqꝫ.ṡ.ex quib.
ma.Jſtā partē tenet vbiqꝫ in iſta.l.Bar.in diuiſione tex.in
guratione caſus,⁊ latius in.d.iiij.opp.ſecunde partis.Et
ſequunt̃ alij doc.cōiter.¶Contrariā partē tenuit.gl.in.d.
facte.in gloſ.pen.in verſi.perſona.que voluit ꝙ lꝫ in poſſe
ꝑ ſeipſum ante captiuitatē nō pꝛocedat vſucapio cū ꝑ cap
tatē interrūpat̃.Et ita ꝓcedit pꝛima pars hui⁹ tex.Secu
eſt qñ poſſidebat per ſeruū,aut filium vel colonū ex cauſa n
peculiari.tunc nō habet locum pꝛincipiū huius.l.Jſtā op
cuti

cuti ſunt Ja.de Are.And.de piſis reprobātes gl.noſtra ꝛ ca-
ſus poſitionē.in.j.parte quod non ꝓcedat in poſſeſſis ꝑ alios
ex cā nō peculiari.Nā ex quo vſucapio erat iā inchoata ſcien-
te dn̄o ꝛ bonā fidē habēte:qꝛ ſine ſcientia dn̄i inchoari nō po-
tuiſſet.l.j.C.de acquir.poſ.ꝛ.l.ij.ſ.ꝓ ſol.ꝛ.l.iij.§.celſus.ſ.pro em-
pto.Certe talis vſucapio incepta deinceps cōtinuabitur per
detētatione ſerui filij, vel coloni etiā ignorāte poſtea dn̄o, ex
quo a ꝓn.ſciuit illos poſſidere ꝛ vſucapere.Vn̄ ex quo a prin.
vſucapio habuit ſua eſſentia alio,nō attēdit poſtea illud qd ſu
peruenit.Sicut qn̄ vſucapio inchoat bona fide non attēditur
mala fides q̄ poſtea ſupuenit,loquor de iure ciuili.l.vni.§.hoc
tn̄ mō.C.de vſuc.traſfor.Vn̄ qn̄ ad poſſeſſionē ꝛ vſucapionē,
factū ꝛ ſciētia dn̄i nō ſunt neceſſaria, ſi dn̄s medio tp̄e capiat
ab hoſtibus,ꝛ poſtea reuertatur cū nullū ius factū ſit neceſſa
riū fictio procedit,ꝛ vſucapio debet ꝓcedere.Pro hoc ēt ad-
ducit bonū tex.ſimpliciter intelligēdo in.d.l.in bello.§.facte.
de quo tex.ſ.latius dicet.Iſtā opi.reprobat Bart.ꝛ ſequit gl.
noſtras in.d.iij.opp.ij.partis per iſtū tex.in verſic.quēadmo-
dū enim.vbi tex.vult idē iuris eſſe in poſſeſſis tēpore captiui-
tatis per ſe vel per ſeruū ex cā nō peculiari. Sed in primo ca-
ſu interrumpitur vſucapio:nec habet locum fictio poſtliminij
nec legis corne.vt eſt text.apertus in.j.parte hu9.l.ergo nec
ſcdo.ꝛ qꝛ Bar.inducit iſtū tex.intelligendo qd ſint verba Ju-
liani ꝓut etiā dicit intelligere ipſos Ja.de Are. And.de piſis
ꝛ Old.Lau.Tu ſtringe forti9 etiā dato qd ſint verba Mar-
31 celli,ꝛ ꝙ eius opi.ſit reprobata.†Tamen ex legibus etiā cor-
rectis inſertis in corpore iuris licitū eſt ſumere argumentū in
eo in quo nō corrigunt:vt eſt gl.no.in l.j.in prin.ꝛ ibi Bart.in
fi.notat.ſ.de cōiunger.cū eman.lib.ꝛ latius Bar.in.l.fi.ſ.ad.l.
cor.de fal.ꝛ vtrobiqꝫ Bar.allegat tex.in.c.authoritate.de con
ceſſio.preb.in.vj.vbi papa arguit ex legib9 correctis. Sed ad
iſtū tex.rn̄de qd iſta purificatio ꝙ nihil interſit an ipſe poſſideat
an perſona ſibi ſubiecta fuit Marcelli ꝓut refert tex.in.d.§.fa
cte in fi.Et iſta equiparatio ibi expreſſe probatur in tex.vnde
nō pōt ex ea ſumi argumētū,ꝛ cū ibi expreſſe reprobet, ceſſat
etiā argumentū qd ego proxime addi.Secundo poſſet dici ꝙ
32 iſte text.in ver.quemadmodū. † cum habeat plures ꝛ varios
intellectus ꝑ gloſſas ꝛ doc.hic nō poteſt ex eo ſumi argumen
tū,vt no.Bar.i.l.in ambiguo ꝑ illū tex.ſ.de reb9 dub.Jmol.ꝛ
Mod.in.l.cū prolatis.per illū tex.ſ.de re iudi.qꝛ qd multipli-
citer exponit eius veritas nō habetur, ſm Boetiū, vt refert
Bald.in l.precib9.in.vij.col.C.de impu.ꝛ ali.ſubſti.ꝛ in l.data
opera.in.xj.col.C.qui accu.non poſ.Sed caue qꝛ in equipara-
tione quā fecit tex.nō videtur eſſe varietas:ſed dic ꝙ imo etiā
eſt qꝛ varietas intelligendo ꝙ verba Marcelli trahuntur ad
vnum ſenſum,ꝛ intelligendo quod verba Juliani trahunt ad
alium melior tamen videtur ꝛ planior ſolu.precedēs.Secūdo
mouetur Bart.ꝛ reſpondet fundamēto partis aduerſe,ꝙ li-
cet verū ꝙ ſit ad continuatione vſucapionis nō requirat am-
plius ſcientia vel factū domini.Non tamē ſequitur:ergo fictio
procedit:cum extremū a quo ſit inhabile.qd dꝫ etiā eſſentiali-
ter eſſe habile ꝛ tale qd actus qui retrotrahitur poſſet nūc in-
choari,vt.l.bonorū.ſ.re ra.ha.Sed hoc caſu dn̄s reuerſus ab
hoſtibus non poſſet ſine ſcientia inchoare vſucapionem vt in
iuribus.ſ.allegatis.Ergo ſine ſcientia nō erit extremum ſuffi-
ciens in eſſentia,ſed ſciētia ſicut ꝛ animus eſt facti.l.bone fidei
§.de acq.rer.do.Ergo ꝑ fictionē poſtliminij nō reſtituit.d.l.de
33 niqꝫ.in fi.Cōfirmo vltra Bar.ꝛ alios,† qꝛ qui eſt in captiuita-
te apud hoſtes,vel in exilio,aut etiā volūtarie abeſt,preſumi-
tur ignorare ea q̄ fiunt in ciuitate.imo etiam banna generalia
ciuitatis vt.l.plane.ꝛ ibi ad hoc pulchre.no.Bal.ſ.de excu.tu.
idē Bal.ꝛ Ang.in l.tres fratres,ſ.de pac.Ad idē tex.in.c.fin.
ꝛ ibi.d.Ab.in.iij.no.ad hoc no.qui mat.accuſ.poſ.Et idem do.
Abb.in.c.j.in.iij.col.de poſtu.prel.Jmo.qui eſt in ciuitate ꝑſu-
mit ignorare ea q̄ fiūt in comitatu ꝛ ecōtra.Jta no.Bal.ꝛ An
ge.in.l.titius.§.lucius.ꝑ illū tex.ſ.de lib.ꝛ poſth.Ergo domin9
exiſtens apud hoſtes preſumitur ignorare an ſeruus ſuus am
plius poſſideat vel preſcribat,ergo cū tunc quādo reuertit ab
hoſtib9 nō habeat ſciētiā,ꝛ ſic nō poſſet tūc īchoare vſucapio
nē:ergo etiā nō pōt fingi.¶ Sꝫ huic fundamēto Bar.rn̄deo
multipliciter.Primo ꝙ ex quo dn̄s a principio ſciuit ſeruum
poſſidere ꝛ vſucapere,iſta ſciētia ſufficit ad cōtinuandū vſuca
pionē,licet poſtea deſineret eſſe ſcientia,vt probat per tex.no.
in.l.q vniuerſas.§.qd per colonū.ſ.ti.j.Vbi eſt tex.qd lꝫ heres
ſine aīo ꝛ ſciētia nō poſſet inchoare poſſeſſionē nec vſucapio-
nē:tn̄ ſine aīo ꝛ ſciētia poterit q̄ſitā retinere ꝛ cōtinuare. Jta
ibi eſt tex.nā facilius aliquid cōſeruatur,ꝛ retinet quā de no-
uo inducat per regulā.l.patre furioſo.ſ.de his qui ſunt ſui.ꝛ
c.quemadmodū.de iureiu. ꝛ. c.ad apoſtolicam cū ſi.de re.iud.
Scdo dico,ꝙ in caſu nr̄o adeſt habilitas ex quo ſum9 in con-
tinuatione vbi ſciētia non requirit vt dixi,ꝛ ſic extremum eſt
habile:ergo ſtatim ipſi captiuo reuerſo vel eius hr̄di ignoran
ti acquirit poſſeſſio ꝛ vſucapio. Tertio rn̄det ꝛ plenius. Po-
ne ꝙ quādo reuertit ab hoſtib9 captiuus habeat de hoc ſcien
tiam extremū a quo erit habile:ergo ſm Bart.ꝛ doct.dꝫ fingi
vſucepiſſe. Et ſi dicas qd iſtud factum ſciētie dꝫ adeſſe ſtatim
tp̄e reuerſionis qd cum nō adſit extremū reddit inhabile.Re-
ſpondet ſufficere ꝙ quādo erit reuerſus domū, ꝛ erit in ꝓpria
ciuitate habebit tunc de hoc veriſimilē ſcientiā ad hoc vt ha-
beat locū fictio poſtliminij. Probat in ſimili per text.in l.non
vt a patre.ꝛ in.l.cū due.ſ.de cap.vbi ſi maritus reuertat ab ho
ſtib9,poſtea denuo cōſentiat ꝛ recuperat vxorē fictionē poſt-
liminij fingit retro habuiſſe,ꝛ tamē in ipſa reuerſione nō habe
bat illud factū mutui cōſenſus.l.nuptias.ſ.de reg.iu. Sicut ēt
in reuerſo ab hoſtib9 ad hoc vt ꝓcedat fictio poſtliminij.ſuffi
cit qd quādo eſt domi,habeat animū ibi remanēdi,ꝛ nō redeū
di ad hoſtes,ꝙuis a ꝓncipio tp̄e reuerſiōis talē animū nō ha-
beret,vt.l.poſtliminij ius.§.fin.ꝛ.l.nihil.ff.de cap.Quarto pōt
reſpōderi ꝙ cū poſſeſſio ꝛ vſucapio veniāt in ꝯſequētiā vt hic
ꝑ Bar.ergo nō obſtāte ꝙ extremū ſit ihabile dꝫ cadere fictio
vt hic per Bar.in plurib9 locis allegātē ad hoc text.in.l.pe.ſ.
34 de ſuis ꝛ legi.†Et ſi dicas qd illa doc.Bar.ꝙ in his q̄ veniūt
in conſequentiā nō requiratur habilitas,procedit in his que
ſunt iuris,ſꝫ poſſeſſio poſtꝙ eſt ineſſe deducta eſt facti ſꝫ bar.
in.l.j.in prin.vbi dixi.ſ.titu.j.Dic qd iſta poſſeſſio ꝛ vſucapio
multū iuris habent,maxime in continuando , cū nō requirat
poſtea anim9 vl̄ ſcia aut alid factū dn̄i vt.ſ.dixi.Subdit Bar.
quod poſſeſſa per ſeruum ex cā nō peculiari in vno cōueniūt,
cū his q̄ poſſidentur ex cā peculiari.ſ.quo ad acquiſitionē poſ
ſeſſionis cū in neutro requirat ſcia domini.Tu dic iſtud pro-
cedere ſequēdo magis cōem opi.ſed iſte articul9 eſt valde du-
35 bius.† An extra cām peculiarē per ſeruum aut filiū acquira-
tur poſſeſſio dn̄o ignorāti,ꝛ multa iura ſunt aperta in oppoſi
tū.Ego plene diſputaui hunc articulū in.l.j.§.itē acquirimus.
ſ.tit.j.ꝛ ibi tenui cōtra cōmunē:ꝛ credo ꝙ ſit veritas : eſt verū
ꝙ in procuratore qꝛ adeſt mādatum domini per eū bene acq-
rit poſſeſſio dn̄o ignoranti , vt eſt tex.in.l.ij.ſ.ꝑ ſol.ꝛ in.l.j.C.de
acqui.poſ.¶ Itē inquantū Bar.ponit diſcōueniētiā in fictio
ne qꝛ in peculiaribus procedit fictio quantum ad vſucapionē
in aliis ſecus per rationē.ſ.dictā ſm Jac.de are.ꝛ And.de pi-
ſis.Et hoc dicit Bart.ſibi placere.Adde ꝙ imo ipſi ꝯtrarium te-
nent ꝙ etiā in nō peculiarib9 procedat fictio quoad vſucap.
ꝑ rationē eorū quā.ſ.prime retulit Bar.Et ſic Bart.videtur
eos cōtrario mō.referre.Et ꝑ id habes expedita omnia dicta
Bart in hoc articulo alij.hic nihil vltra dicunt. ¶ Ego vltra
36 Bar.arguam ꝑ vtraqꝫ parte,qꝛ† veritas ſepi9 examinata ma
gis explendeſcit in lucē vt dt tex.xxx.q.ix.in.c.graue.gl.in.c.in-
ter dilectos.in repe.de fide inſtr.Pro cōi opi.gl.ꝛ doc.facit il-
lud ꝙ etiā.ſ.pluries fuit dictum:qꝛ ꝑ captiuitatē domini cum
efficiatur ſeruus hoſtium ꝛ ab hoſtib9 poſſideat deſinit poſſi-
derei ꝛ ſi reuertatur ab hoſtib9 eſt opus noua apprehenſione
poſſeſſionis.l.cum hr̄des.§.j.ſ.ti.j.ergo interrūpit vſucapio q̄
ſine poſſeſſione ꝓcedere non pōt.ergo fictio nō poteſt habere
locum vt eſt tex.hic in.j.parte ꝛ dixi ſ.in.ij.ꝛ.iij.no.Confirma-
tur qꝛ poſſeſſio quam quis habet per ſeruum vel filium aut co
lonum ex cauſa non peculiari habetur ꝛ retinetur animo dn̄i
vt eſt tex.in l.iij.§.ſaltus.ſ.tit.j.Ergo cum ꝑ captiuitatē inter-
rumpatur animus quem deponit ex quo non habet amplius
facultatem reuertendi ad actualē poſſeſſionē.l.ſi id qd.§.fi.ſ.
tit.j.per cōſequens perditur poſſeſſio ꝛ ſic vſucapio interrum
pitur.Cōfirmatur ꝛ fortius qꝛ negari nō poteſt qd per capti-
uitatem domini ſaltē interrupta eſt ciuilis poſſeſſio , cum ca-
ptus ab hoſtibus qui eſt ſeruus hoſtium nihil pōt poſſidere.
d.l.cū heredi.§.j.ꝛ ciuilis ſola eſt que cauſat vſucapionem ſm
gl.doc.in.l.iij.§.ex cōtrario.ſ.tit.j.ergo non pōt fingi vſucapio
vbi vere non pōt habere locum.l.qui ad certum.ſ.loc.Nec po
37 tes dicere qd ciuilis ſit penes ſeruum,qꝛ ſeruus † nō pōt poſ-
ſidere,ſed ſolum hꝫ tenutam.l.poſſeſſio quoqꝫ.§.j.ſ.titu.j. Et
38 quādo† qs eſt capt9 ab hoſtib9 nec ipſe nec eius ſeruus poſ-
ſunt poſſidere.l.neqꝫ ſeruus.ſ.e.ꝛ in ſpecie de ciuili eſt tex.in.l.
qd ſeruus.ſ.tit.j.vbi dicunt tex.qd etiam peculium ſeru9 ciuili
ter poſſidere poteſt:ſed naturaliter tꝫ qꝛ quo ad ea q̄ ſunt iu-
ris ciuilis ſeruus habetur ꝑ mortuo.l.qd attinet.ſ.de reg.iur.
Nec etiam potes dicere qd ex ſola tenuta ſerui ꝓcedat vſuca-
pio ꝓut tꝫ Bar.in.d.l.neqꝫ ſeruus.qꝛ hoc nō eſt verum:ꝛ hoc
reprobaui.ſ.in.vj.no.ad finem.ꝛ cōtrarium tꝫ gl.ꝛ doct.in d.l.
iij.§.ex cōtrario. Et ſi tu ſubtilis diceres iſtud fundamentum
de interruptione ciuilis poſſeſſionis militat punctualiter in
peculiaribus. Dico verum eſſe ſecundum iuris diſpoſitionē
per ea que dicta ſunt:ſed in peculiaribus aliud ſingulari iure

ſtatutū eſt ex quadā equitate vtilitatis cā prout dicit tex.in.l.
peregre.§.queſitū.ſ.titu.j.ſtatim.j.ſubiungā.Confirmaṫ ⁊ ter-
tio ſuprāſcriptū fundamentū q̄ in peculiaribus tm̄ rebus in
ductū eſt qđ ignorāte dn̄o vſucapio ꝓcedat.l.ij.j.ꝓ ſol.Et hoc
eſt iure ſingulari receptū ⁊ ſi cōtra regulas iuris.vt dicit text.
in.d.l.peregre.§.queſitū ergo cōtrariū eſt in alijs nō peculia-
ribus ꝙ cū captiuus ſit ignorans quod nō ꝓcedat vſucapio.
39 Et rō † quare in peculiarib⁹ dn̄o ignorāte ꝓcedat vſucapio eſt
duplex. Prima tunc ſerui habentur loco dn̄i.l.ſequiṫ.§.labeo
quoqꝫ.ſ.eo.que ratio ceſſat in nō peculiaribus Secūda ratio
quia in peculiaribus in principio adeſt conſenſus ⁊ voluntas
dn̄i ex quo ꝯceſſit peculiū,vt dicit tex.in.l.j.§.itē acquirimus,
ſ.ti.j.ſecus in nō peculiarib⁹.Tū ad iſtā vltimā cōfirmationē
potes clare rn̄dere,ꝙ procedat in vſucapione inchoāda,q̄ in
peculiarib⁹ iure ſingulari fuit inductū ꝙ a prin.inchoeṫ vſu-
capio dn̄o ignorāte.Et iſtud nō habet locū in nō peculiarib⁹
ita procedunt iura prealegata.Sed quādo a principio inter-
uenit ſciētia ⁊ bona fides dn̄i:tūc idē eſt ex cauſa nō peculiari
ſicut in peculiaribus.Itē ad principale fundamentum potes
40 reſpondere † ꝙ in poſſeſſis per filium vel alium ex cauſa non
peculiari non ꝑdatur poſſeſſio per captiuitatē dn̄i, ⁊ ſic nō in
terrumpatur vſucapio ꝓut eſt tex.nō cauillādo in.d.l.in bello
§.facte.quē ſtatim.j.inducā.Itē q̄ dn̄s de poſſeſſiōe expulſus
ꝑ corpus ſerui vel coloni detinētis rē:vtranqꝫ poſſeſſionē na-
turalē ⁊ ciuilē vṫ retinere.l.peregre.§.quibus explicitis.vbi
41 no.ſ.titu.j.⁊.l.j.§.non autē.j.de vi arma.† Itē captiuitas non
obſtat vbi ſcientia dn̄i in ciuitate nō eſſet neceſſaria.ita dicit
tex.in.d.l.iuſto.§.fi.j.e.⁊.l.pe.j.de ca.Sed in poſſeſſis per ſeruū
vel aliū ex cauſa nō peculiari ſi dominus fuiſſet in ciuitate nō
fuiſſet amplius neceſſaria ſcientia domini:q̄ ſufficit ꝙ a prin-
cipio dn̄s ſciuerit ⁊ fuerit in bona fide:vt ſ. pluries fuit dictū
vſucapio continuatur etiam ignorante dn̄o,vt probat text.in
l.nunquam.§.ſi ſeruus.j.eo.vbi etiam ignorante dn̄o cōtinua-
tur vſucapio ex dominica,vt ſic extra cauſam peculiarem.Ad
idē faciūt tex.quos allegabo.j.in tertio fundamēto partis cō
trarie.Itē pōt dici qđ nō obſtante interruptione poſſeſſionis
fingaṫ vſucapio ſicut ex cauſa peculiari.vt vult Bar.in l.natu
ralr in iiij.col.ſ.eo. licet cōtrariū videaṫ dicere Bart.hic in ij.
oppo.ad ver.qđ ſi ſeruus.⁊ etiā in iiij. opp.qđ procedat fictio
quo ad vſucapionē q̄ etiā fingitur poſſediſſe.¶ Secūdo prin
cipaliter pro hac parte cōmuni adducitur text.in l.ait pretor.
42 §.is autē.ff.ex quib.cauſ.ma.Ubi tradiṫ regula generalis † ꝙ
exiſtens apud hoſtes nihil poteſt vſucapere nec ceptaꝫ vſuca
pionem implere.Deinde in ver.hi plane.ſolū excipitur poſſeſ-
ſio ex cauſa peculiari:ergo in alijs debet remanere firma regu
la.l.nā qđ liquide.§.fi.cū vulga.ſ.de penu.lega. Et hoc modo
poteſt etiā induci tex.in l.pe.in prin.in verbo nihil. ⁊ in verbo
paulus imo.j.de capti.Potes dicere ꝙ licet iſta iura generali
ter loquanṫ,tamen debēt reſtringi ⁊ declarari per alias leges
de materia loquentes.l.ſed ⁊ poſteriores.ſ.de legi.¶ Cum er-
go alibi diſponatur quod idem ſit in poſſeſſis ex cauſa nō pe-
culiari,vt in iuribus que ſtatim adducam pro parte cōtraria
ergo expediēdo de peculiaribus videṫ etiā iſta excipere, maxi
43 me cū ratio aſſignata in d.l.pe.militat etiā iſto caſu. † Et iura
limitatoria ſeu ponentia exceptionem extenduntur ex identi-
tate rationis.c.cum dilecta.§.nos igitur.⁊ ibi do.Abb.ad hoc
no.de cōfir.vti.vel inutili.⁊ c.poſt trāſlationē. §. quāquā.⁊ ibi
Bal.ad hoc valde no.de renū.gl.in l.j.C.de cōdi. inde. ⁊ in cle.
j.de elec.d.Ab.in c.ad audientiā in j.no.de cleri.nō reſid.⁊ ali-
bi ſepe.Itē tex.in d.l.ait pretor. §.is aūt. loquitur in poſſeſſis
per ſeipſum,vt ibi per gl.Et ideo excipit tantū de peculiarib⁹
q̄ in eis inchoatur ⁊ cōtinuatur vſucapio.⁊ ſ.negauerat vſu-
capioneꝫ per captiuū inchoari ⁊ cōtinuari vnde bene excipit
caſum in peculiaribus in quibus inchoatur ⁊ cōtinuaṫ vſuca
pio nō obſtāte captiuitate:ſed in poſſeſſis ex cauſa nō peculia
ri tantū cōtinuaretur,ſed nō inchoareṫ vſucapio.d. l.in bello.
§.facte.Itē quo ad tex.in d.l.pe.j.de capti.pōt dici ⁊ bn̄ quod
regula ⁊ exceptio ibi poſita loquunṫ de q̄ſitis poſt captiuita-
tē.ſed queſtio noſtra eſt de q̄ſitis ante,⁊ iſta ſunt que ꝓ parte
affirmatiua ſic pro opi.cōi facere ⁊ reſtringere videnṫ. ¶ In
contrariū pro parte negatiua ⁊ ſic ꝓ opi.Ja.de Are. ⁊ And.
de piſis contra cōem que mihi videṫ in pūcto iuris defenſabi-
lis,faciūt ea que ſuperius dixi rn̄dendo fundamētis in cōtra-
rium adductis.Ego imprimis moueor ⁊ cōſidero qđ iura hac
de materia loquētia ſemper loquūtur de queſitis poſt captiui
tatē prout loquiṫ tex.hic in verbo qđ ſi ſeruus.⁊ in l. iuſto.§.fi,
j.e.⁊ in l.pe.j.de capti.ergo ſec⁹ in q̄ſitis ante captiuitatē.Sꝫ
queſtio noſtra eſt in queſitis an̄ captiuitatē.vbi a principio in
teruenit ſciētia ⁊ bona fides dn̄i,⁊ ſic vſucapio habuit ſuā eſ-
ſentiā,ergo non interrūpitur ꝑ captiuitatē dn̄i poſtea ſuper-
uenientē,vt ſ.dictū fuit.nam initium ⁊ origo naſciſcende poſ-
ſeſſionis ⁊ nō retinende exquirēda eſt ita dicit tex.in l.clā poſſi
dere in prin.vbi aliqua ad hoc cumulaui.ſ.tit.j.⁊ in l.qui id qđ
in prin.ſ.de do.Itē a primordio tituli poſterior formaṫ euēt⁹
dicit tex.in l.vnica.ſ.de impo.lucra.deſcrip.lib.x.Confirmatur
q̄ tex.in d.l.iuſto.§.fin.loquitur conditionaliter ibi ſi cū apud
44 hoſtes dn̄s aut pater agāt.† Sed cōditio ſui natura importat
cauſaꝫ finalē.l.ij.§.fi.vbi plene no.ſ.de do.Item cōditio appo-
ſita a lege importat illud eſſe de forma ⁊ ſolennitate,vt ſingulr
tenet Bal.in auṫ.matri ⁊ auie.in j.col.in fi.C.quādo mulier tu
te.offi.fungi.pōt ꝑ tex.in l.ꝑtor.in prin.ſ.de coila. bono.ſequū-
tur.d.Alex.⁊ Are.in l.ij.§.pri⁹ vbi dixi.ſ.de vul. ⁊ pu. d. Alex.
in l.j.in fi.ſ.de lib.⁊ poſt.Abb.reputat ſingulare ⁊ rationabile
in c.in cauſis.in iiij.col.de teſti.Similiter tex.in d.l.pe.j.de cap.
dicit dum apud hoſtes fuiſti illa dictio dum. facit conditiona
lem.l.cōcubinā.§.vxori.ſ.de leg.iij.Bart.⁊ alij.in l.j.C.de lega.
Bar.in l.j.in vij.col.ff.de cōdi.⁊ demon.Sed videṫ obſtare iſte
tex.in ver.quēadmodū.qui loquitur de queſitis ante captiui-
tatem,ibi cū ad hoſtes peruenerit ⁊ tamē equiparat ea que q̄s
per ſe vel per ſeruum tunc temporis poſſidebat. Sed rn̄de ad
iſtum tex.prout dixi.ſ.in primo fundamēto partis contrarie.
¶ Secūdo ꝓ hac parte bene facit tex.in d.l.in bello.§.facte al-
legat.ſ.per Jaco.de Are.⁊ And.de piſis quadrupliciter indu
cēdo illū tex.Primo enim dicit quod eoruꝫ que captiuus per
ſeipſuꝫ poſſidebat interrumpiṫ vſucapio illa ratione:q̄ certū
eſt eū poſſidere deſijſſe,⁊ ſic idē dicit quod iſte tex.in prin.Er-
go cum in queſitis per ſeruum aut filium ante captiuitateꝫ ex
cauſa nō peculiari per captiuitatē poſtea ſequutam nō perda
tur poſſeſſio ex quo tenebatur corpore ſerui vel filij, vt.ſ.pba-
ui.⁊ j.dicam.ergo etiā non interrumpitur vſucapio.Secundo
ſubdit ille tex.eorum vero que per ſubiectas iuri ſuo perſonas
poſſidebat vſuqꝫ capiebat,vel ſi qua poſtea peculiari noīe cō-
prehenduntṫ,heredi ſuo tēpore impleri vſucapionē remanen-
tibus iiſdē perſonis in poſſeſſione. Iſta ſunt formalia verba il
lius tex.⁊ ſic in primo caſu loquitur de queſitis ꝑ ſeruū vel fi-
liū ante captiuitatē ex cauſa nō peculiariri que dominus per
ſubiectas ſibi ꝑſonas poſſidebat ⁊ vſucapiebat.Et tamen vult
45 ꝙ nō obſtāte captiuitate vſucapio heredi impleaṫ. Nec dica-
tur ꝙ illa qualitas peculiari nomine poſita in ſequenti clauſu
la debeat etiam referri ad precedentē clauſulā, attento qđ illa
clauſula precedens nondū habeat orationē perfectā, per do-
ctrinā no.Bart. in ſimili in l.in repentendis.ſ.de leg.iij.Quia
dico qđ illa qualitas peculiaris fuit poſita in ſequē.clauſula.⁊
ſic eſt ꝙ clauſula ſequēs non eſt potēs ad determinationē pre
cedentis ſicut econtra.vt no.Bar in l.quiſquis.per glo.ibi.ſ.
de leg.iij.⁊ in l.auia.in prin.ſ.de ꝯdi. ⁊ demō.⁊ in l.ſi quis ex ar
gentarijs.§.ſi initium.in j.col.ſ.de eden. Raph. Fulg. ⁊ Pau.
de caſt.in l.j.C.de lib.prete.cū alijs concor. quas ibi dixi bn̄ fa
cere.Quod egregie no. Bal.⁊ bene ad ꝓpoſitū in.l.quoties ſe
cūda.in fi.C.de fideicōmi.vbi tenet ꝙ illud quod antecedit nō
ſapit naturam ſequentis ſed bene ſequens antecedentis. Ad
46 idē bene facit † q̄ conditio adiecta in inſtitutione intelligitur
repetita in legato poſtea facto.l.duos.⁊ l.auia. ⁊ ibi Bar.ſ.de
cōdi.⁊ demō.ſecus ſi legatū precedat.l.filiumfamilias. in prin.
⁊ ibi gl.⁊ Bar.ſ.qn̄ di.lega.ced. Tertio pondera aduerſatiuaꝫ
47 eorū vero,que † denotat diuerſitatē in iure ⁊ in facto ſm̄ Bar.
in l.hoc amplius.§.de his aūt.ſ.de dam.infec. ergo cū.ſ.dixe-
rit ꝙ eorū que ꝑ ſemetipſum poſſidebat ⁊ vſucapiebat ꝑ capti
uitatē perdiṫ poſſeſſio,⁊ ſic vſucapio interrūpitur:ergo vt ad-
uerſatiua bene ꝓcedat,cū in his que ante captiuitatē poſſide
bat per filios aut ſeruos generaliter ⁊ ſic etiā ex cauſa nō pe-
culiari nō perditur poſſeſſio nec interrūpiṫ vſucapio.Quarto
bene pondera illos ablatiuos abſolutos remanētibus iiſdem
48 perſonis in poſſeſſione,† q ablatiui faciunt conditioneꝫ.l.cun-
ctis agris.ſ.de vſur.l.a teſtatore.⁊ ibi Bart. ſ. de condi.⁊ de-
mō.l.ab emptione.⁊ ibi.Bar.vbi.dixi.ſ.de pac. Ergo captiui-
tas dn̄i nō facit qn̄ ille ꝑſone filij ⁊ ſerui remaneāt in poſſeſſiōe
ergo per captiuitatē nō perdiṫ poſſeſſio,ſi nō perdit poſſeſſio
ergo non interrūpitur vſucapio a ceſſante ratione illius tex.⁊
iſtius,Si dicas quod illa dictio in poſſeſſioneꝫ intelligiṫ.id eſt
detētationē que conuenit filijs ⁊ ſeruis.l. ſtipulatio iſta.§.hoc
quoqꝫ.j.de verbo.oblig.⁊ l.poſſeſſio quoque.§.qui in aliena.ſ.
tit.j.Dic ꝙ cum illi ablatiui faciant conditionē debent imple
ri ꝓprie in forma ſpecifica.l.qui heredi.⁊ l.meuius.in prin.ſ.de
condi.⁊ demō.q̄ cōditio denotat eſſe de forma ſecūdum Bal.
in l.pro hr̄ditarij in j.col.in fi.C.de here.actio.ergo.non poſſu-
mus impropriare verbū poſſeſſionē pro tenuta. Tamē tenen
do cōem ſententiā poſſes reſpondere ad.§.facte. quod ver.eo-
rum vero.in prima parte loquaṫ de queſitis per ſubiectas per
ſonas ante captiuitatē partis vł dn̄i.Intelligo ex cauſa nō pe
culiari

culiari vt ſtatim probabo. deinde ver.ſequẽs vel ſi qua loquat̃
de q̃ſitis per ſubiectas pſonas ex cã etiã peculiari:ſed poſt ca
ptiuitatẽ dñi vel patris. ⁊ ſic ille tex.facit duos diuerſos caſ⁹
vnũ de queſitis ante captiuitatẽ,aliũ poſt:nõ aũt facit differẽ/
tiam de qualitate peculiari:imo vterq̃ caſus debet pariter in
telligi ex cã peculiari. Iſtud pbo per dictionẽ vbique ſequitur.
49 Nã regulã habem⁹ † ꝙ vna pars alternatiue que ſequit̃,alte/
a rã partẽ alternatiue que eſt dubia declarat tex.eſt ſing.in l.j.ſ.
de reb.dub.quẽ tex.ita pro ſing.no.Lu.ro.in cõſi.ccxxxj.incip.
premiſſorum doctorum cõcluſionem:illũ tex.etiã no.Bal.in l.
conuenticulã in iij.col.i fi.C.de epiſ.⁊ cle. Ergo cũ ſit dubiũ an
pma clauſula loquat̃ ex cã peculiari,iſtud declarabit̃ per alter
natiuã ſequentẽ que hoc caſu clare loquit̃. ❡ Tertio pricipa/
liter pro iſta parte facit,qꝛ rõ que militat in peculiarib⁹ videt̃
etiã militare in nõ peculiaribus queſitis ante captiuitatẽ do/
mini:ergo dꝫ eſſe eadem iuris diſpoſitio vulgata l.illud.cũ ſi.ſ.
ad l.aq. ⁊ l.a titio. in fi. vbi dixi.j.ď ver.ob rõ em̃ in peculiarib⁹
eſt:qꝛ in eis nõ requiritur ſciẽtia dñi in ciuitate:vt dicit text.in
d.l.iuſto.ſ.fi.in d.l.pe.j.de cap. ſed hic etiã nõ requiritur ſcien/
tia dñi.qꝛ cũ ſcia dñi a prin. interuenerit cõtinuat̃ poſtea poſ/
ſeſſio ⁊ vſucapio etiã ignorãte dño nõ obſt.captiuitate poſtea
ſupueniẽte p tex.ſi nõ cauillet̃ in d.l.nũꝙ. ſ.ſi ſeruus.j.e. vbi ẽt
ignorante dño cõtinuat̃ vſucapio ex cã dñica ⁊ ſic nõ peculiari.
50 Secũdo per rõnẽ Bar.† qꝛ ſicut bona fides q̃ facti eſt.l.bone
fidei.ſ.j.ſ.de acqui.re.do.ſufficit a pri.ad vſucapionẽ nec ma/
la fides poſtea ſupueniẽs obſtat.vt ibi eſt tex.⁊ i l.vni.ſ.pe.C.ď
vſuca.transfor.ita ⁊ ſciẽtia lꝫ ſit facti dꝫ ſufficere ꝙ a pncip. in
teruenerit nõ ob.ignorãtia poſtea ſuperueniẽte.⁊ ad hoc bene
facit tex.in d.l.q̃ vniuerſas.ſ. qď per colonũ.ſ.ti.j.vbi lꝫ ſcien/
tia interrũpatur per mortẽ dñi:tñ continuat̃ per ſeruũ vł colo
num vſucapio.⁊ heres poſtea adeũdo fingit̃ vſucepiſſe. Facit
tex.in l.qui cũ pro herede.in fi.⁊ in l.qui fũdũ.in prin.j.pro em/
pto.cum ergo in caſib⁹ illis fingat̃ heres vſucepiſſe qui tñ non
poſſet ſine ſciẽtia vſucapionẽ inchoare qꝛ oĩa iura fingunt̃ ſibi
queſita a die mortis.l. oĩa fere.j.de re.iur.pari rõne idẽ dici dꝫ
in herede captiui vt fingat̃ p.l.cor.vſucepiſſe.arg.l.j. C.de cap.
⁊ idẽ fortius dꝫ eſſe in captiuo reuerſo per fictionẽ poſtliminij
per illũ tex.in prima parte. Ibi ⁊ ſi ipſi reuerſo nõ prodeſt.⁊ qꝛ
lex cornelia ⁊ poſtliminium equiparant̃ vt dixi in tex.⁊ eſt etiã
tex.in l.bona.in prĩ.j. de capti. Nec ob.ſi diceretur ꝙ poſſeſſio
quam quis habet pe ſeruum vel filium aut colonũ ex cauſa nõ
peculiari habetur ⁊ retinet̃ animo ipſius domini:vt eſt tex.in l.
iij.ſ.ſalt⁹.ſ.ti.i.ergo nec p captiuitatẽ tollitur qꝛ vltra superi⁹
dicta põt etiam dici ꝙ licet animus dñi interrumpatur per ei⁹
captiuitatẽ:non tamẽ interrumpitur poſſeſſio neq̃ vſucapio:
per tex.in l.pegre. ſ. quibus explicitis.cũ gl.cõiter approbata
ſ.tit.j.Ubi etiam ſi animo amittendi poſſeſſionẽ diſceſſerimus
de fundo adhuc illam per ſeruũ vel colonum retinemus.⁊ hoc
tenet Are.in l.iij.ſ.i amittẽda.ſ.ti.j.⁊ Pau.de ca.i d.l.iij.ſ.ſal/
tus per rationem de qua ibi per eũ ergo idẽ in caſu noſtro dicẽ
dũ ꝙuis.d. Alex.in d.ſ.in amittẽda. in pe.⁊ vlti.colũ.aliter te/
neant ⁊ ibi plenius dixi. ❡ Quarto ⁊ vltimo p iſta parte facit
tex. in d.l.iuſto.ſ.fi.j.e.ibi cũ prius eſſet vt qď vſuceptum dice/
retur poſſeſſum foret.⁊ ſic vult tex.ꝙ in reb⁹ emptis per ſeruũ
tempore captiuitatis ex cã nõ peculiari ſed dñica:ideo nõ ha/
bet locũ fictio qꝛ prius nõ fuerat poſſeſſum ex quo tpe acquiſi
tionis dñs iam erat in captiuitate. ergo ſi nõ eſſet querẽdũ de
poſſeſſione vult ille tex.ꝙ vſucapio fingeret̃ iure poſtliminij.ſꝫ
in caſu noſtro non eſt de hoc querẽdum cum fuerit a prin.poſ/
ſeſſum.ergo ⁊c. ❡ Tenendo iſtam partem que videtur diſpu/
tando ſuſtẽtabilis ꝙ in poſſeſſis pee ſeruum aut filiũ vel colo/
nũ ex cã nõ peculiari ante captiuitatẽ dñi ſciẽte dño ⁊ bone fi/
dei exiſtẽte per captiuitatẽ poſtea ſecutã nõ impediat̃ reitegra
tio vſucapionis per fictionem poſtliminij. ex quo ſequit̃ ꝙ iſte
text.in prima parte ſolũ procedat in poſſeſſis per ſeipſum put
expreſſius dicit tex.in d.l.in bello.ſ.facte.in prin. Non aũt pce
dat in poſſeſſis per alium ante captiuitatem ex cauſa nõ pecu
liari contra gl.noſtras Bar.⁊ cõiter doc.⁊ ita.ſ.diuiſi tex.ſum
51 mam ⁊ caſum in terminis figuraui. ❡ † Sed tenẽdo cõez opi.
gloſſarum e doct.ꝙ iſta l.in j.parte ⁊ ſimiles procedant etiã in
rebus dñicis poſſeſſis ſeu detentis per filium ſeruum aut colo
num in ciuitate remanentes ante captiuitatẽ dñi ex cã nõ pe/
culiari. nam lꝫ per captiuitatẽ extinguat̃ poſſeſſio ⁊ vſucapio
tamẽ eo reuerſo nõ reintegratur vſucapio per fictionẽ poſtli/
minij. Limitat ſingulariter Ang.ſub dubio tñ forte,vt iſta cõ
52 munis cõcluſio procedat qñ † multũ tempus adhuc ſupererat
ad vſucapionẽ cõplẽdã:ſed qñ tpe captiuitatis dñi pauci dies
duo forte vel etiã decẽ dies ſupererãt.ad cõplẽdã vſucapionẽ
qꝛ dñs fuit capt⁹ per.x.dies anteꝙ cõpleret̃ vſucapio:tũc dñs
reuerſus fingit̃ retro vſucepiſſe fictione poſtliminij etiã in reb⁹
extra cauſam peculiarem ante captiuitatẽ per alias poſſeſſis:
qꝛ tũc retrotractio hꝫ equitatẽ. Mouetur per tex.no.in l.rerũ
mixtura. ſ. labeo.j.e. Sꝫ vbi multum reſtabat ad vſucapionẽ
complendam qꝛ tũc tali retractioni repugnaret equitas natu
ralis.tũc precederent iſta.l. ⁊ ſimiles. iſtam limitationẽ repro/
bat Jo.de Imo.hic qꝛ eſt cõtra iſtam.l.⁊ l.deniq̃. ſ. ex quibus
cau.ma.q̃ loquunt̃ ſimpliciter ⁊ indiſtincte ⁊ ſic indiſtincte de/
bẽt itelligi.l.de pcio.cũ ſi.ſ.de publi. Nec ob.tex.in d.l.rerũ mi/
xtura.ſ.labeo.qꝛ ibi ille regule vel columne in edificium conie/ a
cte poſſidebantur ſaltem in concreto ſimul cũ edificio nimirũ
ſi ibi vſucapio procedit qñ modicũ tps reſtabat. Hic aũt nullo
modo poſſidebat.⁊ ſic nõ eſt eadẽ rõ. Nec ob.ſm eũ id qď tenet
gl.no.in l.j. ſ.cum aũt vi deiect⁹ eſt.ſ.de vi ⁊ vi arm. Ubi ptꝫ ꝙ
habetur conſideratio lucri cum aliena iactura vbi modicũ tẽ/
pus reſtabat ad complẽdum vſucapionem. qꝛ illud pcedit ad
preiudicium ⁊ damnum ipſius violẽtiam cõmittẽtis. Contra
quem preſcriptio proceſſiſſet ſi non fuiſſet interrupta. Adď ꝙ
iſtam limitationem Ang.etiam reprobat inſignis doctor.d.pe
trus de beſu. hic nullam tñ faciens de Imo. mẽtionem motus
qꝛ nulla.l.cauetur ꝙ quãdo ſuperſunt pauci dies ad cõplẽdã
vſucapionẽ qď tunc in poſſeſſis per alium extra cãm peculia/
rem vſucapio interrupta per captiuitatẽ reſtauretur p fictio/
nẽ poſtliminij dño reuerſo. Preterea volũt doc. ꝙ qñ ſupereſt
magnũ tẽpus nulla equitas dictat ꝙ debeat vſucapio p fictio
nem reſtaurari.vnde ſm eñ tanta equitas infertur ex tempore
duorũ dierũ quãta duorum annorũ. qꝛ vltimo momẽto auferr̃
ei dñiũ l.iij.ſ.eo.⁊ l.ſi poſt acceptũ.ſ.de rei ven. Facit text.vltra
eum l.nec vtilem.ſ.ex quib.cau.ma. Nec ob.ſm eum tex.in d.l.
rerũ mixtura.ſ.labeo.qꝛ ille eſt caſus ſingularis qui nõ dꝫ tra/
hi ad cõſequentiam l.ius ſingulare. ⁊ l.ꝙ vero contra.ſ.de le/
gi. Secundo qꝛ ille tex.nõ fundat ſe ſolum ſuper paucitate tẽ/
poris:ſed etiã ſuper eo ꝙ continuauit poſſeſſionem ſaltem in
cõcreto:nã lꝫ lapides quos vſucapiebat infra paucos dies po
nãtur in edificio ⁊ ſic ego deſinã eos poſſidere.tñ i cõcreto nõ
deſiit poſſidere cũ edificio que rõ ceſſat hic ⁊ fuit ante eum ſol.
Imo.hic.ſ.prime relata. Adde etiã ꝙ predictam limitationẽ
Ang.ſequitur Lud.ro.hic.⁊ dicit eam eſſe veram ⁊ notãdã:qꝛ
iſtum intellectum ad d.ſ.labeo.ſequitur etiam Bar. in l.natu/
raliter.ſ.e.⁊ hic circa prin.ſecũ de partis licet referat Imo.te/
nere cõtrariam. ❡ Quid tenendũ ego teneo limitationẽ An/
ge.qꝛ vt dicit Lud.idem ante eum per d.ſ.labeo tenet Bar.in
d.l.naturaliter in iiij.col.⁊ hic in j.oppo.ſecũde partis. Et pro
iſta limitatiõe.adde.l.ſi fundũ.ad fi.ſ.de fundo. do.i ver. plane
53 ſi paucſſimi dies. vbi videt̃ pbari † ꝙ pſcriptio infra pauciſſi/
mos dies perficiẽda habetur p cõpleta.⁊ per illũ text. que re/
putat not.dicit Bal.in c.ſi.in iiij.co.de preſcri.qď pꝑter modi/
cum momentũ tpis qď reſtabat,nõ dꝫ vitiari lõgi. tpis tract⁹
tñ ad illũ text.potes dicere ꝙ illud ibi pcedit quo ad excuſãdũ
maritũ a negligentia : vt patet ex illo text.ad fi.ibi nihil erit qď
54 imputabit̃ marito. Itẽ p iſta limitatiõe facit:† qꝛ qñ interru/
pta fuit preſcriptio ad cui⁹ pfectionẽ pauciſſimi dies reſtabãt
tunc cceditur reſtitutio in integrũ pro cõſequẽdo lucro pſcri
ptionis etiam cũ iniuria alteri⁹ eo qꝛ preſcriptio illa habetur
p completa ex quo pauciſſimi dies ſupererant ad complendũ
per d.rerum mixtura.ſ.labeo.⁊ ita tenent Dy.⁊ Bart.in l.qui
fundum.ſ.qui bona fide.in fi.j.pro emptore. Imo.⁊ Lud.ro.d.
Alex.⁊ Are.in l.iij.ſ.labeo. ſ.ti.j.cum alijs concor. quas ibi de
di. Et ponit etiã formaliter Bar. hic in j.oppo.ſecũde partis.
❡ Nec ob. ſo. quã hic dabãt Jo.de imo.⁊ d.Pe.de beſu.ad d.
l.rerum mixtura.ſ.labeo.quã ſol. etiã tradit Raph.cu. in d.l.q
fundũ.ſ.j. ⁊ in d.l.iij.labeo qꝛ iſta ſo. nõ eſt bona:eo qꝛ modici/
tas tẽporis ſola que reſtabat eſt illa que cauſat preſcriptionẽ
ſine poſſeſſiõe,nõ aũt pcedit ex eo qď poſſideret domũ in vni/
uerſo.⁊ per hoc diceretur poſſidere in cõcreto lapides ⁊ colũ/
nas poſitas i edificio.⁊ iſtud clare patet qꝛ lꝫ qs poſſideat do/
mum in vniuerſo nõ per hoc dicitur poſſidere lapides vel colũ
nas poſitas in edificio de quibus preſcribentis agitur.tex. eſt
in l.qui vniuerſas in prin.ſ.ti.j. Unde nõ poteſt dici ex poſſeſ/
55 ſione † dom⁹ ⁊ ſic vniuerſi completam eſſe preſcriptionẽ lapi/
dũ.⁊ dicit Bar. in d.l.rerũ mixtura ꝙ eſt ſingulare pꝑter mo/
dicum tẽpus qď reſtabat ad preſcribendũ ⁊ ita etiã ad illũ tex.
rꝫ d.Alex.in d.l.iij.ſ.nerua filius.in pe.co.ſ.ti.j. ⁊ in l.cũ qdam
in prin.in ij.colũ.ſ.de acq.here. Et ita habes vt puto pfectiſſi/
me expeditam iſtã materiã. In ea.gl.ibi dicunt quidam locum
habere corneliam ſm Marcellum. Iſta opinio etiam recitat̃
per gloſſam ſupra in verbo prodeſt.in fine. ⁊ clari⁹ per gloſſam
in d.l.in bello.ſ. facte.in gl. magna ⁊ ibi dicitur ꝙ iſta fuit opi.
Hugo.antiqui ⁊.gloſſatoris.⁊ eã ibi ſequitur glo. Et ſic voluit
Hugo ꝙ indiſtincte ſiue quis poſſidebat p ſe ſiue per alium ex
cauſa peculiari vel non peculiari qď ſemper habeat locũ fictio

a ❡ Una ps.adde ſoz.in cõſil. cxxij. col.fi.in prin.⁊ in q̃ſ.xlvij.⁊ in iij.v. pterea ⁊ p Alex. in l. q duos. col. ij.ſ.de lega.j.

legis cornel. ⁊ ſm iſtum intellectum Marcellus voluit pleniꝰ accipi.ſ.fictionē l.cornelie. ꝙ poſtliminij. vt in litera. ſm gloſſ. ibi mouebat̃ Hugo q: lex corn. fingit mortuū preambula hora captiuitatis, ⁊ ſic liberū: ⁊ ſic ab illo tpe hereditatē eiꝰ iacuiſſe. ſed ſi hereditas vere iacuiſſet p eā vſucapio iaz cepta cōpleretur. l.ceptā. ⁊ l.nunꝙ. §.vacuū. ⁊ l.iuſto. §.nōdū. j.eo. ⁊ l. cū miles. in pri. ſ.ex quib. cauſis ma. ergo etiaz hic per fictionē l.cornelie procedi vſucapio retro. iſtā opi. reprobat Bar. in pe. op. quam facit ad verſicu. marcellus. ⁊ dicit reprobari p omnes. q:
56 vera † hereditas iacēs bene complet vſucapionē ⁊ hoc eſt ſtatutum iure ſingulari vt dixit text. in d.l.iuſto. §.nōdū. ergo non eſt trahendū in cōſequētiam. l.ius ſingulare. ⁊ l.qd vero ꝯ.ſ.de
57 legi. † ſed hereditas capti nō eſt hereditas vere ſed ficte. l.iiij. §. fi. ff. d ver. ſigni. ergo ad eā nō dz trahi. cōfirmat̃ q: diſpoſitū in caſu vero non trahit̃ ad caſum fictū. l.iij. §.hec verba. ⁊ ibi bar. no. ſ.d nego. geſt. Bar. in l.j. §.hoc interdictū. ff. de fōte. Scdo confirmat̃ ſm Jmo. q: in vera hereditate iacēte nunꝙ reperit̃ poſſeſſionē fuiſſe interruptā viuo teſtatore. vnde lz iterrūpat̃ poſtea per mortē q oia ſoluit. §. einceps. in aut. d nup. coll. iiij. tñ cum ſtatim ex iuris diſpoſitiōe hrditatis loco dñi habeat̃. l. hereditas. ſ.de acquiren. re. dominio. idcirco tūc tolleret̃ qd compleat̃ vſucapio, que ratio ceſſat qñ quis capit̃ ab hoſtibus q: tūc verū eſt dicere eo viuo poſſeſſionē iterruptā vt hoc tex. in prin. d.l.in bello. §. facte. nec poteſt tunc dici ꝙ ſtatiz hereditas repreſentet eius pſonā q: dubiū eſt an reuertat̃ ⁊ ſic an habeat locū fictio poſtliminij an ꝓo ibi ſcedat. ⁊ ſic an ſit tractādū d cornelia, ideo neceſſario oportet dici ꝙ ex tali iterruptione queſituz ſit ius illi ꝯtra quez currebat preſcriptio. Quidam etiaz tenuerūt marcellū voluiſſe totū ecōtra, ꝙ nullo caſu nec in poſſeſſis per ſe nec in poſſeſſis per alium ex cā peculiari: vel ñ peculiari habeat locū lex cornelia nec fictio poſtliminij. ⁊ ad hūc ſenſuz vr̃ ſatis poſſe adaptari verſiculus quemadmoduz enim. refert ⁊ ſequit̃ gl. in d. §. facte. in verbo pſona. Jſtum intellectū reprobat Bar. ⁊ bñ in d. pe. op. ad ver. marcellꝰ. q: hoc modo iſte fictiones nō acciperent̃ pleniꝰ imo reijcerentur ex toto. ſed marcellꝰ hic dicit pleniꝰ accipi: ergo nō ſit itellexit lz ſm Raph. cu. poſſet dici plenius accipi. i. diligentiꝰ ꝯſiderari. ¶ Jn ea. gl. ibi tertio ꝓo caſu ⁊ poſtliminiū ⁊ cornelia locū habēt: dic rationē eſſe, q: poſſeſſio iſta que habet̃ in rebꝰ peculiaribus hz multū iuris vt declaraui. ſ. in ij. euidētiali. Sz in his
58 q † ſunt iuris fictio poſtliminij ⁊ l.cornelie multū operat̃ nō in his q ſunt facti. d.l.deniqz ſ.ex quib. cau. maior. ⁊ d.l. i bello. §. facte. ¶ Jn ij. parte. gl. ibi. ſecꝰ ſi ſeruus. Pro intelligētia huiꝰ partis gl. oppono cōtra tex. in verſi. qd ſi ſeruꝰ, qui vult, ꝙ in poſſeſſis per ſeruū poſt captiuitatē dñi ex cā peculiari ꝓcedat fictio legis cornelie. ⁊ hoc expreſſius vult tex. in d.l.in bello. §. facte contra fictio nō debet plus operari ꝙ veritas. l. filio quē pater. ſ.de libe. ⁊ poſthu. ⁊ l. fi. C. de his q venit ita impe. Sed
59 ſi † vere hereditas defūcti iacuiſſet ⁊ ſeruꝰ hereditarius aliqd ex cā peculiari acqſiuiſſet nō inchoaret̃ vſucapio niſi a die adite hereditatis ⁊ nō ante, vt l.fi. j.eo. ergo ⁊ hic cuz fictio legis cornelie fingat mortuꝰ cuz capiebat̃ ⁊ ſic ab illo tpe hereditatē iacuiſſe. Propter hoc quidā antiq faciebāt in gl. differentiam inter ſuū hrdez ⁊ extraneū. nō in ſuo q: nō requirit̃ additio: vt inſti. de here. qua. ⁊ dif. in prin. ⁊ l.in ſuis. ſ.de lib. ⁊ poſth. ideo tūc vſucapio ꝓcedit a preambulo hora captiuitatis q: ex tūc ſuus fingit heres. ſed in extraneo herede fictio legis corne. nō operatur ante tp̃s adite hereditatis: q: per ſeruum nō ante acquiritur poſſeſſio nec vſucapiendi conditio. d.l.fi. j. eod. ⁊ hoc videt̃ tenere gl. i d. §. facte i gl. magna. Sed iſta differentia nō eſt bona. ⁊ gl. hic. eā ñ tenet, q: qñ ſeruꝰ emit ex cā peculiari poſt captiuitatē dñi hz locū fictio poſtliminij ⁊ etiā legis cornelie ſiue defuncto ſuccedat extraneus ſiue ſuꝰ heres per iſtū tex. in l.iuſto. §.fi. in j. rñſo. ⁊ d.l i bello. §. facte. q: vtrobiqz eſt eadē rō. ⁊ per cōſequēs idē ius. l.illud. cū vulg. ſ.ad l. aqui. Et ita etiā tenet bar. in v. oppo. ſcde partis vbi expedit iſtam glo.
60 poſt antiquos per eū relatos. ⁊ oēs ſequunt̃. q: † imo etiā hereditate iacente inchoaretur vſucapio die quo ſeruꝰ ex cauſa peculiari rem cepiſſet poſſidere nec expetaremus tp̃s adite hereditatis, vt eſt tex. apertꝰ in l.pe. j.de capti. eo q: in peculiaribꝰ nō requirit̃ ſcia dñi nec heredis. l. labeo. in prin. ſ.e. ⁊ l.ij. j. pro ſolu. ⁊ l.ij. §.celſus. j. p empto. ⁊ ſic ius poſſeſſiōis ⁊ vſucapiōis in peculiaribꝰ ſtatim ipſo iure querit̃ heredi adita hereditate ⁊ trahit retro ad tēpus mortis defuncti vt in regula oia fere. j. de regu. iur. Sed in nō peculiaribus vſucapio incipiet ſolū a die adite hereditatis ⁊ apprehenſe poſſeſſiōis: nec tūc trahitur retro q: iſtud extremum eſt inhabile. ⁊ ita loquit̃ d. l.fi. §.fi. j.eo. que lex loquitur in rebus nō peculiaribꝰ. nam ibi ſeruus nō habebat peculium: ſed volebat ſibi conſtituere vel a ſeipſo peculiari noie tenere abſqz cōſtitutiōe dñi. vt gl. ibi declarat ⁊

61 Bar. ⁊ alij ſequūt̃ ibi ⁊ hic. ¶ † Tu aduerte ꝙ difficultas p̄ſentis materie ꝯſiſtit i ꝯcordādo duo iura que in acquiſitis ex cā peculiari vident̃ de directo ꝯriari. j. lex fi. §.fi. j.e. q expſſe vult in peculiaribꝰ vſucapionē inchoari a die adite her. Sed l.pe. j.de cap. vult. totū ꝯtrariū ꝙ in peculiaribꝰ vſucapio ante aditaz hereditatē ꝓcedat bart. ⁊ doc. vt dixi poſt gl. cōcordāt iſta duo iura. ſ. ꝙ tex. i l.fi. §.fi. j.eo. loquat̃ in nō peculiaribus palliādo illū tex. vt ibi. facit gl. ſed cū tex. ibi expreſſe dicat ꝙ ſeruꝰ poſt mortē dñi peculiari noie emit exponere peculiari noie: ꝙ non eſſet vere peculiū ſed ſeruus volebas ſibi cōſtituere videt̃ mihi qd ſit violare illū tex. Jdeo iſtam cōcordiā gloſſarū ⁊ docto. nō teneo, vnde cōſiderabā pleniorē intellectū ⁊ verū poſſe dari ad. d.l.fi. §.fi. j.eo. quez etiā ſenſit inſignis doctor d. Pe. de beſu. hic in vlti. char. ante fi. nā intelligo illū tex. vere loqui i peculiaribus cuz dicat ꝙ peculiari noie emerit. ⁊ in hoc teneo cōtra gl. Bar. ⁊ oēs, ⁊ ꝙ ibi ſeruus hereditariꝰ acqſiuit poſt mortē dñi peculiari noie, vñ ibi i pſona dñi nee vere nec ficte vnꝙ fuit ichoata vſucapio vnde heres ſiue extraneꝰ ſiue ſuꝰ nō poteſt vſucapionē inchoare niſi ab adita hereditate ⁊ apprehēſa poſſeſſione p ipſuz ſeruū. Et iſtā rōnē formaliter aſſignat ille textus in fi. ibi queadmodū etem vſucapiet̃ ꝙ ante dfunctꝰ nō poſſederat. Hic aūt ſeruꝰ acquiſiuit peculiari noie poſt captiuitatē dñi. eo tñ adhuc. viuēte tpe acquiſitionis. ⁊ ſic fictio potuit habere locū. ¶ Jn ea gl. ibi ſiue paterno noie. lz doc. ſimpliciter trāſeāt cū gl. Tamē forte nō bene dicit ſm Jo. d imo. q: ſi paterno noie acqſiuiſſet nō acqſiuiſſet ſibi filio q: noluiſſet, neqz patri mortuo apd hoſtes: q: ñ potuiſſet, ⁊ ſic qd potui nolui: ⁊ qd volui adimplere nequiui. l.multū intereſt. C. ſi quis alie. vel ſibi. ⁊ c. cū ſup abbatia. de offi. deleg. Jdeo melius intellige ꝙ filiꝰ emit ſimpliciter quo caſu ſiue emat ex cā peculiari ſiue nō ꝓcedit tūc ꝙ dicit gl. ⁊ ita habes expeditā totā iſtam gl. fi. ¶ Extra gl. Bar. duo principaliter facit. Primo expedit totū apparatū tex. p quatuor partes pri. ꝓut ſunt quatuor verſiculi in tex. Scdo expedit materiaz fictionuz p quinqz principales qōnes: licet Bar. videatur ſeptē facere. ¶ Circa primi aduerte ad oppo. quas tāgit Bar. circa ſcdā partē text. Et ſic circa ver. qd ſi ſeruus. que ſunt quiqz oppoſitiōes. Nā illā q tāgit in j. opp. ꝙ qñ modicū eſt illud qd impedit vſucapionem tūc fingat̃ vſucapio prodeſſe per l.rerū mixtura. §.labeo. j.eo. Tetigi in prin. gl. magne in limitatione quā ibi ita dedi ſm ange. ad cōem ꝯcluſionē ibi traditā per gl. ¶ Jn ij. opp. dñi Bar. examinat triplicez poſſeſſionē quedā que habet multuz iuris multū facti: quedā multū facti ⁊ parū iuris quedā multū iuris ⁊ parū facti declaraui. ſ. in ij. euidētiali. ¶ Tertiā oppo. Bar. qño in peculiaribus poſſibile ſit pendēte captiuitate dñi cadere poſſeſſionē: non quidē ex pſona ſerui aūt filij cū ipſi rez peculiarē poſſidere nō poſſint: ſz eā tenere: non quoqz ex perſona dñi vel patris cum ipſi ſint ſerui hoſtium tetigi in tex. in vi. no. ¶ Quartā oppo. totam: an in poſſeſſis per ſeruū filiūz aut colonū ante captiuitatem dñi ex cā nō peculiari habeat locuz fictio poſtliminij ⁊ leg. cornelie. Et ſic ꝓcedat p̄ma pars huiꝰ tex. Diſputatiui late ad vtrāqz partem in gl. fi. in princ. ⁊ ibi expediui quecūqz dicta Bar. in iſta quarta oppo. ¶ Quintā ⁊ vltimā oppo. Bar. ſup iſta ſecunda parte tex. an in poſſeſſis, p ſeruū aut filiū poſt captiuitatez dñi ex cauſa peculiari ꝓcedat fictio legis cornelie. gl. tangit. ſ. in gl. fi. in ij. parte faciendo differētiā inter heredē extraneū ⁊ ſuū. ibi poſui illā quintā oppo. Bar. ¶ Circa tertiaz partem tex. ⁊ ſic ver. marcellus. pen. oppo. Bar. expediui i gl. fi. poſt prin. vbi gl. tāgit. ¶ Circa vltimaz partem tex. ⁊ ſic circa ver. quemadmodum vltimā opp. Bar. ꝙ hereditas iacēs nō ſuſtineat vicez perſone. Expediui in tex. in vltimo no. ex iſtis vides p te que reſtāt ex dictis Bar. circa apparatū tex. q: ſolum reſtāt tacta per Bar. circa primā partez tex. ⁊ circa illa nunc bene inſiſtam. Alia vero fuerunt p maiori parte expedita i loci. ſ. proxime notatis. ¶ Circa ergo
62 primam partez tex. † quādo quis poſſidebat per ſeipſum ⁊ vſucapiebat: ſi capitur ab hoſtibus poſſeſſio perdit̃ ⁊ vſucapio interrumpitur. Et ſi poſtea reuertatur ab hoſtibus poſſeſſio vel vſucapio nō reintegrātur per fictionē poſtliminij. Cōtra iſtō
63 oppo. † q: iure poſtliminij reuerſus ab hoſtibus omnia recuperat: ⁊ omnia reintegrantur in priſtinum ſtatum in quo erāt ante captiuitatē perinde ac ſi nunꝙ captus fuiſſet. l. poſtliminiū in pri. ⁊ l.in bello. §.codicilli. in fi. j.de cap. Ergo ſicut ſi nō fuiſſet captꝰ proceſſiſſet vſucapio: ita reuerſus dbet reintegrari in priſtinaz vſucapionē vt ſic videatur vſucepiſſe. Et Bar. circa hoc late inſiſtit per quatuor opp. tu autez planius ꝓcedas querendo rationez diuerſitatis † quare poſſeſſio pdita p
64 captiuitatē et vſucapio interrupta, p iꝰ poſtliminij nō reſtaurētur, vt medio tempore fingatur vſucapionē cōpleuiſſe ſicut alia iura reintegrātur, ⁊ ita per viam querende rationis ꝓcedi

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

dit Bar.met.in l.cū heredes.§.j.ſ.ti.j. Ego ſup hoc plene inſi-
ſtam ꝙ eſt neceſſariū pꝛo intellectu tex. ⁊ materie.⁊ varie ratio
nes diuerſitatis a ſcribētibus traduntur quas.ī.ſeriatim refe-
ram.ex dictis Bar.in tribus oppo.habes tres ratiões diuer-
ſitatis. Pꝛima rō colligitur ex l.deniqꝫ.ſ.ex quib.cau.maioꝛ.⁊
65 eſt commune dictum.qꝛ†poſtliminium reſtituit in integrum in
his ꝗ iuris ſunt.Sed ad ea que ſunt facti fictio poſtliminij n ō
66 poꝛrigitur.vt ibi.†Sed vſucapio lꝫ ſit iuris.l.bone fidei.§.j.ff.
de acquiren.rerum do.tū requirit poſſeſſionem ſi qua procede-
re non poteſt.l.ſine poſſeſſiōe.ī.e.ſed poſſeſſio habet plurimuꝫ
facti.Ideo poſtliminio nō continetur nec in ea fictio procedit
ita dicit ibi textus.Similiter in l.in bello.§. facte.ī.de capti.di
citur.facte aūt cauſe nulla cōſtitutione.quaſi dicat etiaꝫ per fi
ctionem infecte fieri poſſunt.⁊ ponit exemplū in poſſeſſiōe que
fuit interrupta per captiuitatē nā reuerſus ab hoſtibus nō cō
ſequitur ꝙ poſſeſſio que fuit īterrupta nō dicatur interrupta.
qꝛ hoc eſt facti.ideo nō inducitur per fictionem. Contra iſtam
67 rationem†inſtatur.qꝛ fictio vt plurimū fingit circa facta.⁊ qđ
ſit verum in pꝛimis amplectamur duas fictiões: de quibus in
tex.Nam fictio poſtliminij fingit reuerſum ſemp ī ciuitate fuiſ-
ſe.l.retro.ī.de cap.Et iſtđ eſt facti. Similiter lex coꝛnelia fingit
quem deceſſiſſe pꝛeambula hoꝛa captiuitatis. l.ī omnibus. ī.đ
capti.⁊ tamē aliquem deceſſiſſe vel viuere facti eſt.Itē lex fin-
git eum qui eſt in vtero eſſe natū.l. qui in vtero. ſupꝛa de ſtatu
ho.Et tū iſtud eſt meri facti.l.aretuſa.in fi.e.ti. Item lex fingit
viuere eum qui moꝛtuus eſt l.bello.ſ.de excu.tut.⁊ l.fi.ī. de va-
can.mune. Item lex fingit traditionem poſſeſſionis : que facti
l.quiſquis.C.de dona.no.glo.in l.ſolum.§.ſolutam.in gloſ. ma-
gna.ſ.de pig.actio.Item lex fingit ſolutionē.l.ꝗuis.§.interdū
⁊ ibi glo.ſ.ad velleia.⁊ tamē ſolutio eſt facti.l.conſilio. in fin.ff.
de cura.fur.⁊ no.gl.in rub.ī.de ſolu.Item lex fingit pecuniā nu
meratam.⁊ a te ad me pꝛofectam.l.ſingularia.ſ.ſi cer.peta.Itē
lex fingit ſtipulationem que eſt facti.l.vnica.ī pꝛi.C.de rei vxo-
ra.act.⁊ l.cum oſtendimus.§.fi. ſ. de fideiuſ.tutoꝛ. ⁊ pꝛoſequit
etiam Bart.ī.in iij.q.pꝛin.⁊ idē Bar.in l.nec vtilē.ſ.ex quibus
cau.maio.⁊ ibi dicit, quod fictio vniuerſaliter fingit ſup his ꝗ
ſunt facti.⁊ raro vel nunꝗ fingit ſuper his que ſunt iuris.⁊ idē
quod lex nūꝗ fingat regulariter niſi ſup facto.dicit etiā Bart.
in l.nō dubium.in iij.col. C.de legi. Huic obiectioni reſponde-
bat And. de piſis. ⁊ dicit ꝙ iſte fictiões poſtliminij ⁊ coꝛnelie
non fingunt factum imo ius,ꝙ fingunt ſuper ſtatu pſone.hoc
eſt ſemper fuiſſe liberum eum qui reuerſus eſt ab hoſtibꝰ:⁊ eū
qui ibi moꝛtuus eſt:ſed ſtatus alicuius.ſ.ſeruitus ⁊ libertas eſt
iuriſgentium.l.libertas.ſ.de ſtatu homi.Similiter quod quis
ſit ſui iuris vel in patria poteſtate eſt iuris ciuilis.vt inſti.đ pa
tria poteſta.in pꝛin.⁊ l.iij.⁊ iiij.ſ. đ his qui ſunt ſui vel alie. iur.
68 Sed iſtam reſpōſionē repꝛobat Bar.† qꝛ lex pꝛincipaliter fin
git ſuper facto vt in iuribus pꝛeallegatis : ſꝫ ſemper fingat ꝓ-
pter aliquem iuris effectū qui iuris effectꝰ reſultate expoſitio-
ne facti.l.ſi ex plagiis.§.in cliuo capitolio.ff. ad l.aqui. Tu po-
tes dicere, qđ lex nō fingit facta inquātum ſint facta ſimplicit
ſed inquantum iuris effectus reſpiciūt.Et hoc etiā voluit dice
re And.de piſis.nec Bat.cōtradicit.⁊ idē Bar.ī.in v.q. pꝛinci
pali dicit qđ fictio fingit ſuper his que ſunt meri facti pꝛopter
iuris myſterium ⁊ effectū.Pondera ergo quod Bar.nō ſuſti-
net rationē iuriſcōſulti in d.l.deniqꝫ. ⁊ in đ l.in bello.§. facte.ſꝫ
potius eam damnate ⁊ trāſit ad alias duas ſolutiões.Sꝫ Io.
de imo.hic ⁊ melius ſequitur dictam rationē que colligitur ex
69 dicta.l.deniqꝫ. ⁊ qꝛ eſt obſcura eam ſic declarat. † Nam quedā
ſunt ſimpliciter iuris vt dominiū:obligatio.libertas ciuilitas
⁊ alia ſimilia iura. Et iſta que fuerunt perdita per captiuitatē
reſtituuntur ipſo iure per fictionē poſtliminij ſuadēte equita-
te: qꝛ ex quo per captiuitatem ꝑdidit equum eſt qđ cum deſijt
eſſe captus illa recuperet.vt dicit tex.in đ.l.poſtliminium.ī pꝛi.
de quo.ſ.oppoſui.Nec mirum ſit talia ipſo iure reſtituūtur ꝓ-
pter equitatem pꝛedictaꝫ.qꝛ ⁊ al's in multis partibus videt
ſuadente equitate ius ipſo iure trāſferre poſſeſſionē abſqꝫ alia
appꝛehēſione vt patet in l.ſi.C.de ſacroſan.ec.⁊ in l.cū duobus
§.idē reſpōdit al's ē.l.ſi frēs ⁊ ibi bona gl. ſociꝰ.ſ. ꝓ ſo.ſup ꝟbo
dominiū dedit.Et gl.magiſtra.ī l.ſi ager.ſ.de rei vēdi.ſed illa ꝗ
nō ſunt ſimpliciter iuris ſed hūt multū facti:vt ē poſſeſſio quā
quis habebat per ſe vel ꝑ aliū ex cauſa nō peculiari qꝛ ꝑma nō
querit ſine aīo ⁊ actu coꝛpoꝛe vel quaſi.l.iij.in pꝛi.⁊ l. quēadmo
dum.ſ.ti.j.Secūda etiā nō querit ignoꝛāti ſaltē quo ad vſuca-
piendi cōditionē.l.j.vbi gl.C.de acqui.poſſeſ.⁊ ſic requirit ſcié-
tia que eſt facti:⁊ in facto cōſiſtit ſicut ⁊ animus. l.bōe fidei. §.
ſ.de acqui.re.domi.⁊ talia non reſtituūtur ipſo iure per fictio-
70 nem poſtliminij. d.l.deniqꝫ.† Sicut ⁊ alias videmꝰ quod lꝫ lex
multis ī caſibꝰ transferat ipſo iure dominiū vt ſtatim dixi. Tū
in eiſdem caſibus nō transfert ipſo iure poſſeſſionē. l. commiſ-
ſa.ſ.de publ.⁊ vecti.⁊ no.ī đ.§.idē reſpōdet:qꝛ illa nō eſt ſimpli
citer iuris ſicut eſt dominiū.ſed habet plurimuꝫ facti.Hic eſt
quod ſecꝰ eſt in poſſeſſione rerū peculiarium.qꝛ illa hꝫ pluri
mum iuris.⁊ queritur etiam ignoꝛanti quo ad effectum vſuca
piōis.l.iuſto.§.fi.ī.e.⁊.l.ij.ī.ꝓ ſolu.⁊.l.ij.§.celſus.ī.pꝛo emptoꝛe
⁊.l.peregre.§.queſitū.ſ.ti.j.illa bene reſtituitur per fictionem
poſtliminij.vt hoc tex.in.ij.parte.⁊ in.d.l.in bello.§.facte.qꝛ in
illa acquirēda nullum penitus factuꝫ ipſius captiui requirit.
ideo merito per fictionē poſtliminij reſtituitur.vt iuribꝰ pꝛe
allegatis:⁊ hoc etiā voluit text.in.d.l.deniqꝫ.a cōtrario ſenſu
inquātum loquit de poſſeſſiōe que plurimum facti hꝫ ꝙ poſt
liminio nō continetur.Ergo vult a contrario ꝙ ſi plurimū iu
ris haberet quod cōtineretur ī fictione poſtliminij.¶ Iſtaꝫ
pꝛimā rationem impugnat Lud.romon hic ſed in.d.l.cuꝫ he
redes.§.j.motus alio fundamēto ſatis leui qꝛ ſm communeꝫ
opi.Bar.⁊ doc.que habetur i.l.j.in pꝛi ſ ti.j.poſſeſſio eſt ius
l.peregre.in pꝛi.⁊.l.poſſeſ.quoqꝫ in pꝛin.ſ.tit.j.⁊.l.nō ideo mi-
nꝰ.in fi.C.de lib.cau.ergo ꝑdicta ratio iuriſcōſulti nō eſt bōa.
Sed ab iſta impugnatiōe defendit.d.Alex.hāc rationē in.d.
l.cum heredes.§.j.qꝛ ſi cōſideramus poſſeſſionem pꝛout acq-
ritur dicitur eſſe facti.l.j.§.ſi vir.ſ.tit.j.⁊ ita tenēt Bar.⁊ doc.
in.d.l.j.in pꝛinc.tit.j.vnde cum ꝗtum ad acquiſitionē poſſeſ-
ſio dicatur eſſe facti.ideo qui redijt ab hoſtibus nō poteſt acq
rere poſſeſſioneꝫ cum acquirat id quod ad ſui acquiſitionē fa
71 cti eſt.† Tu dic planius qđ ſicut poſſeſſio a pꝛīcipio quādo đ
nouo acquirit:et ſic ꝑut eſt in actu acquirēdi et appꝛehendēdi
dicitur eſſe facti:vt cōcludunt Bar.⁊ cōiter doc.in.d.l.j.in pꝛin.
⁊ ibi dixi.ſ.tit.j.Ita quādo eſt amiſſa per captiuitatem ⁊ agit
de ea recuperanda qꝛ opus eſt noua appꝛehēſiōe vt dicit tex.
in.d.l.cum heredes.§.j.tūc etiā dicit habere plurimum facti.
Ita pꝛopꝛie loquitur tex.in.d l.deniqꝫ.⁊ in.d.l.in bello.§.facte.
⁊ ita habes expeditā pꝛimam rationem Bar. ¶ Secūdaꝫ ra-
72 tionem diuerſitatis aſſignat Bar.ī .ij.opp.†qꝛ fictio poſtlimi-
nij ⁊ legis coꝛnelie ⁊ alie fictiones ſunt fūdate in quadaꝫ natu
rali equitate.d.l.poſtliminium.in pꝛin.ī.de cap.⁊.l.ſciendum.ſ.
ex q.cau.ma.vbicūqꝫ ergo ceſſat dicta naturalis eqtas ceſſat
ēt fictio Sꝫ ſi fingeretur poſſediſſe tēpoꝛe quo fuit apđ hoſtes
⁊ ſic perficeretur vſucapio.pꝛius īcepta.vſucapio eſt remediū
inductū contra naturalem equitatem qꝛ ꝑ eam quis locuple
tatur cum alterius iactura.l.nā natura.ſ.de condi.inde.⁊.l.iu
re naturali.ī.de re.iu.ergo ſuper iſto facto qđ eſt cōtra natura
lē equitatem fictio nō operatur ⁊ iſtam rationem etiam ſen-
ſit gl.vlti.in.d.l.deniqꝫ.⁊ ſequit Ang.hic eā etiā tenet Bart.
in.d.l.cum heredes.§.j.Adde ꝓ iſta ratione cōfirmāda : quod
73 vſucapio†eſt impiū pꝛeſidium ita eſt tex.in aut.vt eccl.roma.
circa me.coll.ij.Itē vſucapio eſt ꝑſidiū iniquiſſimū ſꝫ Ang.ī
l.qui equitate.ī.de excep.do.⁊ in.l.j.C.de ꝑſcrip.xxx.anno.vn-
de arbitratoꝛes qui habēt decidere cauſam ſm equitatē non
debēt ferre ſententiā pꝛo vtentibus pꝛeſidio vſucapionis:qꝛ
naturali equitati repugnat.Ita no.ſꝫ Ang.ī.l.j.ī.de neg.geſ.
⁊ i.l.ſequitur.§.ſi viam.ſ.e.tit.ſed iſta ratio nō eſt bona.qꝛ nō
74 eſt † generalis:nā ſm eā ſequeretur ꝙ poſſeſſio rei ſue ꝓpꝛie
quā per captiuitatē perdidit dederet ſibi reſtitui iure poſtli
minij qꝛ tūc nō eſſet aliqua iniquitas cū alterius iniuria.imo
omnis eqtas quod rehabeā illud quod meum eſt.l.ſi ⁊ me ⁊ ti
tiū.ſ.ſi cer.pe.Et tamē per fictionem poſtliminij nō reſtitui-
tur poſſeſſio rei mee niſi eā de nouo appꝛehendā.d.l.cum he-
redes.§.j.ergo dicta ratio nō vera qꝛ nō eſt generalis Et ita
iſtā rationē repꝛobāt ipſe Bar.in.ij.oppo.huius pꝛime par
tis.Lud.ro.⁊ do.Alex.in.d.l.cū heredes.§.j. Et huic repꝛoba
tioni nō poſſet bene reſpōderi. ¶ Adde ꝙ ꝑ aliud fundamē-
tum iſtam rationē impugnāt Pau.de caſt.⁊ Ludo.ro.hic. qꝛ
attenta iſta ratione nō deberet etiam induci fictio poſtliminij
in rebus alienis poſſeſſis per ſeruum aut filiuꝫ ex cā peculiari
etiam ibi nō deberet reintegrari vſucapio,cum etiam ibi mili
tet iniquitas cū alterius iactura ꝙ reſtituatur poſſeſſio ⁊ vſu
capio rei aliene. Iſtud eſt infra naturalē equitatē,⁊ tū hoc eſt
falſum qꝛ iſto caſu fictio poſtliminij ⁊ legis coꝛnelie in rebꝰ pe
culiaribus locū habetur,vt hoc tex.in ver.quod ſi ſeruꝰ. ⁊.l.iu
ſto.§.fi.ī.e.⁊.d.l.in bello.§.facte. ¶ Sꝫ tu aduerte licet ipſi nō
dicāt de quo ſatis admiroꝛ ab iſta impugnatiōe in rebꝰ pecu
liaribꝰ nitit ſe defendere Bar.ī.ti.j.oppo.ad ver. qđ ſi ſeruus.
vbi foꝛmat iſtam obiectionē.⁊ tenet quod quando modicū eſt
illud quod reſtat ad vſucapioneꝫ complendā tunc equum eſt
ꝙ in reſtitutione veniat id quod vſucapturus erat.arg.l. rerū
mixtura.§.labeo.ī.eo.⁊ quod no.glo.in.l.j.§.qui autem vi deie
ctus.ī.de vi ⁊ vi arma.Et dixi.ſ.in glo.fi.in pꝛin. ſed in poſſeſ-
ſis per ſeruum aut filium ex cā peculiari parum deficit ad vſu
capionē: qꝛ ſeruus quodāmodo poſſidet lꝫ nō pꝛopꝛie.l.qui a
ſeruo.in fi.ī.de actio.⁊ ob.⁊ ſcientia vel aliud factū dūi nō req

ritur.l.labeo.in prin.ſ.e.⁊.l.ij.§.celſus.j.ꝓ emp.Jdeo equuȝ eſt ꝙ veniat i poſtliminio.ſȝ iſta ſol.nō bene eneruat difficultatē ꝙ in peculiaribus per fictionē poſtliminij reitegret̃ vſucapio pro certo iſtud eſt ꝯtra naturalē equitatē ⁊ cū alteri⁹ iactura. Jſtud nō bene tollit Bar.Preterea ſm Jo.de imo.iſta rō nō videtur bona ſi ponas i primo anno preſcriptionis lōgi tēporis captiuitatē dn̄i eſſe factā.nā tūc nō poteſt negari ꝙ multū nō reſtet ad vſucapionem cōplēdā:qꝛ magnum tēpus adhuc reſtabat.Jtē iſtā reſpōſionē Bar.etiā impugnat Rapha.cu. hic dicens ꝙ eſt truffa dicere vt dicit Bar.ꝙ i peculiarib⁹ parū deficeret ad vſucapionē.Jteȝ hic pricipale.ſ.caput dn̄i deficiebat ex quo eſt effectus ſeruus hoſtiū.Ergo multuȝ deficiebat vnde ipſe Rap.reſpondet ꝙ hic eſt equitas i fictiōe poſtliminij.ſ.ꝙ fingat̃ retro fuiſſet in ciuitate.vnde quedā poſtea veniunt in cōſequentia que nō ſunt iniqua.l.j.ſ.e. ¶ Alio modo
75 ⁊ probabilius reſpōdet Jo.de imo hic †quare in peculiarib⁹ ꝓcedat fictio poſtliminij ⁊ legis cornelie ꝗuis videat̃ eē cū aliena iactura,qꝛ illud fuit viſum equum legi procedere:attēto ꝙ ſeruus vel filius in re peculiari loco dn̄i habent̃.l.ſequitur.§.labeo quoqȝ.ſ.e.Et ideo lȝ poſſeſſio veri domini p captiuitateȝ fuerit interrupta:tn̄ qꝛ nō fuit interrupta detentatio ſerui aut filij qui vt dixi i peculiaribus loco domini habent̃ imo fuit cōtinua non habet de quo queratur ille ꝯtra quē vſucapit̃. ⁊ hoc caſu ſatis ſuadet equitas:ex quo talis detētatio fuit continua illi⁹ qui loco dn̄i habet̃.Et iſtā ſo.etiā ſequit̃ ⁊ ſibi aſcribit Lu. ro.hic nullaȝ de Jmo.faciēs mētionē.ſed nec iſta ſol.tollit effectualiter difficultatem quin etiam in peculiaribus vſucapio p fictionē poſtliminij aut legis cornelie ꝓcedat cū iactura alterius ⁊ ſic ꝯtra naturalē equitatē.ergo fictio nō deberet habere locū,⁊ ſic iſta ſecūda ratio Bar.nō videtur poſſe ſtare.Ultra ſcriben.tu tertio cōtra iſtam rationē Bar.aduerte,ꝙ bar. fundat iſtam rationē in duabus.ll.in.l.deniqȝ.⁊ in.l.ſciendū.ſ. ex quib.cau.maio.Sed iſte due leges non vident̃ in aliquo facere.Nā in.d.l.deniqȝ.ideo nō fingit̃ nō ex eo qꝛ deficiat equitas naturalis vt dicit bar.nā iſtud ibi nō conſiderat̃ quo ad prohibendā fictionē ſed tm̄ cōſiderat̃ qꝛ ſumus in his que ſunt facti.Et ad ea que ſunt facti fictio poſtliminij nō extenditur.iſtud ſolum vult ille tex.Nec etiam facit tex.in.d.l.ſciendū.qꝛ ibi defectus equitas ꝯſideratur ſolum quo ad denegandam reſtitutionem in integ.de qua loquitur ille titulus:non auteȝ quoad denegandā fictioneȝ.⁊ ſic illi duo tex.in quibus Bar. fundat
76 predictam rōnē non vident̃ facere in propoſito. ¶ †Quarto ꝯtra rōnē Bar.ꝙ etiam vbi ſubeſt equitas nō habeat locū fictio poſtliminij,pondera tex.in.l.ius qui apud hoſtes.in prin. ſ.de teſt.⁊ in.§.ſi.inſti.qui.nō eſt permiſſum fa.teſt.vbi ſi captiuus fecit teſtamentū in captiuitate apud hoſtes:deinde reuertatur ab hoſtibus ⁊ ſic fingat̃ poſtliminio fuiſſe vſqȝ retro ſemper liberū tn̄ nō fingitur teſtamentū factū a libero. ⁊ ſic valere. ⁊ tn̄ ibi limitat equitas vt valeat teſtamētū ⁊ ſortiatur effectū l. poſthumus.in prin.ſ.de iniur.rup.⁊.l.j.C.de ſacroſ.eccleſ.nā publice intereſt ſuprema hoīȝ iudicia exitū habere.l.vel negare ſ.quēad.teſt.ape.Jtē ibi ſunt extrema habilia ad fictionē poſtliminij:qꝛ cum captus fuit erat liber. Jtē cū reuertitur.itē cū fingat̃ mortuus preambula hora captiuitatis teſtamētū pri⁹ in ciuitate factū vȝ ⁊ tenet. l.lege cornelia.ſ.de teſt.⁊.l.lex cornelia.ſ.de vulg.⁊ pu.Sed ad hoc poſſes reſpōdere ꝙ qn̄ fecit teſtamētū in captiuitate cum tunc eſſet ſeruus hoſtiū teſtamētū fuit a pn̄.nullū.ideo fictio cadere nō pōt ꝓpter inhabilitatē extremi ad qd:ſecus quādo fecit in ciuitate ⁊ poſtea fuit captus:qꝛ ibi a prin.teſtamētū valuit caue tn̄ ꝙ qui eſt in captiuitate hȝ interim teſtamēti factionem paſſiuā qꝛ pōt heres inſtitui.l.illa inſtitutio.§.j.ſ.de here.inſti.nā ⁊ alias multi habēt teſtamenti factionē paſſiuam:qꝛ poſſunt heredes īſtitui.⁊ tamen nō hēbant teſtamēti factionē actiuā qꝛ teſtari nō pn̄t vt impuberes filij ⁊ ſerui.Juxta gl.magiſtrā enumerātē perſonas q̄ et nō habent teſtamenti factionē paſſiuā in.§.legari.inſti de leg. Jtē codicilli facti in captiuitate ſi captus reuertat̃ ab hoſtib⁹ ſuſtinent̃ per fictionem poſtliminij:eo⁎qꝛ fuerunt cōfirmati in teſtō qd prius in ciuitate fecerat.tex.eſt no.i.l.bello.§.codicilli.ff.de cap. ¶ Quinto contra iſtam rationē barto.facit.nā lex fingit hereditatem iacētē repreſentare perſonā tertij.⁊ ſic vſucapionē ceptā implere.l.ceptā.⁊.l.iuito.§.nondū.⁊.l.nunꝗ.§. vacuū.j.e.Et tn̄ iſtud eſt cū iactura tertij ⁊ cōtra naturalē equitatē.Et ita habes expeditā ſcdam rationē bar. ¶ Tertiā rōnē diuerſitatis aſſignat Bar.hic in.iij.oppo.p totā.⁊ in.d.l.cū he
77 redes.§.j.qꝛ † fictio poſtliminij eſt trāſlatiua d vno tpe ad aliud temp⁹.⁊ reqrit duo extrema habilia.ſ.extremū a quo incipit.l. bonoꝝ.j.rem.ra.ha.⁊.l.neceſſario.§.qd ſi pēden.ſ.de peri.⁊ cōmo.rei ven.⁊ extremū ad quod refert̃ ſm gl.in.l.ij.C.de inoffi. dona.⁊ in.l.donationes.C.de do.inter vi.⁊ vxo.⁊ in.l.gall⁹.§.ſi eius in gl.magna ad fi.ſ.de lib.⁊ poſthu.vt hic lati⁹ per Bar. ⁊ bene probatur in l.huic ſcripture.in prin.ſ.ad l.aqui. quē textū Bar.j.in queſtionib⁹ alleg.⁊ ego examinabo late iſtud aſſumptū an ſit veruȝ nec ne.Unde qn̄ fuit capt⁹ erat liber.hoc eſt vnū extremū ad qd,⁊ qn̄ redijt ab hoſtibus ſimiliter fuit liber.ecce ſcdȝ extremū a quo. Un̄ fingit̃ retro ſemp fuiſſe liber. etiaȝ ꝓ eo tpe quo fuit apud hoſtes qꝛ ambo extrema ſunt habilia:⁊ nihil repugnat quominus fictio retrotrahat̃.Sȝ in poſſeſſione licet captus poſſideret ante captiuitateȝ tn̄ quādo redijt ab hoſtibus nō inuenit ſe poſſidere niſi de nouo, apprehēdat poſſeſſionē.d.l.cū heredes.§.j.qꝛ ergo tempore quo reuertitur nō poſſidet,extremum a quo eſt inhabile.Jdeo nō fingitur retro poſſediſſe,Unde ſm Bar. iſtud magis cōtingit ꝓpter inhabilitatē vltimi extremi a quo,ꝗ propter defectuȝ equita
78 tis.Cōtra†iſtd opponit Bar.nā fictio poſtliminij hȝ duo capita prout etiaȝ dicit Bart.in l.nec vtilē.i vl.col.ff.ex qui cau. ma.Primū caput eſt,ꝙ ſtatim cuȝ quis reuertitur ab hoſtib⁹ ⁊ fines noſtros ingredit̃ recuperat omnia iura ſua. Secūdum caput eſt qꝛ reuerſus reſtituitur in priſtinū ſtatū omnino,⁊ perinde habet̃ ac ſi nunꝗ fuiſſet captus ab hoſtib⁹:ſed ſemp i ciuitate remāſiſſet.Et ſic fingit̃ illo medio tpe captiuitatis habuiſſe illa iura.Hec ꝓbant̃ i l.poſtliminiū. i pn.⁊ i l.poſtliminij i⁹ ⁊ i l.retro.j.de cap.Primū caput poſtliminij ⁊ due ei⁹ ſpēs ſ.reuerſionis ⁊ recuperationis que ponunt̃ in l.cū due.j.d cap. non ꝓcedunt ſm fictioneȝ:imo ſm veritatem. al's ſequeret̃ ꝙ reuerſus ab hoſtibus in veritate eſſet ſeruus ⁊ fingeret̃ liber ꝙ eſt falſuȝ:idem in alijs iurib⁹ vt in dn̄io,patria poteſtate,⁊ ſimilib⁹.Jdeo leges in hoc primo capite ſemp vtunt̃ vocabulis ſignificatiuib⁹ veritatem, vt apparet in d. l. poſtliminiū.in fin.ij.reſpon.⁊ in d.l.cū due.vbi dicit̃ ꝙ ius ſuum priſtinū reci
79 pit.Si em̄ eſſet p fictionē:nō diceret recipi† ſed vteret̃ vocabulo denotante fictionē:vt eſt verbuȝ videtur. l.j.§.deieciſſe.j.de vi ⁊ vi ar.⁊ dictio quodammodo.l.in ſuis.ſ. de libe.⁊ poſtu.gl. in l.ſi me in vacuam.§.j.ſ.ti.j.vel verbuȝ creditur vt l. retro.j. de cap.vl' diceret perinde habeatur.l.iure ciuili. ſ.de cōdi.ob mon.⁊ l.iure ciuili.j.de re.iur. ¶ Secūdū vero caput poſtliminij bene procedit p fictionē.ſ. ꝙ medio tēpore intelligat̃ ſemp
80 fuiſſe in ciuitate:ideo tūc lex† vtit̃ verbo creditur: qd importat fictionē.l.retro.j.de cap. Jtē cuȝ in veritate fuerit captus lex nō poteſt facere veritatē mutari.d.l.in bello.§.facte.niſi per fictioneȝ fingendo ꝙ habeatur perinde ac ſi non fuiſſet capt⁹. argum.optimū in.l.ij.ſ.de vſuf.ea.rerū que vſu cōſu.Modo in propoſito,reuerſus ab hoſtib⁹ ex pmo capite poſtliminij recuperat in veritate omnia iura ſua.Et iſtud pmū caput ꝙ eſt veritatis nō poteſt porrigi ad poſſeſſionē que requirit actū cor
81 poreuȝ apprehēſum poſſeſſionis.† ideo ſm veritatem poſſeſſio perdita per ius reſtitui nō poteſt.d.l.ij.ſ.de vſuf.ea reruȝ q vſu cōſumūt.Nō quoqȝ per fictionem ex ſecundo capite poſſeſſio reſtituitur.qꝛ cū ſm veritatem reuerſus ab hoſtib⁹ nō recuperet poſſeſſionē niſi eaȝ de nouo actualiter apprehēdat.d. l.cum heredes.§.j.⁊ ſic in eo requirat̃ actus ver⁹ naturalis apprehenſiu⁹ poſſeſſiōis,certe nulla iuris ciuilis diſpoſitio pōt operari ad acquiſitionē poſſeſſionis niſi interueniat ille actus naturalis ⁊ corporeus:qꝛ lex nō poteſt infringere ſubſtātialia poſſeſſionis.Unde licet lex transferat ipſo iure dominiū nūꝗ tn̄ trāſferi poſſeſſionē ſine actuali apprehēſiōe vt l.ſi.⁊ ibi glo. ante pe.C.d ſac.ſan.ec.⁊ l.cū duob⁹ al's.l.ſi fr̄es.§.idē rn̄det.vbi
82 etiā gl.ſ.ꝓ ſoci.Ergo apparet† ꝙ nec ex pmo capite poſtliminij ſȝ ꝟitatē reſtituit̃ poſſeſſio q̄ eſt facti ſine noua apphēſiōe nec ex ſcdo capite qd eſt fictiōis reſtituit̃ poſſeſſio.qꝛ vltimū extremū a quo eſt ihabile.⁊ iō fictio poſtliminij nō porrigit̃ ad ea que ſunt facti.⁊ nouā apprehēſionē requirūt:vt eſt poſſeſſio.⁊ hoc eſt qd ꝓprie vult dicere text.in d.l.deniqȝ.ꝙ fictio nō habet locū circa ea que ſunt facti.tā ꝓpter defectuȝ equitatis ꝙ etiā ꝓpter inhabilitateȝ extremi a quo,⁊ hoc modo ſm Bar.
83 habes intellectuȝ.d.l.deniqȝ tu qui nunꝗ eaȝ intellexiſti.† Et hec etiā eſt ratio ſȝ eū quare hereditas iacēs nō incipit d nouo vſucapionē qꝛ omnia que per traditionē heredi ſȝ veritatē acquirūtur ea vidētur ſibi queſita retro a die mortis defuncti ſm fictioneȝ.l.omnia fere.⁊ l.omnis hereditas. j. d reg.iur.⁊.l. heres quoqȝ de acquirē.heredi.⁊ l.ſ.ſi ex re.§.ſi.j.de ſtipul.ſer. Sed tempore quo heres adit hereditateȝ nō acquirit̃ ſibi ꝯtinēti poſſeſſio ſed eſt neceſſe quod eaȝ apprehēdat.d.l.cum heredes:in princ.ideo nō poteſt ſingi ſua vſqȝ ad tēpus mortis teſtatoris.Jdeo hereditas iacēs ſine poſſeſſiōe nō potuit inchoare vſucapioneȝ:vt l.j.§.ſceuola.j.ſi quis teſt.liber eſſe iuſ ſus fue.Jſta ſunt in effectu dicta Bar.in iſta tertia rōne ⁊ tertia oppoſitione:licet lōge ꝓlixioribus verbis per euȝ tradita. ¶ Adde quod Rapha.cuma.hic in aliqb⁹ reprehēdit Bar.
84 ⁊ primo in ratione principali † quod in fictione trāſlatiua requirun

quirãtur duo extremi habilia:ſed hoc extremũ a quo eſt inha
bile dicit Rap. Cu.hic in trib⁹ locis.ſ.in vij. co.⁊ in x. ⁊ in xij.
qꝺ iſta habilitas extremoꝝ exigiť in his que finguntur prin
cipaliter non his qui finguntᷓ ſecũdario ⁊ in conſequentiaz: qꝛ
illa nõ requirũt tãtã habilitatẽ extremoꝝ ita tenet Bar.in fi.
tertie oppo.ad ver.qꝺ ſi reus ꝑ l.j.C.de cap.⁊ no.in l.ab hoſti
bus in.§.nõ minus.ſ.ex qui.cau.ma.⁊ apertius idẽ Bar.in v.
85 q.prin.in ver.ſecũdo reſtat videre ꝑ l.pe.ſ.de ſuis ⁊ legi.† Sꝫ
in ꝓpoſito fictio poſtliminij ꝓncipaľr fingit ꝙ reuerſus ab ho
ſtib⁹ ſemper fuerit in ciuitate ⁊ ciuis roman⁹,lex cornelia fin
git ꝙ pri⁹ deceſſerit quã caperetᷓ,⁊ in,hoc extrema fuerũt habi
lia:ſed ſuper poſſeſſiõe ⁊ vſucapione nõ fingitᷓ principaliter, ſꝫ
ſecũdario ⁊ in conſequentiã. ergo non eſt curãdũ qꝺ extrema
nõ ſint ex toto habilia. Itẽ inquantũ Bar.vult poſtliminium
habere duo capita.Primũ per veritatẽ:ſm per fictionem. Di
cit Raph. Cu.ꝙ nõ putat hoc eſſe verum:imo ſolũ operatᷓ ꝙ
reuerſus ab hoſtib⁹ ſemper in ciuitate ſteterit,ſed in cõſequen
tiam veniat acquiſitio vera ⁊ ficta. Scꝺo adde ꝙ Lu.Ro.in
d.l.cũ heredis.§.j.tꝫ cõtra iſtã rationẽ Bar.qꝛ vbi poteſt ope
rari veritas ibi dꝫ operari fictio.l.iij.§.ex contrario.ſ.tit.j. ⁊ l.
adoptio eñ.ſ.de adop. Sed iſte poteſt vere poſſidere tẽpore
quo redit ab hoſtibus,ergo lex dꝫ fingere poſſe eum poſſidere
tunc qñ redit ab hoſtibus,ſi ergo lex poteſt fingere ergo extre
mum eſt habile. Alex.ibi dicit ꝙ cũ Bar.alij hic videntur trã
86 ſire ꝙ eſt vna deriſio illud ꝙ dicit.† Lud.Ro.qꝛ illud qꝺ dicit
ꝙ vbi poteſt opari veritas:ibi dꝫ poſſe operari fictio. Hoc eſt
verũ dummodo extrema ſint habilia,hic autẽ deficit extremũ
a quo vñ nõ põt habere locũ fictio trãſlatiua,⁊ ſic defenditᷓ ra
tio Bar.ſm eũ. ¶ Tertio inquãtũ ſubdit Bar. ꝙ poſſeſſio ꝑ
fictionẽ poſtliminij:iõ non reſtituitᷓ eo:qꝛ poſſeſſio non querit
niſi per actũ naturalẽ apprehẽſiõis quẽ actũ nature iuris diſ
poſitio inducere nõ põt.l.ij.ſ.de vſufruc.ea.re.que vſu cõſum.
87 †Iſtud reprehẽdit Ang.hic:qꝛ imo ex iuris diſpoſitione põt
queri poſſeſſio nullo actu naturali ĩtercedẽte,⁊ eſt poſſeſſio ve
ra.Nã hoc põt induci ꝯſuetudine ⁊ ſtatuto,ꝙ ſine apprehẽſio
ne poſſeſſio queratᷓ.c.ij.de cõſue.ad hoc allegat. Jn.in.c.in lr̃is
in iij.col.in ij.gl.magna circa prin.de reſti.ſpo.Et ſic ſꝫ eũ non
videtᷓ qꝺ Bar.adhuc ꝑfecte intellexerit dictã.l.demqꝫ lꝫ dicat
nunꝙ alias fuiſſe bene intellectã.Unde ipſe Ang.dicit ꝙ dñ li
tera ⁊ ibi dicit ꝙ poſſeſſio plurimũ facti hꝫ,⁊ ꝙ cã facti poſtli
minio nõ cõtinetᷓ appellat plurimũ facti ipaꝫ poſſeſſionẽ q̃ nõ
reſtituitᷓ poſtliminio,ex eo qꝛ ꝑ captiuitatẽ fuit fundit⁹ extin
cta ⁊ vt ita dixeriꝫ mortua,ideo poſtliminiũ reſtituere nõ põt
88 †qꝛ poſtliminiũ reſtituit oĩa q̃ ſunt in rerũ natura,nõ aũt fun
dit⁹ mortua ⁊ extincta:qꝛ lex nõ põt illa reſuſcitare.l.q res.§.
areã.ſ.de ſol.Et ita etiã trãſit Raph. Cu. hic. Iſta eſt quarta
rõ diuerſitatis Ang.⁊ Rap.Cu.cũ qua etiaꝫ ſatis concordat
89 ſexta rõ quã infra referã.Sicut ſꝫ† Ang.videm⁹ in vſufructu
q fuit omnino ꝑ ſeruitutẽ vel per captiuitatẽ extinctus,qꝛ ille
nõ põt reſtitui iure poſtliminij ex quo extinctus eſt, allegat.l.
ſi vſuſfructus mihi in bienniũ.ſ.de vſufr.leg.⁊ l.ſtipulatio iſta
ſ.ſi qs ita.⁊ §.hi quoqꝫ.j.de ver.ob. Nouum autẽ ſibi nõ cõ
cedit qꝛ non agit noua iura cõcedere,lꝫ aliter ſibi ſuccurratur
per reſtitutionẽ in integruꝫ.l.ait pretor.§.itẽ ei.ſ. ex qui. cau.
maio.Nec obſtat ſm euꝫ.d.l.ij.ſ.de vſufr.ea.re. que vſu conſu.
allegata per Bar.qꝛ lꝫ modi acquirẽde poſſeſſionis ſint com
muniter in naturalitate fundati:tamen plures ſunt modi qui
habẽt in ſe multum ciuilitatis.l.peregre.§.q̃ſitũ.ſ.ti.j.Et ſicut
ius ciuile poteſt de nouo inducere acq̃ſitionẽ poſſeſſiõis ſine
apprehẽſione ſm Inno.in d.c.in literis.Sic poterat inducere
recuperationẽ poſſeſſionis ſi non fuiſſet extincta:ſola ergo ex
tinctio ſꝫ eum impedit vt ius poſtliminij nõ poſſit hoc indu
cere. ¶ Sed aduerte ſꝫ Imo.⁊ Lud.qꝺ Inn.in d. c.in literis
nõ dicit illud ad qꝺ eũ allegat Ang.qꝺ ſine aliquo facto ꝑ ius
inducatur poſſeſſio,ſed bene dicit ꝑ ius poſſe induci, ꝙ ex ali
quo facto inducatᷓ acquiſitio poſſeſſionis ex quo alias nõ in
duceretur,vt eſt videre in cõſuetudine de qua in d.c.ij. de con
ſue.⁊ in omnib⁹ caſib⁹ no.per gl.⁊ doc.in l. iiij. in prin. ſ. tit. j.
Tu tamẽ pro Ang.alleg.caſuꝫ in quo ex diſpoſitione legis eſt
inductum transferri poſſeſſionem ſine traditione,⁊ ſine aliquo
facto apprehenſionis vero vel ficto,tex.in l.raptores.in verſi.
ſin autẽ diaconiſſa.C.de epiſ.⁊ cler.⁊ ibi Bar.valde no.⁊ dicit
ꝙ hoc alibi nõ reperies niſi in caſu illo. ⁊ ſic ille caſus eſt ſingu
laris in iure.Et illud qꝺ ſubdit Ang.de habente vſumfructuꝫ
qꝺ ſi filium perdat per captiuitatẽ qꝺ non recuperet per poſt
liminium eſt contra tex.in l.ſi ager. ij.ſ.quib. mo. vſufru. amit.
Licet ex varietate temporis cenſeatur eſſe alius vſufructus.
d.l.ſi vſuſfructus mihi in biennium ſm Imo. Raph. Cuma. ⁊
90 Lud.Roma. ¶ †Quarto ⁊ vltimo inquãtuꝫ Bar. enumerat
vocabula importantia fictionẽ precipue verbũ videtur. Ad
de pro hoc.l.ſi pater filio.⁊ ibi eſt gl.j.de his que in fraudẽ cre
di.⁊ in l.ſi duo.⁊ ibi eſt gl.no.in gl.fi.de acqui.her.gl. in l.natu
91 raliter.in prin.ſ.ti.j. † Tamen aliquãdo verbũ videtur impor
tat veritatẽ vt ꝓbatᷓ in d.l.naturaliter in prin. Nã vſufructua
rius vere poſſidet naturaliter rem,in qua hꝫ vſumfructum.Et
tñ tex.ibi dicit ꝙ naturaliť poſſidere vr̃: certe illꝺ verbũ vr̃ ibi
ĩportat veritatẽ ⁊ ꝓprietatẽ.Et ad hoc no.ibi Are. illũ text. ⁊
ante eũ no.Bal.in rub.extra de p̃ſc.in ij.col.vbi dicit ꝙ in d.l.
naturaliter.verbũ vr̃ nõ importat fictionẽ: qꝛ qñ põt ſignifica
re veritatẽ ſignificat veritatẽ,vnde debem⁹ inſpicere materiã
ſubiacẽtẽ ſm eũ. Ad idẽ ꝙ verbũ vr̃ ſit expreſſuꝫ veritatis eſt
tex.in l.ſeruũ filij.§.j.⁊ ibi gl.⁊ doc.ſ.de le.j.⁊ in l. iij. §. ex ꝯtra
rio in fi.⁊ ibi Ang.ad hoc no.ſ.ti.j. Item verbum videtur nõ
denotat fictionẽ ſm verboꝝ debitã ⁊ ſanã interpretationẽ,ita
no.Bal.in l.etiã ꝑ illũ text. C.de iur.do.Facit tex.in l.q liberis.
§.hec verba.ſ.de vul.⁊ pup.⁊ tex.in l.ſi qs filiũ.§.ſi.ſ.de acqui.
her.ꝑ quẽ tex.no.ibi Bal.ꝙ verbum videtur non denotat im
proprietatem ſed iuris intellectũ. Alibi verbũ videtᷓ nõ ſignifi
cat fictionẽ,ſed p̃ſumptione iuris aliqd eſſe factũ.l.ſciẽdum.⁊
ibi Are.in ij.no.ad hoc.j. de ver.ob. Et de iſto verbo videtᷓ an
importet fictionẽ,dixi etiã in l.clam poſſidere.§.qui ad nundi
nas.ſ.ti.j.ad intellectũ illi⁹ tex.duꝫ dicit videri eũ claꝫ poſſide
92 re. Tetigi etiã in d.l.naturaliter in prin. ¶ † Item dñ Bart.
ponit de dictione quodãmodo q̃ ſignificat fictionẽ ꝑ gl.in l. ſi
me in prin.vbi ẽt Bart.no.ſ.ti.j.ꝑ l.in ſuis. ſ. de lib.⁊ poſt.vbi
etiã d. Alex.in j.no.ponit cũ cõcor.ꝑ eũ allegatis. Adde l. j.in
prin.⁊ ibi gl.ſ.de re.diui.l.pretor. §.j.⁊ ibi Bart.ſ.de edẽ. ⁊ l.j.
in verbo quodãmodo ⁊ ibi Bar.ſ.de re.amo.⁊ l.qꝺ ſi vir.iũcta
l.ſeq.⁊ ibi Bart.ſ. ſol.ma.⁊ tex.in l.iiij.§.cato.j.de ver. ob.⁊ ibi
Are.in ij.no.notat ⁊ dicit qꝺ de hoc non eſt melior tex.in iure
quã ille. Qñ aũt dictio quodãmodo,eſſet iũcta cũ dictiõe qua
ſi ⁊ ſic eſſet ſimul duplex improprietas tũc faceret ſenſum im
propriiſſimũ.l.id tp̃s.§.j.ſ.e.ſꝫ Bal.in l. ſi abducta.in vl.co.C.
93 de fur. ¶ †Ultra Bal.hic adde qꝺ ſimiliter verbũ intelligitur
denotat fictionẽ ſꝫ eundẽ Bar.infra.in.iij.opp.ad ver.qꝺ ſer
uus.vbi ita intelligit iſtũ text.in verbo intelligit vſucaptũ,ſci
licet per fictionẽ.Et pro hoc Jo.de Imo.hic in.viij. col.addit
tex.in l.qui a ſeruo in fi.j.de ac.⁊ ob. Tu adde tex.in l.ſi tibi ho
mo.§.cũ ſeruus.ſ.de le.j.Et in l. emãcipatuꝫ. ſi quis concept⁹
ſupra de ſena.⁊ in l.nec emptio. §.ſi.in fi.ſ.de cõtrahen. emp.⁊
in l.ij.§.pe.⁊ in l.ſi quis cum teſtamentũ nulluꝫ. ſ.de iur. codi.
Item adde gl.no.de hoc,in l.heres quoque. ſ.de acqui.he.Fa
cit in c.ex ſtudijs.iuncta gl.j.de preſump. Bal.in l. furti.⁊ in l.
qm̃ ſupra de his qui no.infa.Lu.Ro.in cõſi. cccc v. inci. Pre
ſuppoſitis terminis fortioribus.in ij.co.d.Abb. in cõſi.cxxxij.
inci.caſus in effectu ſic ꝓponitur. Aliquãdo tñ verbũ intel
ligitur,importat veritatẽ.l.j.§.item acquirimus. ⁊ ibi Are.ad
hoc no.ſ.ti.j. Alibi Bal.in c.bone memorie.in pe. co. de app.
dixit qꝺ iſtud verbũ intelligitur,ſonat veritatem in his que iu
ris ſunt.Sed in his que ſunt facti refert. Aut eſt tale quid qꝺ
per alium plene acquiritur,⁊ idẽ vt l.certe.§.ſi procurator. j.
de preca. Aut nõ plene acquiritᷓ. Et tũc importat fictionẽ.Et
ita habes expedita dicta Bar.ĩ iſta iij.rõne ⁊ tertia oppoſitio.
Ex predictis omnibus habes tres rationes Bar. Et quartã
Ang.quare reuerſus ab hoſtibus per fictionẽ poſtliminij nõ
recuperat poſſeſſionẽ nec vſucapionẽ. Quartaꝫ rationẽ ⁊ qui
dem ſubtilem ⁊ nouam ac inexcogitatam aſſignauit ſubtilita
tũ princeps Chriſti.de Caſtel.repetẽs hanc l. ⁊ referunt Ra
pha.Cu.Lu.Ro.⁊ do.Pe.de Bexu.hic.⁊ Chriſto.Por.in.§.
ſi ab hoſtib⁹.inſt.qui.mo.ius.pa.po.ſo. Pro qua declarãda fa
94 cit duo p̃ſuppoſita. Primũ † ꝙ captus ab hoſtibus ſtatim ꝙ
eſt captus,vinctus,⁊ ligatus,nõ efficitur ſeruus hoſtium:ſed
tunc demum qñ intra preſidia ⁊ fines hoſtium deductus eſt ⁊
non ante. Similiter reuerſus tunc demũ recuperat libertateꝫ
⁊ iura ſua quam primũ ingreſſus eſt preſidia ⁊ fines noſtros ⁊
non ante.l.poſtliminij ius in prin.⁊ l.poſtliminium. j.de cap. ⁊
meli⁹ in.§.poſtliminio.vbi dixit tex.poſtliminio rediſſe videtᷓ
cũ in fines noſtros intrauerit ſicuti admittitur vbi fines nr̃os
exceſſit.d.§.ſi ab hoſtibus.⁊ ibi gl.fi. Secũdo p̃ſupponit qꝺ ca
ptus ab hoſtib⁹:ſed,nõdum deductus intra p̃ſidia inimicoꝝ
95 †⁊ ſic adhuc exiſtens intra limina imperij noſtri ſtatim qꝺ fuit
captus ⁊ ligatus:lꝫ nondum ſit effectus ſeruus hoſtiuꝫ,tñ ſta
tim poſſeſſionem perdit ex quo non hꝫ facultatẽ inſiſtendi rei
l.iij.§.labeo.ſ. titu.j. Item cum ſuſpicatus ſit aut ſuſpicari de
buerit amplius non poſſe reuerti ad naturalem poſſeſſionẽ. ⁊
ſic ſe poſſe repelli. Ideo ciuilẽ poſſeſſionẽ,quã animo habebat
ſtatim amiſit.l.clam poſſidere.§.ſi.cuꝫ l.ſequen. ⁊ l.ſi id qꝺ.§.ſi.
ſ.tit.j.vnde poſſeſſionꝫ amiſit animo ⁊ nõ ſeruitute ⁊ ſic ante
ſeruitutem ei contingenteꝫ. Modo propoſito ius poſtliminij
diſponit circa ſtatũ libertatis captiui per ſeruitutẽ amiſſum,

⁊ circa alia per ſeruituteꝫ amiſſa ⁊ trahitur retro ad tēpus d-
ductionis captiui facte intra preſidia hoſtiū reſtituendo eidē
omnia iura per hanc deductionē perdita. d. l. poſtliminium in
prin. nō autē trahitur retro ad temp⁹ captiuitatis antequam
efficeretur ſeruus quo tamē tēpore poſſeſſioneꝫ amiſit. Et ſic
iſta eſt ratio quare poſtliminium nō reſtituit poſſeſſionē quia
non trahitur retro ad tempus poſſeſſionis amiſſe per captiui
tatē ante ſeruitutē. Et ad hoc allegabat iſtū tex. ibi, ſed verum
eſt eñ in vita ſua deſijſſe poſſidere, ponderādo illa verba in vi-
ta ſua, id eſt dū adhuc eſſet liber, licet captus quia nōdum ef-
fectus ſeruus hoſtiū, ⁊ ſic nondū mortuus ciuiliter ex quo nō-
dum deductus intra fines ⁊ pſidia hoſtiū. ¶ Do. ſigno. de ho.
Mediolañ. quem alibi laudabilis memorie doctorē appellat
Bal. in c. clerici. de iud. ⁊ profundū ⁊ famoſum doctorē appel-
lat Ja. alua. in c. j. in prin. in vij. col. in ti. qs dica. dux vel mar. in
vſi. feud. repetēs iſtā. l. reprobat dictā rationē do. Chriſto. de
Caſte. licet ſubtilē ⁊ coloratā, ⁊ eum ſecuti do. Pe. de Bexu. ⁊
do. Chriſtofo. porcus in d. §. ſi ab hoſtibus. qꝛ non eſt verū ꝙ
per ſolam capturam poſſeſſio perdatur. Nam ſi hoc eſſet verū
ſequeret̃ ꝙ captus a latronibus. vel poſitus in carcere qui nō
habet facultatem inſiſtendi rei, perderet poſſeſſionē rerū ſua-
rum. Hoc autem eſt falſum ſecundum eum: vt l. poſtliminiū. §.
a pyratis. ⁊ l. hoſtes. j. de cap. ⁊ l. q a latronibus. ſ. de teſt. Cō-
firmo vltra eñ per tex. no. in l. ait pretor. in prin. ſ. ex quib. cau.
96 maior. vbi eſt text. qd † qui eſt vinculis vel publicis, vel priua-
tis, ſed non in ſeruitute poteſt poſſidere ⁊ vſucapere. ſꝫ qui eſt
captus ab hoſtibus nihil pōt vſucapere ⁊ vſucapionē inceptā
implere, nec reuerſus poſtliminio vſucapionē recuperat. Nec
obſt. ſecundum eum dicta l. iij. §. labeo. ſ. ti. j. qꝛ loquit̃ quando
facultas qua non poſſet inſiſtere rei erat ex defectu rei quia flu
minis aut aquarum inundatione erat ſepulta. Eodē mō quan
do facultas nō eſſet ex defectu perſone inhabilis, vt qꝛ eſſet ef
fectus ſeruus. l. cū heredes. §. j. ſ. titul. j. Sed quando facultas
deeſt nō ex defectu rei. nec ex defectu perſone, ſed ſolū propter
capturā nō perditur poſſeſſio. Allegat ad hoc. l. j. ⁊ l. lꝫ. C. de
acqui. poſ. Iſtā rationem. d. Chriſto. etiam impugnat Raph.
97 Cu. ⁊ Lu. Ro. † hic: qꝛ non eſt generalis ⁊ bene dicunt. nā nō
procederet qñ quis caperet̃ intra preſidia hoſtium: qꝛ tunc in
cōtinēti cū eſt captus eſt ſeruus: qꝛ captus eſt in territorio ho
ſtiū: ⁊ tunc perdit poſſeſſionē. Ergo attēta ratione. d. Chriſto.
deberet tunc per fictionē poſtliminij recuperare poſſeſſionē ⁊
vſucapionē implere, ⁊ tamē hoc eſt falſum: qꝛ neceſſe eſt ꝙ poſ
ſeſſionē de nouo apprehēdat. d. l. cū heres. §. j. ergo dicta rō nō
eſt vera qꝛ non eſt generalis. ¶ Tertio ſm Raph. Cu. non eſt
verū aſſumptū. d. Chriſto. ꝙ per ſolam captiuitatē ante ſerui-
98 tutem quis perdat poſſeſſionem: † quia qñ impedimentū cir-
ca perſonam ⁊ non circa rē, nō perditur poſſeſſio vt eſt textus
no. in l. licet. ⁊ ibi gl. C. de acqui. poſ. ¶ Sed tu dic qd ille text.
nō facit in ꝓpoſito: qꝛ ibi ille metus nō reſpiciebat poſſeſſionē
ſed ſolum actum ad eam eundi. Nā ibi timebat ire ad poſſeſ-
ſionem ne a latronibus qui in vijs publicis graſſabātur deti-
neretur, ⁊ ne offenderetur in perſona qꝛ tunc licet timeat peri-
culū itineris: nihil tñ timet circa ipſaꝫ poſſeſſionē nec ꝓpterea
hꝫ animū perdendi poſſeſſionē ⁊ tūc eam non perdit vt ibi eſt
textus not. Secus qñ eſt metus hoſtiū vel etiam latronū circa
poſſeſſionē ipſam tūc eā bene perdit vt eſt tex. in l. iij. §. in amit
tenda. in ver. ſi quis nunciet. vbi etiā dixi. ⁊ l. clā poſſidere. §. fin.
⁊ l. ſeq. ſ. ti. j. ¶ Quarto ex alio reprobat Lu. Ro. qꝛ nō eſt ve-
rum aliud aſſumptū. d. Chriſto. ſ. ꝙ ius poſtliminij non trahat̃
retro ad tp̄s captiuitatis. ſed tm̄ deductionis intra pſidia ho-
ſtiū. Iſtud reprobat̃ per tex. in l. retro. j. de cap. vbi tex. nō dicit
intra preſidia hoſtiū. ¶ Scdo qꝛ ſequeretur ꝙ ius poſtliminij
non reſtitueret poſſeſſionē queſitam per ſeruum ex cauſa pecu
liari, ⁊ tēpore captiuitatis emiſſam. d. l. cum heredes. §. j. qd eſt
contra tex. in ver. quod ſi ſeruus. ⁊ d. l. in bello. §. facte. cum ſi.
¶ Sextā rationē aſſignat prefatus. d. Signo. in repe. huius.
l. quare poſſeſſio nō recuperat̃ poſtliminio. ⁊ eſt bene tolerabi-
lis ⁊ ſatis concordat cū quarta ratione. Ang. ſuperius relata
⁊ eā ſibi aſcripſit ⁊ ſequitur. d. Pe. de Bexu. hic, eā etiā fideli-
99 ter refert ⁊ ſequit̃ ⁊ dicit † eſſe verā. d. Chriſto. por. in d. §. ſi ab
hoſtibus. Nā ad hoc vt lex poſſit inducere fictionem tranſlati
uam de tpe ad tēpus non ſolū requirūtur illa duo extrema ha
bilia de quibus per Bar. hic in tertia ratione ſupra relata vi-
delicet extremum a quo, ⁊ extremū ad quod: ſed etiā queritur
tertiū. ſ. ſubiectū habile ſuper quo debet cadere fictio. Modo
in propoſito licet extremū ad quod eſſet habile qꝛ tpe quo ca-
pitur erat liber ⁊ habilis poſſidere. Itē extremū a quo hoc eſt
tēpus reuerſionis eſſet etiam habile, quia reuerſus erat liber ⁊
habilis poſſidere. Tñ ſubiectū hoc eſt materia ⁊ ſic poſſeſſio
ipſa ſuper qua debet fictio fundari nō erat habile nec habilis
qꝛ per captiuitateꝫ ⁊ ſic ſeruitutē euanuit vt fum⁹ poſſeſſio,
⁊ deſijt extare in rerū natura qꝛ poſſeſſio eſt ius ita nobile vt ſi
ne perſona q̄ poſſideat cōſiſtere nō poſſit. Unde cū capt⁹ ſit ef-
fectus ſeruus hoſtiuꝫ ⁊ ſic depoſuerit animū poſſidēdi, poſſeſ
ſio deperditur. d. l. cū heredes. §. j. ⁊ l. qui in ſeruitute. ff. de reg.
iur. Uñ cū ſubiectū non ſit habile ſed extinctum fictio locū ha-
100 bere non pōt † nec fingi illud quod non eſt in rerū natura. Et
ad hoc bene facit tex. in d. l. neceſſario. §. qd ſi pendēte. ſ. de pe-
ri. ⁊ commo. rei ven. alle. per Bar. vbi in venditione cōditiona
li lex non fingit retro quādo res vendita deſijt eſſe in reruꝫ na
tura puta quia eſt mortua, facit tex. in d. l. in bello. §. facte. que
dicit ꝙ facte cauſe pro infectis nulla cōſtitutione geri pñt. Et
ſic nec per cōſtitutionē legis corne. nec per fictionē poſtliminij
poteſt fieri qd poſſeſſio que eſt per captiuitatem perdita ⁊ ex-
tincta nō ſit deperdita. Hinc eſt qd ſi talis captus poſſidebat
per ſeruū aut filium ex cauſa peculiari, quod tunc recuperatur
poſtliminio qꝛ illa nō euaneſcit per captiuitatē domini. d. l. in
bello. §. facte. ⁊ l. iuſto. §. fi. j. e. ⁊ hoc tex. in ver. qd ſi ſeru⁹. Ego
pro iſta ratione quaꝫ dixi eſſe bene tolerabilē allego tibi bonū
101 tex. in c. tāta q ſi. ſint legi. † vbi lꝫ filij naturales prius ſuſcepti
ex concubina legitimentur per matrimoniū poſtea cū cōcubi-
na contractū: tamē ſi habens vxorem aliaꝫ cognouerit ⁊ ex ea
prolem ſuſceperit: licet poſtea mortua vxore illā mulierē vxo-
rem ducat: tamen filij ſpurij non legitimantur propter impedi
mentū medij temporis. Et ſi dicis quare lex nō fingit poſſeſſio
nē capti ab hoſtibus non eſſe perditam ſicut fingit ſuper filijs
factis dixi. ſ. in j. ratione. reſpondetur ſm d. Chriſtop. por. in
102 d. §. ab hoſtibus. † Iſtud procedere ne due fictiones ſimul cō
currāt cōtra. l. j. in fi. C. de do. promiſ. ⁊ late Bar. j. in vl. q. Pri-
ma qd poſſeſſio fingat̃ ſtare ſine poſſeſſore. Scda qd captus re
uerſus fingat̃ ſemper fuiſſe in ciuitate. Itē ſatis eſt quod lex
fingat reuerſum ſemper fuiſſe in ciuitate abſque eo qd fingat
poſſeſſionē ſtetiſſe ſine perſona quia ſufficit ſi cui vel in paucis
conſulatur. l. tutori. C. de neg. geſt. licet in hoc vltimo aliā ratio
nem aſſignet Pau. de caſt. hic in ij. col. ad fi. que minus placet.
103 ¶ † Septimā ⁊ vlt. rationē aſſignat Rap. cu. ⁊ Lu. Ro. hic.
Nā ſciendū eſt ꝙ ille qui eſt captus ab hoſtibus licet in verita
te ſit ſeruus hoſtiū ⁊ dominium, ⁊ libertatem, ⁊ ciuitateꝫ ⁊ oīa
perdat: tamen emanauit conſtitutio in fauoreꝫ captiuorū pro
pter ſpem reditus eorū, que diſpoſuit qd iura ipſorum nō tota
liter perimeret̃: ſed interim remanerent in ſuſpenſo durante
eorū captiuitate: lꝫ nōdū ſit locus poſtliminio nec legi corne-
lie. tex. eſt in l. illa inſtitutio. §. j. ſ. de her. inſt. ⁊ in d. l. cum hedes
§. j. ſ. ti. j. ⁊ in l. pe. in fi. ibi p ſuſpenſi iuris conſtitutionem. ſ. de
ſuis ⁊ legi. Uñ conſidera ꝙ fictio poſtliminij ſolū extēditur ad
illa que per dictam cōſtitutionē retinebātur in ſuſpēſo vt oīa
illa recuperet reuerſus ad alia autem non extenditur, ſed poſ-
104 ſeſſio † quia facti eſt non poteſt ſtare in ſuſpenſo, ſed ſtatim p
captiuitatem totaliter perimit̃, vt hoc tex. in j. parte. d. l. qui
in ſeruitute. j. de reg. iur. qꝛ nulla ꝯſtitutiōe fieri poteſt qd poſ-
ſeſſio nō ſit perdita ⁊ ſic extincta, vt formaliter dicit tex. in d. l.
in bello. §. facte. in prin. Ideo fictio poſtliminij ad eam non ex
tendit̃ reſtituēdo nec fingēdo retro fuiſſe poſſeſſum. Et iſta vi-
detur cōcluſiua rō ſm Lud. Ro. ⁊ iſta etiā eſt ſuſtētabilis. Et
ſic ex predictis habes expeditā difficultatē tactā per Bar. in
tribus oppo. quare poſtliminiuꝫ non reſtituat poſſeſſionē per
ditaꝫ per captiuitatem ⁊ quare non reintegret vſucapionē cū
tñ omnia iura reſtituat ac ſi nunꝗ̄ captus fuiſſet vt vidiſti p
ſepteꝫ rationes quarū alique ſunt ſuſtentabiles ⁊ boneꝫ quas
ſupra ſignaui. Nunc tranſeo ad aliū caſum qui eſt principalis
⁊ neceſſarius ſupra omnes in materia huius. l. ⁊ eſt valde diffi
cilis ⁊ diffuſus ⁊ male examinatus a ſcribentibus ⁊ eſt in pra
105 ctica vtilis ad infinita quorum aliqua. j. ſubijciam. † Nūquid
in fictione trāſlatiua de tpe ad tp̄s requirantur duo extrema
habilia quorū ſi qd deficiat fictio nō procedat, ſcꝫ extremū a
quo incipat fictio, ⁊ ſic extremum preſentis tēporis in quo de
fictione tractat̃. Iteꝫ extremū ad quod referatur ſeu trāſferat̃
Bar. hic in tertia oppo. huius prime partis tenuit ꝙ ſic. ⁊ re-
tuli etiā. ſ. ⁊ Bart. infra in pleriſqꝫ locis huius repetitionis.
Facit qd in extremis debet eſſe cōgruitas ⁊ habilitas. Ita no.
Alex. in l. pomponius. §. fi. in ver. fi. in vltimo no. per iſtum tex.
ſ. ti. j. Tu aūt gratia cōmodioris intelligētie diuide iſtā mate-
riam in duos articulos principales. Primus erit de extremo
ad quod. Secundus de extremo a quo. ¶ Circa primū Bart.
hic in iſta. iij. opp. tꝫ requiri habilitatē ⁊ ſic qd extremū ad qd
debeat eſſe habile. Iſtud probat Bar. per duo ⁊ ſuper primo
106 inſiſtā. † Primo ꝓba. naꝫ donationes facte inter maritum ⁊
vxorem cōſtante matrimonio non valent, ſed morte ſecuta cō
firmatur ⁊ trahunt̃ retro: ⁊ iſtud procedit quo ad fructus non
autē quo ad dominiuꝫ ſm gl. in l. donationes quas parentes

Cde

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

C.de do.inter.vir.⁊ vx.⁊ gl.in l.ij.C.de inoffi.do. Et iſtas duas
gl.allē.Bar.hic. Adde aliā gl.in l.j.§.ſi pr̄.j.pro donā.⁊ in l.ta⸗
lis ſcriptura.vbi Jmo.⁊ Mod.ponunt.ſ.de leg.j. Ꝙuis ꝯtra⸗
riū ⁊ male teneat gl.in l.ſequēs qđ.ſ.de leg.ij.⁊ in l.ſub ꝯditio⸗
ne.j.de ſol. Rō eſt ſm Bar.q̄ lʒ vltimū extremū a quo vis tra
here retro ſit ſufficiēs ⁊ habile,q̄ mortuo marito ⁊ ſic ſol.ma⸗
trimonio vxor efficiaꝛ capax.⁊ poſſet habere dominiū rerū ma
riti. Tū extremū primū ad quod vis extendere retro vſqʒ ad
tp̄s quo maritus donauit vxori cōſtāte matrimonio nō eſt ha
bile:q̄ illo tp̄e vxor nō poſſet habere dñiū rerū mariti,ideo ta⸗
lis donatio non cōfirmatur retro quo ad dominiū. iſtā rōnem
ponit gl.in d.l.ij.C.de inof.do.⁊ ita etiā tenet Bart.in d.l.cum
heredes.§.j.ſ.ti.j. Jſtā rōnē impugnat Ang.q̄ in iſto caſu fie⸗
ret retractatio quo ad fructus ſm eūdē Bar.⁊ tn̄ vxor dona⸗
taria nō poterat etiā habere dñiū fructuū ſi ſciebat donationē
nō valere.l.ſi vxor filio.ſ.de do.inter vir.⁊ vxo. Nec ſimiliter re
tractatio quo ad fructus,ſi pr̄ donauit filio in poteſtate ꝯſe⸗
ctitijs.⁊ reliquit cogitandū de reſponſo. Deinde dicit ꝙ talis
donatio cōfirmaꝛ vt ex nunc.nō vt ex retro:⁊ ideo ſcđm verita
tem ex tp̄e mortis habebit oēs fruct⁹ etiā perceptos. Sed iſta
ſol.Ang.confunditur ⁊ bene per Jo.de Jmo.⁊ Raph. cu.hic
q̄ eſt contra tex.in d.l.donationes quas parētes.que clare di⸗
cit talē donationē trahi retro.vn̄ Jo.de imo. tripliciter rn̄det.
Primo ꝙ poſſibile fuit illā q̄ fuit vxor nō fuiſſe vxorē, ⁊ ſi non
fuiſſet vxor huius rei dñiū habere potuiſſet:⁊ ſic licet talis do
natio nō potuiſſet ſibi fieri a viro,tn̄ tp̄e donationis potuiſſet
talē donationē habere in genere ab alio.⁊ ita etiā rn̄det Rap.
Cu.hic.⁊ d.Alex.in d.l.talis ſcriptura. in prin. Jtem poſſibile
fuit filiū tp̄e donationis fuiſſe ſui iuris:ideo illud extremū fuit
in potētia,⁊ in genere habile ſaltē terminis aliqualiter varia⸗
tis vt j.diceꝛ. Sed iſtā ſol.reprehēdit Are.in d. l. talis ſcriptu⸗
ra in prin.in fi.vera eſſet iſta ſol.qđ ſufficeret habilitas in potē
tia.ex quo lex poterat talē ꝓhibitionē tollere,ſequereꝛ qđ etiā
in l.bonorū.j.rem ra.ha.poſſet fieri retractatio : ⁊ ratihabitio
eo qđ tp̄s datū ad petendā bonorū poſſeſſionē poterat ꝑ legē
augeri vltra centū dies. Sʒ ad hoc rn̄deo ꝙ Are.equiuocauit
q̄ in d.l.bonorum ſumus in alio caſu.ſ.in extremo a quo. ⁊ ita
107 allegat Bar.hic in ſeq.membro.d.l.bonorū.† Jn quo extre⸗
mo a quo non ſufficit potētia,ſed dʒ eſſe habitas in eſſentiam
ſm Bar.j.in iiij.oppo.ij.partis.⁊ ſic ver.qđ ſi ſeruus.nos autē
loquimur de extremo a qđ. Scđo mō rn̄det Jo.de imo. ꝙ tra
hitur retro quo ad hoc vt oēs fructus preceptos nunc poſſit
habere ſicut ⁊ ſi donatio tenuiſſet,nō vt fingat retro dominiū
rei vel fructuū habuiſſe. Sed iſta ſol.ſimiliter tolliꝛ per.d.l.do⸗
nationes.ad fi.que ſimpliciter dicit confirmationē trahi retro
ad illud tēpus quo donatio ꝯſcripta eſt. Tertio reſpōdet Jo.
de Jmo.ꝙ ſufficit extremū ad qđ fuiſſe habile ſm ius natura⸗
le primeuum ſm qđ nō erat ꝓhibitio donationis inter virū ⁊
vxorē nec erat inuenta patria poteſtas q̄ poſtea fuit inuēta de
iure ciuili.§.j.inſt.de pat.pote.lʒ al's nō ſit habile ſʒ diſpoſitio
108 nē iuris ciuilis.† Ex quo habes ſm eū ꝙ iterdū lex fingit ſu⸗
ꝑ impoſſibile de iure ciuili,ſic intelligiꝛ gl. in l. ſub cōditione.j.
de ſol.lʒ nō fingat ſup impoſſibile de iure naturali:ſic intelligiꝛ
gl.in l.gallus.§.ſi eius.ſ.de lib.⁊ poſth. ego de vtroqʒ late diſ⸗
109 putādo dicā.j.in q̄onibus.Bar.vltr.ſcrib.† Ego quinto mo⸗
do reſpondeo,ꝙ donatio inter virū ⁊ vxorē cōſtante matrimo
nio aliquo caſu ⁊ ſit in genere dicitur eſſe permiſſa ⁊ valet ⁊ tʒ
iuxta text.in l.ſi ſponſus.§.conceſſa. ⁊ in l.ſi vir vxori. ſ. de do.
inter vi.⁊ vxo.⁊ ꝑ gl.in l.in donationib⁹.C.ad.l.Fal. Jtē vʒ in
re aliena.l.ſi vir.j.de don.Bar.in l.j.§.ſi vir vxori.ſ.ti.j.vbi etiā
probat quod vʒ donatio ex cauſa poſſeſſionis vt ibi.⁊ in l.ſiue
vxor.ff.eo. Jtē q̄n eſſet reciproca, ⁊ viciſſitudinaria donatio.
l.qđ aūt.§.ſi vir ⁊ vxor.ſ.de don.inter vi.⁊ vxo.Cy.Bald.Sali.
⁊ Pau.de caſt.in l.ſi pater puelle.per illum tex.vbi late dixi.C.
de inoffi.teſta. Uel quando eſſet.emuneratoria.ſm Abb. in ru
bri.extra de dona.in fi. Jtem quādo eſſet iurata ſm Bart.in l.
ſi quis pro eo.in fin.prin.j.de fideiuſ.⁊ in l.Seius ⁊ Augerius.
ad fi.ſ.ad.l.fal.cū ſuis cōcor. Quāuis ꝯtrariū teneat idē Bar.
ſibi cōtrarius in l.j.per illū tex.ſ.de dona.inter vi.⁊ vxo. Et ſic
cū multi ſint caſus in quibus vʒ donatio.ideo videtur ꝙ nō
habeat perpetuam cauſam prohibitionis.⁊ ſic dicatur valere
in genere.⁊ conſequenter ꝙ extremū ad ꝙ ſit habile in genere.
qđ ſufficit ſm Bar.in l.eandem.j.de duo.reis. ¶ Jtem contra
Bart.ſubtiliter pondera tex.in d.l.donationes quas parētes
110 ad fi.tripliciter inducēdo. ¶ † Primo ibi diciꝛ,qđ confirma⸗
tio donationis inter virū ⁊ vxorē que ꝯfirmatur morte trahiꝛ
ad illud tempus quo donatio conſcripta fuit. Sed certū eſt ꝙ
cōfirmatio eſt facta quo ad dñiū:ergo ad illud trahitur retro
ſecūdo ⁊ fortius ſubdit ibi tex.ꝙ cōfirmatio trahiꝛ retro ſicut
ratihabitio que trahiꝛ retro ad tempus quo negotium cōtra⸗
ctū eſt,ſed ratihabitio trahitur retro etiā quo ad dñiū.l.ſi ego.
ſ.de neg.geſt.ergo etiā iſta confirmatio donationis trahiꝛ re⸗
tro quo ad dñiū. Tertio ⁊ adhuc fortius induco illo tex. aut
vis,ꝙ ibi cōfirmatio donatiōis trahatur retro quo ad fruct⁹
tm̄,nō aūt quo ad dñium prout Bar.⁊ doc.volūt. ⁊ hoc eſt in
111 poſſible.nā aut vxor fuit in bona fide aut i mala fide.† Si fuit
in bona fide,forte errās in iure:q̄ error iuris ſufficit quoad fru
ct⁹ ⁊ tūc facit fructus ſuos.l.ex annuo.⁊ l.ſeq.⁊ l.de fructibus
que ſequitur.ſ.de do.inter vi.⁊ vx,⁊ l.fructus ꝑcipiēdos. ſ. de
vſu.ergo iſto caſu quo ad fruct⁹ inutilis erit ꝯfirmatio ⁊ retra
ctatio.⁊ nihil operareꝛ contra.l.ſi q̄n.in prin.C.de inof.teſt.⁊ c.
112 ſi papa.de priui.in vj. Si vero vxor fuit in mala fide† qđ ꝓſu⸗
miꝛ durante mr̄imonio,vt l.ſi vxor filio.ſ.de do.inter vi.⁊ vxo.
ergo nō poterit fructus lucrari.l.qui ſci.in ver.fi.⁊ d. l.fructus
ꝑcipiēdos.ſ.de vſu. Et q̄ donatio fructuū nō vʒ. l. ſi fructus.
C.de do.inter vi.⁊ vx.ergo eadē ꝓhibitio q̄ erat quo ad dñiū
cōſtāte matrimonio eadē militabat quo ad fructus: ⁊ ſic eadē
ratione dʒ retro trahi quo ad dñiū. Et ſic de neceſſitate eſt di⸗
cēdū ꝙ in illo tex.fiat retro tractio,nō ſolū quo ad fructus,ſed
113 etiā quo ad dñiū.† Q̄n vxor dicatur eſſe in bona fide,⁊ quādo
in mala,⁊ q̄n lucretur fructus,⁊ q̄n non, vide Pau.de ca.in l.
ꝙ vxor viro.ſ.de do.inter vi.⁊ vx. Et ſi tu ſubtil'r dicas ꝙ quo
ad fructus videtur dari habilitas.ſed nō quo ad dñiū:q̄ vxor
potuit ꝑcipere fructus ex poſſeſſione,que ꝯſtāte matrimonio
114 transferꝛ in vxorē.† Nec eſt ꝓhibita tranſlatio poſſeſſionis in
vxorē,lʒ dñij ſic.l.j.§.ſi vir vxori.⁊ l.ꝙ vxor viro.ſ.tit. j.vn̄ non
mirū ſi ex tali poſſeſſione pōt vxor fructus percipere, ⁊ facere
ſuos,vt declarat.d.Alex.in l.is cui bonis.in ij.no.j.de ver. ob.
Un̄ pōt adeſſe actus ex quo cauſeꝛ acq̄ſitio fructuū.ſ.poſſeſſio
ſed dñium nō poterat transferri aliquo modo cōſtante matri⸗
115 monio iſtud eſt pulchrū ⁊ ſubtile.† Sed dic ꝙ ſicut poſſeſſio
eſt cā fructuū,ita eſt cā dñij : q̄ ſine traditione poſſeſſionis nō
pōt trāſferri dñium.l.traditionibus.C.de pac.⁊ §.⁊ per tradi⸗
tionū.inſti.de rerū diui.igiꝛ ex quo mulieri erat tradita poſſeſ⸗
116 ſio etiā erat trāſlatū dñium.† Si em̄ nō fuiſſet tradita poſſeſ⸗
ſio vxori,certe talis donatio nō interueniente traditione non
confirmaꝛ morte mariti,vt eſt text.in l.Papinia. ſ.de do.inter
vi.⁊ vxo.⁊ ſic non fingereꝛ retro cōfirmatio vt dicit tex.in d.l.
donationes quas parētes,ad fi. ¶ Sed ꝓ fundamēto Bar.vi
detur facere tex.in l.in donationibus.C.ad.l.fal.⁊ in l.cū hic ſta
tus.in prin.ſ.de do.inter vi.⁊ vxo.vbi in talibus donationib⁹
factis per maritum vxori habet locum falcidia,ergo nō fingū
tur quo ad dñium fuiſſe retro vxoris,q̄ ſi fuiſſet retro vxoris
non habuiſſet locum falcidia,vt eſt tex.in l.in rōne ſecunda. in
prin.in ij.reſpō.ſ.ad.l.fal. Sed rn̄de ꝙ illa iura loquunꝛ in illis
donationibus factis per maritū vxori:que habent, vim fidei⸗
commiſſi,vt dicit tex.in d.l.in donationibus: puta in donatio
nib⁹ relictis in teſtamento vel in donatione cā mor.qua teſtm̄
ſit cōfirmatū illud qđ donat eſt vt dixit tex.in l.cū hic ſtatus.
in fi.prin. ¶ Jtē pro fundamēto Bart.facit tex.in l.idēqʒ.§.lʒ
ſi lancē.⁊ §.pe.⁊ fi.⁊ l.ſed interim.in prin. ſ. de don. inter vir. ⁊
vxo.in q̄bus iurib⁹ ptʒ ꝙ dñiū rerū donatarū vxori cōfirmaꝛ
a morte mariti:⁊ nō tradiꝛ retro. Et ita no. ⁊ inducit ipſemet
Bar.in l.ſi ſponſus.§.j.in pe.no.ſ.de do.inter vir.⁊ vxo. Sʒ tu
rn̄de ꝙ illa iura loquunꝛ ſm veritatē,⁊ nō ſm fictionē ſm quā
eſt inducta retractatio.ꝑ.d.l.donationes quas parētes.ad fi.⁊
ita habes expeditū primū fundamētū Bar. ¶ Secūdo prin
cipaliter ꝑ iſta cōcluſione:qđ requiraꝛ habilitas extremi,ad ꝙ
Bart.allegat gl.in l.gallus.§.ſi eius.in gl. magna circa fi.ff.de
117 lib.⁊ poſt.† vbi fictio non trahiꝛ ad ea que nō ſunt poſſibilia
ſm naturam:⁊ ponit latius Bart.j.in j.q.prin.⁊ etiam in iij.q.
118 prin.vbi late examinabitur. ¶ † Nam fictio imitatur naturā
q̄tū pōt.l.adoptio.ſ.de adop.⁊ §.minorē.inſti.eodē: ergo non
dʒ poſſe induci fictio,ſi extremum ad qđ nō eſt habile in potē
119 tia.⁊ ſic in effectu eſt impoſſibile. ¶ † Sed aduerte qđ in extre
mo ad qđ ſufficit habilitas in potentia,lʒ nō in eſſentia : ſecus
in extremo,a quo vbi nō ſufficit eē habile in potētia,niſi ſit ha
bile in eſſentia ſm Barto.j.in ij.oppo.huius prime partis, ⁊
etiam in iiij.oppo.ad verſi.qđ ſi ſeruus. ⁊ j.in tertia queſtione
principali,vbi tractat de fictione inductiua. Et ſufficit poten⸗
tia in genere ſubalterno ſm Aret.in l.cum heredes. §.j.ſ.titu.
primū.⁊ in l.eandem.in prin.poſt Bart. ibi. j.de duobus reis.
¶ Tertio vltra Bar.⁊ ſcribentes pro iſta habilitate extremi.
ad qđ adde bonū tex.in l.obſeruare.§.fi.in fi.ſ.de offi.procon⸗
120 ſu.⁊ leg.† vbi ſi legato proconſulis fuerit demandata iuriſdi⸗
ctio a proconſule antequam ingreſſus fuerit in prouinciā: ta⸗
lis delegatio nihil valet:q̄ proconſul. antequam ingrediatur
prouinciam nullam iuriſdictionem habet:ergo alij demanda⸗
re non poteſt. ¶ Pone qđ poſtea procōſuli ingreſſus prouin⸗
ciam duret in eadem valuntate decidit ibi text.legatum habe⸗

re iuriſdictionē non vt ex retro a tpe quo mādata eſt, ſed ſolū a tpe ingreſſus ꝓuincie. eo qꝛ deficiebat extremū habile ad qd Ideo non poteſt fingi retro a tempoꝛe mādate iuriſdictionis niſi dicas qd ideo ibi non fingitur retro: qꝛ eſſe in pꝛeiudicium tertij ⁊ in eius iacturā. ⁊ ſic contra naturalē equitatē. l. deniqȝ. ⁊ l. ſciendū. ſ. ex qui. cau. maio. Et dixi de hoc vltimo opportu ne an ſit verū ſuper pꝛima ratione Bar. Nā ex quo acta facta illo medio tēpoꝛe per legatū ⁊ carentē iuriſdictione erāt nulla ſi fingeret habuiſſe iuriſdictionē retro fieret pꝛeiudiciū tertiū ⁊ ſic multis. itē ibi erat impoſſibile etiā in genere ꝙ fingať re tro demādata iuriſdictio, ab eo qui illo tēpoꝛe nullā habebat ⁊ nemo dat qd nō hȝ, vt ibi dꝛ in tex. Sȝ caue: qꝛ imo pꝛo ꝯſu lāte ingreſſum ꝓuincie hȝ iuriſdictionē habitu licet non actu, nec exercitio. Itē habet iuriſdictionē volūtariam non cōten tioſam. l. ij. ſ. de offi. pꝛocō. ⁊ leg. ideo puto ꝙ ille text. bñ faciat pꝛo cōcluſione Bar. ⁊ pondera diligēter qd ibi erat habilitas in genere. ⁊ tñ non fingitur retro cōtra limitationē Bar. con munem. ſ. relatā. ¶ Iſta cōcluſio Bar. reducēdo eam ad pꝛa

121 cticam facit ad deciſionē no. queſtionis † aliquis ex concubina pꝛocreauit ſibi filiū naturalē, iſte filius deceſſit ſuperſtitibꝰ ex ſe filijs legitimis ⁊ naturalibus, deinde auus concubinā duxit in vxoꝛē, an nepotes [a] intelligātur legitimati ꝑ talē matrimo niū aui cōtractū filio moꝛtuo adeo ꝙ ipſi auo ab inteſtato ſuc cedāt ac ſi eſſent nati ex filio legitimo ⁊ naturali. aliter eñ auo ſuccedere nō poſſunt cū ſint nati ex infecta radice. l. fi. C. de na. lib. Gul. de cun. Bal. ⁊ Alb. de ro. in l. benignius. ſ. de legibus. Determinant ⁊ bene quod non: qꝛ ſubſequens matrimonium contractum cum concubina bene faceret filiū ſi viueret cēſeri legitimum ⁊ naturalē, ⁊ tunc nepotes ex eo efficerentur legiti mi ipſi auo. iuxta. l. nuper. ⁊ l. cum quis. C. de nat. lib. ⁊ c. tanta. qui filij ſint legiti. Sed qꝛ filius eſt moꝛtuus, impoſſibile eſt fin gi eum legitimari pꝛopter inhabilitatem extremi: qꝛ iſta fictio requirit perſonaȝ filij: ergo inhabilitas nepotū que reſultabat ex legitimatione filij nō poteſt induci pꝛedefuncto ipſo filio: qꝛ amotio medij directiui in fine impedit effectum extremi. arg. l. huic ſcripture. ſ. ad. l. aqui. ⁊ ad hoc adducūt optimum tex. in l. qui libertinus. §. poſthumus. ſ. de ope. lib. idē tenet. d. Ant. de but. in c. per venerabilē. in xx. col. qui fi. ſint legi. Pau. de ca. in l. in ambigua. ſ. de legi. ⁊ in l. j. §. ceterum. ſ. de acquir. poſ. per illū tex. Per quem no. ꝙ inhabilitas medij impedit tranſitum qui debet fieri de filio naturali ad nepotes cū filius naturalis iam eſſet moꝛtuus. Idē ⁊ latius tenet do. Alexā. in l. gallus. §. ſi eius. in pe. ⁊ vlt. col. ſ. de lib. ⁊ poſth. vbi dicit ꝙ non reperit iſtā deciſionē Gul. de cu. ꝑ aliquē eſſe repꝛehenſaȝ. Ita teneas quicquid ibi dicāt mod. Senen. in ij. col. ⁊ pꝛo iſta deciſione, vt dixi bene facit cōcluſio Bar. hic ⁊ doc. quod requiratur habi

a ¶ Nepotes. Ad de qd hāc. q. etiā ponit. d. Lu. de ſyn. i ſuo tracta. legitimatio. cha. vj. ver. v. querit. ⁊ ibi tȝ cōcluſio nē cōem. ſ. qd nō legitimenť filio moꝛtuo, ſecus eo viuo.

122 litas extremi ad qd. ¶ † Item adde quod ſi matrimoniuȝ ſit cōtractū inter gradus pꝛohibitos, licet poſtea ſuperueniat di ſpenſatio pape, tamē filij antea nati nō ſunt legitimi ſm Gul. de cu. ⁊ Bar. in l. eū qui. aľs incipit Paulus rñdit. ff. de ſta. ho. per illuȝ tex. qui bene facit ⁊ ibi dicit Cy. ꝙ iſta queſtio fuit de facto in quodā de vbaldinis. Itē tenet Bal. in l. ⁊ ſi contra. C. de nup. ⁊ in c. naturales. ſi de feu. fue. contro. inter do. ⁊ agna. ⁊ in l. ex libera. C. de ſu. ⁊ legi. cū limitatione que tradiť ꝑ ſcriben tes in dictis locis qñ tale matrimoniū eſſet contractum inter ignoꝛantes tale impedimentū. tunc filij bene ſuccederent vt in

123 dictis locis traditur. ¶ † Contra iſtam cōcluſionem Bar. ⁊ cōem ꝙ imo nō requiratur habilitas extremi ad quod: arguo hoc modo. Nā ſi ſeruus vel filius captiui emit aliqua bona ex cā peculiari dño exiſtēte apud hoſtes, interim vſucapio ꝓce dit ſi dñs reuerſus fingitur vſqȝ retro poſſediſſe ⁊ vſucepiſſe. ſi vero moꝛiať apud hoſtes heres captiui fingiť poſſediſſe ⁊ vſu cepiſſe. l. in bello. §. facte. ff. de cap. ⁊ l. ait ꝓtoꝛ. §. plane. ſ. ex qui. cau. ma. ⁊ l. iuſto. §. fi. j. e. hoc tex. in ver. qd ſi ſeruus ſm cōmu nē intellectū. Et tñ extremū ad qd erat inhabile etiā in potētia ⁊ etiā in genere: qꝛ ille qui eſt apud hoſtes nō pōt poſſidere cū ſit ſeruus ⁊ ab alio poſſideatur, vt dixit tex. in d. l. cū heredes. §. j. nec etiam heres eius poteſt poſſidere quādo exiſtēs apud hoſtes adhuc naturaliter viuit cū adhuc nō ſit eius heres, vt l. nec nos. C. de cap. Huic difficultati rñdet dupliciter Bar. j. in iij. opp. ad ver. qd ſi ſeruus Pꝛimo negando ꝙ extremū ad qd ſit inhabile: qꝛ cum reuerſus fingatur ſemper fuiſſe in ciui tate. ⁊ ſic cū per fictionem poſtliminij fingatur medio tēpoꝛe fuiſſe liber. certe in qualibet parte medij tps dꝛ cadere extre mum habile, ſaltē in potētia. Et ſic vult in effectu Bar. qd ſuf ficiat ſm fictionem extremū eſſe habile. Sed iſta ſol. videť cō tra tex. in d. l. cum heredes. §. j. vbi patet ꝙ etiā ſm fictionē nō pōt videri poſſidere ibi, neqȝ enim poſſunt videri aliquid poſ ſidere. ⁊ ſic per fictionē cū ab alio poſſideanť. Unde ſcdo dicit

124 Bar. dic clarius † qd ſufficit habilitatē extremoꝛū eſſe circa pꝛincipale perſonam dñi. ⁊ ſic circa ea que pꝛincipaliter fingi tur alia vero q̄ veniunt per quādam cōſequētiam nō requirunt tantā habilitatē extremi ad qd. ſed ſufficit in eo eſſe habilitatē in potētia ſm fictionem. allegat ad hoc tex. in l. j. C. de cap. vbi filius patris captiui natus ⁊ cōceptus apud hoſtes redeūdo cū patre ⁊ matre fingitur poſtliminio liber ⁊ ſemper fuiſſe in ci uitate: ⁊ tñ ex quo pater ⁊ mater erant in captiuitate apud ho ſtes nō poterat naſci in ciuitate ⁊ ſic extremū ad qd erat inha bile. ſed hoc nō curať ſm Bar. qꝛ fictio poſtliminij in pſona fi lij venit in cōſequētiā ⁊ ſecūdario ad pſonā patris, allegat ꝗ qd no. in l. ab hoſtibꝰ. §. nō minus. ſ. ex qui. cau. ma. No. bñ iſtā limitationē valde neceſſariā in pñti materia ꝙ in fictione trā latiua ſufficit extremū ad qd eſſe habile circa ea q̄ ſunt pꝛinci palia, ⁊ que pꝛincipaliter finguňť, ſecus in ijs q̄ veniūt acceſſo rie ⁊ in ꝯſequētiā. Pꝛo iſta limitatiōe adde tex. valde no. ⁊ me lioꝛē de iure in l. pe. ſ. de ſuis ⁊ legi. vbi tpe quo pater captꝰ re dijt ab hoſtibꝰ filius quē dimiſerat in ciuitate iā erat moꝛtuus ⁊ tñ fingitur filiū fuiſſe cōtinuo in poteſtate patris, ⁊ bona filij applicata pꝛi iure peculij, attēto ꝙ pater pꝛincipale extremuȝ erat habile q̄ fingitur ſemper fuiſſe in ciuitate licet in cōſequē tiā huius ſecūdario fingatur ſemper habuiſſe filiū in ptāte do nec vixit. Sȝ qd filius fingať ſemper fuiſſe in ptāte iſtud venit in cōſequētiā ⁊ ſcdario nō aūt pꝛincipaliter. ideo nō curatur, ⁊ ita per illū tex. in d. l. pe. late tenet. j. in v. q. pꝛin. in ver. ſcdo re ſtat videre. Et idē Bart. in l. fi. in pe. ⁊ vlt. col. C. de ſentē. paſſ. ⁊ in d. l. de pupillo. §. ſi quis ipſi pꝛetoꝛi. in ij. col. in iiij. oppo. ſ. de ope. no. nū. idē tȝ Io. de imo. hic in tribus locis. ſ. v. col. ⁊ in xv. col. ⁊ xviij. col. idē etiā ſimplr tȝ Raph. Cu. hic in tribus locis, ſcȝ. in vij. col. ad fi. ⁊ in x. col. ad fi. ⁊ in. xij. col. in pꝛin. idē tenent

125 Raph. cu. ⁊ d. Alex. ⁊ are. in d. l. gallus. §. ſi eius. ¶ † Pꝛo iſta limitatione facit: qꝛ multa in cōſeqnētiam cōceduňť que pꝛin cipaliter nō concederentur. l. j. in fi. ſ. de autoꝛ. tu. l. quoties. C. de iud. Item attēdi debet ꝙ pꝛincipaliter agitur. l. ſi quis nec

126 cauſaȝ. vbi late dixi. ſ. ſi cer. pe. ¶ † Iſta limitatio ⁊ ſo. lȝ per oēs appꝛobenť, videntur cōfundi per text. in d. l. cuȝ heredes. §. j. vbi etiam ſm fictionem extremū eſt inhabile. cuȝ tex. dicat, neqȝ enim poſſunt videri poſſidere. itē ibi ſumus in ijs que ve niunt in conſequētiam, ſcilicet in poſſeſſione: patet qꝛ reuerſus ab hoſtibus fingitur pꝛincipaliter fuiſſe ⁊ liber ſemper ſtetiſſe in ciuitate. Et tamē ibi fictio non pōt induci circa poſſeſſioneȝ que venit in conſequētiā: qꝛ eo tempoꝛe quo quis ab alio poſ ſidebatur ipſe nō poterat videri poſſediſſe. Pꝛeterea iſta limi tatio videť eſſe contra dicta Bar. hic in. ij. iij. ⁊ iiij. col. vbi vult quod ſi captus reuertatur ab hoſtibus nō fingatur poſſediſſe neqȝ vſucepiſſe rem poſſeſſaȝ per ſeipſum ante captiuitatē, vel ꝑ aliū ex cā nō peculiari: qꝛ deficit habilitas extremi a quo tñ poſſeſſio venit in cōſequētiam, vt hic per Bart. Similiter tex. in d. l. j. C. de cap. in quo etiam ſe fundat Bar. nō videtur pꝛo bare iſtam limitationem Bar. ⁊ communem: quia fictio poſtli minij pꝛincipaliter videtur ibi induci in perſonā filij, licet pa ter in conſequētiā habeat iura ſua in illo filio, vt videtur clare pꝛobare tex. in l. apud hoſtes. ſ. de capti. ⁊ tamen ibi extremuȝ ad quod erat inhabile, ergo etiam ibi videtur tex. cōtra pꝛinci palem concluſionē Bar. ¶ Secūdo pꝛincipaliter cōtra con cluſionem Bar. ꝙ in extremo ad qd non requiratur habilitas adducitur tex. in l. ſi quis offerenti. §. ſi creditoꝛ. ſ. de ſol. vbi ſi ego debitoꝛ ſolui ꝓcuratoꝛi creditoꝛis mei ignoꝛātis q poſtea ad arrogandū ſe dedit. pōt pater arrogatoꝛ habere ratā ſolu tionem. Et tamē tempoꝛe ſolutionis nō poterat actus per ei geri nec arrogatoꝛ ſolui: ſic ratihabitio trahiť ibi retro, extre mo ad quod exiſtente inhabili. ¶ Ad idē ⁊ tertio text. in l. nec emptio. in pꝛin. ſ. de contrah. emp. vbi ſi emo fructus naſcitu ros qui nūc non ſunt in rerū natura, nec colligi pñt vel partuȝ ancille naſciturum, quem nunc naſci eſt impoſſibile cū ancilla nō eſſet pꝛegnās. Certe fructibꝰ poſtea natus, ⁊ partu poſtea edito fingitur ꝙ vēditio retro facta tpe ꝯtracti negotij. Et tamē ibi extremū ad qd erat inhabile: fructus ⁊ partus nō erāt tūc in rerū natura, nec eſſe poterāt. Niſi dicas qd ibi erat potētia in genere: qꝛ partꝰ poſtea editus potuiſſet in genere tūc naſci. Itē qꝛ alius reperiť illo tpe naſci, qd ſufficit cū detur poſſibi litas in gñe. vt ſ. dixi. ¶ Ad idē ⁊ quarto facit tex. quē hic al legat Ang. in §. alienus. inſti. de her. inſt. iuncta. l. heres. quāqȝ aľs quoqȝ. ſ. de acq. here. vbi ſeruus inſtitutus heres ſi poſtea manumiſſus adit hꝛditatē, fingiť retro fuiſſe heres. d. l. heres. qñqȝ alias quoqȝ, ⁊ tñ īpoſſibile erat ꝙ tpe moꝛtis teſtatoꝛis eſſet heres cū eſſet tūc ſeruus. Nec dicas ꝓut in ſimili retuli. ſ.

127 rñdet Imo. ꝙ hic ē habilitas īſpecto iure naturali: ſȝ ꝙ nō dū erat inuēta ſeruitꝰ. l. ex hoc iure. ⁊ l. manumiſſiōes. ſ. de iuſt. ⁊ iu. qꝛ ad hoc vt qs poſſit eſſe heres requiriť habilitas de iu re ciuili. l. ſi alienum. §. in extraneis. ſ. de heredibus inſti. que

non erat

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

nõ erat retro in ſeruo.ſed poſſes reſpõdere ꝙ erat habile ĩ po
tentia q: potuit tunc manumitti.Per iſta videtur diſputãdo:
ſatis ꝓbabiliter poſſe attẽtari cõtra Bar.⁊ doc. ꝙ nõ reqraẗ
extremũ ad qd̃ eſſe habile preſertim cũ Bar.⁊ doc. principali
ter ſe fundent per.l.donationes quas parentes cũ gl. C.de do
na.inter vi.⁊ vxo.Et ille tex.fortiter retorqueẗ ad oppoſitũ tri
pliciter inducẽdo.vt ſ.deduxi.Tutiꝰ tñ eſt tenere cõi ꝯcluſio
ne per tex.ineuitabilẽ quem.ſ.adduci in l.obſeruare.§.fin.ſ.de
offi.ꝓcon.⁊ leg.cui nõ videẗ realiter poſſe rñderi.¶ Itẽ inquã
tuꝫ limitani.ſ.iſtã cõcluſionẽ ꝙ requiraẗ habilitas extremi ad
qd̃ in his que finguntur principaliter ſecus in his que finguntẗ
ſecundario ⁊ in conſequentiã. Adde ꝙ ita etiã tenet Ang.hic.
in contrariũ vr̃ fortiter ſtringere tex.in l.huic ſcripture.ĩ prin.
ſ.ad.l.aq.Ad quẽ tex.Jo.de imo.hic in vlt.char.ĩ pñ.reſpon-
det dando no.limitationẽ ad limitationẽ ꝑdictaꝫ ⁊ referã ſta-
128 tim.j.in articulo ſequẽti.¶ †Secũdus articulus eſt de extre
mo a quo incipit fictio an in eo requiraẗ habilitas.Et iſte arti
culus eſt latior ꝙ̃ ꝑcedens:ideo pleniꝰ attingendus.Bar.hic.
in iſta.iiĩ.oppo.prime partis:⁊ cõiter doc.tenent ꝙ ſic. Mo-
uetur Bar.per quatuor iura principalia. Primo ꝑ tex.ĩ l.bo-
norũ.ſ.rem ra.ha.⁊ ibi Bar.exordiẗ,ꝙ illa lex deberet ſcribi li-
129 teris aureis hoc modo inducendo.†Ratihabitio ꝑ fictioneꝫ
trahitur retro.l.fi.C.ad mace.⁊ l.vero ꝓcuratori.§.fi.j.de ſol.⁊
expreſſe dicit tex.in c.pe.de ſenten.excom.in vj.⁊ in regula rati
habitionẽ.de re.iur.in vj.Itẽ ratificatio fingit ratificãtẽ fuiſſe
ad hoc pñtem loco ⁊ tpe actus ratificati.l.cuꝫ decẽ.§.j.in ver-
bo ſi tũc preſenti dediſſet.⁊ ibi Bal.no.j.de ſolu.Modo in d.l.
130 bonorũ.dr ꝙ †ad hoc vt ratihabitio bonorũ poſſeſſionis pe-
tite ꝑ geſtorẽ poſſit retrahi dꝫ fieri infra tp̃s.centũ dierũ infra
quod bonoruꝫ poſſeſſio agnoſci dꝫ.Et elapſo dicto tpe ratifi-
catio nõ trahitur retro ꝓpter defectũ extremi a quo q: tẽpo-
re quo actus non ratificatur potuiſſet tũc geri. Ad ideꝫ alleg.
Bar.in l.j.j.de appel.reci.vbi diciẗ ꝙ negotiũ alienũ dꝫ per do
minum ratificari mox.ideſt infra tempus debitũ.Cõfirmatur
vltra Bar.per tex.in l.fi.§.fi.eo.tit.j.rẽ ra.ha.vbi ſi debitor ad
tempus ſoluat procuratori creditoris:⁊ poſt tranſactuꝫ tem-
pus debiti iam liberato debitore creditor ratum habeat, põt
tamen debitor agere contra procuratorẽ cui ſoluit:⁊ repetere
ſolutũ ⁊ ſic ibi ratihabitio nõ trahitur retro : quod non eſt ex
alio niſi q: facta poſt tp̃s habile.¶ Ange.hic in iiij. col.⁊ etiã
in vlti.arguit cõtra fundamentũ Bar.factũ ſuper.d.l.bonorũ
vbi etiam Ang.idem repetit.nam ſi iudicium fuit agitatũ per
falſum procuratorem iam ſunt decem anni elapſi:hodie feria-
ta in honorem dei poteſt dominus ratũ habere tñ illud iudi-
cium vno mouento ⁊ vno die feriato nõ poteſt explicari.ergo
fundamentũ Bart.non eſt verum vnde ſufficit ſm Ang.perſo
nam eſſe habilem vtroqꝫ tempore.⁊ ita eſt in propoſito.l.licet.
ſ.de iudi.⁊ licet.C.de procu.qd̃ non erat in d.l. bonoruꝫ ꝓpter
tacitã renuntiationem iuris ſui inductaꝫ ex curſu tẽporis cẽ-
tum dierũ.⁊ hoc dicit expreſſe gl.in l.ſi ego.ſ.de nego. geſt. Et
Dyn.in d.c.ratihabitionem.⁊ cuꝫ Ange.tranſit ſimpliciter.d.
Pe.de beſu.hic.¶ Jo.de imo.in xv.col.dicit clarius poſſe rñ-
deri,ꝙ vbi actus nõ eſt reiterabilis.vt in homicidio: ⁊ ſufficit
ꝙ tũc potuerit fieri ꝑ ratũ habentẽ.l.j.§.quoties.⁊ §.deieciſſe.
j.de vi ⁊ vi arma.Aut eſt reiterabilis,⁊ tũc aut lex.per lapſuꝫ
tẽporis induxit tacitã renuntiationem.⁊ ſic precluſit viã actui
fiendo:tunc non poteſt retrotrahitio fieri.⁊ ſic proprie loquiẗ.
d.l.bonorũ.⁊ lex.j.j.de app.reci.Interdum aũt lex nõ precluſit
viam per lapſum tpis,⁊ tunc licet propter accidentiã breuita
tis tpis vel qualitatis vt q: dies ſit feriata nõ poſſet actus de
nouo geri.Tamẽ poſſet ratus haberi vt dicit patere ex his q̃
habenẗ in d.l.bonorũ.naꝫ ibi ſi eſſet infra tempus petendi bo-
noruꝫ poſſeſſionẽ poſſet die feriata ratificari petitio que facta
eſſet per procuratorẽ die iuridica.q: illa.l.ſolũ ꝓhibet ratifica
ri qñ lex iam ꝑcluſit viam per temporis lapſuꝫ ſed qñ bonorũ
poſſeſſio fuit petita die iuridica ꝓut dicit lex.ij.§.dies.ſ.qs or
do in bo.poſſ.ſer.⁊ infra tp̃s debitum,tũc poteſt ratificari etiã
die feriata dummodo ratificetur infra tempus petẽdi bonorũ
poſ.qd̃ ſolum impedit ratificationẽ per.d.l.bonorũ. ¶ Raph.
cu.hic in ix.col.dicit, ꝙ ad obiectum. Ang. prompta eſt rñſio
ꝙ in ratihabitione habilitas exigiẗ reſpectu ꝑſone nõ aũt exi-
gitur ita ſtricte habilitas reſpectu ipſius actus ⁊ plus nõ dr.
alij nihil tangũt.Adde ꝙ ad.d.l.bonorũ põt plenius reſpõde-
ri alijs tribus modis,cõſiderãdo,ꝙ ex alia ratiõe cauſaẗ ꝙ ra
tihabitio ibi fieri nõ poſſit quã ꝓpter defectuꝫ extremi a quo
vt tenet Bar.⁊ doc.patet,q: ibi infra tempꝰ centũ dierũ mor-
tuo gerẽte vel effecto furioſo põt ratũ haberi quo tpe nõ po-
terat ꝑ eũ actus geri ꝓut proprie dicit ille tex.ad fi. ergo pꝫ qd̃
ibi non cõſideratur habilitas extremi.Unde cõſidera ꝙ ratio
illius tex.fuit ſm gl.in l.ſi ego.ſ.de neg. geſt.quã ſequiẗ Dy. in
dicta regula ratihabitionẽ.Cy.in l.fi.C.ad macedo.⁊ Ang.hic
ꝙ in d.l.bonoꝝ.illud procedit ꝓpter culpaꝫ non petẽtis bono
131 rũ poſſeſſionẽ nec ratificantis infra centũ dies. † q: tacendo ꝑ
centum dies videẗ tacite repudiare.l.j.§.ita aũt.ff.ſi tabu.reſt.
nul.extra.⁊ l.alienationis.in.pri.j.de verb.ſig. ⁊ ſic ibi nõ ꝓce-
dit ꝓpter inhabilitatẽ extremi a quo.ſed ꝓpter tacitã repudia
tionẽ reſultantem ex lapſu tẽporis. Nec obſtat illud quod ad
hoc dicit Bar.in d.l.bonorũ.ꝙ ſi mortuꝰ fuiſſet ille cuius no-
mine fuit petita bonorũ poſſeſſio.Tũc nulla culpa põt ſibi im
putari nec eius heredi.⁊ tñ hr̃s eius nõ põt habere ratũ. vt l.
ſi is cui.ſ.rẽ ra.habe.Ergo iſta reſponſio nõ vera dic quod ibi
aliã ratio.reformat pactu vt inquit tex.in l. interpoſitas.C.de
trãſac.Nam ideo heres non poteſt habere ratũ eo q: bonoruꝫ
poſſeſſio nõ tranſmittiẗ ad heredẽ,vt dicit tex.in l. iij. §.acqui-
132 rere.ſ.de bono.poſ.⁊ in l.emancipata.C.qui admit.†Et heres
poteſt habere ratũ illud qd̃ geſtum noĩe defuncti ſi poſſet illud
fieri noĩe ſui heredis ⁊ nõ aliter.l.ſi ſiue. §. ſi procuratorio.j.rẽ
ra.ha.Scd̃a ratio illius.l.bonorũ. eſſe poteſt quam conſiderat
133 tex.in l.j.in prin.ſ.de ſucceſ.edict.vbi ideo fuit ſtatutum ꝙ †in
fra cẽtum dies debeat peti bonorũ poſſeſſio ad hoc vt credito
res maturius ſcirent ⁊ haberẽt cum quo cõgrederẽtur. Et ſic
quẽ cõuenirẽt.vnde ſi poſt centũ dies poſſet fieri ratihabitio:
fieret cõtra illud edictũ q: creditores nõ eſſent certi quẽ cõue
nirent ſed deberẽt vlteriꝰ expectare.ideo introductũ fuit poſt
tẽpus centũ dierũ nõ poſſe fieri ratihabitionẽ. ergo nõ ꝓpter
inhabilitatẽ extremi a quo prout Bar.⁊ doc.volũt.Tertia rõ
illius tex.eſſe poteſt,qd̃ ibi non poteſt fieri ratificatio vltra cẽ-
tũ dies ⁊ ꝯñr neqꝫ retrotrahi:q: iſtud tẽderet ĩ preiudiciũ ter-
134 tij.Nam ſi †infra cẽtũ dies bonorũ poſſeſſio non fuerit petita
neqꝫ ratificata petitio, ſtati fuit delata ſequẽti in gradu. l.j.§.
j.§.ij intra.⁊ §.quibꝰ.ſ.de ſucceſ.edic.⁊ ideo nõ põt poſtea ra-
tificari in preiudiciũ tertij cuꝫ ius eſt delatũ arg.l.ſi partẽ.§.fi.
ſ.queadmo.ſer.amit.⁊ l.j.§.ſi qs filiuꝫ.ſ. ſi tabu.teſta.nul.exta.
⁊ voluit Jo.and.in d.regula ratihabitionẽ. Et Bar.in d.l.bo-
norũ.⁊ eodẽ modo rñde ad.d.l.j.j. de appel.reci. ꝙ ſi in preiu-
diciũ tertij fuit queſitum ius ex ĩnia,non poteſt ratificatio fie-
ri niſi tempore debito.Secũdo principaliter mouetur Bar.ꝑ
tex.in d.l.neceſſario.§.qd̃ pendente.ſ.de pericu.⁊ cõmo.rei vẽ-
di.vbi in contractu venditionis cõditiõalis, re vendita perẽ-
pta.ſi exiſtat cõditio nõ trahitur retro. q: deficit extremum a
quo ſꝫ ad illũ tex.poteſt dupliciter reſponderi.Primo ꝙ ibi ĩõ
cõditio nõ trahitur retro,q: eſſet cõtra intentionẽ partiũ que
in ꝯtractibus attẽdi dꝫ.l.j.§.ſi cõuenerit.ſ.depo.nã qñ emptio
fit ſub cõditione partes intẽdunt emptionẽ pficere tũc cũ cõ
ditio extiterit ⁊ nõ ante.l.hec venditio.ſ.de cõtrahẽ. emp.ſed
135 rei †nõ exiſtentis nulla poteſt eſſe emptio.l.nec emptio ĩ prin.
ſ.de cõtrahen.emptio.vnde cũ tpe extitẽtis cõditionis res vẽ
dita ſit perempta,nõ perficitur emptio q: hoc eſſet contra in-
tentionẽ partiũ vt emptor fingat emiſſe rem que nõ extat.⁊ ſic
ſoluat pretiuꝫ pro re quã nõ potuit habere.Scd̃o reſpõdeẗ, ꝙ
ibi nõ queritur de retrotractiõe ſꝫ ſolũ vtrũ re perẽpta ꝑficia-
tur emptio cõditionalis ⁊ ibi deciditur eam perimi.Et addu-
ciẗ ſimile de legato conditionali in quo certũ eſt cõditionẽ nõ
trahi retro.l.j.§.ſerui.ſ.ad ſilei.late bar.j.in v.prin. Ideo põt
dici idẽ ibi eſſe in emptione cõditionali.Tertio adducit Bar.
tex.in l.quoties.in prin.⁊ in fi.j.de noua.vbi cõditio non trahi
tur retro re perempta vel nõ exiſtente perſona.⁊ eſt ſimilis te-
xtus is.l.eum qui ita.§.fi.j.de verb.ob.⁊ per illũ text.in d.l.quo
136 ties.§.fi.no.ibi Bar.ad fi.in vlt.no.† ꝙ lꝫ in cõtractibus ꝯditio
qñqꝫ extitẽs trahaẗ retro ad tp̃s ſtipulatiõis ꝯtracte.l.potior
⁊ l.qui balneũ.ſ.qui potio.ĩ pig.ha.hoc eſt veru ſi tpe extitẽtis
cõditionis reperitur extremũ a quo habile ad obligationẽ cõ
trahendã,ſecus ſi reperiatur inhabile ex parte rei vt ibi in ſe-
cundo exemplo vel ex parte ꝑſone puta q: ſit deportata vt ibi
in vltimo reſpõſo qd̃ reputat Bar.perpetuo tenendũ menti ⁊
ſequitur Ang.Imo.⁊ Raph.cu.in l. ſi filius.j.de ver.ob.⁊ no.
Bar.in l.potiꝰ in prin.ff.vt lega.nomi.cauea.Sed rñde,ꝙ no
uatio fieri nõ poteſt eius obligationis que vere nõ committi-
tur.Ita dicit tex.in l.nouatio.j.de noua.Unde in dictis iuribꝰ
queritur an fiat nouatio obligatiõis pure : ⁊ deciditur qd̃ nõ.
Ratio eſt q: eueniente conditione cũ res ſit perempta vel de-
ſijt eſſe perſona nõ poteſt committi ſtipulatio ſequẽs:ergo nõ
poteſt contingere nouatio per d.l.nouatio.neqꝫ fingitur retro
fuiſſe obligatio.quia requiritur reꝫ adeſſe ad hoc vt nouetur.
137 ¶ †Quãto mouetur bar.quia ſi captus ab hoſtibus reuerta
tur non fingitur iure poſtliminij retro poſſediſſe rem que erat
ſua propria quia noua apprehẽſiõe opus eſt vt dicit tex. in d.
l.cũ heredes.§.j.Et ſic quia defecit habilitas in extremo a quo
cum illo tempore quo reuertitur ab hoſtibus nõ reperitur pe
nes eũ poſſeſſio. Sed de hoc quare perfictionẽ poſtliminij nõ

a ¶ Fictio. adde tu ꝛ ꝙ fictio ſit ꝯ̄ ỽi-
tatē: ꝛ ꝙ ad caſuꝫ
ad quē ỽitas non
extēdit nec ĩpã ha-
beat locū ꝛ vide ꝑ
ſoꝛi. ĩ cōſ. cxvj. col.
iij. ỽſi. ad quartū.

reſtituat̃ poſſeſſio. dixi abunde. ſ. in j. q. extra gl. ꝛ retuli ſeptem
ꝑncipales rōnes ꝑ quas tollit̃ iſtud fundamētū. hic nō repeto.
¶ Quinto bar. ĩ. in iiij. oppo. huiꝰ j. ꝑtis. Adducit exemplum
naturale i chozdula. Nã ſi vnã chozdulã velles extedere vl̃tra
here ḋ vno loco ad aliū, opꝫ chozdulã eſſential̃r pꝛio eſſe i lo-
co a quo: ꝛ locū ad quē opꝫ eſſe potētial̃r aptū ad illã extētionē
recipiēdã. ꝛ ſic in extrema a quo dꝫ eē habilitas eſſential̃r, ſꝫ in
extremo ad qḋ ſufficit ꝙ potētialiter adſit. ſed mirandū eſt de
a bar. qꝛ iſtud exēplū chozdule ꝓcedit ſꝫ veritatē. Sed fictioᵃ de
138 qua tractat̃ eſt contraria de directo veritati. ſm gl. in l. vni-
ca. §. accedit. C. de rei vxo. act. Bar. ĩ. in j. q materie fictionū qñ
diffinit qd ſit fictio. vnde i ꝓpoſito noſtro nō eſt ꝓpꝛie extēde-
re aliquid. ſꝫ retrofingere. in qua retrofictiōe nihil videt̃ obſta
re qn lex illã poſſit facere ēt ꝙ extrema nō ſint habilia vt pꝫ ex
his q̃ dixi. ſ. ꝛ. ĩ. dicēt̃. puta ſi lex vellet fingere aliquē retro fuiſ
ſe dñm q nō fuit ꝛ ēt in p̃ſentiarū nã ſic iſtud pōt facere. ¶ Se
xto adducit̃ tex. ĩ l. huic ſcripture. in pn̄. ſ. ad l. aqui. q vr̃ melius
quã ceteri facere quē tex. adhoc inducit Bar. ĩ. i. v. q. pꝛin. ỽſ. ij.
reſtat videre de natura extremoꝝ vbi ſi ſeruꝰ legatꝰ ante adi
tã hr̃ditatē occidat̃, ſecuta poſtea aditiōe per heredē nō fingit̃
retrofuiſſe legatariū a moꝛte teſtatoꝛis: ꝓut al's fit ſi res legata
extaret. l. a titio. in fi. ĩ. de furt. ꝛ l. ſi tibi homo. §. cū ſeruꝰ. ſ. de le
ga. j. Nec heres tenet̃ cedere actionē legis aq̃lie ipſi legatario
eo qꝛ adita hereditate ſeruꝰ legatus nō reperit̃ eſſe in rerū na-
tura: qꝛ fuit occiſus ꝛ ſic deficit tūc extremū a quo. ꝛ ſic nō pōt
dici ꝙ tūc vere ſit legatariū ex quo nō eſt i rerū natura. ꝛ ꝑ ꝯ̄ñs
nō pōt fingi retro. ſecus ſi ſeruus legatꝰ eſſet tm̄ vulneratus: qꝛ
tunc extremū a quo nō deficit. Ita ibi eſt caſus. ꝛ ita etiã indu
cit. Cy. in l. fi. in ij. q. C. de ſentē. paſ. Sed ad illū text. rñde dupli-
139 citer. † Pꝛimo, qḋ in illo tex. nō queritur de retrofictione. Sꝫ
nūquid actio legis acquilie ꝓ ſeruo legato occiſo cōpetat ipſi
legatario vel non. Et decidit ꝙ ſiue ſit occiſus ſiue vulneratus
actio nō cōpetit ipſi legatario ſꝫ ſolū heredi ſꝫ qñ eſt ſolū vul-
neratꝰ heres tenet̃ legatario cedere actionē. Et ſic ibi quo ad
actionē certū eſt ꝙ extremū erat habile qꝛ actio aderat. ꝛ tñ il
la nō fingit̃ retro fuiſſe legatariū. Itē exiſtente ſeruo licet vulne
rato nō cōpetit actio legis aquilie legatario: licet extremū om
ni reſpectu ſit habile ſiue inſpicias pſonã ſeruū vulnerati q̃ ſu-
pereſt ſiue habeas reſpectū ad actionē. qꝛ etiam illa ſupererat.
Ratio ergo illius tex. nō eſt qꝛ deficit extremū a quo. vt volūt
Bar. docto. ſed qꝛ actio legis acquilie cōpetit ſolum dño. l. itē
mela. §. legis. ſ. ad l. aqui. vnde quando ſeruꝰ legatus fuit occi-
ſus ante aditã hereditatē acquiritur actio ipſi hereditati iacē
ti que dña. Et per hereditatem acquiritur poſtea heredi adi-
ta hereditate. nec tenet̃ heres eã cedere legatario. ita dicit tex.
in. d. l. huic ſcripture ibi actio legis aquilie per hereditatē he-
redi acquiſita. Sed ſi ſeruꝰ legatus fuiſſet tm̄ vulneratus, tūc
hr̃s tenet̃ cedere actioneꝫ legatario. vt ibi. Ratio diuerſitatis
eſt i pꝛomptu, qꝛ dies legati quod ad obligationē cedit. ab adi
ta hereditate. d. l. ſi tibi homo. §. cū ſeruus. ꝛ l. eleganter. §. item
ſi ſeruū legatū. ſ. de dolo. bar. in d. l. vnica. §. j. C. de cad. tol. Vn
de ex quo res legata iã eſt moꝛtua, adita hereditate nō ſupeſt
res i qua poſſit heres obligari: ideo nec actionē credere dꝫ. qꝛ
ſeruum legatum nō dꝫ, ex quo iã eſt moꝛtuus. Itē actionē nō
dꝫ: qꝛ legata nō fuit. Sed vbi ſeruꝰ legatus eſt tm̄ vulneratus
tunc heres obligatur legatario cedere actionē rei que extat. ꝛ
140 actio † ſemel queſita heredi ꝑ eiꝰ aditionē: nō potuit ab eius
oſſibꝰ niſi mediãte ceſſiōe ſeparari. l. qs ergo caſu. ſ. ḋ peculio,
gl. no. in l. iij. in pꝛin. in glo. ma. ſ. pꝛo ſoci. Scḋo rñdet̃ ꝙ ibi ſu-
mꝰ i his que veniūt i ꝯ̄ſequētiã. nã ibi pꝛincipaliter fingit̃ circa
perſonã heredis q adeūdo fingitur retro fuiſſe heres. ꝛ ſic adi-
uiſſe tpe moꝛtis teſtatoꝛis q̊ tpe ſeruꝰ legatꝰ extabat q poſtea
fuit occiſus. In cōſequentiã aut fingitur rē fuiſſe legatariū. ſed
in his que veniunt in conſequentiam nō curamus de habilita
te extremoꝝ pꝛout dixi in articulo pꝛecedenti. Ergo nō debe
mus curare inhabilitatē extremi a quo reſpectu ipſius legata
rij. Et iſto modo ille tex. nihil videt̃ facere. tamē ad hoc vltimū
poteſt ſubtiliter replicari ſm Io. de imo. hic i vlt. charꝰ in pꝛin.
141 qḋ † in his que veniunt in conſequentiū nō requiritur habili-
tas extremoꝝ. pꝛocedit quando lex ſuper illo cōſequenti pꝛin
cipaliter nō induxit fictionē: vt eſt videre in caſu legis peñ. ĩ. de
ſuis ꝛ legi. De qua dixi. ſ. i articulo pꝛecedenti. Secus eſt quã
do ſuper illo conſequenti lex pꝛincipaliter induxit fictionē de
per ſe. vt eſt videre in caſu dicte. l. huic ſcripture. in pꝛin. in re le
gata que efficitur vere legatariū ab adita hereditate. Et fingit̃
retro fuiſſe eius a tempoꝛe moꝛtis teſtatoꝛis. l. a titio in fi. ĩ. de
fur. ꝛ l. ſi tibi homo. §. cum ſeruus. ſ. de lega. j. Nã tunc bene in
ſpicimꝰ an extrema huius cōſequentis ſint habilia ex quo lex
pꝛincipaliter ſuper eo conſequenti de quo queritur fictionem
induxit. Et bene no. qꝛ eſt notabilis ꝛ ſolēnis limitatio ad limi
tationem quã dedi. ſ. in articulo pꝛecedēti quod in his que ve
niunt ſecundario vel in conſequentiã nō requirat̃ur habilitas
extremoꝝ. Et mihi multū placet. ¶ Septimo vltra Barto. ꝛ
ſcribē. adducitur foꝛtis tex. in l. ſi pater captus. ſ. de vulg. ꝛ pu
142 pil. vbi † patre ꝛ pupillū captis ꝛ moꝛtuis apud hoſtes. Cō-
firmatur teſtamentū patris per fictionē. l. coꝛnelie: non autem
ſubſtitutio pupillaris: ꝛ ſic teſtamētuꝫ filij, qꝛ in eo nō erat po
tentia cōficiendi teſtamentū. ꝛ ſic inhabilitas extremi. Et foꝛ-
tius pondera ꝙ ibi ſumus in his que veniunt in conſequētiã:
qꝛ teſtamentum filij pupilli. ꝛ ſic ſubſtitutio pupillari venit in
conſequentiam ad teſtamētū patris. l. patris ꝛ filij. ſ. de vulg.
ꝛ pupil. Et tñ ibi habilitas cōſideratur, quod eſt cōtra limita
tionem quam dedi. ſ. in articulo pꝛecedēti. Nec dicat̃ ꝓut glo.
Bar. ꝛ communiter doc. ibi dicūt, ꝙ ibi pater fuit p̃moꝛtuus
ficte. ideo filius non potuit eius heres. l. nec nos. C. de cap. ꝛ
ſic nec per ſuitatem nec per immixtionē filij potuit cōfirmari
teſtamentū patris. ideo cū teſtamētū patris ſit nullius momē-
ti, etiã ſubſtitutio pupillaris euaneſcit, qꝛ dico quod cū ibi pa
ter captus eſſet moꝛtuus nō ſolum ficte ſed etiã vere ꝛ natura
liter nihil facit. d. l. nec nos. ꝛ d. ſolu. redditur falſa. qꝛ filius per
fictionē. l. coꝛnelie fuit heres patri pꝛout etiaꝫ ibidem plenius
dixi. ¶ Octauo adducitur tex. in l. diui. ĩ. de cap. ꝛ in l. j. C. eo. ꝛ
in l. j. §. ſed ſi apud. ſ. ad tertu. In quibus iuribus habet̃ ꝙ ſi fi
lius cōceptus ꝛ natus apud hoſtes exiſtēte ibi in captiuitate
patre ꝛ matre: poſtea reuertatur ab hoſtibus cū matre ſola pa
tre moꝛtuo apud hoſtes, nō fingitur natus legitimus: qꝛ extre
mum quo ad patrē eſt inhabile. ſecus ſi cuꝫ patre reuertat̃, ſed
reſponde ꝙ ideo ibi nō fingitur natus legitimus, non ex eo qꝛ
deficiat extremuꝫ habile: ſed quia induceretur repugnantia ꝛ
contrarietas fictionū. Naꝫ cū pater fingatur moꝛtuus pꝛeam
bula hoꝛa captiuitatis: ꝛ conſequenter fingatur moꝛtuus an-
te conceptionem ꝛ natiuitatem filij. Ergo filius nō poteſt fin-
gi ex eo natꝰ legitimꝰ. d. l. j. ꝛ ibi gl. C. de cap. ¶ Nono ꝛ vltimo
adducit̃ tex. in l. ſeruum filij. in pꝛinci. ſ. de leg. j. vbi ſi pater le-
gat alteri rē filij ſui caſtrenſis peculij: ꝛ filius viuo patre moꝛia
tur fingit̃ retro res legata fuiſſe patris ꝛ dñiū ſibi retro fuiſſe
queſitū: ſecus ſi filius ſuperuiuat patri: tunc non fingitur: qꝛ ex
tremum non eſt habile. Sed reſponde ideo eſſe: qꝛ eſſet iniquū
quod filio auferatur ius ſuū ꝛ res ſua quãdo patri ſuperuiuit
vnde etiã patre ſuperuiuente nō fingitur retro quando filius
eſt vſus iure ſuo vt foꝛmaliter dicit text. in d. l. ſeruū filij. in pn̄.
niſi fauoꝛ libertatis. l. pe. in fi. ĩ. de caſtrē. pe. ꝛ adde q̃ ſtatim di-
cam circa. l. pꝛoponebatur. ĩ. eo. de caſtren. pecu. ¶ Cōtra cō-
143 cluſionē Bar. ꝛ cōeꝫ † ꝙ nō requirat̃ habilitas extremi a quo
facit, qꝛ iura loquētia de fictione nō ſe fundãt in hoc ꝙ extre-
ma ſint habilia. ſed ſolū conſiderãt in fictione poſtliminij ꝙ ca
ptiuus reuerſus ab hoſtibus ea omnia fingat̃ retro habuiſſe
que habuiſſet ſi ſemper fuiſſet in ciuitate in his q̃ ſunt iuris
ꝛ ſubſiſtente equitate. l. poſtliminiū. in pn̄. ꝛ in bello. §. codicil-
li. ĩ. de cap. ꝛ l. deniqꝫ. ꝛ l. ſciendū. ſ. ex quib. cau. ma. Item in fi-
ctione legis coꝛnelie vbi omnia querunt̃ heredi capti qui eſt
moꝛtuus apud hoſtes que acquiſita fuiſſent ei ſi captiuus in
ciuitate deceſſiſſet dūmodo ſimus in his que ſunt iuris. l. j. ꝛ l.
bona. i pn̄. ꝛ in fi. ĩ. de cap. ¶ Scḋo adducit̃ tex. in l. quedã ſunt
in fi. ſ. de reb. du. vbi ſi heres mutuauerit tertio pecuniã alteri
legatam ꝛ poſtea legatarius eaꝫ repudiet videtur heres pecu
niã ſuã credidiſſe etiã ſi pecunia ſit ꝯ̄ſumpta. ꝛ ſic nō extãte pe
cunia ſed ea conſumpta fingitur heres retro fuiſſe dñs. ꝛ tamē
ibi deficit extremū ſup quo fingit̃ qꝛ ſup re que nō extat fingit̃
Bar. hic in v. pn̄. ỽ. ſcḋo reſtat videre de natura extremoꝝ. ꝛ
idē Bar. in d. l. quedã ſunt vbi dicit ſe facere magnum feſtū de
144 illo tex. in materia fictionū. Reſponde † ꝙ qñ legatarius repu
diat fingit̃ retro nūꝙ̄ fuiſſe legatariū ꝛ in ꝯ̄ñiaꝫ retro fuiſſe he
145 redis: eo qꝛ ibi ſumus † in fictione negatiua, in qua fingit̃ ali-
quid retro nō eſſe: ꝛ tūc eius extremū habile ꝛ cōueniēs eſt nō
eſſe, ſicut videmus in fictione legis coꝛnelie q̃ fingit moꝛtuum
pꝛeambula hoꝛa captiuitatis ꝛ ſic fingit retro nō eē. Nã extre
muꝫ habile eſt nō eſſe. i. moꝛtuū eſſe. Secꝰ eſt in fictiōe affirma
tiua q̃ fingit aliquid retro eſſe tūc requirit̃ reꝫ extare vnde ſup
eo ꝙ nō eſt nō pōt fingi affirmatiue aliqd retro eſſe vel fuiſſe.
Et eodē mō reſpōdet Bar. in d. ver. ſcḋo reſtat videre, ad tex-
tum in l. in rōne la. j. ſ. ad. l. falc. vbi fingit retro ſup ſeruo moꝛ-
tuo cui erat relicta libertas ſub cōditione. nã eueniēte ꝯ̄ditiōe
libertatis fingit̃ retro nō fuiſſe heredis. qꝛ iſta eſt fictio negati
ua cuius extremū habile eſt nō eſſe ꝛ ſic eſſe moꝛtuuꝫ. ita ſubti
liter rñdet Bar. hic. Et ḋt ꝙ iſtud nō tãgūt doc. ꝛ ſequit̃ Io.
de imo. hic. ꝛ ita teneas lꝫ al̃r rñdeat Ang. ad. d. l. in rōne. §. j. ꝛ
male. ꝛ eiꝰ ſol. repꝛobat Imo. hic. ēt Bar. i d. l. in rōne. §. j. dicit
ꝙ ibi nō eſt fictio nec ibi fingit̃ retro ꝓut etiã dixit Ange. hic
que reſponſio videt̃ cōtra illū tex. q loq̇t̃ ꝑ verbū videbit̃ ꝙ
fictionem

fictionē īportat.l.j.§.deieciſſe.ꝟ.de vi ⁊ vi arma.dixi late.ſ. ſup
tertia oppo.Bar.huius prime partis.¶Tertia adducit̄ tex.
fortis in l.proponebat̄.ff.de caſtrē.pec.vbi filiusfa.miles cōdi-
dit teſtamētū de caſtrenſi pec.in quo inſtituit extraneū heredē
⁊ patrē preterijt,mortuo filio poſtea pater;deceſſit deliberāte
herede inſtituto an adiret vel repudiaret,deinde heres inſtitu
tus hereditatē repudiauit,decidit tex.in verſi.qb⁹ ita p̄miſſis.
qđ peculiū fingitur retro acceſſiſſe bonis patris.⁊ tamē pater
tūc erat mortuus ⁊ ſic extremū a quo erat inhabile,⁊ tñ fingit̄
patriaz mortuo retro fuiſſe queſitum, ⁊ ſubdit ibi tex.non eſſe
nouuz vt ex poſtfacto aliquis retro ſucceſſorē habuiſſe videa
tur prout in filio captiui q̄ mortu⁹ eſt patre exiſtēte apud ho-
ſtes.nā tunc fingitur filius vſqꝫ retro habuiſſe legitimū heredē
licet etiam ibi extremū ſit inhabile,q2 filius iam erat mortuus
Bar.ibi conat⁹ fuit reſpōdere ad illū tex.ꝙ ibi nō fingit̄ p̄ri q̄
ſitū ſꝫ bū fingit̄ in bonis p̄ris ſemp fuiſſe.vñ ſufficit extare bo-
na p̄ris lꝫ perſona defecerit.Et vltra Bar.iſtud proprie vr̄ vel
le tex.ibi duꝫ dicit cū heres nō adijt hereditatē retro illud pe-
culiū bonis patris acceſſiſſe vnde pōt dici etiam patris bona
aucta per hāc repudiationem ita ibi dicit tex.Sed iſta ſo.non
videt̄ poſſe ſtare ꝑpter illud ꝙ ſubiūgit tex.nec eſt nouū vt ex
poſt facto aliquis ſucceſſorē habuiſſe credat̄. ⁊ ſic videt̄ ꝙ ibi
fingatur pater retro fuiſſe ſucceſſor.Itē ibi fingitur acquiſitū
patri ⁊ poſtea heredi patris. Secūdo fortius obſtat ſimile qđ
ſubiūgit tex.vbi fingitur circa perſonā filij mortui: nam fingit̄
paterfa.⁊ retro habuiſſe legitimuz ſucceſſorem.⁊ tñ filius iam
retro erat mortuus,vnde videretur ſecundo ⁊ ſubtilius poſſe
reſpōderi vltra Bar,q2 alij nihil dicūt,qđ ibi principaliter re
pudiatio heredis ſcripti trahitur retro.qđ aūt pater fingatur
retro fuiſſe ſucceſſor,iſtud venit in cōſequētiā, ſed in his q̄ ve-
niunt in cōſequētiā nō requirit̄ habilitas extremorū vt dixi.ſ.
in articulo precedēti.Iſta ſo.licet prima fronte videat̄ colora
ta tamē nihil penitus valet,q2 illud qđ dicit̄ ꝙ in his q̄ fingū-
tur in cōſequētiā nō requirit̄ habilitas extremorū,ꝓcedit niſi
etiā lex.fingat de per ſe ſup eo ꝙ venit in cōſequētiā, tūc etiam
in illo ꝯſequēti ſuper quo fingit̄ requiret̄ habilitas extremorū
ꝑut no.dixi ſupra in ſexto fundamēdo partis ꝯtrarie.Sed ita
cōtingit in d.l.ꝓponebat̄,vbi lex expreſſe fingit etiā ſuper pa-
tre ⁊ fingit de per ſe.Ergo debet eſſe habilitas in eo.Preterea
nō eſt verū aſſumptū qđ repudiatio heredis ſcripti fingat̄ re-
tro.nec ibi dicit̄ in tex. Et videt̄ cōfundi ꝑ text.in d.l.ſi qs filio
exheredato.in prin.ſ.de iniuſto rup.⁊ in l.ſcripto.ſ. vn libe. ⁊
146 in l.j.§.ſciendū.ſ.de ſuis ⁊ legit.in qb⁹ iurib⁹ habet̄ ꝙ †ſi fili⁹
exheredat⁹ decedat deliberāte ſcripto herede qui poſtea re-
pudiauit,quod nepos ex filio ſuccedit ab inteſtato vt ſuus,q2
hereditas filio nūquā fuit delata.ergo apparet ꝙ repudiatio
heredis ſcripti nan trahit̄ retro.eſt ſi traherēt retro:filius ſin-
147 geret̄ fuiſſe ſuus ⁊ nō ſuccedet nepos.†q2 in ſuis nō hꝫ locuz
ſucceſſoriū edictū.d.l.j.§.ſciendū.⁊ l.defunctus. C.de legi. her.
⁊ plene habet̄ in l.qui ſe patris.C.vnde libe.⁊ ſic.d.l.ꝓponebat̄
videtur fortiter vigere cōtra iſtam cōmunē concluſionē Bar.
⁊ doc.Ego tertio modo reſpōdeo ꝙ ibi licet pater ſit premor
tuus tñ nō deficit in totū extremū a quo,ex quo ſupereſt he-
148 res patris q̄ eū repreſentat†q2 heres fingit̄ eadē ꝑſona cū de
functo vt in aut.de iureiur.a mo.p̄ſti.in p̄n.⁊ l.vni. C. vt actio.
ab here.ꝙ non pōt dici in d.l.huic ſcripture in p̄n.ſ.ad. l.aqui.
in ſeruo occiſo,q̄ cū nō poſſit habere heredē in eo bene deficit
in totū extremū a quo.⁊ ſic deficit fictio trāſlatiua vt ibi.⁊ ideꝫ
eſt i deportato in l.quoties.ꝟ.de noua.Et ꝑ iſta ſo.pōdero tibi
optimū tex.in d.l.neceſſario.§.qđ ſi pēdente. ſ.de pericu.⁊ cō-
149 mo.rei vendi.quā adduxi ſupra† vbi in vēditiōe cōditionali.
rei vēdita perempta,cōditio poſtea exiſtēs nō retrotrahit̄, q2
deficit extremū a quo.⁊ tamē ibi interim mortuo emptore vel
venditore cōditio eueniēs bene trahit̄ retro q2 eoruꝫ heredes
obligātur vt ibi dicit tex.⁊ ſic non deficit extremū in totuꝫ ta-
mē huic ſo.videt̄ obſtare ſimile ꝙ ponitur in d. l. ꝓponebatur
in ver.nec eſt nouū in filio prius mortuo.¶Quarto cōtra cō
munē concluſioneꝫ videtur eſſe bonus tex.l.ſi exheredatus. ſ.
150 ad ſille. † vbi filio exheredato occiſo.ſi poſtea hereditas pa-
tris adit̄ ſerui nō torquent̄.Si vero teſtamētū patris fiat irri-
tū q2 heres ſcriptus repudiet hereditatē tūc ſerui bū torquē-
tur.q2 filius vr̄ fuiſſe retro eorū dñs.Et tñ extremū eſt inhabi
le mortuo filio.Et illā.l.q̄ nō;obſtāte morte ei⁹ q̄ ſi viueret ſuc-
cederet fingit mortuū retro dñꝫ ⁊ heredē,reputat ad hoc vni
cā ⁊ ſing.in iure Bal.in cōſi.lxix.p̄me partis inci. Antiquū ſta
tutū ciuitatis peruſij in ij.col.i n.Bart.ibi reſpōde ad illū tex.
ꝙ ibi fili⁹ nō fingit̄ retro fuiſſe dñs illorū ſeruorū.q2 cū filius
eſſet mortuus deficit extremū a quo.Et ſic non potuit cadere
fictio.l.huic ſcripture.in p̄n.ſ.ad.l.aq.Sꝫ ſerui vere erant filij
eo mō quo ꝑ ſenatuſcō.ſille.ſerui patris dicunt̄ eſſe ſerui filij.l.
j.§.dñi.ij.ſ.ad ſilla.Ideo fili⁹ dicit̄ retro fuiſſe dñs.Sed iſta ſo
lu.videtur cōtra illū tex.qui loquit̄ ſ.n fictionē, ibi omnia per
inde agunt̄ ac ſi dñs eſſet.Preterea ⁊ fortius vera eſſet reſpō
ſio.Bar.ſequeret̄ ꝙ etiā adita hereditate ꝑ inſtitutū ſerui de-
berēt torqueri tanꝗ̄ ſerui filij cui⁹ ꝯtrariū ibi decidit.Et ideo
cōſiderat ibi tex. ꝙ irritet̄ teſtm̄ ad hoc vt filius videat̄ retro
ſucceſſiſſe ab inteſtato ⁊ fuiſſe domin⁹.Nec ob.tex.c.d.l.j.§.dñi.
Scđo alle.per Bar.q2 nihil facit i propoſito.nā loquit̄ i filijs
nō exheredatis in quibus ſerui patris bū cenſent̄ illo modo
ſerui filij.¶Quito adducit̄ tex.quē allegat Raph.cu. hic i vl.
col.in l.ſi filiusfa.in prin.ꝟ.de ver.ob.vbi ſi filiusfa. exiſtēs in po
teſtate patris ſtipulet̄ ſub ꝯditiōe deinde emācipet̄ a patre exi
ſtēte poſtea cōditione:trahitur retro ⁊ acq̄rit̄ patri actio. Et
tñ filio exiſtēte ſui iuris nō potuit per filiū emācipatum queri
patri.l.qđ d2 patrē.ꝟ.de ꝟb.ob.Et ſic extremū a quo erat inha
151 bile.Et tñ ibi fingitur retro. ¶†Sexto facit ſecūdū eundeꝫ.
Raph.cuma.qđ ſi feceris homicidiū meo nomine:⁊ ego ratuꝫ
habui perinde teneor ac ſi egomet homicidiū feciſſeꝫ.c.cū qs.
de ſen.ex.in vj.⁊ l.j.§.deieciſſe.§.quoties.in ꝟ.ſꝫ ⁊ ſi cuꝫ qs vbi
per Bar.ꝟ.de vi ⁊ vi ar. Et tamē tēpore ratificationis extre-
muꝫ a quo eſt inhabile:q2 homicidiū amplius fieri nō poterat
cū nō ſit reiterabile nec dicatur ꝙ ibi ſit habilitas in genere ⁊
in potentia:q2 in extremo a quo requirit̄ habilitas in veritate
⁊ in eſſentia ſꝫ Bart.hic in iiij.oppo.hui⁹ prime partis.¶Se
ptimo facit tex.in l.ſi dñs.§.j.⁊ in l.titio.cū.l.ſequē.⁊ ſeq.ſ.ad l.
aquil.vbi ſi ſeru⁹ legatus duob⁹ occidat̄:⁊ poſtea ꝑ vnū legata
rium repudietur:fingit̄ retro dominiū alteri inſolidū queſituꝫ
⁊ tñ tēpore repudiationis ſeruus legatus iā erat mortuus.⁊
ſic dñiū extictū.§.deinceps.i aut.de nup.colla.iiij.niſi dicas il-
lud ibi eſſe ꝑpter legē aquiliā que dat̄ ad intereſſe ⁊ cōpetit ſo-
li domino.l.itē mela.§.legis.ſ.ad.l.aq.¶Octauo ⁊ vltimo ad
ducitur tex.no.in l.ſed ⁊ ſi quis ſtipuletur.§.j.in ver. quid ergo
ſi amiſſo cum.l.ſeq.ſ.de vſufr.vbi ſeruus fructuari⁹ emit rē nō
ſoluto p̄tio:poſtea amiſſo vel ſoluto vſufructu talis ſeruo ſol-
uit pretiuꝫ de pecunia vſufructuarij. Ibi decidit̄ qđ acquirit̄
vſufructuario ⁊ videtur ei retro facta venditio ⁊ tamē tēpore
facte ſolutionis extremuꝫ erat inhabile cū extincto vſufructu
ſeruus nō amplius querat illi qui prius erat vſufructuari⁹.⁊
hoc ibi de eq̄tate decidit̄.licet de rigore iuris cōtrariū videret̄
dicendū.vt ibi in tex.ſic ibi videt̄ ꝓbari quod attenta equitate
fingat̄ retro nō obſtāte inhabilitate extremorū. Bal.ibi ſingu
152 lariter no.illum text.quod loquitur†in fictione declaratoria
que inductū declarat ⁊ trahit̄ retro ⁊ nō requirit duo extrema
habilia.ſecus ſi de nouo inducat.d.l.huic ſcripture.refert ⁊ ſim
pliciter ſequit̄ Are.in l.j.§.ſi quis ita.in vj.col.ꝟ.de ꝟb.ob.⁊ fa-
cit ille tex.in d.l.ſed ⁊ ſi qs.in ꝟbo declaraturā:⁊ in ꝟbo decla-
rabit̄.Not.q2 eſt pulchra ⁊ ſingu.limita.ad iſtā concluſionem.
153 Pro qua adde bene facere in ſimili † quod lex declaratoria
que procedit interpretando ⁊ declarando trahit̄ retro etiā ad
p̄terita quāuis de natura legis vel cōſtitutionis ſit trahi ſolū
ad futura negotia.Ita no.Bal.in l.non dubiū.in iij.no. per il-
lum tex.⁊ in l.leges ⁊ cōſtitutiones in j.⁊ vlt.col.⁊ ibi Pau. de
ca.C.de legi.Bar.i l.oēs populi.in ij. q. quinte queſtionis p̄n.
ſ.de iuſti.⁊ iur.⁊ eſt tex.i c.aqua.⁊ ibi multū notat do. Abb.in
vlti.no.de cōſecra.eccle.vel alta.Hemi. vbi no. ampliat in c.j.ꝑ
illū tex.de cōſue.in vj.⁊ in c.de cēſi.i vj.Facit tex.in §.fi.⁊ ibi gl.
ordi.in aut.de fil.ante dota.inſtru.na.Lu.ro.in conſi.lxv. qđ in
cip.viſo themate propoſito circa id de quo querit̄.cano.in c.fi.
154 de ꝯſti†Per iſta apparet diſputatiue poſſe teneri ꝯtra Bar.
⁊ doc.ꝙ in fictiōe trāſlatiua etiā in extremo a quo nō requirat̄
habilitas.Tenēdo tñ cōmunē opi.a qua nō eſt diſcedēdū.Eā
ex predictis limita duob⁹ no.modis.Primo vt procedat in fi-
ctione affirmatiua q̄ retro fingit aliquid eſſe ⁊ tūc requirit̄ ex
tremū habile ⁊ nō pōt fingi ſuper eo ꝙ nō eſt ſecus in fictione
negatiua in qua fingit̄ aliq̄d retro nō eſſe vt dixi.ſ.in ſcđo fun-
155 damēto patris ꝯtrie.Scđo no.limita:vt ꝓcedat†in fictiōe idu
ctiua q̄ aliq̄d de nouo inducit ſec⁹ in fictiōe declaratoria q̄ tra
hit̄ retro lꝫ extrema nō ſint habilia vt dixi.ſ.i vltimo fundamē
to patris ꝯtrie.Et ita habes plene ⁊ ſubtilit̄ diſputatā iſta ma-
teriā habilitatis extremorū.¶Nūc circa ſcđaꝫ partē p̄ncipa
leꝫ tex.⁊ ſic circa ver.qđ ſi ſeru⁹ vt nihil omittat̄ attingo illud
156 qđ ponit Bar.in iij.oppo.huius ſecūde partis† nūquid poſ-
ſeſſa ꝑ ſeruū vel filiū ex cā peculiari eo tempore quo pater vel
dominus erāt in captiuitate apud hoſtes vſucapiant̄ vere an
ſolum per fictionē.Eſt neceſſariū ſcire pro intellectu iſtius tex.
⁊ quā pluriū iuriū infra allegādorū ⁊ eorū q̄ ſuperi⁹ in tex.di-
cta ſunt ꝙ gl.i l.iuſto.§.i ꝟbo inchoari.infra eo.Refert Ugo.
gloſſatoreꝫ antiquū qui non eſt auſus firmare quod vſucapio
tunc per veritatē inchoetur,ſed glo. ibi dicit quod audet hoc
firmare.verum ad pauca reſpicientes vt inquit Ariſto. de fa-

celi enuntiant,ſed Bar.in iſta tertia oppo.huis ſcđe partis te
net primā opi.illius gl.quā etiā dicit ſeq̄ Jac.de are.ꝙ interim
in veritate nō vſucapitur.ſed dn̄o reuerſo ab hoſtibus ſecūdū
fictionē intelligiꝛ vſucapta.Et hoc dicit ꝓbare iſtū tex.ad lite-
157 ram ibi nam ſi dn̄o reuerſus fuerit intelligi vſucaptuꝫ.†Nam
verbum intelligi denotat fictionē nihil allegat ꝛ plus nō dicit
ſuper hoc.Et ita leuiter pertranſiuit.Alij nihil tāgūt.ꝛ de ver
bo intelligitur:an importet fictioneꝫ dixi plene.ſ.in tertia op-
po.Bar.ad primam partem.Adde ad idē tex.in l. qui a ſeruo
in fin.ꝫ.de actio.ꝛ oblig.ibi nā ex cauſa peculiari etiā poſſeſſio
acquiſita intelligitur vbi etiā eſt verbū intelligitur importās
fictionem.Ad idem tex.in l.bona.§.pe.in fi.in verbo intelligū
tur.ff.de cap.¶Sed in contrariū cōſidera aliqua iura loquē-
tia de poſſeſſis per filiū vel ſeruuꝫ ex cauſa peculiari qui dicūt
dominum captiuum vſucapere per verba denotātia veritatē
prout in ſimili conſiderat Bar.ſ.in tertia oppo.prime partis.
Jta eſt tex.in l.pe.ꝫ.de capti.ibi ſi quid ſeruus tuus peculij no
mine dum apud hoſtes eſſes poſſiderit ideo quocūqꝫ tēpore
vſu capere peteris quoniā ea res etiā in ſciētes vſucapere ſole
mus,ibi ſunt omnia verba importātia veritatē. Ad idē tex.in
§.rurſus inſti.de actio.ibi q̄ in hoſtiū poteſtate eſt vſuceperit.
Alia vero iura dicūt ſeruū ex cauſa peculiari vſucapere ꝑ ver-
ba denotantia veritatē,vt eſt tex.in l.ait p̄tor.§.hi plane.ī v̄bo
vſurā acquirere poſſunt.ſ.ex qbꝰ.cau.maio.quedā iura loquū-
tur imperſonaliter ꝑ v̄ba.tamē veritatis expreſſiua, vt eſt tex.
in l.iuſto.§.fi.in verbo inchoari vſucapionē.ꝫ.eo.ibi ſi quidem
ſeruus aut filius ex cā peculij poſſedit vſucapioneꝫ inchoari
nec impedimēto domini captiuitatē eſſe cuius ſciētia nō eſſet
in ciuitate neceſſaria.Et tex.in l.in bello.§.facte.in verbo iple-
ri vſucapionē.ꝫ.de capti.ꝛ tex.in d.l.bona.§.pe.in verbo ad he
redes pertinebunt.Jſta iura videntur vigere contra cōcluſio
nē Bar.hic.Et pondera cū iſta iura dicāt quod vſucapio ꝓ-
cedit vere,ceſſare videtꝛ illa difficultas que mouebatur ſupra
cōtra Bar.in prima oppo.prime partis.ꝛ tangit etiā Bar.in
158 prima oppo.huius ſecunde partis.†Nam fictio non ꝓcedit
159 niſi ſubſtāte equitate.l.ſciendū.ſ.ex quib.cau.ma.† Sed vſu-
capio eſt cōtra equitatē naturale cū procedat cū iactura ergo
nō d̄bet habere locū fictio quo ad vſucapionē ēt ī peculiaribꝰ
nā pōt dici ꝙ in peculiaribꝰ ꝓcedit vſucapio vere vt dicūt iu-
ra p̄alleg.Ergo fictio nō hꝫ locū.ꝛ ſic ceſſat p̄dicta difficultas.
¶Pro cōcordia p̄dictorū iuriū q̄ in iſta materia diuerſimode
ꝛ vario modo loq̄ videnꝛ.nec bar.aut doc.aduertūt, poſſet ſic
dici.Et erit noua cōſideratio:q đ tēpore captiuitatis dn̄i:vſu-
160 capio vere ꝓcedat ꝑ ſeruū capti vna cū bonis captiui.† Si-
cut videmus q đ vſucapio vere ꝓcedit per ſeruū hereditariuꝫ
vna cū hereditate iacēte que ſuſtinet ꝑſonā defuncti.Jta vide
tur eſſe tex.no.in d.l.pe.ad fi.ꝫ.de capti.dū dicit ꝛ eo modo etiā
hereditas nondū adita augeri per ſeruū hereditarium ſolet.ſ.
ſicut augenꝛ bona ipſius captiui per ſeruuꝫ in peculiaribus:ꝛ
hereditas iacens vere vſucapit ꝛ cōplet vſucapioneꝫ.l.ceptā.
ꝛ l.nūquā.§.vacuā.ꝛ l.iuſto.§.nondū.ꝫ.e.ꝛ l.cū miles.in prin.ſ.
161 ex qui.cau.ma.†vnde cōſidera ꝙ ſicut hereditas iacēs dicitur
habere dominiū ipſoruꝫ ſeruorū ꝛ aliarū rerū hereditariarum
vt l.liber homo.§.ſi ſeruus hereditariꝰ.ſ.ad.l.aqui. Jta bona
ipſius captiui dicuntur retinere dominium ſeruorū ꝛ alia iura
tex.eſt de hoc no.in l.in bello.§.ſi quis capiaꝛ ad fi.ꝫ.de cap.ibi
162 q2 hi ſerui bonorū captiui fuerūt ꝛ eſſe ꝑſeuerāt.† Jtem ſicut
ſerui hereditarij per ſtipulationē ꝛ acceptilationē,acquirunt
hereditati iacenti:ita per ſeruū capti acquiritur bonis capti-
163 ui:ſit.l.ſpecies.§.fi.ꝫ.de accep.in verbo ſed ꝛ ſi.†Nā illa aduer
ſatiua cuꝫ ſit cū copula:aduerſatur in facto ſed idē ius ſtatuit
gl.in l.ſꝫ ꝛ ſi lege in prin.cū vulgaribus.ff.de pe.here.Bar.in l.
hoc amplius in prin.ſ.de dam.infec.Et ſic bona captiui cēſen
tur quodammodo quaſi quedā hereditas iacēs ipſiꝰ captiui.
164 Jtē ꝛ tertio.†Sicut hereditati iacēti poteſt dari curator. l.j.
ꝛ per totum.ſ.de cur.bo.dā.Jta pōt dari curator bonis capti
165 ui.l.iij.C.de cap.ꝛ l.muto in fin.ſ.de tute.† Jtē ꝛ quarto ſicut
in hereditate iacente illud de vſucapiōe iure ſingulari receptū
eſt,vt inquit tex.in l.iuſto.§.nōdū.ꝫ.e.bar.ꝫ.in pe. oppo. quā fa
cit ad ver.marcellus.Et idem Bar.in l.naturaliter.in iij.colū.
ſ.eo.Jta etiā in peculiaribus iſtud iure ſingulari receptū eſt
vt inquit tex.in l.peregre.§.queſitū.ſ.ti.j.vnde iura preallega-
ta que loquuntur in perſona ſerui aut imperſonaliter ꝓcedūt
ſecundū veritatem.Sed iura que loquuntur in perſona domi-
ni captiui procedūt per fictionē q2 dn̄s poſtea reuerſus finge
retur poſtliminio vſucepiſſe.ꝛ ita ꝓprie ꝓcedit iſte tex. Jn ſe-
cūda parte quā ponderat Bar.dū dicit:nā ſi dn̄s reuerſus fue
rit intelligit vſucaptū.ſ.poſtliminio.ꝛ ſic ꝑ fictionē. Sicut etiā
dicimꝰ in herede qui fingitur vſucepiſſe ante aditā hereditatē
l.qui cū ꝓ herede.§.fi.ꝛ l.qui fundū in prin.ꝫ.pro emp.Et tamē
ipſa hereditas vere vſucapit implēdo vſucapionē iam ceptā.
vt ſ.dixi.¶Et ſi dicis:iſto modo reuerſus ab hoſtibus fingiꝛ
poſtliminio vſucepiſſe illud quod vere erat vſucaptū ꝑ ſeruuꝫ
166 vna cum bonis captiui.†Et ſic fictio ꝛ veritas circa idē ꝯcur
runt quod nō videtur poſſe procedere vt l.filio quē pater.ſ.de
libe.ꝛ poſthu.Bar.in l.j.§.hoc auteꝫ ſenatus.ſ.ad fil. Dic q đ
cōcurrūt diuerſo reſpectu ꝛ diuerſo tēpore ꝛ ad diuerſos effe-
ctus.Et tūc bene toleranꝛ ſꝫ Bar.in d.§.hoc aūt ſenatꝰ.q2 ve
ritas ꝓcedit quo ad acquirēdū vſucapionē bonis captiui. Si
cut hereditati iacenti vt dixi. Et quo ad priuādū dn̄ꝫ dn̄io rei
ſue ſm̄ Jo.de imo.in l.iuſto.§.fi.ꝫ.eo. vbi tenet ꝙ in peculiari-
bus vere ꝓcedat vſucapio ꝑ ſeruū detinēteꝫ quo ad hoc vt ille
cōtra quē preſcribiꝛ ꝑdat ius ſuū ꝑ ius negligētiā ꝛ per deten
tationē ſerui quo aūt ad acquirēdū dominio:nō vere vſucapiꝛ
niſi ex tēpore reuerſiōis captiui:ꝑ fictionē poſtliminij aut mor
tis in captiuitate ꝑ fictionē legis cornelie vt hoc tex.in hac.ij.
parte.¶Caue tamē ſuper vno in predictis de hereditate iacē
167 te q2†illa bene pōt cōplere vſucapionē iam ceptaꝫ:vt in iuri-
bus preal.ſed de nouo nō poſſet inchoare vſucapionē.ꝛ rōnē
huius fundamētalem aſſignat Bar.ſ.in iij.opp. prime partis
ad fi.vbi retuli.Secus eſt in hoc in peculiaribus:in quibꝰ ſer-
ui poſſunt vſucapionē inchoare.d.l.iuſto.§.fi.in v̄bo inchoari
vſucapionē.ꝫ.e.in d.l.in bello.§.facte in v̄bo impleri vſucapio
nem.Jta ego reſideo in hac difficultate.cogita tū ſi melius di
ci poſſit pro cōcordia ꝛ intellectu dictorū iuriū. Ad que vt di-
xi nec Bar.nec doc.aduertūt.Cōdeſcēdo nūc ad materiam fi-
ctionū quā Bar.ſcđo loco p̄ncipaliter tractauit ꝑ quinqꝫ prin-
cipales queſtiones Prima eſt q đ ſit fictio. Secunda quo iure
fuerit introducta. Tertia quotuplex ſit ſpēs fictionis.Quar-
ta queſiuit cā fictionis inducēdo.Quinta ꝛ vltima an plures
168 fictiōes poſſint circa idē ꝯcurrere.¶Circa p̄mū† quid eſt fi-
ctio.Cy.in l.ſiue poſſidetis in ſcđa. q.C.de ꝓb. diffinit. ꝙ eſt in
re certa cōtrarij veritatis pro veritate aſſumptio. Et iſtā diffi
nitionē ſequiꝛ Jo.de lig.in cle.ꝙ circa de elec. Reprobat Bar.
hic.ꝛ do.Car.flo.in c.is qui fidem in j.q.de ſponſa.ꝛ in d.cle.ꝙ
circa.xiij.q.quia omnia bona diffinitio debet cōuerti cum ſuo
diffinito.l.j. §.doluꝫ ꝛ ibi Bar.no.ſ.de dolo.gl.in l.nihil aliud
eſt hereditas.ꝛ in l.fi.ꝫ.de ver.ſig.ꝛ glo.in rub.extra de ſum.tri.
Jtem diffinitio ſeparari poteſt ſcđm Bald.in §. ex patte.M.
in pe.col.de ap.q đ nō eſt hic q2 nos tractamus de illa fictione
que eſt iuris diſpoſitio ꝛ habet effectꝰ iuris vt patet ī fictione
poſtliminij ꝛ legis cornelie ꝛ alijs ſimilibꝰ:ſed illa v̄ba ꝑ veri-
tate aſſumpta ſapiunt factum potius quaꝫ ius ꝛ comprehen-
dunt etiā ea que nō habēt effectus iuris ꝛ quibus ius reſiſtit
vt ſtatim dicā. Jtem iſta diffinitio competit alteri a diffinito.
ſ.mendatio ꝛ falſitati.nā omnis falſitas eſt contrarij veritatis
ꝓ veritate aſſumptio vt in aut.de inſtr.cau.ꝛ fid.in p̄n.colla.vj.
ꝛ tū non ſunt ꝓprie fictio niſi largiſſime loquēdo.l.hec vēditio
in p̄n.ſ.de ꝯhen. emp. Jtē bona diffinitio dꝫ ponere ſubſtan-
tiā diffiniti.l.oīs diffinitio.cū gl.ꝫ.de reg.iur. Sed de ſubſtātia
diffiniti eſt quod illud quod diffiniꝛ non ſit impoſſibile ſed hic
in diffinitione non ponitur.igiꝛ ꝛc. ¶Secundo modo diffinit
Bar.q đ fictio eſt re certa eius ꝙ eſt poſſibile cōtra veritatem
pro veritate a iure facta aſſumptio.ꝛ declarat ſingula v̄ba vt
hic per eum.¶Tertiam diffinitionem ponit hic aug.ꝙ fictio
eſt indubitate falſitatis pro veritate aſſumptio in caſu poſſibi
li ꝛ ex iuſta cā ad inducenduꝫ aliquem iuris effectum equitati
naturali nō repugnantem,ideo dixi iuris effectum:quia nulla
fictio in vanum induci debet probatur in l.j.§.ſi vir vxori.ſ.ti.
j.Jtem addit non repugnantem equitati naturali ꝓpter con-
trarium.l.denique.ſ.ex qui.cau.ma.ꝛ iſta duo non ſunt poſita
in diffinitione Bar.que tamē ſunt neceſſaria ad eſſentiā diffi-
niti ſecundū eū.ꝛ cū ang.trāſeunt Jmo.Raph.cu.ꝛ Ludo.ro.
hic.Et inquantū fuit dictum ꝙ fictio debet induci ad aliquꝫ
effectū iuris ꝛ nō ſine cauſa vel in caſſum Jo.de Jmo.per hoc
reprehēdit Bar.ī tertio ꝯtrario prime partis. ꝛ in diſtinctiōe
quam ponit antequam intret materiam fictionuꝫ vbi tenet ꝙ
fictio poſtliminij inducit recuperationē rei extra cauſaꝫ pecu
liarē ꝛ fingit retro poſſediſſe:lꝫ nō quo ad effectū vſucapiōis.
Naꝫ ſi non operatur effectū vſucapionis in vanū fingiꝛ retro
poſſediſſe ꝯtra.d.§.ſi vir vxori. Ludo.ro.dicit Bar.poſſe opti
me ſuſtineri:quia cū iſta poſſeſſio quantum ad ſe queratur do
mino etiā ignorāti licet nō quo ad effectum vſucapiēdi:vt cō-
cludit gl.in l.j.§.Jtē acquirimus.ſ.ti.j.Et videꝛ tex. in l.pere-
gre.§.queſitum.ſ.ti.j.ideo cum in hoc habeat multū iuris nec
aliquod factū dn̄i requiraꝛ ergo ſequitur quod ius poſtliminij
reſtitutionē ipſo iure inducit.Sed preſuppoſituꝫ Ludo.ꝙ in
non peculiaribus acquiratur per ſeruū poſſeſſio dn̄o ignorāti
non eſt expeditum.ꝛ contrariū per multa iura tenui in d.§.Jtē
acquirimus.vnde reſponde meliꝰ defendēdo Bar.ꝙ fingat re
tro poſſediſſe

tro poſſediſſeq̄uis ſit ſine effectu vſucapiōis tñ nō eſt in vanū
q2 alī⁹ effectus iuris pōt poſſeſſio ſola operari, vt patet in l. ſi
duo in prin.ff.vti poſſi.ꝛ vidimus.in l.naturaliter.§.nihil com
mune.ſ.ti.j. Itē magnū eſt cōmodū poſſeſſionis. §.cōmodum.
inſti.de interdi.nā beati ſunt poſſidētes ſm gl. in c.j.§.ſi tres.
de pace.tenē.in vſi.feu. ¶ Quarto mō diffinit Bal.in l.ea qui/
dē.in ij.col.C.de accu.ꝙ fictio eſt falſitas pro veritate accepta
ex ſpecialiſſima ꝛ iuſtiſſima cauſa iure expreſſa, vt dicit patere
ex no.in l.nō eſt veriſſimile.in prin.ſ. ꝙ me.cā. ¶ Quinto mō
diffinit idē Bal.in l.ſiue poſſidetis.in ij. co.in prin.C.de prob.
ꝙ fictio eſt ꝯ veritatē naturalium terminorū ſup eo tñ ꝙ qñq3
fuit poſſibile ſed nō verū vt ibi p eū. ¶ Sexto modo diffinit
do.Car.Flo.in cle.qđ circa,in xij.q.delec. ꝙ fictio eſt iuris di/
ſpoſitio per quā non verū,poſſibile tñ eſſe verū,pro vero acci/
pit,declarādo ſingula verba diffinitionis vt ibi per eū. ¶ Se
ptimo mō diffinit idem Car.flo.in c.is qui fidē,in j.q.de ſpō.ꝙ
fictio eſt in re certa ad vtrumlibet poſſibile in cōtrariū verita/
tis legis authoritate ꝑ veritate accepta,declarādo etiā ſingu
la verba vt ibi per eū. Teneas quāuis, na3 quelibet diffinitio
169 eſt in iure periculoſa.l.oīs diffnitio.ſ.de re.iu. ¶ † Itē adde
a ꝙ differētia [a] eſt inter fictionē ꝛ preſumptionē. Nam fictio eſt
ſuper eo qđ certū eſſe falſum,ſed ꝑſumptio eſt ſup eo ꝙ eſt du/
bium ꝛ incertū. Et ſic ſuper certo fingitur ꝛ ſup incerto preſu/
mitur,vt eſt gl.ordi.in l.vnica. §.accedit in verbo preſumit. C.
de rei vxo.actio.no.in l.non eſt veriſſimile. in prin. ſ. qđ me.cā.
in.d.l.ſiue poſſidetis.ꝛ.d. c.is q fidē. Idē fictio dicitur vbi lex
figit pedes cōtra certos terminos veritatis ſm Bald.in l.non
ignoret.in.j.co.C.qui accu.nō poſ. Nam reuerſus ab hoſtibus
fingit poſtliminio nūq̄ fuiſſe captus,ꝛ tamē certū eſt hoc eſſe
falſum. Similiter lex Cornelia fingit mortuū apud hoſtes fuiſ
ſe mortuū domi preambula hora ꝙ caperetur ꝛ tamen certu3
eſt qđ hoc eſt falſum. Itē lex fingit mulierē ſtipulatā fuiſſe do/
tem ſibi reddi cū tñ ſtipulata nō fuerit.l.vnica.in prin.C.de rei
vxo.act.facit l.his verbis.ꝛ l.nō aliter.ſ.de adop. Itē fingun/
tur verba ſolēnia interceſſiſſe que in veritate nō interceſſerūt
l.antepenul.ſ.de manu.vin. Itē fingitur viuere qui vere mor/
tuus eſt bello.ſ.de execu.tuto. Et cōtra fingitur mortuus qui
vere viuit.l.j.§.fi.ſ.de cōtrahē.ꝛ l.cum hic ſtatutus. §. ſi ſeru⁹.
ſ.de do.inter vi.ꝛ vxo.ꝛ idem in ſimilibus fictio enim eſt ſem/
170 per contra veritatem.l.in rebus. C.de iu.do. † Item adde qđ
fictio denotat improprietatē,vt eſt tex.ī l.lege Cornelia.in ver
bo l3 minus ꝓprie,ꝛ ibi Bal.ad hoc no.ꝛ dicit eſſe expreſſum.
ſ.de teſta. Facit tex.in l.gallus.§.vidēdum.in verbo per inter/
pretationē iudici.ſ.de lib.ꝛ poſth. per quā no.ibi. Pau. de ca.
ꝙ caſus fictus nō venit ex proprietate verborū, ſed per inter/
171 pretationem extenſum,vt ibi. ¶ † Hinc eſt quod caſus fictus
non habet locū in ſtatutis in quibus verba debent ꝓprie acci
pi.l.iij.§.hec verba.cū glo.ꝛ ibi no.Bar.ſ.de neg.ge. ꝛ pulchre
Bart.in l.j.hoc interdictū.per illum tex.ī.de fonte. late.d. A/
lex.poſt Imo.in l.j.§.lex Falcidia.in iiij.co. ꝛ duabus ſequen.
172 ſ.ad l.fal.cū cōcor.ibi per eū ſignatis. ¶ Itē adde † qđ fictio
reperitur conſonare cū decem predicamētis ſm qđ x.ſunt pre
dicamēta.de quibus in libro predicamētorum Ariſtote.ſcđm
Azo.in ſumma eo.in prin. Arch.l.diſt.in c.ferrū. d. Bar. Flo.
in d.cle.ꝙ circa.in xv.q. Alb.de roſ.in dictionario ſuo. in ver/
bo fictio. Fingit em̄ primo in predicamēto ſubſtātie aliquis eſ
ſe qui nō eſt.ſicut Jacob fingit ſe eſſe Eſau apud patrē Iſaac.
xxij.q.ii.§.itē opponitur.gl.in l. quoties.in prin.ſ.de here.in/
ſti. Secundo in predicamento quātitatis fingitur quis eſſe mi
nor.q̄ ſit.ij.q.vij.c.q̄q̄.ꝛ ibi ponitur exemplu3 de Auguſtino
ꝛ Hieronymo.ꝛ qui maior eſt fiat ſicut miniſter.ꝛ minor.xciij.
diſtin.in c.diaconi. Tertio in predicamento qualitatis fingit
qs eſſe talis qualis nō eſt ꝛ cōtra.xxx.q.v.i.c.aliter.ꝛ xxiij. q. v.
in c.ſi homicidiū.vbi iudex.ꝛ eius miniſter qui hominē nocen
tem occidūt vel ſuſpēdunt fingūtur nō eſſe homicide q̄uis ve
re homicidiū committāt. Quarto in predicamēto relationis
fingitur eſſe pater qui non eſt vt. xxvij.q.iij.§.iuxta ſub. c. inſti
tutum.vbi Joſeph. dicitur pater Chriſti qui non eſt.ꝛ in Euā
gelio,pater tuus ꝛ ego dolētes querebamus te. Qinto in ꝑ/
dicamēto actiōis fingit qs agere qđ nō agit. xxij.q.ij.cū humi
litatis.ꝛ c.mulieres.§.illi vero.de ſen.excō.in mādāte fieri ho/
micidiū q fingit illud feciſſe. Sexto in ꝑdicamēto paſſiōis fin/
git qs pati q nō patit.,xxx.q.v.i c.ꝓpoſito. Septimo in ꝑdica/
mēto tpis qs fingit eſſe eo tēpore quo nō eſt.de pe.diſtinc. j. in
c.periculoſe. Octauo in ꝑdicamēto loci vbi fingitur quis eſſe
in loco in quo nō eſt.vij.q.j.in.c.mutationes.ꝛ in Euangelio
fingit ſe longius ire. Nono.in predicamento ſitus fingitur eſſe
ſitum quod non eſt.xiij.diſt.c.nerui.ad fi. Decimo ꝛ vlti.in ꝑdi
camento habitus fingit qs habere qđ nō habet.ꝛ ecōtra.xxxj.
173 diſtin.c.lex.continentie.ꝛ in.c.nicena. ¶ † Item adde dum di
xi ꝙ fictiones operant iuris effectus: ideo tendunt ad bonu3
effectū. Nota illud egregiū ꝙ in cōtingentia facti refert And.
de Iſer. ſummus feudiſta in c.j.§.publici latrones,ad fi. de pa
ce te.ꝙ dicte memorie Rex Carolus magn⁹ cū pater ꝛ fili⁹ ar
guerent de homicidio,ꝓbato ꝙ alter eorū pcuſſerat de q̄ ictu
mortu⁹ erat. nec ꝯſtaret qs pcuſſiſſet,l3 vterq3 fuerit tort⁹,ſin
xit ambos ſuſpēdi,qui credētes in pede furcarū mori. Pater
dicit a modo nō eſt remediū: q2 non poſſumus amplius euade
re: ꝛ confeſſus eſt pro certo ꝙ ipſe pater percuſſerat, ꝛ ſic ipſe
tñ fuit ſuſpēſus filio liberato. Iſta fuit bona fictio,ꝛ bon⁹ do/
lus regis tēdēs ad bonum effectū.l.j.§.j. ſ.de dolo. Fuit ſicut
Regis Salomonis in mulieribus certantib⁹ de puero,quarū
quelibet dicebat ſe eſſe matrē. Rex Salomō finxit debere diui
di infantē viuum,ꝛ eū dedit illi mulieri que hoc recuſabat: ter
tij regum.iij.ꝛ.c.afferte.de preſum.ꝛ iſtud valde nota ad mate
riam legis fi.cū gl.vbi no.Bar.ī.de ſica.ꝑ cano.maxime Mo/
der.in c.ſignificaſti.ſcđo de homi. ¶ Secūda queſtio Bart.eſt
174 † quo iure fuerit introducta fictio,ꝛ ꝙ tenet fictio poſtliminij
fuit inducta iure gentium,qđ eſt commune omnibus gentib⁹
l.poſtliminiū.in prin.ꝛ ibi gl.declarat.ī.de ca. Sed fictio.l.cor/
nelie fuit inducta ꝑ legē Corne.ꝛ ſic de iure ciuili: ſicut ꝛ alie fi
ctione que etiā per ſtatuta ꝛ cōſuetudines induci poſſunt.que
quādoq3 fingunt ſuper eo qđ eſt iuris naturalis prout etiam
dicit Bal.in l.ſi nō ſpeciali.circa fi.C.de teſta.ꝛ cū Bar.etiam
tenet.d.Card.Flo.in d.cle.qđ circa.in xiij.q.confutata repro/
175 batione Jo.de de ligna.ibi tāq̄ verbali. ¶ † Fictio autem ſm
Bar.nō poteſt induci ab homine quo ad effectum,iuris, vnde
teſtator nō poteſt facere qđ ſi dicat de equo fingat dictum de
mulo cū nomina appellatiua ſint immutabilia.l.ſi quis in fun
di vocabulo. in prin.ſ. de leg. j.ꝛ expreſſum ſm eu3 in l.ſi forte
ff.de caſtren.pecu.nota.q2 ſepe allegatur iſta doctrina Bar.qđ
fictio non poteſt induci ab homine, vt habeat effectum iuris
ſine auctoritate legis. Facit text.no.in l.codicillis. §.fi.ff.de le.
ij. Adde qđ contrarium tenet gl.ord.quam Bar.met.ꝛ docto
res ibi ſequūtur in d. l.ſi quis in fundi vocabulo, que vult qđ
teſtator poteſt facere vt cum dixerit de equo intelligatur mu/
lum legare.ꝛ pro illa gloſſ.addit hic Lud. Roma.rationem.q2
cu3 teſtator potuiſſet ſine verbis ſolo nutu legare.l.nutu.ſ. de
leg.iij.non videtur referre an legeretur per verba apta vel in/
epta dummodo conſtet de voluntate teſtatoris que inſpicien
da eſt.l.vnū ex familia.in prin.ꝛ.l.peto.in prin.ꝛ.l.cum pater.§.
cum imperfecta.ſ.de leg.ij. Sed tu caue q2 tex.in.d.l.nutu. pro
cedit quando teſtator propter infirmitatē nō poteſt articula/
te loqui tunc ei pmittitur ꝙ poſſit legare nutu.alias ſecus.ita
ſingulariter limitat Sal.in.l.ꝛ in epiſtola.C.de fideicom.repu/
tās ſingulariter ꝛ no.dignum pro limitatione.d.l.nutu. Et eſt
de mente Bar.in.d.l.nutu. Jo.de Imol.hic tenet qđ illud qđ
vult hic Bar.ſit de iure verius,q2 cū effectus iuris ſint in po
teſtate iuris,videtur qđ homo nō poſſit per fictionem induce
176 re in nō permiſſis a lege,† Ideo ex quo nomina appellatiua
ſunt certa ꝛ immutabilia: prohibitū eſt homini qđ illa nō poſ/
ſit immutare,vt pt3 in.d.l.ſi quis in fundi vocabulo in ratione
litere. Ideo imputet ſibi teſtator qui voluit facere illud ꝙ a iu
re ſibi pmiſſum nō reperitur.ꝛ pro Bar.adducit illud qđ vult
gl.ſingu.in.§.ſed hec ſolennia in verbo quibuſcūq3. inſtit. de
ver.obl.vbi gl.fin.tenet qđ non valet ſtipulatio: ſi partes inter
ſe agunt qđ cum vnus dixerit. A.ſingitur dixiſſe permittis. Et
alter dixerit. B.fingatur dixiſſi promitto: q2 per. A.ꝛ.B.non
poſſet fieri ſtipulatio. Sed ſm Lud. Ro. hic.illa gl.loquitur
in ſtipulatiōe que requirit ꝑ forma expreſſionē verborū,ꝛ ver/
ba apta ꝛ cōgrua,vt ibi dicit tex.ideo nō pōt fieri nutu annuē
do cū humeris vel cū capite.l.j.§.ſi quis ita.ī.de ver.ob. Sec⁹
in vltima volūtate de qua loquitur glo.in.d.l.ſi quis in fundi
vocabulo. Breuiter tene gl.in d.l.ſi qs in fundi vocabulo, que
cōiter tenetur.ꝛ quas ibi tenui cū cōcor.quas ibi dedi. Et tenē
do illam glo.rūde ad doct.Bar.hic ꝙ illud ibi nō inducit vi ſi
ctionis quam homo facere nō poteſt,ſed vi declarationis pro
pter voluntatē precedentē declarantem ſequentē vt ibi pleni⁹
dixi. ¶ Itē iſta doctrina Bar.facit ad q̄onem quā ipſe indeci
177 ſam relinquit in.l.j.§.in filij,ī.ad treb. † An pr̄ poſſit emāci/
pare filium ad vnum actum,tantū puta quoad facultatē teſtā
di tātum ꝛ videtur quod nō per doc.Bar.hic: q2 iſtud nō poſ
ſet fieri niſi per fictionē: q2 in alijs vere eſſet i poteſtate patris.
Et quo ad illum actum teſtandi fingeretur non eſſe. Sicut in
ſimili tangit Bar.infra circa examinationem fictiōis inducti
ue de filiofa.qui per fictionē in caſtrēſib⁹ cēſentur eſſe ſui iuris.
In alijs vero eſt in poteſtate patris.l.ij.in prin.ſ.ad Mace.ꝛ
idē t3 Bal.i.l.ſi maritus.la.ij.§.legis Julie.ī.de adul. Patet q2
tex.in.d.l.ij.đt vice patriſfamilias fingūtur que verba impor/
tant fictionem.l.cū oſtēdim⁹.§.fi.ī.de fideiuſ.tu ita iſto caſu di/

a ¶ Differentia. Adđ tu qđ differat fictio a ꝑſumptiōe ꝛ qs poſſit eā inducere Alex. cōſ.clvj.co.pe.ij. vo. Fel.i.c.quāto co.j.de ꝑſum.vbi etiā ht̄ ꝙ vbi lex fingit nō admittit ꝓbatio i ꝯtrariū, de quo ēt ꝑ Soc. ꝯſ.xxiij.col.vj.vo. vj.ꝓbat ꝛ co.ſeq.

ceretur ficte emancipatus ⁊ nõ vere.ideo cuȝ talis fictio nõ reperiatur ſibi pmiſſa a iure,vr ꝙ talẽ emãcipationẽ facere nõ poſſit.⁊ ita determinauit Bal.in l.ſeniũ i pe.q.C.q teſta.face.poſ.
178 † Motus:q2 patria poteſtas eſt indiuiſibilis:⁊ qs nõ põt eſſe in duplici ſtatu Inno.l.vnica.§.j.q incipit,cũ igit.in fi.C.de lati.lib.tol.Pro hoc adducit Io.de imo.hic l.qũtũ als eſt.l.ſi tibi.ſ.de adop.vbi qs nõ pt adoptare filiũ ad tps:ergo nec ad certũ actũ arguendo de tpe ad actum.l.vinum.ſ.ſi cer.peta.ergo idẽ videtur dicendũ in emancipatione.Sed iſtud fundamentuȝ facit ſatis a longe.ſm Lu.ro.hic.nec ob.ſm Imol.l.ſi ab eo.de legi.here.⁊ l.cõtum.C.de nat.lib.in qbus videtur fieri emancipatio ⁊ legitimatio reſpectu certi actus,q2 in illis caſibꝰ fit permittẽte principe vel lege.Ergo in aliis caſibus in qbus hoc nõ reperitur pmiſſam vr eſſe ſecus,licet dicat aliquos valẽtiſſimos doc,cõſuluiſſe ⁊trariũ p dictas leges ⁊ male ſm eũ.Et ita etiã refert Imo.in d.l.j.§.in filij.idẽ cõfirmat Lu.ro.hic p l.ſi pariter.⁊ l.duobꝰ.ſ.de lib.cau.vbi qs nõ poteſt eſſe pro parte liber ⁊ pro parte in alterius poteſtate.Tu ſtringe fortius illa iura equiparando emãcipationẽ libertati ſeu manumiſſioni.⁊ facit tex.in l.j.ſ.ſi a pa.quis fuerit manu. ¶ Sed aduerte cõtra pre
179 dicta ſm Are.in l.qui in poteſta.in pe.co.ſ.de teſt.† qd imo in vna ⁊ eadẽ pſona poteſt cõcurrere duplex qualitas contraria vna quidẽ vere.alia ficte vt p Bar.in l.ſi maritus.§.legis.Iulie.ſ.de adul.⁊ pbatur in l.cũ ex oratione.in verbo ob hanc cõditionum diuerſitatẽ.ſ.de excu.tut.⁊ in l.pe.ſ.de ur.ann.Unde in pposito emãcipatꝰ ad vnũ actũ tantum:erit quidẽ in poteſtate vere,ſed ficte quo ad hoc cẽſebitur emãcipatus.Iteȝ adde
180 † ꝙ ſignanter decidit Io.an.in addi.Spe.in ti.de inſtru.edi.§.porro.ver.quid filia fami.Ubi tȝ.ꝙ ſi ſunt duo fratres in poteſtate patris,vnꝰ poteſt donare alteri bona profectitia cõſentiente patre.l.ſi pmittente.C.ad Maced.⁊ l.tam is.ff.de dona.cau.mor.q2 pater cõſentiendo videtur emãcipare filiũ quo ad
181 illũ actũ donatiõis,vt vbi p eũ.Et ſic vult fortius ꝙ † emancipatio ad vnum actum poſſit fieri etiaȝ tacite.⁊ ita ante eum ⁊ plenius tȝ Oldra.Laudu.in conſil.xxvj.incip.pater conſenſit filie.⁊ illam deciſionem.Io.And.reputat nouam ⁊ ſing.Are.licet de ea dubitet in l.placet.ſ.de acqui.her.reliqua circa iſtũ articulum plenius dixi in d.l.j.§.in filij.vbi eum diſputaui ad
182 vtranqȝ partem.ad ibi dicta me remitto. ¶ † Tertio principaliter querit Bar.quotuplex ſit fictio vel quot ſint fictionis ſpecies.Et ponit triplicem ſpeciẽ,quedam eſt inductiua,quedam priuatiua,⁊ quedam tranſlatiua.qd ſic declarat.Nam homo triplici modo agit,⁊ iſtud exẽplificat in contractibus.Nã quandoqȝ contractum de nouo facit emendo,vendendo,locãdo ſtipulando,⁊ in ſimilibus.Quandoqȝ factũ deſtruendo,vt per pactũ vel acceptilationẽ.Qñqȝ trãſferendo vnũ cõtractũ ibi alium,vt per nouationẽ vel delegationem.Sic etiam in aliis actibus triplici modo arguitur,aut aliqd de nouo inducendo,aut qd factũ eſt deſtruendo.aut factuȝ qd eſt vno modo in aliam formam tranſmutando.Ita fictio que naturã imitatur qñdoqȝ fingitur eſſe qd non eſt,⁊ iſta apellatur fictio inductiua,qñqȝ fingit id qd eſt nõ eſſe,⁊ iſta appellatur fictio priuatiua,qñqȝ id qd eſt vno modo fingitur eſſe alio modo,⁊ iſta appellatur fictio tranſlatiua.Idem in effectu paucis verbis dicit Bart.in l.nec vtilem.circa med.ſ.ex quib.cau.ma.vbi dicit ꝙ ſicuti naturaliter aut res que nõ eſt,ineſſe pducitur:aut producta deſtruitur aut vno modo pducta transfertur in aliã.Ita triplex eſt fictio quedã inductiua,qdã priuatiua,⁊ qdã trãſlatiua.Addit Ang.hic duas ſpecies fictionũ,quarũ vnam appellat permiſſiuam:aliam prohibitiuã.Nam permiſſum in vno fingitur in alio negatum ⁊ econuerſo.l.cũ pretor.ſ.de iud.⁊ l.maritus.C.de procu.l.relegatorũ.§.ad tps.j.de iud.⁊ relega.⁊ c.nonne benedicimus,de preſum.ſubdit.Ang.poſſe teneri ꝙ vna ſola eſt fictio ſ.inductiua.Sȝ effectus iſtius inductiõis ſunt diuerſi prout hȝ ratio ſubiecte materie.Nam interdum inducit aſſumendo falſum eius pro vero.Interdum vetãdo ꝙ vere nõ eſt vetitũ.interdum permittendo qd vere nõ eſt permiſſum interdũ trãſferendo vnum ad aliud.Et cũ Ang.videtur Raph.Cu.ſimpliciter tranſire.Sed ſm Imo.Lud.⁊ Ang.non videtur bene dice
183 re:q2 in dictis iuribus in quibus † dicitur qd permiſſum vno caſu cenſetur in alio negatum,pcedit per viã preſumptionis,nõ autẽ per viã fictionis.Itẽ illud procedit p viã regule a iure tradite,nõ autẽ p viã fictionis.Itẽ ſm Lu.ro.ex quo talis diſpoſitio cadit in is que ſunt iuris cenſetur lex procedere per viam veritatis,⁊ nõ fictionis,ſm Bar.hic circa fictionẽ inductiuam.arg.l.q2 ratio.ſ.de cõdi.inſt. ¶ Adde qd Io.de ligna.in d.cle.q2 circa.de elec.reprobat iſtaȝ diſtinctionem Bar.aut enĩ ſm eum vocat fictionem inductiuam:eo q2 inducit factum ⁊ hoc non eſt verũ:q2 factũ aliter ſe hȝ.aut q2 inducit ius.⁊ tũc etiã priuatiua ⁊ trãſlatiua ſunt inductiua fictiõis,que inducit ius,inde ipſe.Io.de Ligna.vtitur aliis vocabulis.q2 quedaȝ eſt actio exiſtẽtie,quã Bar.dicit inductiuã,qdã eſt fictio exiſtẽtie quã Bar.dicit priuatiuã.de trãſlatiua ⁊uenit cũ Bar.Sȝ Car.di.flo.in d.cle.q2 circa.in xv.q.dicit ꝙ cũ i actibꝰ humanis duplex tm̃ ſit variatio.ſ.ſubſtantie ⁊ accidentiuȝ.⁊ omnia ex his duobus cõpoſita cõſtant.c.cũ marthe.§.queſiuiſti.de celebra.
184 † miſſa.Ideo duplex tm̃ ẽ fictio,vna ſubſtãtie.alia accidẽtis.Fictio ſubſtantie eſt duplex.quedã affirmatiua,quedã negatiua.affirmatiua eſt per quã nõ ens affirmatur eſſe ⁊ ſm hoc fingitur ſtipulatio p dote interceſſiſſe que tñ nõ interceſſit.l.vnī.in prin.C.de rei vxo.act.Itẽ fingitur eſſe in eccleſia qui nõ eſt.c.ad audiẽtiã.de cle.nõ reſi.ꝙuis iſtud exemplũ poſſit concernere accidens ſm eũ.Negatiua eſt p quã negatur eſſe id qd eſt ⁊ diſponitur de iure ab ſi nõ eſſet,vt quãdo eccleſia habet prelatum inutilẽ fingitur eũ nõ habere.c.ij.qd incipit,inter corporalia ver.ſed neqȝ.de trãſla.pla.Fictio accidẽtis põt multipliciter ſubdiuidi ſm varietatẽ accidẽtiũ:⁊ ita etiã effectualiter tenet ideȝ d.Car.in c.is per fidem.in vlti.qõ.de ſponſa.Cuius dictis adde gl.no.in l.fi.in verbo orbitates.C.an.l.Fauiam.de
185 pla.que dicit † ꝙ pater dicitur orbatus filio licet filius viuat q2 eſt ſibi inutilis.Et idẽ ſȝ gl.in marito,qd vxor dicitur eſſe vidua que hȝ maritũ inutileȝ.ex qua gl.no.ibi Bal.⁊ eſt notabi
186 le verbũ † ꝙ priuilegia que dantur mulieribus viduis dantur etiã inutiliter nuptis que habẽt maritũ inutileȝ quia damnatũ ad perpetuos carceres l.vnī.C.qñ impe.inter pupi.⁊ viduas.⁊ c.ſignificantibus.de offi.dele.lȝ ꝙtũ ad fedus matrimonij nõ ſit vidua l.ſi cum dotem.§.ſi autẽ in ſeuiſſimo.ſ.ſol.ma.tene diui
187 ſionẽ Bar.q̃ eſt ceteris cõgruentior ⁊ aptior. ¶ † Circa fictionem inductiuã inquãtũ Bar.tenet ꝙ fictio nõ cadit ſuper impoſſibili in ſuo gñe,ſed bñ cadit ſuper impoſſibili in illo indiuiduo de quo queritur,⁊ declarat p duo exẽpla vt hic.p eũ.Ho.iſtã doc.Bar.ꝙ intẽdo plane ⁊ ſubtiliter examinare:q2 eſt de principalibus ⁊ neceſſariis in materia huius.l.eandẽ doctrinam tradit vbiqȝ Bar.ſ.in l.eadẽ in prin.in j.col.j.de duobus re.⁊ in l.conditione in j.col.de ſol. ¶ Contra iſtam doc.opponit hic Ange.de l.j.C.de cap.ibi poſtliminium cõcedit illi qui nũꝙ fuit captus ab hoſtibus,ſed fuit cõceptus ⁊ natus apud hoſtes.Et tñ impoſſibile eſt in ſuo genere taleȝ fingi nõ fuiſſe captũ qui vere nũꝙ fuit captus.Reſpõdet ⁊ bene,ꝙ ibi nõ eſt fictio ſȝ lex ſm veritatẽ cõcedit bñficia cõceptis,⁊ natis apud hoſtes,q reuertuntur cũ patre vel matre,lȝ nunꝙ capti fuerint q concedunt captis ⁊ reuerſis ab hoſtibꝰ iure poſtliminij.⁊ ſic eſt extẽſio ⁊ nõ fictio.⁊ ſequuntur ſimpliciter Io.de Imol.⁊ Lu.ro.hic. ¶ Secundo ⁊ fortius obſtat text.in l.qui in vtero.ſ.de
188 ſta.ho.† vbi dicitur qd conceptus habetur pro nato,⁊ intelligendo ſimpliciter ⁊ indiſtincte illã l.prout loquitur qui eſt in vtero cõceptus etiam intra.xl.dies a tpe cõceptionis habetur pro nato.Facit l.cum quidam.§.ſuum heredem.ſ.de acquir.here.Et tñ in ſuo genere eſt impoſſibile ipſum tunc naſci cum nondum fuerit informatus,nec animũ habeat ſm ea que habitur
189 per gl.⁊ doc.in l.diuus.j.de extraor.cri.† Item impoſſibile eſt ⁊ de natura qd aliqs duobus vel tribus menſibus naſcatur viuus.⁊ habetur in.l.ſeptimo menſe.ſ.de ſtat.ho.Et ille qui naſcitur mortuus habetur pro non nato.l.qui mortui.ff.de ver.ſigni.⁊ l.vxoris ab ortu.C.de poſth.heredi.inſtit.⁊ l.j.C.de lib.pt.⁊ ſic tunc nec in ſpecie nec in genere aliquis ſimilis in tali tempore naſci potuiſſet.Ergo videtur qd lex fingat ſuper impoſſibile in ſuo genere:ergo directo ⁊tra doc.Bar.Reſpõdit Io.de Imo.⁊ Lu.hic,quod vbi natura a principio producit quem habilem.lȝ ex aliqua accidenti poſtea cõtingat inhabilitas.illa non curatur quominus fingi poſſit.Ut in muliere pregnãte intra xl.dies:nã vẽtrẽ mulieris peperiſſe in ſe ſm naturã nõ eſt impoſſibile cũ natura produxerit eã habilẽ ad pariendum,lȝ propter accidens hoc eſt propter temporis anguſtias nõ poſſit venter tunc parere.Facie qd habetur in l.ſi mihi ⁊ ti
190 bi.§.ſi quis ſeruos.ſ.de leg.j.† vbi impoſſibilitas que videtur reſultare ex breuitate ⁊ anguſtiis temporis nõ hȝ vitiare.Sic etiã ſpadones poſſunt adoptare in filiũ,⁊ tñ nõ poſſunt nunc naturaliter filios habere:q2 natura a principio pducit eos habiles,lȝ ex accidẽti inhabilitas illa ſupuenerit.Si nãuẽ naturali vitio impediatur,vt caſtrati,ita nati adoptare non poſſunt.l.ij.illud.ſ.de ado.⁊.§.ſed illud.inſtitu.eo.⁊ l.ſed eſt queſitum.
191 in prin.ſ.de lib.⁊ poſth.Quia † potius conſideratur natura ⁊ conſuetudo generãdi ſita in homine ꝙ vitiuȝ accidẽtale vt inquit text.in l.ſi quis poſthumos,in prin.ff.de liberis ⁊ poſthumis.Iſtam ſolutionem reprobat,⁊ bene Ale.in l.Gallus.§.ſi eius.circa finem.ff.de liberis ⁊ poſthumis.q2 eſt contra tex.in l.qui ad certum.ſupra loca.vbi propter accidens furoris erat impoſſibile conſentire.⁊ tamen lex non fingit ſuper eodẽ.Nam furor ſolet ſepiſſime ex accidẽti cõtigere.l.diſcretis.C.qui teſt.

fac.poſ.⁊ tñ natura a principio ꝓduxerat habile. Scđo mo-
do reſpõdet Joan.de imo.hic ꝙ in dicta.l.qui i vtero lex nõ
fingit eũ q in vtero eſſet nat⁹ ante tẽpus. Sed bene diſpenſat
⁊ facit qđ ille qui eſt in vtero ſi poſtea naſcatur habeat idẽ pri
uilegiũ ac ſi fuiſſet vere natus tpe conceptionis. Facit.l.emã
cipatũ.§.j.ff.đ ſena. Et ſic tex.in d.l.qui in vtero qui dicit qđ
qui eſt in vtero habet ꝓ iã nato,intelligit ꝙ ſi naſcitur habet
poſtea cõmoda que haberet ſi natus fuiſſet tunc cum erat in
vtero.⁊ iſto mõ intelligendo ibi nõ fingit ſup impoſſibili. Et
ita ẽt reſpõdet Jo.đ imo.⁊ do.Ale.i d.l.gall⁹.§.ſi ei⁹ ¶ Ad-
de pro iſta ſolutione bene facere quia eſt in vtero lex conſer-
uat oĩa iura in tẽpus natiuitatis ſue. Ita dicit text.i.l.antiq.
in prin.ff.ſi pars her.peta. Itẽ facit tex.not.in l.cũ prẽ.ibi ⁊
in ea vtrũqꝫ tps eueniat.ff.de neg.ge. ¶ Iſta ſolutio Jo. de
imo.⁊ Alex lꝫ videat coloꝛata.⁊ alias cũ ea ſimplicit̃ trãſiue
rim in d.gall⁹.§.ſi eius. ¶ Tñ nũc puto qđ ſit falſa dũ dicũt
qđ in d.l.qui in vtero.illud nõ fit per fictionẽ. Iſtud cõfundit
ꝑ illũ tex.ibi perinde ac ſi in rebus humanis eſſet cuſtoditus.
191 †Nã dictio perinde impoꝛtat fictionẽ.l.niſi.§.itẽ ſciẽdũ.ff.
ſi cui pluſqꝫ p.l.fal.⁊ l.iure ciuili.p.đ condi.⁊ demõ.Bar.ff.i
tertia oppo.pꝛime partis. Scđo ⁊ foꝛtius cõfundit per tex.i
euitabile in l.vel viuo.ff.e.de ſuis ⁊ legiti.ibi quodã mõi re-
rũ natura eſſe exiſtimãtur. Illa verba quodammodo ⁊ exiſti-
mant.impoꝛtant fictionẽ vt dixi in d.iij.opp.Bar.ad pꝛimã
partẽ tex.facit.l.in ſuis.ff.de lib.⁊ poſthu.⁊ §.fi.inſti.de hrd.
quali.⁊ diffe.ibi viuo patre q̃dãmodo domini exiſtimant, ſcꝫ
per fictionẽ. Tertio cõfundit per tex.in l.cũ q dã.§.j.ff.đ acq
hered.ibi pro iã nato habet.que verba impoꝛtãt fictionẽ.l.
j.§.ff.de bo.poſ.ꝯm tabu.l.actione.§.publicatiõe.ff.pro ſocio
l.mercis appellatione.cũ gl.j.j.de ver.ſigni.Bar.j.i iſta fic
tiõe iductiua in ver.pone.ergo ſtatuit ciuitas. ¶ Tertio mõ
rñde Jo.de imo.hic ⁊ iſtã ſolutionẽ refert do.Alex.in d.§.ſi
eius ꝙ ſufficit extremũ eſſe habile in potentia aliqualiter va-
rietis terminis licet eiſdẽ retẽtis non fit poſſibile. Nã in d.l.
qui in vtero.non eſt impoſſibilitas ſi varietur termini aliquo
mõ:qꝛ bene verũ eſt ſtãtibus terminis qđ illa mulier cõcepe-
rit ſolũ per duos menſes.impoſſibile eſt quod nunc pareret.
Sed volens.fingere ipſã peperiſſe variabit terminos ⁊ fin-
get iſtã citius cõcepiſſe. Et iſtud erat poſſibile in genere per
rerũ naturã iđ poſtea bene ſtabit qđ fingi poterit nunc pepe-
riſſe. Iſta ſolutio Jmo.minus valet que pꝛecedẽs:qꝛ iſto mõ
variatis terminis lex ſemper poſſet in omni caſu ita fingẽdo
omnẽ impoſſibilitatẽ reducere ad poſſibile,cõtra.l.adopt.cũ
ſequenti.ff.đ adop.⁊ l.qui ad certũ.ff.loca.vñ opoꝛtet retine
re terminos ſaltẽ in genere ⁊ qualitatẽ perſonẽ:⁊ ſi ea retẽta
poſſibile eſſet illud i veritate eſſe:tũc lex põt fingere. Alias ſe
cus,vt eſt de mẽte Bar.in l.ſub cõditiõe.j.de ſolu. Tertio cõ
tra iſtã doctri.Bar.facit tex.in §.ſed ſi in bello.inſti.de excu.
tu.quẽ coꝛrupte allegat Bar.hic vbi dicit tex.ꝙ illi qui ꝓ re
publi.ceciderunt in perpetuũ per gloꝛiã viuere intelligũt:⁊
ſic ficte. Verbum enĩ intelliguntur ibi poſitũ impoꝛtat fictio
192 nẽ vt dixi.ff.in iij.oppo.Bar.ad pꝛimã ptẽ tex.†⁊ tñ impoſ
ſibile eſt ⁊ in ſpecie ⁊ in genere hominũ ꝙ aliquis in perpetuũ
193 viuat.†Cũ longiſſimũ vite ſpatiũ in homine ſit centum anno
rũ.l.ſi vſuſfructus municipib⁹.ff.de vſufru.leg.⁊ l.an vſuſfru
ct⁹.in fi.ff.de vſuf.⁊ l.fi.C.de ſac.ſan.eccl.Bar.hic reſpõdet
194 ꝙ ille tex.†dꝫ intelligi de tali tpe quo poſſet homo viuere:⁊
ideo ſi trãſinerũt ducentũ anni ex quo eſt moꝛtuus tũc ꝑ fic-
tione nõ poſſet amplius viuere,⁊ ꝙ ille tex.ita neceſſario itel-
ligatur ꝓbat Bar.qꝛ tractat ibi de excuſando patrẽ filij de-
functi a tutela:ergo cũ ibi pater ſuperuiueret foꝛtius ei⁹ fili⁹
potuiſſet tũc per naturã viuere,⁊ ſic illa verba generalia in ꝑ
petuũ viuere credunt,intelligunt dũmodo in veritate poſſet
195 adhuc viuere.†Adde vltra Bar.bñ facere,qꝛ dictio in per
petuũ,ibi poſita hꝫ multas ſignificatiões,⁊ inter ceteras illã
que vitã hominis impoꝛtat:⁊ ſic donec viuat.l.j.⁊.ibi glo.oꝛ
di.ff.ꝓ ſocio. Sed iſta ſol.Bar.videret reſtrinctio ⁊ violẽtia
ad illũ tex.qui re vera vult qđ moꝛtui in bello ꝓ republic.in
ꝑpetuũ ꝑ gloꝛiã viuere itelligãt:⁊ ſic ẽt multo vltra.cc.⁊ mil
le annos ⁊ ampli⁹:iđ intellige dictũ Bar.ſane ꝓut eũ limitãt
⁊ declarãt Ang.⁊ Jmo.hic,qđ qui deceſſit iã ducentis annis
nõ põt fingi hodie viuere. Iſtud eſt verũ quo ad ea q̃ exerceri
poſſunt in hoc mũdo ⁊ ſic quo ad effectus q ex hoc ſequi pñt i
mũdo. Sed quantũ ad gloꝛiam abſtractã ab omni exercitio
ẽt ꝑ annos mile ⁊ vltra fingunt perpetuo viuere vt dicit tex.
in §.ſed ſi in bello. ¶ Quarto vltra ſcrib.ꝯ docto.Barto.foꝛti
ter,vrget tex.in l.eandẽ.in pꝛin.cũ gl.⁊ ibi Bar.j.de duo.re.
196 ⁊ in l.ſi nõ ſinguli.⁊ in l.cũ te in gallia.C.ſi cer.pet.†In qb⁹
iuribus habet ꝙ duo rei debẽdi poſſunt cõſtitui in mutuo ex
vna ⁊ eandẽ numeratiõe pecunie, vnde ſi numero tibi ⁊ Ti-
tio centũ,hoc expꝛeſſe acto qđ vterqꝫ veſtrũ ſit obligat⁹ iſoli-
dũ cõſtituũtur duo rei debendi:⁊ vterqꝫ eoꝛũ inſolidũ ex mu-
tuo obligatur:⁊ tñ hoc videtur impoſſibile ⁊ in ſpecie ⁊ in ge
nere. Quia mutuũ eſt ꝯtract⁹ q re celebꝛatur:⁊ poti⁹ ſidera đ
celo caderet quã obligaretur qs in plus quã ad eũ de pecunia
ꝑuenerit:⁊ ideo dicitur cõtract⁹ qui re celebꝛatur.l.rogaſti.
§.ſi tibi.ff.ſi cer.pe.⁊ l.ſi tibi.in pꝛin.ff.de pact. Sed impoſſi
bile ẽ ꝙ ea pecunia inſolidũ ad ambos peruenerit,⁊ ꝙ ambo
inſolidũ efficiãtur dñi.l.ſi vt certo.§.ſi duob⁹ vehiculũ.ff.cõ-
moda.⁊ l.hereditate.§.pater.j.de caſtren.pecu.⁊ l.ꝙ ꝯ.§.vni
duo.j.de reg.iur. Et niſi vterqꝫ efficeretur dñs pecunie iſoli
dũ:nõ poſſent cõſtitui duo rei:qꝛ vnuſqſqꝫ eoꝛũ efficeretur ſo
lũ dñs ꝑ parte pecunie:certe ꝓ parte ſolũ obligaretur ergo
nõ efficerent duo rei đbẽdi vbi qlibet eoꝛũ obligatur iſolidũ:
ei⁹ ꝯtrariũ dr̃ i iuribus ꝑallegatis. Iſtud ẽ difficilimũ ꝯtrariũ cui⁹.
ſol.multũ inſudarũ igenia doctoꝛũ. Reſpõdet gl.in d.l.ſi nõ
ſinguli.C.ſi cer.pe.ꝙ Bar.⁊ ceteri in d.l.eãdẽ.in pꝛi.ſequũ
tur,ꝙ licet in veritate pecunia nõ perueniat ad omnes,tñ fin
gitur ad vnũquenqꝫ inſolidũ ꝑueniſſe,ex quo interuenit om-
nium voluntas. Sed caue qꝛ hoc mõ ſequitur,ergo lex fingit
plures effici dominos eiuſdẽ pecunie inſolidum,⁊ tñ iſtud eſt
impoſſibile ⁊ in ſpecie ⁊ in genere,vt dixit bar.in d.l.eandẽ.
in j.col. Rñdet tenẽdo eandẽ quam hic ꝙ licet ſit impoſibile i
ſpecie in his terminis ſpecialibus quod vna pecunia ſit pe-
nes duos.eo.tpe inſolidũ:tñ poſſibile ẽ in genere ſuo qꝛ vnuſ
quiſqꝫ de per ſe eſt aptus ⁊ potens habere illam pecuniam.
Item poſſibile eſt in genere ſuo ꝙ talis pecunia ꝑuenerit ad
me. Item ꝙ peruenerit ad te ⁊ ad alium:vnde ſufficit illa poſ
ſibilitas in genere vt hoc inducatur per fictionẽ,licet in caſu
in quo ſumus in ſpecie ſit impoſſibilitas,ſicut impoſſibile eſt
ꝙ filius titij ſit filius me⁹. Tñ qꝛ in gñe poſſibile eſt ꝙ habeam
vnum filium talẽ ⁊ eius etatis:ideo põt ꝑ ius fingi ꝙ talis ſit
meus,vt.l.ſi pater.in fi.cũ.l.ſeq.ff.đ adop. Sic ẽt eſt impoſſi
bile qui fuit apud hoſtes ſemper fuerit in ciuitate:tñ qꝛ in
gñe ſuo poſſibile eſt ꝙ talis ſemper fuerit in ciuitate:ideo lex
põt fingere. Iſta.ſo Bar.nõ ſatiſfacit:qꝛ vt etiã ibi dici Are.
imo eſt impoſſibilitas etiã in gñe ſuo per regulã d.l.ſi vt cer
to.§.ſi duobus vehiculũ.⁊ l.iij.ex contrario.ff.ti.j. Nã certuꝫ
eſt qđ nõ poſſent eſſe in veritate ambo dñi inſolidum,⁊ ſic nõ
ſolum eſt impoſſibitas in ſpecie:qꝛ vere non ſunt dñi,que nõ
impedit fictionẽ ſed etiam eſt impoſſibilitas in genere:qꝛ nõ
poſſet ita eſſe ꝓut lex fingit,ꝙ ambo eodẽ tpe eſſent dñi inſoli
dũ ⁊ iſta eſt illa impoſſibilitas q̃ ipedit fictionẽ vt ſentit Bar.
l.ſub ꝯditiõe.j.đ ſol. Are.ibi conat defendere ſol.Bar.ꝙ ſal
tẽ erat poſſibilitas i gñe ſuo ſuperioꝛi qꝛ poſſibile ẽ vnicuiqꝫ
inſolidũ numerari aliquo mõ.ſ.diuiſuꝫ que ſo.nõ ꝓbat iure.
⁊ confunditur qꝛ iſto mõ furioſus poſſet fingi ꝯhere ꝯ l.q ad
certuꝫ.ff.loc.ſi vellem⁹ cõſiderare i gñe ſuperioꝛi ꝙ ipſe ſit ho
mo ꝙ homo in gñe põt ꝯhere,ſꝫ nõ dꝫ fieri tãta variatio ter-
minoꝛũ nec ſubſtãtie nec qualitatis perſonarũ:ſꝫ ſolũ dꝫ cõſi-
derari an ita poſſit eſſe in veritate:⁊ tunc non obſtãte ꝙ ita nõ
ſit põt tñ fingi ita eſſe. Scđo mõ reſpõdet Barto.in d.l.eãdẽ.
ꝙ lꝫ eadẽ pecunia nõ poſſit eſſe penes duos inſolidũ ⁊ in eſſe
ctu. Tñ numeratio põt fieri plurib⁹:⁊ effect⁹ trãſlatiõis dñij
in vnũ ſolũ fiet.⁊ ita fingit ibi lex pecuniã eſſe pluribꝰ nume-
ratã:tñ dñiũ ſolũ eſſe in vnũ trãſlatũ. Iſta ſol.ꝯꝫ Areti.ibi poſ
ſet ſuſtineri qñ cõſtaret in quẽ eſſet facta trãſlatio dominij.vel
ſi eſſet oꝛdinate vn⁹ poſt aliuꝫ nominat⁹. Puta Titio ⁊ Se-
pꝛonio mutuo iſta cẽtũ qꝛ tũc in pꝛimum nominatũ cenſetur
tranſlatũ dominium,⁊ attendit oꝛdo ſcripture.l.quoties in
pꝛin.ff.de vſuf.⁊ l.q ſoluẽdo.ff.de here.inſti. Sed vbi nõ con
ſtaret in quẽ eſſet facta trãſlatio dñij.tunc ꝑpter incertitudinẽ
vitiaret cõſtitutio duoꝛum vt ibi ꝑ eũ. ¶ Ultra Are.iſta ſo.
Bar.ex alio nõ ſatiſfacit dicere ꝙ dominiũ pecunie ſit ſolum
trãſlatuꝫ i vnum. Sꝫ fingat alijs facta numeratio:iſtud ñ põt
ꝓcedere,qꝛ nõ ſufficit ꝙ ſi facta numeratio ad hoc vt qs obli-
197 get ex mutuo.†Jmo opoꝛtet ꝙ ſit trãſlatũ dominiuꝫ,⁊ iſtud
ẽ đ ſubſtãtia mutui d.l.rogaſti.§.ſi tibi.⁊ niſi.fiat de meo tuuꝫ
nunqꝫ erit mutuuꝫ. Ita negatiue ab etymologia vocabuli ar-
guit iuriſcõ.i.l.ij.§.appellata.ff.ſi cer.pe. Hinc eſt,ꝙ pecunia
alicui numeretur ex cã mutui non oꝛitur obligatio ex mutuo
niſi ſecuta cõſumptiõe.l.ſi qs ꝓ eo.§.ſi nũmos.j.de fideiuſ.
⁊ l.nã ⁊ ſi fur.in pꝛi.ff.ſi cer.pe.gl.i d.l.ij.§.appellata. ¶ Cõ
ſiderabã ſi poſſet ſaluari pꝛima ſol.Bar.hoc mõ qđ ibi nõ ali
qua impoſſibilitas eo mõ q̃ lex fingit. Nã.l.fingit pecuniam
eãdẽ eſſe penes duos inſolidũ.eo.tpe. Cõſiderem⁹ vnãquãqꝫ
fictionẽ de per ſe:⁊ ſic pꝛimo cõſiderem⁹,an poſſibile eſſet pe
cuniã illã penes vnũ eſſe.⁊ certũ erit ꝙ ſic. Ideo quantum ad
ipſum pꝛocedit fictio in eius perſona:ſimiliter ſi conſidere-
mus ex perſona alterius certum erit quod poſſibile eſſet etiã

aliũ habere. Ideo ẽt ex ſua ꝑſona fictio ꝓcedet. Sed ſi conſi-
deremus ſimul ⁊ ſemel qđ .l. fingat eſſe penes duos eãdẽ rem
inſolidũ: ⁊ iſtud eſt impoſſibile. Si vero cõſideremus ſepara
tim vniuſcuiuſqȝ perſonã: ⁊ i cuiuslibet ꝑſona plane ꝓcedit fic-
tio, ⁊ iſtud ẽ ꝙ voluit dicere Bar. in prima ſo. ⁊ ꝙ ita debeãt ꝑ-
198 dicte fictiones cõſiderari ꝓbat. Nã qñ aliquis in veritate ẽ
dñs alicuius rei, ⁊ alius hȝ actionẽ ꝑſonalẽ ad ipſã rẽ, ille qui
habet actionẽ fingit habere rẽ. l. q actionẽ. ff. de reg. iur. Et tñ
hic vr̃ eſſe eadẽ impoſſibilitas qua pſupponemus aliũ eſſe ve
re dñm: ergo iſte nõ põt fingi dñs qꝛ duo nõ poſſent eſſe in ve
ritate dñi inſolidũ. Sed debemꝰ conſiderare qꝛ iſte aliꝰ poſ-
ſet dñs cõſiderata qualitate ꝑſone ſue ⁊ rei: ⁊ iſto modo iudi
camꝰ poſſibile. Sicut dicit Bar. qñ aliquis eſt mortuus nũc
c l. fingit ipſũ retro mortuũ vt in fictiõe legis cornelie: nam
conſideremus ſolũ ꝙ potuiſſet ⁊ tũc mori: ⁊ ita fingitur: ⁊ tñ
ſi attẽderemꝰ qđ mortuꝰ eſſet nũc nõ poſſet fingi retro mor
tuus: cũ nõ poſſet bis mori. Eodẽ modo ꝑm Bar. ſi adopto ſi
filium alterius: iſtud videtur impoſſibile ꝙ ego habeã aliquẽ
in filiũ qui habeat aliũ patrem. Et ſic qđ filius titij ſit filius
meus: ſed hoc nõ cõſiderat qđ habeat aliũ patrẽ, ſed ſolũ an
eſſet ⁊ poſſibile ipſum eſſe filiũ meũ conſiderata etate mea ⁊
ſua. ¶ Poſſes alio ⁊ quarto mõ reſpõdere, ⁊ erit noua cõſi-
199 deratio ad illũ tex. qđ ibi nõ ſit aliqua impoſſibilitas † qꝛ duo
pñt eſſe dñi inſolidũ in dñio cõnexo ꝑ ꝓ cõnexitatẽ: ꝙ eſt i duo
bꝰ reis in quibꝰ lȝ ſinguli inſolidũ obligent, tñ in vtraqȝ obli-
gatione vna res vertit: ⁊ in effectu vna e obligatio tãqȝ vna ſit
ꝑſona lȝ plures liget. Et ideo vnius ſolutio vel acceptilatio
omniũ perimit obligationẽ, ⁊ oẽs reos liberat. Ita dĩ text. in
200 §. pẽ. inſtit de duo. re. † Sicut in dote dominiũ ẽ penes patrẽ
⁊ filiã inſolidũ, qꝛ eſt dominiũ cõnexũ. l. iij. ⁊ ibi Bald. ff. ſol.
matr. Licet Imol. ⁊ Are. ibi leuit reprobet, qꝛ iure nõ ꝓbat:
qꝛ impoſſibile eſt ꝙ aliquo caſu duo inſolidũ poſſint eſſe dñi.
d. l. ſi vt certo. §. ſi duobꝰ vehiculũ, ſȝ potes dicere hoc eſſe ve
rũ in dñio nõ cõnexo. ¶ Quinto ꝯ doc. Bar. reſtringit. text. in
l. ita vulneratus. ff. ad .l. aquil. quẽ Bal. Ange. ⁊ ãtiq ibi pon
201 derabant ꝯ iſtã cõmunẽ ſententiã, vbi eſt tex. † ꝙ ſi vnus vul-
nerauit ſeruũ mortifere, adeo ꝙ certũ eſſet ipſum ex illo vul-
nere moriturũ vt ibi tex. dicit in princi. poſtea ex interuallo
alius eandẽ ſeruũ vulnerauit ⁊ occidit, dubitatur quis eorũ
teneatur de occiſo. Decidit ꝙ vterqȝ teneat de occiſo: qꝛ vter
que eorũ diuerſis tẽporibus occidiſſe hominẽ intelligat: ⁊ ſic
vult tex. ꝙ duo fingat occidiſſe eundẽ hominẽ diuerſis tẽpo-
ribꝰ, cũ verbũ intelligat ibi poſitũ importet fictionẽ vt dixi.
202 ff. in iij. opp. Bar. ad primã partẽ tex. † Et tñ iſtud eſt impo-
ſſibile de natura: in ſpecie ⁊ ẽt in genere eũdẽ hominẽ bis mo
ri: ⁊ ꝙ duo vere occidiſſent eũdẽ hominẽ diuerſis tẽporibꝰ qꝛ
qua primũ vnus occidit non poſſet amplius occidere cũ per
203 primã occiſionẽ fuerit ſeparata anima a corpore. † Nec de
priuatione ad habitũ ſit poſſibilis regreſſus ſȝ naturã. l. qui
res. §. areã. ff. de ſolu. ⁊ vij. q. j. c. quã periculoſũ. Et ſic impoſſi
bile eſt qđ occiſus amplius occidat, cũ occiſio tanqȝ priuatio
preſupponat vitã tãqȝ habitũ. l. decẽ cũ vulgaribꝰ. ff. de ver.
obli. ⁊ c. ad diſſoluendũ. de deſpon. impub. Ange. d. l. eandẽ.
dicit, qđ in d. l. ita vulneratus. eſt caſus ſpecialis vbi ius fin-
git impoſſibile de natura in ſuo genere. ſ. hominẽ bis mori. ⁊
rõ illius ſpecialitatis eſt fauore publice vtilitatis, ne delicta
remaneãt impunita vt ibi dicitur in tex. Sed ſȝ Imo. ⁊ Are.
in d. l. eandẽ põt melius dici ꝙ ibi hoc non inducitur ꝑ me-
dium fictiõis, qꝛ fingatur bis mori aut qꝛ fingatur vtrũqȝ oc-
cidiſſe. Sed qꝛ duo vulnerarũt vnũ qui mortuus ẽ, ⁊ ẽ incer-
tũ quis eorũ occiderit. Ideo vnuſquiſqȝ punitur đ occiſo ac-
ſi ſolus occidiſſet: ⁊ hoc ne delicta remaneãt impunita vt ibi di
cit tex. Sed certe iſta ſolutio confunditur per illũ tex. in rõne
decidẽdi, ibi cũ vterqȝ eorũ diuerſis tẽporibus occidiſſe ho-
minẽ intelligat ⁊ ſic per fictionẽ. Et ſic fingit impoſſibile de
natura in genere, qđ vterqȝ diuerſis tẽporibꝰ eundẽ hominẽ
occiderit: vnde poſſet attẽtari qđ ibi ſolũ vnꝰ fingat occidiſ-
ſe, ſcȝ primꝰ vulneratꝰ: ſcđs aũt vere iterfecit. Nã dĩ ibi tex. ꝙ
alius ex iteruallo ita percuſſerit, vt maturius interficeret, ꝗ
ex priore vulnere moriturꝰ fuerat. Et ſic cũ ibi ſit veritas nõ
cadit fictio. l. filio quẽ pater. ff. de liber. ⁊ poſthu. Solũ ergo
cadit fictio in perſona primi vulnerãtis: nã ipſe vere nõ occi
dit, licet fingat occidiſſe qui cauſam mortis prebuit, ⁊ taliter
vulnerauit vt certũ eſſet ex illo vulnere moriturum vt dĩ tex.
in prin. tñ nõ punit niſi ſecuta morte: qꝛ ante nõ eſt verũ eum
occidiſſe. Sed ſecuta morte fingit occidiſſe vſqȝ retro, qñ mor
tiferẽ eũ vulnerauit: ⁊ cõdẽnatio refert ad tp̃s vulneris illati:
vt ibi dicit text. vñ cũ ſecundus ei vitã abſtulerit: nõ põt pri-
mus vulnerans dici vere occidiſſe. Tamen qꝛ certum erat ex
illo primo vulnere illũ omnino moriturũ: ideo lex fingit primuȝ
204 vulnerantẽ occidiſſe licet vere nõ occiderit. † Et iſto ı mõ nõ
eſt ibi aliqua impoſſibilitas qꝛ bene põt vnus tempore ve-
re mori, fingi mortuꝰ alio tẽpore, vt patet in fictiõe legis cor
nelie, qui fingit eũ qui nunc mortuus eſt fuiſſe mortuũ retro
preambula hora captiuitatis. l. retro. ff. de capti. ⁊ l. lege cor-
nelia. ff. de teſta. ⁊ l. lex. cornelia. ff. de vulg. ⁊ pupil. Iſta cõ-
ſideratio in ſe plane ꝓcedit, ſȝ cõfundit ꝑ illũ tex. ratione de-
cidẽdi cũ vterqȝ eorũ diuerſis tẽporibꝰ occidiſſe hominẽ in-
telligat ⁊ ſic fingit ſuper vtroqȝ. Niſi dicas ꝙ illud verbũ in-
telligat reſpectu vniꝰ ſtat ꝓprie: ⁊ reſpectu alterius impro
prie. iuxta gl. in l. ij. ff. đ oſti. procõ. ⁊ leg. Itẽ verbũ intelligit
aliqñ ẽt ẽ veritatis expreſſiũ vt dixi. ff. in iij. oppo. Bar. ad pri
mã partẽ tex. ¶ Sexto ⁊ vltimo ꝯ doctri. Bart. fortiter facit
tex. in l. vnica. in prin. C. đ rei. vxo. act. i verbo oẽs dotes hoc
205 modo inducẽdo. † Nã certũ ẽ ꝙ mutus põt ꝯhere matrimo-
niũ ⁊ recipere dotẽ ⁊ obligatur ad eius reſtitutionẽ. l. mutus.
ff. de iure do. l. nuptias. ff. de reg. iur. gl. ordi. in l. fi. C. de preſ
cript. xxx. ann. Itẽ certuȝ ẽ ꝙ mutus non põt ſtipulari qꝛ nõ
põt loqui. l. j. in prin. ff. de ver. obli. Et tñ dicit tex. in d. l. vni
ca. in prin. ꝙ oẽs dotes exigunt ꝑ actionẽ ex ſtipulatu fictã:
que fingit interueniſſe ẽt ſi nihil ſit dictum: ergo ſi mutus cõ
trahat matrimoniuȝ et recipiat dotẽ obligabit ad reſtitutio
nẽ dotis ꝑ ſtipulationẽ fictã: ergo mutus fingit ſtipulatꝰ: ⁊ tñ
iſtud eſt impoſſibile ⁊ in ſpecie ⁊ in genere omnium mutorũ
cum nõ poſſint loqui. Iſtã difficultatẽ mouet Bar. in l. j. in fi.
co. ff. ſo. ma. ⁊ rñdet ꝙ lex fingit mutũ ſtipulatũ eo mõ q põt:
ſcȝ ꝑ ſeruuȝ ſuũ: ⁊ ſequunt aliȷ doc. ⁊ do. Ale. ibi. Io. đ imol.
in l. j. i pri. ff. đ v. obl. Et ſi dicas vltra, Bar. ſi mutus nõ habe
ret ſeruum nõ ꝓcederet ſo. Bar. qꝛ nõ eſſet generalis: põt di
ci ꝙ mutꝰ fingat ſtipulatꝰ eo mõ quo põt. ſ. ꝑ ſeruum ꝓpriũ
qñ eum haberet, vel ſi nõ haberet fingeret ſtipulatus ꝑ ſeruũ
publicum. ſ. notariuȝ, iuxta. l. bis ꝟbis. ⁊. l. nõ aliť. ff. de adop.
206 ⁊ l. ij. ⁊ iij. ff. rẽ pup. ſal. fo. Sȝ caue qꝛ ſeruus † vł tabellio bñ
poſſunt ſtipulari acquirẽdo dño ſuo vł alteri: nõ aũt eum ob-
ligãdo. l. ſeruus paciſcẽdo. C. de pac. ⁊ l. ſeruꝰ vetãte. cũ ſi. ff. đ
ver. obl. Sȝ ad hoc rñdet do. Alex. in d. l. j. ff. ſo. mat. ꝙ fingit
mutus ꝑ alium ꝓmiſiſſe ⁊ mãdatũ de ꝓmittẽdo dediſſe: er-
go vltra ſcribẽ. ¶ Cõtra iſtã ſol. Bar. arguo fortiť qꝛ vbi nõ
poſſet ꝑſona de ſe aliqđ facere ꝓpterea ꝙ poſſet per aliuȝ fa
cere nõ ſufficit vt dicat eſſe poſſibile vt poſſit fingi. Iſtud ꝓȝ
in l. qui ad certum. ff. loc. vbi poſſibile eſſet furioſuȝ locaſſe ꝑ
aliũ. ſ. curatorẽ ſuum: tñ illõ ñ fingit vt ibi, ergo apparet qđ
ſolum cõſiderat poſſibilitas in ꝑſona ꝓpria illius in cuꝰ ꝑ-
ſona inducit fictio: nõ aũt ꝙ poſſit ꝑ aliuȝ. ¶ Adde ẽt q̃ Io.
an. fa. in §. fuerat. in vj. col. inſti. de actio. de q̃ aliȷ nõ faciunt
mẽtionẽ, ſimpliciť tȝ ꝙ ſi ꝯhẽtes mr̃imonium eſſent vł alij co
rum: credi ſtiplõnẽ fingi cum iter abſẽtes fingatur. d. l. bis ꝟ-
bis. ff. de adop. Quis nõ poſſit eſſe expſſa ⁊ vera, ⁊ licet ipſe nõ
dicat. Adde de hoc gl. no. in d. l. vnica. in princ. in verbo inu
tiliť. C. de rei vxo. actio. q̃ no. tȝ ꝑ illum tex. ꝙ nõ obſtante ab
ſentia vel interuallo fingit ſtiplo. ſecus vbi eſſet defectus cõ
207 ſenſus. Et ꝑ illã gl. no. ibi Bal. † ꝙ defectꝰ ſolẽnitatis nõ im
pedit fingi ſtipulationẽ ſȝ defectus ſubſtãtie: ⁊ ſic cõſenſus, et
per hoc nõ bene tollit difficultas. ff. mota. Unde conſideran
tutiꝰ eſſet tenere ꝙ illa dictio vniuerſalis oẽs dotes, poſita i
d. l. vnica. intelligat de ꝑſonis habilibꝰ i qbus poſſit adapta
ri rẽ illius legis, q̃ fundat in hoc: qꝛ ſemper fingit interpoſita
ſtipulatio, ẽt ꝙ non ſit interpoſita. Iſta ceſſat in muto qui nõ
208 põt fingi ſtipulatꝰ vt dixi. † Nã verba quantumcunqȝ ampla
⁊ generalia reſtringunt ad perſonas habiles. l. vt gradatim.
§. ſed ſi lege. ff. de mune. ⁊ hono. ⁊ l. j. cum gl. C. de ſacroſan.
eccle. ⁊ l. j. §. nunciatio. vbi gl. ⁊ Bar. ⁊ ibi late dixi. ff. de ope.
no. nun. pſertim cum ꝑſona inhabilis nunqȝ intelligat habi
litata ꝑ ꝟba quãtuncunqȝ lata ⁊ vniuerſalia. l. ij. §. ſi. vbi Bar.
⁊ ibi dixi. ff. qui ſatiſd. cog. Uel poſſes dicere qđ illa vniuerſa
lis oẽs dotes, ponat genere ſingulorũ ⁊ non ſingula generũ
ꝓut facit in §. j. ⁊ ibi gl. inſti. de ſupec. tu. ⁊ ſic omni genere do
tiũ exigunt dotes ꝑ actionẽ ex ſtipulatu factã nõ aũt ĩ oibꝰ ⁊
ſingulis caſibꝰ: ⁊ ſic etiam in muto qñ ſeruus ſuus vel ſeruꝰ
publicus pro eo ſtipulari potuiſſet: alr̃ tenebit mutus actione
ex ſtipulatu datiua ex equitate vel conditione ſic i cauſa cum
209 ſit finita cã matrimonij ꝑ ꝓ qȝ duos fuit data. ¶ † Expedit
habes quõ intelligat regula q̃ hȝ ꝙ fictio non cadere ſup his
q̃ ſunt impoſſibilia de natura, vt eſt gl. no. in l. gallus. §. ſi ſeruꝰ
in gl. magna. vbi Bar. ⁊ aliȷ. ff. de libe. ⁊ poſthu. ꝙ gl. allegat
Bar. hic. ff. in iij. oppo. prime partis. ⁊ idem Bar. ff. j. q. prin
cip. ⁊ ſimilis gl. i l. iij. in pri. ⁊ ibi Bal. ſupra. ꝓ ſocio. Barto.
in j. eandem. in j. colum. ⁊ ibi Angel. Imo. Areti. infra đ duo
bus reis. Bartolus. in dicta. lege ſub conditione. in prima.
210 columna. † Similiter fictio non poteſt cadere ſuper
impoſſibili

impoſſibile de iure,vt eſt gl.no.in l.talis ſcriptura.in ꝟſ.hãc
aũt.⁊ ibi Bar.⁊ alij no.ſ.ð l.j. Et illã gl.reputat ſingu.Bal.
in c.cũ conſuetudinis.in ſi.co.de conſuetu.qð fictio nõ trahit
ad ea que iure impoſſibilia ſunt.⁊ idẽ Bal.l.in c.innotuit in
ij.col.de elec.⁊ in c.cõtingit.in iij.co.de dolo ⁊ contu.⁊ i l.ſiue
poſſidetis.in ij.col.C.de proba.in l.fi.C.ꝓ don.vbi dicit illã
gl.eſſe ad hoc elegantẽ.eã etiã reputat not.⁊ ſin.Pau.de ca.
211 ibi ⁊ per illã gl.dicit Bal.in l.Paulus.ſ.de ſtatu homi.† ꝙ
fictio nõ trahit ſe retro ad tps de iure prohibitũ:⁊ pro illa gl.
ſunt duo boni tex.vnus in l.lex cornelia.⁊ ibi Bal.i vlti.no.
ad hoc no.ſ.de vulga.⁊ pupil.Alius tex.in l.j.§.ſi qs quaſi
tutor.ſ.de eo qui pro tut.vbi lex nõ fingit eum eſſe tutorẽ q
de iure eſſe nõ põt vt cõueniat ex illo edictoꝛ illũ text.ad hoc
allegat Are.i l.iij.§.ex ꝯtrario.ij.no.ſ.ti.j.Et ita tenas ꝗuis
glo.in ſub conditione.circa fi.prime gl.j.de ſolu.teneat ꝯtrinz
⁊ male.ſ.qð fingat impoſſibile.ſed eã reprobat Bartol. hic ⁊
212 vbiq;.¶ †Et ad primũ quod fictio non cadat ſuper impoſſi-
bili de natura.Bar.i d.l.eandẽ.⁊ in d.l.ſub cõditiõe.⁊ hic ad
ducit duo principalia iura.ſ.l.qui ad certũ.ad fi.ſ.loc.⁊ l.cer
te.in prin.j.de pca.⁊ l.ſi tibi electio.§.vni⁹.ſ.de optio.lega.
in quibus iuribus habet qð vbi alias ex patientia adhibita
finito primo termino ad quẽ facta erat locatio vel conceſſio i
precariũ lex fingit nouã locationẽ vel precariũ vt ibi in verbo
intelligit cũ dñs cũ patit.Nã verbũ intelligit,importat fic
tionẽ vt dixi.ſ.in iij.opp.Bar.ad primã partẽ tex.Iſtud nõ
fingit lex qñ concedẽs medio tẽpore efficeret furioſus:qꝛ ſi-
cut effectus furioſus nõ poſſet vere locare:ẽt non põt fingi lo
caſſe.Et ſic ficta locatio nõ poſſet habere locũ vbi ñ poſſet ve-
ra interuenire:⁊ conſequenter lex nõ põt fingere vbi nõ poſ
ſet illud qð fingit i veritate eſſe.vide tñ tex.i l.ij.§.fi.vbi dixi.
ſ.ſolu.matri.¶ Secundo ꝑ Bar.adducit tex.i l.ſi paterfa.
§.fin.⁊ l.ſeq.que incipit,adoptio enĩ.ſ.de adoptio.⁊ in §.mi
213 norem inſti.e.† Nã adoptio eſt ficta filia.l.adoptiones.in ꝟ-
bo perinde.in verbo videñ.ſ.adopt.⁊ l.muliere.in verbo pe-
rinde acſi ex ea natus.C.eo.que verba importãt fictionẽ vt
dixi.ſ.in ij.oppo.Bar.ad primã partẽ tex.Facit l.filio quez
pater.ſ.de libe.⁊ poſthu.in verbo imagine nature quod im-
portat fictionẽ.§.Item per acceptilationem inſti.quib⁹ mo-
dis tolli.oblig.Modo dicit text.in d.l.adoptio.qð adoptio
ſolũ hꝫ locũ in illis perſonis in qbus ⁊ natura põt habere lo
cũ:ergo adoptio q̃ eſt ficta ficta filatio nõ poſſet habere locũ
vbi non poſſet habere locũ veritas ⁊ natura:⁊ ſic fictio fingit
ſuper impoſſibili de natura,⁊ dicit tex.in d.§.minorẽ,ꝙ pro-
monſtꝛo eſt vt minor ſit pater quã filius.Caue tñ qꝛ tex.in d.
§.minorem.vult ꝙ ad hoc vt quis poſſit adoptare,eſt neceſſe
ꝙ ſit maior adoptato plena pubertate.ſcꝫ.xviij.ãnis.⁊ tñ ſm
naturã in xiiij.ann.põt quis generare.c.puberes.de deſpon.
impu.ergo non eſt verũ ꝙ fictio ⁊ ſic ars imitetur naturã:qꝛ
deberet ſufficere quod excederet.xiiij.ãnos.Niſi dicas ꝙ lex
conſiderauit magis cõmuniter accidentia.l.nã ea.⁊ l.ſeq.ſ.
de lega.¶ Tertio vltra Bar.⁊ ſcribentes bñ facit tex.in l.iij.
214 §.ex contrario.in prin.⁊ in fi.ſ.ti.j.† Nam in prin.contra na
turam quippe eſt vt cũ aliquid ego teneã:tu quoq; illud vide
aris tenere.⁊ in fin.dicit nõ potes videre ſtare vel ſedere i lo-
co vbi ego ſto vel ſedeo.⁊ ibi iuriſcõſul.loqt de fictione ꝑ ver
bũ vr̃,ter repetitũ quod fictionẽ importat vt dixi.ſ.in ij.op-
poſi.prime patris.⁊ ſic qꝛ vbi eſt impoſſibile de natura ibi ñ
põt fingi.Tu ſtrictius inducas illuz tex.ſm Imol.Alexan.⁊
Are.ibi.Nam ille tex.in generalitate ſui in princ.vult ꝙ plu
res non poſſint eãdẽ rem inſolidũ poſſidere,nõ ſolũ naturalit
ſed nec etiam ciuiliter:qꝛ cum ſimpliciter loquat de poſſeſſio
ne:intelligitur ita de ciuili ſicut de naturali:ſꝫ qui ciuilit poſ-
ſidet fingitur corporaliter inſiſtere illi rei quam animo reti-
net.arg.l.nihil.j.de cap.Et ſic probat ille tex.ſubtiliter indu
cẽdo:qð fictio non ſolũ fingit ſuper eo qð eſt impoſſibile ð na
215 tura,vcꝫ vt tu fingaris tenere illud qð ego vere teneo.† Sꝫ nec
etiã ſuper eo qð eſt impoſſibile ſꝫ fictionẽ,vcꝫ vt tu fingaris
tenere illud qð ego fingor ciuiliter tenere:⁊ ſic eodem nõ poſ-
ſum fingi ſtare vbi tu vere ſtas,ſed nec etiã poſſum fingi ſtare
vbi tu fingaris ſtare.Et iſtud reputat eſſe valde nouũ i mate
ria fictionis Are.vbi i j.no.vbi dicit quod nõ inuenies alibi de
claratũ:multũ gloriat de hoc.Adde vltra ea rõnẽ eſſe qꝛ pa
216 ria ſunt vel quod tu vere ſtes in aliquo loco,vl ficte:† qꝛ fictio
idẽ operat i caſu ficto,ꝙ veritas in caſu vero.l.ſi filiusfami.ſ.
ſi cer.peta.l.lex.cornelia.ſ.de vulga.⁊ pupil.l.bona.in fi.j.ð
capti.¶ Quarto adde bonũ tex.i l.ij.ſ.de vſufru.ea.re.q̊
vſu conſu.⁊ tex.in l.ſi pupil.§.qd ergo.in ver.nõ poſſit.ſ.ð
nego.geſt.quã ad hoc allegat Aret.in d.§.ex ꝯtrio.in j.nota.
217 ¶ Secundo† principaliter circa iſtã fictionẽ inductiuã;ad
uerte ad aliam pulchram,⁊ vtilem doctri.Bar.qð iſta fictio.
aut cadit ſup his q̃ ſunt meri facti aut ſup his que ſunt ſimul
iuris ⁊ facti.ſed in his q̃ ſunt meri iuris regulariter nõ cadit
iſta fictio qꝛ iſtud qð eſt iuris ꝑ veritatẽ inducitur ⁊ nõ per fi
ctionem.Mouet Bar.qꝛ fictio eſt remedium ſubſidiarium
inductũ ex equitate.l.ſciendum ⁊ l.nec vtile.ſ.ex quib⁹ cau.
218 ma.† Ideo lex tũc demum recurrere ad medicatũ ſuffragi-
um fictiõis,qñ alia remedia ceſſant.l.in cãe.la.ij.in prin.ſ.de
mino.l.quoties.ff.de pſcri.ꝟ.⁊ l.in ꝓuinciali.§.ꝙ ſi soci⁹ cũ ſi
mi.ſ.ð ope.no.nun.Iõ cũ ea q̃ ſunt iuris lex poſ.ſꝫ veritatẽ
inducere.iõ ad fictionẽ nõ recurrit per.l.qꝛ rõ.ſ.de cõdi.iſti
tu,quã.l.dicit Bar.ad hoc optime facere.Itẽ lex nõ dꝫ fin-
gere,niſi vbi ſubeſt neceſſitas fingẽdi.l.nõ dubito.i pn.j.ð ꝗa.
Nec ob tex.in.l.j.§.ſi vir.ſ.ti.j.quia nõ dꝫ intelligi,ꝙ fictio
nõ cadit ſuper his q̃ ſunt facti ꝓut ibi voluit gl.⁊ male.ſed
ꝙ fictio nõ cadit ſup facto qñ nõ iduceret aliquẽ iuris effectũ
ꝓut eſt caſus ibi,vbi ſm veritatẽ nõ pt fieri ꝙ donatio ꝓut ẽ
facta nõ ſit facta ſꝫ ſꝫ fictionẽ h̃ facere nõ releuaret:qꝛ poſito
ꝙ vxori nõ acquireret maritus tñ amitteret poſſeſſionez vt
vt ibi dicit tex.⁊ ſic i⁹ non habere ſuum effectũ q eſt ꝙ donãs
nõ efficiat pauperior,⁊ iſte eſt ver⁹ intellect⁹ illi⁹ tex ſm Bar.
219 ⁊ Imo.hic.¶ † Adð Bal.in.l.ſiue poſſidetis.in.ij.col.in j.
q.C.de ꝓba.vbi tenet ꝙ lex nõ fingit in facto qð eſt ab omni
iuris effectu remotũ:qꝛ fictiones ꝓpter ius ſunt itroducte.d
l.j.§.ſi vir.⁊ l.deniq;.ff.ex qb.cau.ma.Sꝫ ſi ẽ factũ habẽs i ſe
iuris effectum.⁊ tũc.l.bñ fingit,vt.l.lex cornelia.ſ.ð vulga ⁊
pupil.⁊.l.j.§.lex falcidia.ſ.ad l.fal.⁊ l.in bello.§.facte. cũ ifi
nitis ſimilib⁹.j.de cap.Adde etiã ꝙ no.gl.i l.verũ.j.ð.reg.
220 iur.q̃ etiã rñdet ad illud† qð factũ nõ põt fieri infectũ.d.l.in
bello.§.facte.qꝛ illud procedit ſm veritatem:ſed ꝑ fictionẽ
põt fingi nõ factũ:⁊ ſic haberi pro nõ facto.l.nõ dubiũ,circa
me.C.de legib⁹.Ibi vt ea que fieri ꝓhibent ſi fuerint facta
habeãtur pro infectis.⁊ gl.no.in cle.j.i verbo.pro infectis.
de immu.eccl.⁊ not.Bal.in.c.contingit.in iij.colũ.de dolo ⁊
contu.vbi ponit an ⁊ qñ lex fingat ꝯ factũ.¶ Contra iſtã doc.
221 Bar.dũ vult† ꝙ fictio cadat ſuper his que ſunt facti,nõ aũt
ſuper his q̃ ſunt iuris,vr̃ facere tex.in.d.cle.qð circa de elec.
ibi que in facto nõ in fictione:vel iuris effectu cõſiſtunt.Car.
flo.ibi poſt alios in xvj.q.⁊ ſeq.multũ inſiſtit pro ſolu.huius
ꝯrij ad hãc doctri.Bar.Tu dic paucis ꝙ ille tex.nihil ob-
ſtat qꝛ vult dicere debere attẽdi illud qð in veritate facti:⁊ ñ
in fictiõe vl iuris effectu cõſiſtit vt ibi l.fin.C.de his q ve.eta
impe.Adð qð fortius tꝫ ſignanter Bar.ad finẽ huius fictio-
222 nis inductiue† ꝙ qñ in lege apponunt verba importantia fi-
ctionẽ ⁊ improprietatẽ:ſi apponunt in his q̃ ſunt iuris,⁊ pñt
eſſe vera ſm proprietatẽ,⁊ magis dicunt verba veritatis ex
preſſiua q̃ꝫ fictionis vel iproprietatis:nihil tamen ſufficiẽs
ad hoc allegat.Adde ꝙ tꝫ idẽ Bar.i.l.ſi marit⁹.ſcða.§.legis
iulie.j.de adul.ꝙ in his q̃ ſunt iuris idẽ eſt eſſe talẽ vel habe-
ri pro tali,lꝫ al's iſta habere ꝑ tali importẽt fictionẽ.l.mercis
223 appellatiõe.la.ij.cũ gl.j.de ver.ſig.Itẽ adde† q lex fingendo
vel per verba fictionis loquẽdo in actu pendẽte a poteſtate
legis vere facit ⁊ nõ ficte,ſm Ant.de bu.in cõſi.xx.quod inci
pit equitas valde ſuggerit.Et lꝫ Bar.⁊ docto.ꝑ iſta ſolenni.
doctrina nihil alleget,tu alleg.tex.in.l.in pdijs.ibi i tacite pi
gnori eſſe intelligũtur.⁊ in.l.eo iure.ibi pignori eſſe credũt.
ſ.in quib.cau.pig.taci.ꝯ vbi ſunt verba iportãtia fictionẽ ſcꝫ
intelligũt vt credant vt.ſ.dixi.in ij op.Bar.ad primã ptẽ:
⁊ tamẽ ibi nõ importãt fictionẽ,cũ veritate ſint obligata illa
bona pignori,vt l.ij.ff.eo quod eſt ex eo quia illud eſt iuris
224 ¶ Per iſtã no.doctrinã ꝙ† lex diſponẽs ſuper his q̃ ſunt
iuris etiã per verba importantia fictionẽ dicit vere facer ⁊ ñ
ꝑ fictionẽ:ſequit vtilitas in practica ſm Bar.qð lex volens
facere filiũ ptãte eſſe ſui iuris,vel filiũ nõ legitimũ vult face
re legitimũ qꝛ iſta ſunt iuris.nam aliquẽ eſſe filiũ legitimũ
vel illegitimũ eſt iuris.nõ enĩ h̊ ab ipſa natura introducebat
vt §.liceat.aut.qui mo.na.effi.legi.colla.vj.⁊ §.natura.⁊ §.
225 qs igit.in aut.qui.mo.na.effi.legi.colla.vij.Iſtud faciet† ñ
ſꝫ fictionẽ ſꝫ ſꝫ purã veritatẽ,qꝛ vere erit ſui iuris:⁊ ver erit
legitim⁹ ꝑ titulũ in aut.ꝯſti.q̃ de digni.col.vj.vnde ſumitur
aut.ſꝫ epãlis dignitas.C.ð epi.⁊ cle.ſic in auth.q mo.na.effi.
ſui.Adde bene facere illud q tenet idẽ Bar.in d.l.ſi marit⁹
224 ſcða §.legis iulie.qñ† ſi ſtatutum dicat ꝙ filia nupta i oip⁹
habeatur vt ſui iuris:ꝙ iſta eſt vere ſui iuris:qꝛ ſtatutũ diſ-
ponit ſuper his que ſunt ſui iuris,licꝫ vtat verbis iportanti-
227 bus fictionẽ.¶ † No diligenter ⁊ ꝑpetuo teneas cordi illð
qð ſingulariter vult Bar.q filius ſpuri⁹ vel naturalis legiti-
mat⁹ ſit vere legitimus ⁊ non per fictionẽ:⁊ ſic qꝛ legitima-
tio eſt veritas ⁊ nõ fictio eſt vtiliſſimũ verbũ ad ſtatuta loquẽ-
tia de filijs legitimis quod veniant legitimati ⁊ frequẽter
allegat i practica ſu ꝑ h̃ dicto multe deciſiões i varijs locis ſt

dantur Intendo plene examinare cum ſit locus ſuꝰ principa
lis,licet aliquid tetigerim in l.filio quē pr.ff.de li.ꝛ poſthu.
ꝛ iſtum paſſum reputaui ſemper eſſe valde dubitabilē. Idem
ꝙ Bar.tenet etiā Bal.in l.nuper.C.de nata.lib. Paul.de
ca.in coſi.ccxxxiij.qđ incipit,ſuper eo qđ primo loco querit
vlt.col.ꝛ aliqualiter latiꝰ Alex.in coſi.ij.primi volu.incip.vi
ſis codicillis.in ij.col.ꝛ i co.viij.ꝛ ſeq. Punctꝰ ē videre nūqd
ſuperius legitimatus a principe vel a comite palatino habē
te authoritatē ab eo ſit vere legitimus an ficte. ¶ Pro par
te affirmatiua quā tꝫ Bar.ꝙ ſit vere legitimus,bñ facit qꝛ
aliquē eē filiū legitimū vel illegitimū ē iuris:qꝛ ab ipa natura
nō indcebat vt ſtatim.ſ.dixi.pꝫ qꝛ legitimatꝰ dicitur quaſi
ſm legē natus,put etiā dicit.Alex.in coſi.xxv.primi volu.ꝙ
incipit circa primū dubiū in quo querit an ꝑ exiſtētiā in iij.
228 col. ¶ †Sed lex inaīata diſponens circa ea q̄ ſunt iuris veri
tatē inducit,nō aūt fictionē.l.ſi vnus.§.pactus ne peteret.
ff.de pac.ibi,qꝛ in ſtipulationibꝰ ius continet.in pactis vero
factū,vt hic late ꝑ Bar.ꝙ idē qñ princeps vl habēs ab eo au
thoritatē legitimat,qꝛ princeps eſt lex animata in terris.§.ſi
in aut.de conſu.colla.iij.gl.in l.ꝛ qꝛ.ff.de iuriſd.om.iud.
227 Confirmat† qꝛ omne legitimū ē iuris.l.legitima.ff.ꝺ pac.l.
iij.ꝛ l.ſi queramꝰ.ff.de teſt.ꝛ §.liceat aūt patri.in aut.q.mo.
na.effi.leg.colla.vij.ſꝫ ea q̄ ſunt iuris ꝑ l.inanimatā vere in
ducūt ꝛ nō ficte vt dixi.ꝛ facit.l.cauſam.§.j.ff.ꝺ manu.ꝛ l.j.ij
ꝛ iij.C.ſi mancip.ita fue.aliena.ergo idē fiet ꝑ pncipē q ē lex
230 animata in terris,vt dixi. ¶ †Scđo bene facit qꝛ legitimati
in nullo differūt a vere legitimis.tex.ē in §.liceat igit.in ver
bo.nihil a legitimis filijs differētes.ꝛ in.§.relig.i aut.q.mo.
na effi.leg.ꝛ §.ſi quis igit filios legitimos nō habēs i aut.q.
mo.na.effi.ſui colla.vij. Cū ḡ in nullo differāt ꝛ equatio ꝑ oīa
facta ſit ergo quicqd ſtatutū inuenit in legitimo attribuitur
legitimato.l.j.ꝛ ibi Bar.ꝛ alij.ff.de leg.i.ꝛ l.ij. C.de cōmu.ꝺ
231 leg.† Itē pondera vniuerſalē negatiuā poſitā i dictis iuribꝰ
que dꝫ vniuerſaliter verificari al's oratio redderet falſa.l.ſi
is qui ducēta.§.virū.ff.de reb,dub.ꝛ ꝑ illa iuraconſuluit not.
232 Ange in conſi.lxxi.ꝙ incipit arbiter ꝛ arbitrator.ꝛc. ꝙ† ſi
arbitrator laudauit ꝙ titiꝰ toto tpe vite ſue daret ꝛ ſolueret
centū florenos Caio ꝛ filijs ſuis legitimis ꝛ naturalibꝰ ꝙ itel
ligitur etiā de filijs legitimatis ꝑ cōmitē palatinū cū i nullo
differāt a vere legitimis vt dicunt iura preallē.Adde ad idē
tex.in.§.ꝛ qm̄ varie.in ꝟbo nihil diſſimilis legitimis.i aut.q.
mo.na.effi.ſui.coll.vij.ꝛ i.§.relig igit.e.ti. vbi đt tex.ſemel
eni nos efficiēs legitimos damꝰ habere etiā ſucceſſiōes illas
233 quas habēt hi q ab initio legitimi ſunt.† Confirmat optime
qꝛ legitimati ſunt ſui,ꝛ bñt exiſtētiā ſuitatis,vt ē tex.i §.qbus
cōnumerari.in ꝟbo ſuoꝝ iura nāciſcunt inſti.ꝺ hr.q ab iteſ.
ꝛ in.§.liceat igit.ibi ꝛ ſuos ꝺ cetero ꝛ ſub poteſtate hr̄e i aut.
qui.mo.na.effi.legi.ꝛ patet ex rubrica i aut.q mo.na.effi.ſui.
pōdera illud verbū ſui ꝛ ita etiā tꝫ Bal.in l.eā quā in j.colū.
in fin.C.de fideicōmiſ.lꝫ nihil ad h alleget. Scđo qꝛ legitima
234 tis debet legitima† i bonis allodialibꝰ patris ſicut filijs ve
re legitimis,ſm Bal.in c.de cauſis,in pe.col.de off.dele.ꝛ in
addi.Spe.in ti.de ſucceſ.ab inteſ.circa.fi.Benedi.de plūbi
in diſputatione ſua q̄ incipit ſtatuto piſano cauet in ſecūdo
235 ꝛ tertio dubio.† Tertio filij legitimati ſuccedūt parētibꝰ ſuis
ab inteſtato ſimul cū filijs ꝟe legitimis ꝛ naturalibꝰ.l.ſi te pa
236 rens.ꝛ ibi Bal.ad hoc no.C.de ſuis ꝛ le. ¶ †Quarto legiti
mati ꝓteriti in teſtō patris habēt ius dicendi nullū de iure ci
uili.ꝛ ius cōtratabulādi de iure ꝓtorio.Itē habēt querelam
inofficioſi teſti ſi ſint iniuſte exheredati,ſicut filij ꝟe legiti
mi ſm Bal.in.l.cū adoptiuis in iij.col.C.de adop.ꝛ in addi.
Spec.in tit.de ſucceſ.ab inteſta.in verſi.ſꝫ an legitimo ꝺbeat
legitima.Bal.ꝛ Ang.in l.certū in prin.ꝑ,illū tex.ff.de iuſto
rub.cū multis alijs cōcor quas dedi in rubrica.ff.de li.ꝛ poſt.
237 vbi late iſtud legitimū examinaui. ¶ †Quīto cū ſpuriꝰ legi
timatꝰ cōparet legitime nato pōt in teſtō inſtitui heres a pa
tre cū duobꝰ teſtibꝰ iuxta.l.hac cōſultiſſima.§.ex imperfecto.
C.de teſtamen.ſm Bal.in c.de cauſis.in penul.co.ꝺ offi.ꝺle.
238 ¶ †Sexto auth.ſi qua mulier.C.de ſac.ſanc.ecl.ꝑmittens
monacho habenti filios i ſeculo vt poſſit īter eos teſtari,ꝓce
dit etiā in habēte filios legitimatos,vt tenui ꝺ.aut.ſi qua mu
239 lier.i pe.col. ¶ †Septīo ꝑ filios legitimos ꝯſeruat agnatio
ꝛ familia patris ita in diſcurſu dicit Alerand.nihil allegans
in predicto cōſi.ij.primi volu.in ix.col.Sed tu iſtud ꝓbab
240 mō.† quia ſtatutū diſponens ꝙ exiſtētibus filijs maſculis fi
lie femine non ſuccedāt eſt inductum fauore agnationis ꝛ fa
milie.l.j.§.penu.in verbo vt familiarū dignitas ſalua ſit;ff.ꝺ
ventre inſpi.Io.an in addi.Spe.in ti.de ſucceſ.ab inteſta.ſu
per rubri.Cy.ꝛ alij.in l.j.C.de adul.cum ſuis concordantijs
ꝛ tamē habet locum in filijs legitimatis ſm Bal.in.l.cū acu
tiſſimi.C.de fideicō.de quo tñ an ſit vex ſtati.j.latiꝰ diceret,
241 ¶ †Octauo legitimati ſuccedūt non ſolū patri,ſꝫ ēt in here
ditatibus agnatorum iure agnationis ſicut faciunt legitimi
naturales ſm Io.an.in addi.Spe.in ti.de ſucceſ.ab inteſta.
§.j.ver.ſꝫ ex facto.in pe.co.ꝛ expreſſius Anto.de but.in.c.ꝑ
venerabilem.qui filij ſint legi.poſt medium,dum tractat an
legitimatus habeat pro legitimo quo ad agnatos:eos refert
ꝛ ſimpliciter ſequitur Alex.in precalle.cōſi.ij.primi vo.in.ix.
colū.ſꝫ miror de Alex.qui alios non adducit. Ego allego in
terminis Bart.ꝛ Bald.in.l. cōium.C.de natu.lib.Bald.in
l.cum in adoptiuis.C.de adopt.ꝛ in terminis Ang.in.l.filiꝰ i
vero in aut.qui.mo.na.effi.ſui.col.vij.vbi per illū tex.tenet ꝙ
legitimati indiſtincte ſuccedūt agnatis ꝛ cognatis,ꝛ eſt etiam
ꝺ hoc tex.expreſſus.in.§.quapropter hic a nobis.in auth.q.
mod.na.effi.ſui.per quē tex.ita ēt tenet.Marti.land.in.q.ꝑ
eum diſputata que incipit augeriꝰ in.xx.co.Iaco.de belui.in
diſputatiōe ſua q̄ ponit i aut.q.mod.natu.effic.legiti.Abb.
in ꝯſi.lxxxvij.incip.in queſtiōe que vertitur inter Iulianum.
in.ij.col.Lꝫ ſecus ſit in legitimato per oblationē curie qui ſo
li patri ſuccedit,ꝛ nō alijs agnatis eſt tex.qui ita proprie lo
quitur in.ꝺ.c.cōium.ꝛ ibi Barto.ꝛ alij tex.in.§.filium vero
in aut.qui.mo.na.effic.ſui. ¶ Nono ſpurius legitimatus nō
dꝫ ampliꝰ vocari ſpurius:nam perinde eſt ac ſi eſſet legitime
cōceptus ſm Bal.in.l.imperialis.C.de nup.argu.illius tex.
in.§.j.ibi omni macula penitꝰ directo neqꝫ inhoneſtū inhere
242 re. †Itē legitimatus nō dꝫ a patre inſtitui cū ignominia ſub
nomine ſpurij:nec ſunt legitimati de inceps turpes perſone,
ita per.ꝺ.l.imperialis tenet Bal.in conſil.cxlvj.primi volu.
243 ꝙ incipit titulus principis achaie.in vlti.col.† Sꝫ dꝫ inſtitui
ſub nomine legitimati,ſm eundem Bald.in cōſil.ccclxxxviij.
quinti voluminis qđ incipit reſpōdēdo ad dubia ſeu puncta
Decimo ꝛ vltimo predicta cōfirmātur per illud quod not.di
cit Bald.in.l.manumiſſiones.in.ij.oppo.ff.de iuſti.ꝛ iur.per
244 tex.ꝛ gl.ibi vbi đt† ꝙ nullus ē adeo ſpuriꝰ quin ei inſit legi
timitas naturalis,ꝛ cū legitimatur eſt legitimꝰ non factꝰ ſed
natus,id eſt non denuo factus ſꝫ detectꝰ:ꝛ ſic imperator legi
timando remouet nubeculā q̄ dicebat ſpurietas:ita ibi not.
Bal.ꝗuis contrariū in vltimo dicat idē Bal.in addi.Spe.i
tit.de ſucceſ.ab inteſta.circa fin,vt infra ſtatim referā Sꝫ ꝑ
primo facit ꝙ tꝫ Bal.in l.ſi te parēs.C.de ſuis ꝛ legi.vbi di
245 cit† eſſe ſpuriū eſt quoddā velamē ꝑꝑ qđ nō dicit filius.tñ
ipſa generatio non pōt aboleri vt no.in.ꝺ.l. manumiſſionis.
246 ¶ †Sed aduerte inquātū.ſ.dixi quod legitimati in nullo
differunt a vere legitimis:intellige ſane ꝓcedere quantū ad
247 ſucceſſionē bonorū allodialiū:† ſecꝰ eſt in feudis quibus le
gitimati non ſuccedūt.c.naturales.ſi ꝺ feu.fue.contro.inter
do.ꝛ agna.quia ex hoc poſſet cōtingere fieri preiudiciū dño
fundi.Item qꝛ non eſt veriſſimile principū cōcedētem nobi
le feudū de tali prole ſenſiſſe;ſꝫ Ang in queſtione per eum di
ſputata que incipit nobilis quidā genere.in ſcđo dubio Ant.
de but.in.ꝺ.c.per venerabilē Alex.in conſi.xxv.primi volu.
incip.circa primū dubium quo queritur per exiſtentiam.in
iiij.col.ſimiliter nec in emphyteuſi eccleſiaſtica ſuccedunt le
gitimati quia eccleſia tales abhorret cum nō poſſint haberi
ſine peccato mortali ſꝫ Bal.Sali.ꝛ alios in l.generaliter.§.
cum aūt.C.de inſti.ꝛ ſubſti.cum alijs cōcordātijs quas ibi de
di.Sicut nec admittunt ad beneficia eccleſiaſtica ꝓſerti epi
ſcopatꝰ.c.cū in cūctis.ꝛ c.innotuit.vbi gl.no.de ele.ꝛ c.pen.
ꝛ fin.de ꝓſby.Sꝫ iſti ſunt caſus ſpeciales qui in alij.firmant e
quiparationē.ſ.factam.l.nam quod liquide.§. fi.ff.de pena
248 lega.ꝛ.c.ij.de coniug. ¶ †Tertio principaliter ꝓ iſta parte
facit qꝛ per adoptionē filius efficit vere legitimus licet nō
efficiatur naturalis qꝛ nō hꝫ primordia nature,vt inſt.de a
dop.in prin.ꝛ ibi gl.ꝛ gl.in.l qui ꝯ.in verbo aſſerrime.circa
fi.C.de inceſt.nup.ergo fortius per legitimationē,quia legi
timatio eſt potētior ꝛ efficacior actus ꝙꝫ adoptio.§.tribus.in
verſi.veſtri enim patris in aut.quib.mo.na.effi.ſui.Qđ etiā
patet qꝛ adoptio poteſt fieri authori.magiſtratus.l.ij.ff.ꝺ
249 adop.† ſed legitimatio nō poteſt fieri niſi autho.principis
vel habētis poteſtatem ab eo.§.fi.in aut.quib.mo.nat.effic.
ſui.ꝛ l.ꝓhibere.§.plane.in fi.j.quod vi.aut clam.Itē pluſ eſt
eſſe legitimatū quā adoptatū qꝛ legitimatꝰ hꝫ naturalia pri
mordia,que nō habet adoptatus ſm Bal.in.l.ſi te parēs.C.
de ſuis ꝛ legiti.Item fauorabilior ē legitimatio ꝙꝫ adoptio
ſꝫ Bal.i l.neqꝫ abſens:circa fi.ff.de adop.ergo arguēdo a ma
iori ꝛ fortiori.aut.multo magis.C.ꝺ ſacroſan.eccl.cū pꝰ ado
ptionē efficiat filius vere legitimꝰ,ergo fortius ꝑ legitimatio
251 nē ¶ †Quarto facit qꝛ ſi legitimatꝰ per fictionem efficere
tur legitimus:ergo traheret retro quēadmodum ꝛ alie fic
tiones.l.retro.ꝛ l.in omnibus.ꝛ l.poſtliminium.in pncip.ſ.
de cap.ꝛ

de capti.⁊ l.ſi quis filio exheredato.§.pe.ſ.ð iniuſto rup. Et
tñ legitimatio nõ trahit retro: ergo nõ eſt fictio, vt ẽ tex.in §.l.
licet in aut.q mo.na.effi.leg.colla.vj.ibi ſuos ðcetero ⁊ ibi ⁊ b
facto exinde filios: ⁊ ibi Ang.ad hoc not.⁊ tex.in §.illud.i fi.
e.ti.ibi, quo facto ex b filios fieri.⁊ ibi gl.paruai ꝟbo, ex hoc
exponit ex hoc tpe efficiuntur legitimi ⁊ nõ retro.ad idẽ tex.
in c.tãta.qui filij ſint legi.vbi ꝙ eſt fortius, etiã legitimatio fac
ta per ſubſequens matrimonium non trahitur retro.de quo
tamẽ vide q̃ dicam.j.in quarto fundamento partis cõtrarie.
¶ Tenendo iſtã partẽ ꝙ legitimatus ſit vere legitim⁹ ⁊ non
252 ficte, eã no.limita non procedere reducẽdo rez ad ꝓcticã † qñ
teſtator faceret mentionẽ de filijs legitime deſcendentib⁹, tũc
nõ venirent legitimati: q2 teſtator reſpexit ad modum deſcẽ
dẽdi naturalẽ, ⁊ nõ ad fictionẽ iuris, ſm Bald.not.in l.gall⁹.
253 §.ſi eius.ad fi.ff.de lib.⁊ poſth. † Similiter qui moritur cũ
filijs legitimatis non dr̃ decedere cuz alijs legitime natis, ſz
Bal.in d.c.innotuit.in pe.col.de elec.⁊ in addi.Spec.in tit.
de ſucceſ.ab inteſta.i verbo legitimati nõ ſunt.⁊ i addi.Spe.
in ti.de ꝓcu.in j.co.in ver.legitimatio.Pau.ð caſt.i l.fi.C.ð
254 his q veni.eta impetra. ¶ † Contraria opi.qð legitimatus
non ſit vere legitimus ſed ficte, tz Bal.quem etiam.ſ.retuli
in addi.Spe.in ti.de ſucceſ.ab inteſt.ad fi.vbi formalit̃ tz ꝙ
legitimatio innitit̃ fictioni: ⁊ quod non eſt detentio, ſz datio ð
nouo.⁊ Bal.in l.eã quam.C.de fideicom.in.x.col.ad fi.i ver.
quero vtrũ legitimatio ſit fictio.in l.quoties.C.de rei vendi.
255 in l.gallus.§.ſi eius.ad fi.ſ.de lib.⁊ poſt. † vbi dicit ꝙ legiti
matus fictione iuris dr̃ legitime natus.⁊ Bal.in c.j.in ix.co.
de conſti.quẽ ſtatim.j.in ſpecie referã.⁊ Bal.in l.fi.C.de his
qui veni.eta.impe.quẽ etiam.j.referã.⁊ Bal.in l.ſi ita quis.
§.is cui.ff.de leg.ij.quem ẽt.j.referã.idem tenet Sali.in di-
ſputatione ſua que incipit Mediolanenſis quidã idẽ tenet
Jac.But.in proe.C.vbi tenet qð imperator legitimãdo ali-
quẽ nõ facit eũ vere legitimũ ſz bñ iura legitimatis ei ꝯfert.
idẽ tz Jac.de Bel.in §.tribus.in aut.qui mo.na.effi.ſui.col-
la.vij.⁊ iſtud in puncto iuris vr̃ eſſe verius.⁊ ita etiam tenui.
256 in d.l.filio quẽ pater.ſ.de lib.⁊ poſth. ¶ † Pro iſta parte fa
cit q2 filij dr̃ vere legitimi qui ex iuſtis nuptijs ꝓcreãtur.l.fi-
lium diffinim⁹.ð his q ſũt ſui vl' alie.iur.§.legitimi.i aut.qui
mo.na.effi.ſui.⁊ c.liberi dicti ſunt.xxxij.queſtione.iiij ſed hic
nuptie no interuenerũt: igitur ⁊c. Jte ille dr̃ vere legitimus q
257 hz oĩa iura legitimorũ. * Sed legitimat⁹ a pꝛicipe nõ hz oĩa
iura legitimorũ vt dixi.ſ.in ſcðo fundamẽto partis ꝯtrie ad fi.
⁊ ptz q2 legitimat⁹ a pꝛicipe nõ intelligit legimatus ad eccle
ſiaſticas dignitates vt plene no.in d.c.ꝑ venerabilẽ.ꝑ Cy.in
authen.ex complex.C.de inceſt.nup.ꝑ Bal.in ꝓe.Codicis.
258 ¶ † Scðo pꝛincipaliter facit: quia diuerſitas nominũ indu-
cit diuerſitatẽ effectuum.l.ſi idem.C.ð codicil.⁊ ad audiẽtiã.⁊
in fi.⁊ ibi do.Abb.in ij.no.ad hoc de deci.ſed verus filius ap
pellatur legitimus.iſte autẽ appel'atur legitimatus, ſecũduz
gl.inſti.de adop.in pꝛin.⁊ in l.cum legitime.in gl.j.in fi.ſ.de
ſtatu homi.⁊ in c.niſi cum pꝛidem de renun.⁊ in c.tanta qui fi
259 lij ſint legit. * Jtem pꝛopꝛie loquendo aliud eſt quem eſſe fi-
lium legitimum, ⁊ aliud eſt quem eſſe legitimatuum vt colli-
gitur per gl.in d.l.cũ legitime.⁊ in l.j.in fin.in gl.fi. magna
ſuper verbo parentibus.j.ad municipal.⁊ in l.filios.C.ð mu
ni.⁊ origi.lib.x.⁊ not.expꝛeſſe Sali.in j.etiam.per illum tex.
C.de ap.vbi patet ꝙ imago repꝛeſentata pꝛout eſt in legiti-
matione non eſt eſſentialiter ipſa res: ⁊ ibi dicit Bal.ꝙ legit
matus eſt ſimilis ei qui accepit vſum toge.l.ſed ſi accepto.j.
ð iur.fiſ. Alibi tz gl.in c.innotuit.in ꝟbo coniugata.de elect.
ꝙ legitimatus ñ dr̃ legitimus, ſed tãq̃z legitimus: illa dictio
tanq̃, demõſtat impꝛopꝛietatẽ vt dixi in l.j.C.de her.inſti. Ali
bi pulchꝛe dicit Bal.in c.j.in ix.col.de cõſti.qð legitimatio ẽ
ſimilis alchumie q̃ facit apparere illud ꝙ nõ eſt tñ trãſmuta-
re vnã ſpeciẽ in alteram nõ põt. Sicut legitimatus figuram
legitimi gerit ſed non hz eandẽ ſubſtantiã Alibi Bal.in c.fi.
in ij.col.de trãſla.pꝛela, dicit ꝙ legitimatus aſſimilat̃ homi-
260 ni medicato a moꝛbo, remanẽte tñ aliqua cicatrice. ¶ † Ter-
tio pꝛicipaliter ꝙ filius legitimat⁹ nõ ſit vere legitim⁹ oſtẽ-
dunt multi effectus: nã legitimati ſunt infames infamia facti
vt no.Azo.in ſumma.C.de infa.circa pꝛin.quẽ doc.vbiq̃z ſe-
quũtur ſm d.Alex.in pꝛalleg.cõſi.xxxv.j.vol.qð incipit circa
pꝛimũ dubiũ q̊ q̃ritur, an per exiſtentiã.in iij.col.licet nõ ſint
deinceps turpes perſone ſm Bal.in d.conſi.cxlvj.pꝛimi vol.
inci.titulus pꝛincipalis achaie.i vlti co.per.l.imperialis.§.
261 j.C.de nup.⁊ retuli ẽt.ſ. † Scðo ſi aliqs acquiſiuit emphy-
teuſim pꝛo ſe ⁊ ſuis filijs legitimis, nõ itelligitur acqui fuiſſe
pꝛo filijs legitimatis q2 non ſunt naturaliter legitimi ſed ex
pꝛiuilegio pꝛincipis ⁊ ſic ex fictione. Jta ſingulariter notat
Bal.in l.fi.per illum tex.ibi Sali.⁊ Pau.de caſt.C.de his q
veni.eta.impetra.ſequit̃ do.Alex.in.l.ex facto.§.ſi qs roga-
tus.in iij.col.fi.ſ.ad trebel.⁊ in cõſi.lx.ſcði volu.incipi.viſa
262 ⁊ limitatione.in.ij.co. † Tertio in relicto facto alicui in tpꝰ fi
liorũ legitimorũ non ſufficiũt legitimati, q2 non ſunt legiti-
me nati vnde ineſt quedã fictio ſm Bal.in l.ſi ita quis.§.is
cui.ſ.de legatis.ij. De quo vltimo tamen vide plenius per
263 Jmo. † Quarto ſi teſtator dixerit ſi deceſſerit ſine filijs nõ ſuf
ficit ſi deceſſerit cũ filijs ſpurijs aut naturalib⁹ legitiatis q2
ñ ſufficit ciuilr̃ factũ ad implendũ conditionẽ.l.fideicõmiſ-
ſum.ſ.de cõdi.⁊ demõ.ſm Bal.in l.lucius.vltima.ſ.de here.
264 inſti. Quinto donatio omniũ bonorũ vel maioris partis fa
cta per carẽtem filijs reuocatur natis filijs ipſi donati.l.ſi vn
quã.C.de reuo.dõ.⁊ tamẽ nõ reuocatur ꝑ legitimationẽ filij
ſpurij: q2 d.l.ſi vnq̃z.loquẽs in poſthumo facto a natura ñ hz
locũ in iſto effecto poſthumo, facto hoĩs, ⁊ ſic legitimato.ar-
gu.l.filio quẽ pater.ſ.de lib.⁊ poſth. Jta nota.tz Bal.i l.ij.
ad fi.C.ſi quid in frau.patr.⁊ in l.j.in pe.co.C.de ioffi.dona.
⁊ in.c.innotuit.in.iiij.co.vbi ſingulariter limitat ðele. Sal.i
l.ſi totas.C.de inoffi.dona. Marti.lau.in q.ꝑ eũ diſputata
265 que incipit angeri⁹.in.ij.colũ. † Sexto cõſuetudo regni pꝛe
ferẽs in ſucceſſione filiũ pꝛimogenitũ nõ hz locũ in legitima
to: q2 conſuetudo illa regni reſpicit naturalẽ veritatẽ, ⁊ non
fictionẽ que eſt legitimato. Jta tenet Bal.Sali.⁊ Paul.de
ca.i l.quoties.vbi dixi.C.de rei vẽd. Jo.an.vbi late diſputa
uit in regula ſine culpa.in mercuria.⁊ i c.ſi ꝓ te dereſcri.i.vj.
in nouel.⁊ ibidẽ Gemi.⁊ Jo.and.in c.innotuit.de elec.domi.
Ant.de bu.in.c.tanta.q filij ſint legi. Jac.ð bel.ꝑ plura fun
damenta in.§.trib⁹.i aut.q mo.na.effi.ſui col.vij. An.i diſ-
putatione ſua q̃ icipit, nobilis quidã genere.in vj.col. An.⁊
Jmo.in.l.verbis.§.interdũ.ſ.de hr̃.inſt. Jmo.i l.ſi alienum.
§.in extraneis.ff.co. Ang.Pau.ð ca.⁊ do.Alex.i.l.gall⁹.§.⁊
quid ſi tãtũ.ſ.de libe.⁊ poſth.do.Marti.lau.i tractatu de pꝛi-
magenitura.in vij.col.ad fi.⁊ ſeq.diſputauit diffuſe ꝑ ſeptẽ
chartas magnas do. Alex.in.q.ꝑ eũ diſputata que incipit,
Sigiſmũd⁹ rex romanorũ in quarto dubio.ſed ibi nihil deci-
266 dit. Quarto pꝛincipaliter quod legitimatio ſit fictio facit q2
legitimatio trahit̃ retro ⁊ fingit medio tpe nõ fuiſſe ſpurium
nec illegitimũ.l.fi.ſ.de nata.reſti.quia legitimatio dicit̃ q̃dã
reſtitutio pꝛimis natalib⁹ i quib⁹ natura erat cõmunis ⁊ oẽs
legitimi naſcebant̃.§.ſed ⁊ ſi.in aut.qui.mo.na.effi.legi.col.
vj.⁊ ſic legitimatio fingit retro ac ſi nat⁹ eſſet vere legitimus.
§.illud.in.aut.qui.mod.na.effi.ſui. Ad hoc facit ꝙ not.tenet
Bar.in l.ij.in pꝛin.ſ.de vul.⁊ pup.i.ij.q.pꝛi.i tertio reqſito.
267 vbi tenet, qð ſi fili⁹ naturalis † legitimet̃ poſt moꝛtẽ patris, ꝙ
valet ſubſtitutio pupillaris ſibi facta a patre i teſtamẽto co
q2 talis legitimatio cũ ſit reſtitutio natalib⁹ trahit retro, ac ſi
ſemper fuiſſet legitim⁹ ꝑ d.l.fi.ſ.de nata reſti qð valde no.
Ad idẽ facit ꝙ tenet Ang.⁊ Jmo.in l.ſi alienũ.§.in extraneis
268 ſ.de hr̃.inſtitu.vbi tenet † ꝙ ſi pater inſtituit ſimplr̃ filiũ ſpu
riũ, ⁊ poſtea facit eũ legitimare ſe viuẽte, ꝙ inſtitutio cõual e
ſcit q2 legitimatio trahit̃ retro. Ad idẽ facit ꝙ ſingulariter tz
Raph.cu.in l.filio quẽ pater in pꝛinci.ſ.de liberis ⁊ poſthu.
269 vbi tenet † ꝙ exheredatio filij ſpurij eſt inepta ſicut exhere-
datio extranei.l.quidã cũ filiũ.j.de verb.obliga tamen ſi po
ſtea legitimet̃ recõualidat̃ talis exheredatio eo q2 legitima-
tio trahitur retro ergo eſt fictio. Caue tamen q2 cõtrariũ di-
xi.ſ.in quarto fundamẽto patris contrarie ꝙ legitimatio nõ
trahitur retro: ſed concoꝛdat notabiliter vt in l.gall⁹.§.⁊ qd
270 ſi tãtũ.ſ.de lib.⁊ poſth. ¶ † Quinto pꝛincipaliter facit, quia
iſte nat⁹ fuit ſpuri⁹, ergo nõ põt vere deſinere eſſe ſpuri⁹, ſicut
qui ſemel fuit heres, nõ põt amplius deſinere eſſe heres.l.⁊
ſi ſine.§ ſz ꝙ Papinian⁹.ſ de mino.gl.i l.in ſubſtitutiõe.ſ.ð
vul.⁊ pupil.q2 res facte vlla cõſtitutiõe infecte fieri nõ pñt
l.i bello.§.facte.j.de cap.⁊ eſt tex.expꝛeſſus.in.§.j.in ver.q̃
igit̃ in aut.de equa.do.coll.vij.imo ⁊ deus hoc ſolo pꝛiuat̃ ꝙ
nõ põt facta infecta facere, vt dixi in l.j.§.ſi vir.ſ.tit.j. Jtem
271 † veritas naturalis nõ põt authoꝛitate legis immutari.l.ij.
§.j.ſ.de vſufr.ea.re.q̃ vſu.nec per fictionẽ vie veritatis dele-
tur.l.in reb⁹.C.ð iur.do. Bene põt facere lex ꝙ factũ habea
tur pꝛo non facto ⁊ ſic per fictionẽ.l.non dubiũ, circa me.C.ð
legi.gl.in.l.verũ eſt.ff.de reg.iur. Jta põt lex facere ꝙ ſpu-
ri⁹ ſi legitimet̃ habeat̃ pꝛo legitimo, ⁊ ſic per fictionem non
autẽ ꝙ ſit legitimus. Alias duo cõtraria cõcurrerẽt in eodem
ſubiecto quod eſſe non põt.l.ſi ancillam.j.ꝑ ſuo.l.j.C.de fur.
c.ſolicitudinẽ de appel.nam vere natus eſt ſpurius.⁊ iſtud
tolli nõ põt vt dixi. Si poſtea ꝑ legitimationẽ efficeret̃ vere
legitim⁹ duo contraria ſimul concurrerẽt qð nõ eſt ipoſſibi
272 le vt dixi. † Jt ẽ qs nõ poteſt eſſe i duplici ſtatu contrario.l.
vnica.§.cum igit̃.C.de lati.li.tollẽ.⁊ ſi pariter.ſ.de lib.cau.
273 ⁊ l.ſi duobus.ſ.de ſtatu.li. ¶ † Sexto ⁊ vltimo nõ eũdo per

mēdicata ſuffragia. Pro iſta parte eſt bonus tex.in §.filiū vero in aut.qb.mo.na.effi.ſui.vbi tex.dicit legitimatū velut ex quadā machinatione cognatū ꝛ tex.i §.generalr.eo.titu. ibi, ſiue per aliam quanlibet machinationē.ergo nō vere,ſed p quādā machinationē ꝛ ſic per fictionē. Ad idem tex.in.l.qui prouincia.§.diuus,in fine.ſ.de ritu nup.ibi perinde acſi le-
274 gitime concepti fuiſſent.† ergo nō vere:qꝛ dictio perinde denotat fictionē ẜz Bar.ſ.in.iij.oppo.pme partis tex.ꝛ eſt gloſ. in.l.ſacrilegij.la.j.§.is.aut.ꝛ ibi Bar.ſ.ad.l.iul.pecu.ꝛ gloſ. in.l.ſi qs vi.i pn.ꝛ ibi Lu.ro.ꝛ do. Alex.notāt.ſ.de acq.poſſeſ. Bal.i.l.ſed ꝛ ſi lege.§.perinde.ſ.peti.hrdi. Ad idem text.in c.tanta.q filij ſint legiti.in verbo legitimi habeātur. ergo nō ſunt ve legitimi.qꝛ dixiſſet legitimi ſunt:ꝛ pōdera forti⁹ quia
275 tex.ille loquit in legitimato p ſubſequēs matrimoniū.† Itez facit in ſimili tex.in l.ij.C.de iure aure.annulo.in vbo.imaginē nō ſtatū legitimatis preſtat ꝛ in l.filio quē pr.in verbo ne imagine nature.ſ.de libe.ꝛ poſthu. Ex iſtis fundamētis ptz reſpōſio ad ea que ſuperius in oppoſitū adducebantur:ꝛ ita tene quāuis paſſus ſit admodum ambiguus. Do. Bene. de plū.diſputauit,iſtum articulū in queſtione per eū diſputata, que incipit:ſtatuto piſano cauet.in pmo dubio.vbi p parte affirmatiua ꝙ legitimatus ſit vere legitimus ꝛ nō ficte,adducit octo fundamēta:poſtea p parte ꝯtria adducit alia octo fundamenta que etiam trāſcribit Ludo.ro.hic. Tandē idez do. Bene.cōcludit ꝛ ſatis ratiōabiliter:quod aut querim⁹ an legitimatus ſit vere legitimus vera ꝛ originaria legitimatiōe q ex matrimonio efficaci procedit,iuxta.d.l.filiū diffinimus ꝛ dicēdum eſt ꝙ non d.l.qui in prouincia.§.diuus.cum alijs iuribus ad hoc allegatis p ea q tn non benè probant,ẜm Ludo.roma.hic. Et ex hoc infert do. Bene.ꝙ licet lex appellet natos ex matrimonio putatiuo eſſe legitimos,vt l.q ꝯ.C.de inceſt.nup.ꝛ c.ex tenore.in fin.qui fil.ſint legi.intelligit ficte ſz nō vere ẜm glo.in §.ſi vero hec nr̄a lex.in aut.de inceſt. nup. colla.§.q itelligit illū tex.ibi,ꝛ ipſi legitimi.i.p legitimis habeant.ꝛ probatur in d.l.qui in puincia.§.diuus.in rōne ſui.
276 Aut qrim⁹ de alia legitimitate in genere ſumpta. † Et tūc aut vitiū illegitimitatis procedit ex matrimonio de iure ciuili phibito,vt habet in toto titu.C.de interdict.matri.ꝛ in l.ꝛ ſi ꝯ.C.de inceſt.nup.ꝛ in l.j.C.ſi rector puin.ꝛ tūc princeps legitimādo cōfert verā legitimationē:ꝛ ita dz itelligi opinio Bar hic ẜm eū. Ratio qꝛ princeps potuit diſpēſare ſuper antecedenti,ſ.inhabilitate matrimonij vt.l.ſi tutor.C.de interdi.matri.ergo ſuper eo diſpenſando vere dicitur in cōſequētiā diſpenſaſſe ſuper vitio illegitimatiōis. Itē qꝛ princeps legitimādo filios natos ex matrimonio interdicto de iure ciuili.vere legitimos facit acſi legitime concepti fuiſſent.l.iperialis.C.de nup.ꝛ d.l.qui prouincia.§.diuus. Aut tale vitiū illegitimitatis procedit a iure diuino vel canonico:ꝛ tunc qꝛ diſpenſatio ſpectat ad ſedem apoſtolicam.legitimatus p principē nō erit vere legitimus,ſed ficte,cū nō ſit legitimat⁹ q ad oīa preſertim quo ad eccleſiaſticas dignitates. Item cuz princeps non potuerit ſuper antecedēti diſpenſare.ſ.ſup ſubſtantia matrimonij:ergo nec diſpenſando ſuper cōſequenti verā legitimationem induci: Et cum iſta diſtinctiōe tz etiā effectu Lud.ro.hic do. Ant.roſe.tractatu legitimationis ſup rubri. de cauſa effectiua.in j.col.a duabus ſequentibus. Franci. de curte in cōſi.lxxiii.icip.ſuper memorata facti narratio.i.xxi.
277 colum. ¶ † Iuxta predicta ad maiorem eorū intelligētiam ſubijcio in ſpecie nobilē queſtionem ſtatuta quaſi vbiqꝫ diſponūt ꝙ exiſtentibus filijs maſculis filie femine nō ſuccedāt patri:an procedāt etiā i filijs maſculis legitimatis.[a] Bal.i l.cū acutiſſimi.in ij.col.C.de fideicō.tz ꝙ ſic:qꝛ legitimatio eſt verus ſtatus legitimorū lz nō ſit verū principiū.ꝛ plus nō dicit. Ego qꝛ ibi leuius pertranſiui nūc intendo plenius examinare:qꝛ eſt vtilis ꝛ quotidianus paſſus:ꝛ lz Lu.ro.hic dicat ꝙ in hoc habemus ſolā ſimplicē authoritatē Bal.in d.l.cū acutiſſimi decidētis ꝙ ſic nihil tn̄ boni allegat ẜz eū.tu dic ꝙ imo idē etiā tz Bal.in l.eam quam.in duobus locis.ſ.de fideicōmiſ.ſ.in vj.col.in fi.in verſi.itē fuit queſitū a me.ꝛ in x.colū.i verſi.ſed pone ſtatutū dicit ꝙ filia dotata non ſuccedat. Itē adde ꝙ idem etiā tenet Pau.de ca.in l.ſz ſi hac.§.patronū. ad fi.per illum tex.in verſi ſed ſi ius.ſ.de in ius vocā.ꝛ in rubr.C.de iure.annulo.ꝛ l.ſi ita quis.§.fi.ff.de lega.ij.ꝛ i conſi. ccxxv.qd incipit videndū eſt primo de ipſo clerico.in fin.ꝛ in in cōſi.ccxxvij.ꝙ incip.ſuper primo dubio videtur dicenduz in iiij.col.idē tenet do. Mar.lau.in qōne per eū diſputata q incipit augerius.in ix.col.ad fi. Are.ꝛ do. Philip.cor.in l.liberos.argumento illius tex.C.de colla. Are.in l.gallus.§.ſi eius ad fin.ſ.de liber.ꝛ poſthu.iſtā partem tenui in d.l.cum acutiſſimi.licet oēs dictas authoritates tuc nō allegauerim:

a ¶ Legitimatis. Adde ꝙ hāc qſtionez latiſſime poſnit.d.Alberi.brunus in ſuo trac.ſup ſtatutꝫ excluſiuis feminarū i xij.ar.ti.qō.iiij. vbi vide.

b ¶ Cōtrariā opi. Adde ꝙ hanc eandez opin.vr tenere Soci.cōſ. ſuo.cclvj.colū.pe.ver.ſz reſtat nūc videre.ꝛ p eundē in l.gall⁹. §.ꝛ quid ſi tā tū.ſ.de lib.ꝛ poſthu.

ꝛ ita pluries conſului:ꝛ ita recolo fuiſſe iudicatū Mot⁹ ſum. precipue p cōcluſionē Bar.hic tenētis ꝙ legitimat⁹ ſit legitimus ꝛ nō per fictionē:ſed iſtud dictū Bar.nūc nō teneo.imo. ſ.tenui ꝯtriū.ꝛ ita cū Bal.tunc tenui qꝛ nondum viderā eos quos poſtea comperi tenere ꝯtrium quos ſtatim infra referaz.
278 ¶ † Pro iſta parte facit.nā legitimati ſuccedunt ab inteſtato ſimul cum alijs filijs legitimis ꝛ naturalibus.l.ſi te parēs. ꝛ ibi Bal.no.C.de ſuis ꝛ leg.ꝛ legitimati reducuntur ad illam ſucceſſionem ex teſtamento ꝛ ab inteſtato quam habent filij veret legitimi ꝛ naturales.§.reliqui.in aut.q mo.na.effi. ſui.col.vij. ꝛ §.dubitatū ad fi.aut.de incept.colla.d.ergo ſicut filij legitimi ꝛ naturales excludunt filias feminas ita dn̄t eas excludere legitimati vt ſic ſtatutū recipiat interpretationē paſſiuā a iure cōi.l.ij.C.de nora.ꝛ l.fi.§.in cōputatiōe.vbi
279 gl.no.C.de iure delib. Cōfirmatur † qꝛ legitimat⁹ in parte hrditatis excludit ipſos maſculos legitimos ꝛ naturales:et
280 filij excludūt feminas:† ergo ſi vinco vincentē te multomagis debeo te vincere l.de acceſſionib⁹.§.j.ꝛ ibi Bar.ſ.de diuer.ꝛ tēpo.pſcri.ꝛ c.authoritate. Martini.ad fi.ibi Gemi.d cōceſ.phe.i vj. Bar.in l.j.§.qdā filiū.p illū tex.ſ.d bono.poſſeſ.ꝯ tab.ꝛ idē Bar.in l.claudius.ſ.qui potio.in pigno.habeā. ¶ Scdo facit qꝛ iſtud ſtatutū loquit p verba naturalia.ſ.
281 ꝙ exiſtentibus filijs maſculis filie femine nō ſuccedāt.† ſz lex loquēs per verba naturalia verificatur etiā in non legitimo. l.libertinū.C.de interdi.matr.ꝛ l.heredib⁹.§.fi.§.ad Tre.ꝛ p Bar.in l.pronunciatio.§.familie.ſ.de verb.ſig. Idē i ſtatuto vt patet ex eo qd decidit Io.an.in addi. Spe.in tit.q filij
282 ſint legiti.ſuper rub.vbi tenet † ꝙ ſtante ſtatuto ꝙ pr teneat emendare dānum datum per filium ꝙ habet locū in filio naturali cū loquat per verba naturalia: Ergo multo fortius in preſenti ſtatuto cōprehendetur legitimatus cum in eo cōcurrat duplex vinculum.ſ.legis ꝛ nature,vt.§.natura.in aut qb. mo.natu.effi.ſui.ergo fortius dz operari aut.itaqꝫ.C.cōmu.
283 de ſucceſ.ꝛ in aut.de cōſagui.ꝛ vte.fra.i pn.colla.vj. ¶ † Cō
b trariā opi.[b] tz Pau.de ca.ſibi contrarius in d.l.cum acutiſſimi. Motus qꝛ verba ſtatuti dbent itelligi in potior ſignificatu de illo:qui vere eſt legitimus ꝛ naturalis origine,ꝛ non ex accidēti.l.fi.C.de his qui veniam eta.impetra.idē ſimpliciter tz idē Pau.de ca.in d.l.fi.p illū tex. Idē plenius ꝯtra Bal.tz idē Pau.de ca.in conſil.ccxxiij.inci.ſuper eo ꝙ primo loco queritur quis ſuccedat dicto Antonio in vlt.col.ſecutus.d. Ant.de but.qui etiam contrarium tenet in d.c.p venerabilē in vltima queſtione.i xxix.co. Ubi forti⁹ tenet.d.Ant.
284 de bu.qd † ſi ſtatutū loquat de filijs legitimis non extendit ad filios legitimatos etiam p ſubſequens matrimoniū quod eſt fortius:qꝛ cū ſtatutum loquatur in filio legitimo dz intelligi in legitimo naturaliter ſic genito:ꝛ ſic i legitime nato qꝛ ſtatutū non extendit ad cauſum fictū:ſecus ẜm eū ſi hoc verbū legitime proferatur a iure cōmuni p gl.i c.innotuit.i verbo.coniugatā.d elect.ꝛ plus non dicit. Idez tz do. Ante.de But.in c.tanta.circa prin.qui filij ſint legi. Eandez opi.ꝯtra Bal.videtur tenere. Ang.in cōſi.lxxv.incip.p reformatione.ꝛ in conſi.ſequēti. Idē tenet Rapha.cu.in l.ſi ita qs.§.ſ.de leg.§. Idē tenet do. Bene.de plumb.in dicta diſputatione q incipit.ſtatuto piſano cauetur.i quarto dubio.vbi arguit.ad vtrāqꝫ partē.ꝛ finaliter ita decidit ꝯ Bar.per text.in l.j.§.ſi
285 quis filiū.ſ.ſi tabu.teſta.nul.exta. Ubi † licet clarū ſit qd filius legitimus ꝛ naturalis excludat nepotē ex ſe natum:ſtamē ſi filius ille fuit emancipatus ꝛ deinde readoptat⁹ ꝛ ſic antiq ptāti reddit⁹ nepotē ppterea n̄ excludit:qꝛ nunc ſicut ad optiuus eſt in poteſtate ita hic in caſu noſtro lz ſi fili⁹ a principio fuiſſe legitimus filiā feminā excluſiſſet vigore ſtatuti. Tn ſi poſtea legitimatus ad ius legitimorum reducatur, nō per hoc debet filiam feminā excludere. Ampliat ſub dubio forte vt procedat etiā ſi ſit legitimatus p ſubſequens matrimoniū adhuc filiā feminā nō excluderet p d.c.tāta.niſi ẜm eū eſſet legitimatus a principe cū iſto beneficio prelationis vt filiab⁹ feminis preferatur.arg.l.nō tantū.§.j.ꝛ l.nō putauit.§.ſi qs emancipatū.ſ.de ꝯta. Idem ꝯ Bal.tenet Ludo.roma.hic late arguēs ad vtranqꝫ partē ꝛ adducens quaſi eadez fundamēta do. Bene.de plumb.in diſputatione preallegata,mot⁹ precipue per tex.in l.j.§.ſi quis filium.ſ.ſi tabu.teſta.nu.ex.ta. qui tex.ẜm eum videtur hūc caſum determinare.ꝛ ita dicit ſe in hoc practicabili ꝛ quotidiano caſu pridie cōſuluiſſe in ciuitate lucana cōtra Bal.ꝛ quod eius conſilium fuit approbatū a qꝫ pluribus famoſiſſimis doctoribus ciuitatis Senenſis vbi tunc legebat. Idē ꝯ Bal.tz d. Ant.de roſel.in tractatu legitimationis,in vltima rub.circa vlti.col.d. Frāciſ.de curte i cōſi.xvj.incit.clarus vir Iaco.alpherius.in iij.ꝛ iiij.colū.ꝛ domi. Uincē.paleotus doctor bononienſis i cōſilio ſequenti quod

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

qđ incipit viſo pacto ꝛ ſubtilibus dubitationibus.in iij.col.
ꝛ do.Fran.de curte in cõſi.xxxv.inci.ſtatuto ſiue in capitulis
ianue.in v.ꝛ vj.col.ꝛ lati⁹ idē do.Frã.de curte.i cõſi.lxxiij.
incip.ſuper memorata facti narratione.in xvij.co.ꝛ duobus
ſequẽtibus.vbi pluries atteſtat̃ iſtã eſſe cõmunẽ ꝛ vera opi.ꝛ
qđ ita ẽt alias cõſuluit.ꝛ qđ eius cõſi.ſubſcriſerũt ſolẽnes do
ctores d.Barth.ſocin⁹ ſeneñs.ꝛ Uincẽti⁹ paleot⁹ Bononiẽ-
ſis.ꝛ qđ ita iudicauit in excelſa ciuitate Mediolani.do.Jo.
de bexu.ãtiquoꝛ Mediolanenſis doctoꝛ. Ex p̃dictis apparet
186 †iſtã ſecũdã eſſe mag͛ cõmunẽ opi.a qua in iudicando ꝛ cõ-
ſuluẽdo non recedendũ ſm Bar.ꝛ alios in l.fi.C.de pena.iu
187 di qui male iud.cano.in c.ne innitaris.de cõſti.†Naꝫ illa dr̃
eſſe magis communis opi.in qua plures doct.cõcoꝛd.l.j.ꝟ.
ꝛ lane crebrioꝛ.ꝛ ibi Bal.ad hoc not.ff.de offic.q̃ſto.ꝛ l.diui-
fratres poſt me.i verbo pluris etiam iuris authoꝛũ.ff.đ iur.
patro.ꝛ c.nouimus.ibi opinio a pluribus appꝛobaret.ꝛ ibi
do.Aut.de bu.ꝛ d.Abb.ad hoc no.de verb.ſign.ꝛ c.de indu
cijs.ibi in quo plurimi cõcoꝛ.iij.q.iij.ꝛ ix.diſt.c.in canonicis.
in verbo plures grauioꝛes. Et pꝛo iſta magis cõmuni facit:
nã lex valde abſurdũ reputat qđ ſpurij legitimat: ꝛ aduene in
troducant ad excluſionẽ p̃lis legitime ꝛ naturalis. Jta foꝛ-
malit̃ dr̃ tex.i ꝟ.trib⁹.in fin.i aut.q mo.na.effi.ſui.colla.vij.
¶ Pꝛo iſta magis cõmuni,omiſſis leuib⁹ ꝛ vulgarib⁹ addu
cunt p Ludo.ro.hic.ꝛ Benedic.de plumb.i d.diſputatiõe q̃ i
cipit ſtatuto Piſano cauet in quarto dubio,foꝛtiter ſtringit:
188 ꝛ iſtud multũ me mouet ad ita tenendũ:q̄ꝛ† ſtatutũ limitãs
in filia femina quota ſuccedẽdi exiſtẽtib⁹ filijs maſculis,itelli
git etiã limitare i filio legitimato. Quia filius legitimat⁹ nõ
põt plus habere in bonis patris,q̃ʒ habeat vn⁹ legitimoꝛuꝫ,
cui minus relinquitur.tex.eſt vnic⁹ ꝛ ſingularis i ꝟ.ꝛ q̃ñ va
rie.in aut.quib.mo.natu.effi.ſui.quẽ Ange.ibi notat ꝛ repu
tat ad hoc ſingularẽ. Per quẽ tex.d̃terminat i terminis nr̃is
ſingulariter Bal.in c.pertuas.circa med.de maio.ꝛ obed.ꝙ
189 †ſi ſtatuto cauetur ꝙ exiſtentibus filijs maſculis,filia femi-
na non ſuccedat niſi in vnica:iſta femina limitat maſculũ le-
gitimatũ,vt ẽt ipſe nõ d̃beat pl⁹ habere:ergo nõ vr̃ ꝙ feminã
excludat. Sequit̃ ſimpliciter Alex.reputans no.verbum in
l.neceſſarijs.in pe.col.ff.de acq.here.ꝛ in l.ſed ſi hac.ꝟ.patro
nũ.in vlt.col.ff.de in ius vo. Uide tñ ꝙ notat Ang.in.ꝟ.opti
190 me.p.gl.ibi i aut.de nup.colla.iiij.vbi tenet ꝙ† filia dotata
q̃ p ſtatutũ pr̃i nõ ſuccedit,nõ impedit q̄n pr̃ poſſit relinq̃-
re ſcđe vxoꝛi plꝰq̃ʒ reliquerit ipſi filie dotate,nec talis filia do-
tata que nõ põt patri inuito ſuccedere,tale relictũ põt irrita-
re:tñ aliud vr̃ reſpectu legitimati p tex.ſpecificũ in d.ꝟ.ꝛ q̃ñ
ñiã varie. ¶ Tertio pꝛincipaliter ꝛ vltimo circa iſtã fictioneꝫ
291 inductiuã. Jnquantum Bar.tãgit an† ſtatuta loquentia de
ciuib⁹,habeãt locũ in foꝛẽſibus receptis in ciues,q̃s Rap.
cu.hic appellat quaſi adoptiuos ciues factos.put etiam an-
te eũ appellat Bal.in l.ciues.C.de appel.quẽ.j.referã. Con-
cludit Bar.ꝙ ſi ſunt recepti ſeruata foꝛma ſtatuti,vel refoꝛ-
matiõis,ꝛ tũc erũt ciues ſm veritatẽ q̃ñ ſtatutũ vel refoꝛma-
tio dicerent,q̄ꝛ habeant p ciuib⁹ quo ad oĩa:q̄ꝛ cõſtitutio ci-
uiũ.eſt iuris,lꝫ aliquid facti habeat. Ergo ſtatutũ diſponens
ſup his q̃ ſunt iuris,dꝫ vere facere ꝛ nõ p fictionẽ:de q̃ vltimo
dixi plene ꝛ notabil'r.ſ.in p̃cedẽti cõcluſiõe Bar. Nec ob-
ſtat qđ ſtatutũ dicat qđ habeant p ciuibus:q̄ verba denotant
fictionẽ.l.iure ciuili.ff.de condi.ꝛ demon.Barto.ff.in iij.op
292 pꝛime p̃tis tex.† Quia aliud ẽ eſſe ciuẽ:aliud haberi p ciue.
nã pꝛimũ impoꝛtat veritatẽ:ſʒ fictionẽ.l.mercis appellatiõe
cũ gl.no.ff.de ver.ſigni.ꝛ l.maritus.ij.ꝟ.j.ꝟ.ſi quis.ꝛ ibi not.
Bar.ff.de adulte.q̄ꝛ ad hoc reſpondet ſignant Bart.hic,qđ
verba denotãtia fictionẽ ꝛ impꝛopꝛietatẽ ſi apponunt ſuper
his que ſunt iuris ꝛ q̃ poſſunt induci a lege ſʒ veritatẽ magis
dicũtur verba veritatis expꝛeſſiua q̃ʒ impꝛopꝛietatis aut fi-
ctionis:ꝙ vltimũ multũ notat in p̃cedẽti cõcluſione Bar.ꝛ il
lud firmaui iurib⁹ ꝛ authoꝛitatib⁹.lꝫ Bar.hic nõ bñ pꝛobet
Aut nõ fuit ſeruata foꝛma ſtatuti vl' refoꝛmatiõis,puta q̄ꝛ nõ
fuerũt p̃ſentes in cõſilio maioꝛi,q̃ñ fuerũt aſſumpti in ciues
put ſtatutũ requirit,vel ſtatutũ dicit ꝙ habeantur p ciuibus
quo ad quedã:ꝛ iſtis duob⁹ caſibus neceſſe eſt dicere ſecũduꝫ
Bar.qđ erũt ciues p fictionẽ ꝛ non ſm veritatem.allegat ad
hoc ſʒ.l.ij.ff.ad macedo. Et circa iſtã deciſionẽ bar.ſcriben.
hic nihil addunt:lꝫ Jmo.ꝛ latius Laud.omiſſa hac materia
Bar.aliã ingrediant̃.ſ.in quibus intelligantur facti ciues ꝛ
293 in quibus nõ. ¶ † Ego aũt ſolũ attingã queſtionem Bar.an
tales recepti in ciues foꝛma ſtatuti vel refoꝛmationis intelli
gãtur eſſe ciues an per fictionem:ꝛ alia tanquã extranea omit
tã. Adde ꝙ cũ Bar.tranſit ſimpliciter Jo.de imo.in j.ꝟ.lex
falcidia.ff.ad l.falcid.ſimpliciter do.Anto.de but.in c.j.par
te.in ij.not.per illum tex.de ſponſa. Adde pꝛimo quod nota.

conſuluit Bar.de quo ſcribẽ.nõ faciũt mentionẽ in conſil.
lxij.incip.punct⁹ talis eſt q̃dã eſt effect⁹ ciuis ꝛc.vbi foꝛmali
ter q̃rit q̃dã eſt effect⁹ ciuis alicuius ciuitatis per ſtatutum
ſeu refoꝛmationẽ an dicat̃ vere ciuis,impꝛopꝛie ꝛ ficte. Et
dr̃ ſciendũ eſſe ꝙ aliquẽ eſſe ciuẽ nõ eſt act⁹ naturalis ſʒ ciuis
ꝙ apparet pꝛimo ex ipſo nomine q̄ꝛ ciuis ſcđo q̄ꝛ de iure na
turali nõ erat ciuitas,ꝛ naſcẽdo ñ naſcebat̃ ciuis. Jtẽ ꝯſtitu-
tio iuris ciuilis ciuẽ facit aliquẽ vel ꝑpter oꝛiginẽ vel pp di
gnitatem,vel pp adoptionem⁹ vt l.ciues.C.de ĩco.li.x. Uñ ñ
294 eſt dõm qđ q̃dã ſint ciues natural'r,ꝛ q̃dã ciuil'r imo oẽs ſunt
ciues ciuil'r aliq tñ pp naturalẽ oꝛiginem aliq pp aliquã aliã
cãm. Unde ſi ciuitas facit ſtatutũ qđ q̃cunq; ibi domũ hʒ ſit
ciuis,vere erit ciuis vt l.edificia.ꝛ ibi no.ꝛ l.p̃uinciales.j.de
ver.ſig.ꝛ l.in vꝛbe romana.ff.de ſtatu homi.ꝛ vere ꝛ pꝛopꝛie
ciuis eſt quicunq; recipitur vt munera ſubeat:ſed ibi in illo
caſu Bar.ille erat ſic recept⁹:ergo vere ꝛ ꝑpꝛie ciuis eſt l.j.
i pꝛin.in verbo ꝛ ꝑpꝛie q̃dem.j.ad munici.vnde dꝫ tractari
vt ciuis illius ciuitatis que eũ facit ciuẽ. Jtẽ ibi reſidet Bar.
295 ꝛ nihil meli⁹ poſſet ad ꝑpoſitũ reduci. ¶ † Scđo adde Bal.
in l.iij.ꝟ.hec ṽba.ff.đ ne geſt.vbi q̃rit an ſtatutum loquens đ
offendẽte ciuẽ habeat etiã locum in offendente eũ qui ad ciui
tatem recept⁹ eſt p pꝛiuilegium:ꝛ refert Bar.hic ſentire qđ
ſic:† q̄ꝛ vera ciuilitas ita poteſt induci p ſtatutum,ſicut p oꝛi
ginem cũ ciuilitas habeat ſub ſe plures ſpecies:ꝛ omnis ſpe
cies vera ſit ſpecies.d.l.ciues.C.de ĩcol.li.x. Uñ nõ eſt verũ,
297 ꝙ iſti ſint ciues ficti.imo ſunt ṽe ciues,q̄ꝛ† q̃ties lex p̃t aliq̃d i
troducere p ṽitatem intelligit̃ introducere ṽe ꝛ non ficte,ſm
bar.hic ſed poſito ꝙ iſti eſſent ficti ciues,tñ ſm Bal.ibi pꝛiuile
gium vel refoꝛmationes eoꝛum recipiũt interpꝛetationẽ paſ
ſiuã,vt leges q̃ de ciuib⁹ loquunt̃ poꝛrigant̃ ad eos,tã ad fa-
uoꝛem q̃ʒ ad odiũ,vt l.j.ꝟ.lex falcidia.ff.ad le.fal.ꝛ hoc cre-
dit Bal.eſſe veri⁹ lꝫ ſm eũ ſit argumẽtũ ꝯ.i.l.fi.C.đ his qui
ve.eta.ĩpetra. ¶ Tertio Addõ Bal.in l.fi.C.de iure aure.an
nulo.vbi d̃t illum tex.facere ad ſtatutum ꝙ comitatiui habe
ant pꝛo ciuitatenſibus:nã illud nomen ciuitatenſib⁹ ponitur
naturaliter:ꝛ ius oꝛiginis non põt mutari niſi p fictionẽ vt
l.aſſumptio.j.ad munici.ꝛ l.fi.C.de ĩco.lib.x. Sʒ bar.hic dt
ꝙ tale ſtatutum in veritate diſponit ꝛ non in fictione. Bal.au
298 tẽ ibi dr̃ ꝙ† duplex eſt ciuilitas.ſ.oꝛiginaria,ꝛ quo ad iſtam
ẽ fictio:q̃dã eſt ciuilitas in genere ꝛ q̃ ad iſtam eſt veritas,q̄ꝛ
predicat̃ de multis ſpecieb⁹:ꝛ ideo ſpecies contenta ſub ge-
nere ex ppꝛia natura generis ineſt ei ſʒ veritatẽ.d.l.ciues.C.
299 de inco.lib.x. ¶ † Quarto adde in l.ciues.C.de ap.vbi tꝫ ꝙ
ſicut nomine filioꝛũ non continet̃ niſi natiui,ꝛ adoptiui.ita no
mine ciuiũ non ꝯtinent niſi ciues nati,ꝛ ſic oꝛiginarij ꝛ tñ ciues
p pꝛiuilegium adoptati.ꝛ hoc in materia odioſa argumen-
to.l.cũ quidã.ff.de lib.ꝛ poſth.ſcđ⁹ vbi agit̃ de fauoꝛe vt no.
in.l.ciues.C.de inco.lib.x. Jſtã vltimã deciſionem Bal.re-
fert.ꝛ ſimpl'r ſequit̃ Rap.cum.hic in pe.col. Sed tu caue q̄ꝛ
in ꝯtrium facit quod ſignanter no.idẽ Bal.in.l.cum ex oꝛatio
ne p illũ tex.ff.de excu.tuto.vbi notat ꝙ eo ipſo ꝙ comitatiui
ſunt ad ciuitatẽ recepti eo ipſo in penis,ꝛ in omnib⁹ debent
tractari vt veri ciues:nõ ſolum in fauoꝛib⁹ ſed etiã in odijs vt
ibi in fi.qđ eſt mirum ſʒ eũ. Unde diſpenſatio ſup ſtatu hʒ ſe
pariter ad fauoꝛes ꝛ odia:ꝛ ad hoc illa lex eſt multum notan
300 da ſm eũ ¶ † Quinto adde qđ Bald.in.l.in vꝛbe.ff.de ſta.
homi.notat ex illo tex.qđ ciues effecti ex ꝯſtitutione haben iꝰ
ciuiũ ex oꝛigine,quia ſunt veri ciues. Et ideo ſcđm eũ tenent
L.y.in l.fi.C.de his q veni.eta.impe.in addi.ꝙ ſi ſtatutũ di-
cat qđ omnes ciues habeant tale pꝛiuilegiũ,ꝛ foꝛenſes non:
ſi qs foꝛenſis eſſet effect⁹ ciuis p ſtatutũ q̄ꝛ habebit eadẽ pꝛi
uilegia que habẽt illi qui ſunt ciues oꝛiginaliter.l.ſʒ ſi hac.ꝟ.
ſʒ ſi ius annulloꝛũ.ff.đ in i⁹ vo.lꝫ ſit argumentũ ꝯ in d.l.fi.C.
de his q veni.eta.impe. Bal.de hoc ſe remittit ad Bar.hic.
Subdit tñ qđ iſtũ adoptiuũ ciuẽ nõ admittet ad honoꝛes ad
quos nõ cõſueuerũt admitti niſi ciues naturales q̄ꝛ conſue
301 tudo reſtringit p̃uilegiũ,ita ibi Bal. ¶ † Sexto adde Bal.i
l.ſi nõ ſpeciali.in pe.col.C.đ teſta.vbi tꝫ qđ q nõ participant
in publicis honoꝛib⁹,non dicunt̃ ꝑpꝛie ciues quia nõ tractã
tur vt ciues:i eo qđ eſt maximũ argumentũ ciuilitatis.l.q̃dã
cũ filiũ.j.de ver.ob. Nã ciues munerib⁹ ꝛ honoꝛib⁹ cogno
302 ſcunt̃.d.l.ciues.C.de inco.li.x.†tamen qui eſt effectus ciuis
in omnib⁹ ꝛ p omnia cõtinet̃ appellatiõe ciuiũ l.gall⁹.ꝟ.ꝛ qđ
ſi tñ.ff.de lib.ꝛ poſt.ꝛ l.deo nobis.C.de epi.ꝛ cle.vt ibi lati⁹
p eũ. Qui ſubdit qđ nõ eſt p oĩa ſimile de ciue ꝛ patria q̄ꝛ no
men ciuis eſt ciuile eque bene ſicut naturale:ꝛ ideo poteſt v
re introduci per ſtatutũ ꝛ pꝛiuilegiũ.ſcđ⁹ eſt in noĩe patria.e
ita no.limitat Bar.hic Addõ Bal.in c.lꝫ de vitãda.in.ij.co.ꝛ
33 in pꝛin.de elec.vbi tꝫ qđ† ſi ſtatutũ diſponat qđ mercatoꝛes l.
foꝛenſes pꝛo ciuibus habeantur,denotat ſimilitudinem nos

vnitatē: qꝛ cōtra naturā ſermo prolatus fictionē inducit ēt
ſi dicat̃ habeat̃ ⁊ ſit l. filio quē pr. ſ. de li. ⁊ poſthu. Si igitur
gentē cōſideres. i. patriā fictio ē ſi merā ciuilitatē pōt eſſe ve
ritas. vt ibi. ⁊ p no. p Bar. hic. Sꝫ tu caue ꝯ iſtā differentiam
304 Bald. † ꝙ imo ciuitas ⁊ patria idē importāt. facit tex. in l.
iij. ⁊ ibi Bar. ⁊ Bal. ad hoc no. C. de natu. lib. Ad idē text. i l.
ſi in patria. ⁊ ibi Bal. ad hoc no. C. de in col. li. x. ¶ Septimo
adda Bal. in l. oēs populi. in antepe. col. ſ. de iuſti. ⁊ iure. vbi
q̃rit ſtatuto cauet̃ ꝙ nullus poſſit eſſe de priorib' niſi ſit ori-
ginari' ciuis: mō titius recept' eſt in ciuē, cū clauſula ꝙ habe
at̃ ꝓ originario ciue quo ad oīa, an poterit eſſe de priorib'. ⁊
vr̃ ꝙ nō: qꝛ iſte ē idē ciuis ficte ⁊ non vere ergo non hꝫ locum
in ſtatutis. l. iij. §. hec verba. ſ. de nego. geſt. Contrariū deci-
dit ſingulariter Bal. p l. quidā cū filiū. j. de ver. obli. ⁊ l. cum
ex oratiōe, ſ. de excuſati. tuto. nā ex quo ſic habet̃ aci eſſet ori
undus iſta ſpecies tēperat genus. i. derogat gn̄i. Nā ex quo
eſſet tali s ⁊ haberi pro tali eſt expreſſe ⁊ ſingulariter ordina
tū. ergo debent pari iure cenſeri. Nec obſtat ꝙ aliud eſt eſſe
talē, ⁊ aliō haberi ꝓ tali, vt no. gl. in d. l. mercis appellatione.
j. de verbo. ſig. Bar. in d. l. ſi maritus. §. legis iulie. j. ō adul.
rn̄det Bal. illud eſſe verū atttēta impropria ſimilitudine, ſꝫ
hic ſtatutū vltra procedi, qꝛ nō ſolū aſſimilat. ſꝫ ſtatuit eandē
eſſe cēſurā. q̄ deciſio an ſit vera vide p do. Ale. ⁊ alios i l. j. ſ.
de leg. j. Adde ſec' eſſe qn̄ ſtatutū ſimpliciter loqueret̃, p illō
ꝙ no. idē Bal. in l. ingenui. p illū tex. C. de inge. ⁊ manumiſ.
305 vbi notat argumētū ad ſtatuta † que dicūt ꝙ doctores habeā
tur ꝓ originarijs ciuib'. nā iſta eſt fictio ⁊ nō veritas ſm euꝫ
306 qꝛ ibi non dꝫ p oīa. vt in caſu precedenti. ¶ † Octauo adde
Baldū. in l. ſiue poſſidetis. in ij. colū. ⁊ ij. q. C. de ꝓba. vbi q̃-
rit an priuilegiati vt tales gaudeāt bn̄ficio eorū q ꝓprie ſūt
tales. Primo, dt videri ꝙ nō: qꝛ priuilegiū ē qdā fictio ⁊ im
proprietas. l. iij. §. hec verba. ſ. de neg. geſt. ꝯtrium eſt verum
ſm eum qꝛ ſtatuta extendunt̃ in caſum ꝑuilegiatū qui eſt idē
307 caſus ex priuilegio. † nā priuilegiū equipollet nature vt no.
Jo. and. in c. fi. de cōſue. in vj. in nouella. Sec' ſi iſte caſus fin
gatur idē caſus ex odio, vt. l. ſtatius. §. cornelio, j. de iur. fiſ. nā
ad aliū caſū nō extēdit̃, tūc ſtatutū vt l. ex ea pte. §. in inſulā. j.
de verb. obli. nec obſta dictus. §. hec verba. qꝛ ibi erat fictio
abſq priuilegio repreſentatiōis eiuſdē effect'. ſec' qn̄ eſt iūc-
ta cum priuilegio qō reputat tenendū menti. ¶ Nono adde
Bal. in l. filius. circa fi. ſ. ſi cert. pet. vbi dt ꝙ forenſes greci-
piunt̃ in ciues originarios dicunt̃ p fictionē recipi: qꝛ lꝫ pu-
ra ciuilitas poſſit introduci p veritatē: non tn̄ ciuilitas origi
308 naria l. aſſumptio. j. ad munici. ⁊ ibi lati'. p eū. ¶ † Decimo
adde Sali. in d. l. ſiue poſſidetis. in iij. q. C. de ꝓba. vbi querit
ſtatutū diſponit ꝙ ſcholares habeant̃ ⁊ tractent̃ ꝓ ciuilibus,
an ſtatuta in ciuilibus habeāt locū in ſcolaribus. ⁊ an tale ſta-
tutū dicatur fingere ſeu fictionē inducere: ⁊ tꝫ ꝙ nō: qꝛ eſt ſta
tutorū vel priuilegiorū extenſio vel ad ciuitatē aſſumptio qō
fieri pōt vere proprie abſq alia fictiōe d. l. ciues. ⁊ ibi notat̃.
C. de inco. lib. x. ⁊ l. j. j. de mune. ⁊ hono. Secus ſi ſtatutū vel
priuilegiū dicer et ꝙ ꝓ veris ⁊ originarijs habeant̃ ⁊ ſint. nā
tūc eſt fictio qꝛ in re certa ꝯ veritatē aſſumptio. ¶ Undecimo
⁊ vltimo adde tex. in l. adoptiuū. §. patronū. ſ. ō in ius vocād.
p quē probat̃ ꝙ paria ſunt haberi pro patrono et eſſe patro-
nū: naꝫ verba illius edicti pretoris loquuntur de patrono. l.
iiij. e. ti. ⁊ tn̄ cōprehendunt eūqui pro patrono habetur. Et
309 ſic ibi eſt caſus ſm Ange. † ꝙ bn̄ficia cōceſſa ciuilibus conti
nētia honeſtatē extendunt̃ ad illos qui ex forma ſtatuti dbent
tractari tanq̄ ciues licet nō ſint facti ciues. ſecus ſi non conti
nerent honeſtatē ſꝫ ius ſingulare ſeu iuri ꝯtrium vt et ibi per
Pau. de ca. Lu. ro. ⁊ alios Moder. ita habes expeditā fictio
nē inductiuā. ¶ Circa fictionē priuatiuā proſequere. vt hic p
Bart. cuius dica non videntur ſuppellatione idigere. ¶ Cir-
ca fictionē trāſlatiuā quā Bar. dicit circa quatuor verſari qꝛ
qn̄q lex fingit trāſferēdo de vno tēpore ad aliud tempus qn̄
que de vna perſona ad aliā perſonā. qꝛ factū ab vna pſona fin
git̃ factū ab alia, qn̄q de vna re ad aliā rē, ⁊ qn̄q ō vno loco ad
310 aliū locū, vt hic per eū. Adde † ꝙ iſta fictio trāſlatiua ſiue ex-
tenſiua trahens ſe retro licet comprehendat in ſe geſta me-
dio tēpore volūtarie, nō tn̄ ꝯprehēdit illa q̄ ō neceſſitate geſta
ſunt ſꝫ. Bar. i l. furti. §. j. ſ. ō infa. in vlti. colū. circa med. p. l. q̊
ties. ſ. de pac do. Jtē fictio trahit̃ retro quo ad act' pēdētes.
nō aūt quo ad ꝑfectos ⁊ cōſummatos. ita no. do. Anto. ō bu.
311 in c. preterea. de appellatio. ¶ † Jn quantū Bar. hic tenet ꝙ
in cōtractib' celebratis ſub cōditiōe caſuali vel mixta, eueniē
te conditione trahit̃ retro. l. neceſſario. §. ꝙ ſi pendente. ſ. de
pericu. ⁊ cōmo. re vendi. ⁊ l. potior. ⁊ l. qui balneū. ſ. qui po-
tio. in pigno. habe. ⁊ l. ſi filiuſfa. in pri. j. de verbo. obli. Un̄ ſi
ſtatutum prohibet ꝯhi ſuper bonis rebellium. etiam contra
ctus conditionalis non tene. licet conditio extet poſt rebāni
tionē ſm Bal. in j. ad fi. C. de nundi. Secus in cōditione po-
teſtatiua que nō trahit̃ retro qꝛ deficit equitas cū fuerit ex ſua
poteſtate ante adimplere d. l. potior. in prin. ⁊ §. j. ⁊ l. ſi dbito
ri. §. filius. j. de fideiuſſo. ⁊ l. quidam cū filiū. §. fi. de ver. obl. ⁊
ita ēt tꝫ Bar. in d. l. ſi filius. in prin. ⁊ in l. ſi dubitetur. §. fi. j.
de fide iuſſo. Jtē ſecus eſt in legatis conditionalibus in qb'
adueniente conditione legati nō trahitur retro. l. ſi mater. §.
eandem. j. de excep. rei iudi. ⁊ l. j. §. ſerui appellatiōe. ſ. ad ſyl
312 la. Et † ita ēt tenet Bar. in l. ſi filius. in prin. Cōtra iſtud vlti
mū opponūt Jo. de imo. ⁊ Lu. Ro. hic text. i d. l. qui balneū.
in §. ſed ⁊ ſi heres. per quā tex. etiam do. Math. reprehēdit
Bar. ⁊ dicit eū dicere ꝯ caſum legis: in nota. cxcvj. Jllū tert.
etiā contra allegat. Jmol. in d. l. ſi filius. in prin. ſed ad illum
tex. rn̄det Jmo. ⁊ Lu. Ro. hic, quod in legatis cōditio trahit̃
retro quo ad actionē perſonalem cui habet accedere hypo-
thecaria. ita loquitur ille tex. Non autem trahitur retro quo
ad dominiū ⁊ fructus. ita loquuntur iura allegata per Bar.
Contra iſtā ſol. ⁊ etiam contra concluſionem Bart. fortiſſime
obſtat tex. in l. neratius. ſ. ō manumiſ. teſta. vbi quo ad domi
niū ſeu libertatē cōditio in legatis retrotrahit̃. ⁊ eueniente ꝯ-
ditionē fingit̃ legatari' retro fuiſſe liber vt ibi dicit tex. Nec
dicat̃, put quidā dicebāt ꝙ ibi ſit ꝓpter fauorē libertatis, qꝛ ē
ridiculū ⁊ ꝯ caſum in d. l. j. §. ſerui appellatione. vbi in lega-
to libertatis cōditio nō trahitur retro. Bal. in l. fi. §. ſed qꝛ
nr̄a. in iij. oppo. C. cōmu. de lega. Super hoc ſic diſtinguit aut
loq̃mur q̊ ad mediij tpis diſpoſitionē: ⁊ tūc in legatis cōditio
nalibus cōditio trahitur retro. d. l. j. §. ſerui appellatiōe. aut
quo ad ſubſtātiā legati. ⁊ fingit retro. Jta loqt̃. d. l. neratius,
⁊ ita dꝫ intelligi ⁊ ſaluari Dy. in c. j. in vlti. q. de reg. iur. in vj.
quē reprehendit hic Bar. Aut quo ad acquiſitionē vel trāſ-
miſſionē. ⁊ non fingit retro, qꝛ cum in acquiſitiōe requirat cō-
ſenſus: ⁊ pendente conditione legatarius non poſſit cōſentire
vel diſſentire. l. ita ſcriptū. §. fi. ſub conditione. ſ. de leg. ij. me
rito non trahitur retro. ſecus in contractibus qꝛ ibi interue
nit cōſenſus ab initio vt no. gl. in l. ſi vxorē. C. de condi. iſer.
¶ Jſtā diſtinctionē Bal. impugnat Lu. ro. hic in vlti. col. qꝛ
vr̄ potius verbalis ⁊ nō realis, nec poſſet rō diuerſitatis īter
ſubſtantiā legati ⁊ eius acquiſitionē, cū nō i alio pēdeat ipſi'
ſubſtātia ꝙ in eiuſdē acquiſitione. Unde ipſe Lu. Ro. hic ad
fina. ſui dicit quod nō pōt dari alia ſolu. niſi quod aut loq̃mur
in conditione affirmatiua puta lego libertateꝫ ſeruo ſi titius
conſul factus fuerit: ⁊ tunc eius euentus non trahitur retro,
ita loquit̃ d. l. j. §. ſerui appellatiōe, ⁊ alia iura Bar. ⁊ hoc eſt i
telligendū ſm eum quo ad dominiū non autem quo hypothe
cariam d. l. potior. §. ſed ſi heres. Aut loquimur in cōditiōe
negatiua puta lego libertateꝫ ſeruorum. ſi poſthumus mihi
natus non erit: ⁊ tunc trahitur retro eius euentus. quo ad li
bertatē ſeu dominium: ⁊ ita eſt proprie caſus d. l. nerati'. Ad
de qō ante eū etiam dicit d. benedi. de plumbi. in d. l. nerati'.
313 in vltimo nota. vbi dicit ꝙ illa lex ſolet allegari † ꝙ in vlti-
mis voluntatibus conditio negatiua trahitur retro, lꝫ ſec' ſit
in cōditione affirmatiua d. l. j. §. ſerui appellatione. Jtem ad
de qō Bar. de quo ipſi mētionē nō faciunt in l. cū ſine premi
tione. ſ. qn̄ dies lega. ced. tangit de intellectu dicte. l. nerati'
⁊ dicit ꝙ loquitur in cōditione negatiua, poſtea reſpōdet ibi
cōditionē caſualem non poſſe exiſtere ē certū in rerū natura.
Puta ſi mulier eſt vacuo vētre que putabatur pregnans, cer
tū ē i rerū natura n̄ poſſe naſci poſthumū, ⁊ tūc ꝓcedit d. l. ne
ratius. Qn̄q i rerū natura n̄ ē certū qꝛ mulier ē pgnās ⁊ pōt
partus naſci ⁊ non naſci: quia ſolus deus hoc ſcit: ⁊ tunc ſi
non naſcitur nō dꝫ ꝙ retro fuerit impleta cōditio. vt. l. cū q-
dam. §. ꝙ dꝫ. in verſicu. quid ſi vnū. ⁊ ver. quid ergo. ſ. de ac.
qui. here. Jſta ſol. mihi non placet. ꝙ in d. l. neratius. mulier
eſſet vacuo vētre. imo innuit contrarium cū diſtiguit an poſt-
humus ſit natus an non natus, ergo erat in vtero matris: er
go vēter non erat vacuus. Ego autem rn̄deo aliter ad d. l. qui
balneum. §. ſed ⁊ ſi heres. ⁊ planius quam rn̄deat Raph. cu. i
d. l. ſi filiuſfa. in prin. vbi etiā dixi. qō ibi in legatis cōditiona
libus conditio non trahit̃ retro. nec. h. d. ille tex. ſed bene de
cidit qō in pignore prefertur legatarius qꝛ pro relegata pi-
gnus prius fuit datum: ⁊ ſic quo ad ius prelatiōis in genere
non dꝫ eſſe in poteſtate debitoris reſilere a cōtractu pignori,
⁊ iſtud proprie conſiderauit tert. in d. l. qui balneum. in prin.
ne ſit in poteſtate debitoris decipere priorem creditorem.
314 ¶ † Subdit Bar. hic qō in ꝯtibus conditio trahitur retro
quo ad omnia que habuiſſet ſi contract' fuiſſet pure celebra
tus ⁊ ſic quo ad cōmoda ⁊ incōmoda d. l. neceſſario. §. quod
dcendēte. ſ. de pericu. ⁊ cōmo. rei vendi. ſed quo ad dominiū
non trahitur retro. Rō eſt ſecundum eum ⁊ bene quia etiam
ſi contractus

ſi contractus fuiſſet pure celebrat⁹ ex ſolo ꝯctu nō habuiſſet
dominiū ſine traditione corporalis poſſeſſionis.l.traditioni
bus.C.de pac.ꝛ l.ſi ager.cū gl.ſ.de rei ven.ergo multomin⁹
ſolus euēt⁹ cōditionis pōt vſqꝫ retro inducere tranſlationem
dominij. Iſta videt fundamentalioꝛ ratio quā alia quā aſſi-
gnat Bal.in l.j.circa fi.C.an ſeru⁹ ex ſuo fact.vbi dt qđ in ꝯ
tractib⁹ cōditio trahit retro quo ad obligationē ꝛ hypothe-
cam.ſecus eſt quantum ad dominiū in quo ꝯditio no trahit
retro ne duo reperiant domini inſolidū vnus vere ꝛ alius fi-
cte cōtra regulā.l.ſi vt certo.§.ſi duob⁹ vehiculū ſupra cōmo
315 da.ꝛ l.hereditate.§.pater.ſ.de caſtrēſi pecu. ¶ †Itē illudqꝫ
dictū eſt quod in legatis cōditio non trahit retro procedit q̄
ad cōmodū rei legate ꝛ eius acquiſitionē ſed trahitur retro
quo ad reſcindēdū alienationem medio tēpore per heredem
factā.tex.eſt qui ita lo quit in l.fi.§.ſinante ſub conditione.ꝛ
ibi Bar.in penul. oppo.C.commu.de leg.de q̄ tex.opponit
Bar.hic ꝛ obſcuri⁹ reſpondet qđ ibi nil retro fingitur circa
316 legatū ſi bene inſpiciatur ſecundū eū. ¶ †Succeſſiue q̄rit
Bar.que ſit rō diuerſitatis quare in legatis ꝯditionalibus q̄
ad acquiſitionē inſpicimus tēpus exiſtentis conditionis.l.q̄
legata.j.de reg.iur.ꝛ l.ſi vſufr.in fi.ſupra quando dies leg.
ced.Sed in contractib⁹ cōditionalib⁹ inſpicitur initiū ꝛ ſic
tempus ꝯtract⁹ quo ad acquiſitionē:vt ſciamus cui acquiri d
beat.Gl.in l.vxoꝛ.C.de condi.inſer.aſſignat rōnem diuerſita
tis qꝛ in legatis nō verſatur aliqđ factū filij qꝛ abſenti ꝛ igno
ranti ac dormienti poteſt legari.ꝛ ſibi ipſo iure acquiritur
legatū.l.cū pater.§.ſurdo.ſ.de lega.ij. Iđ inſpicitur tp̄s ex-
iſtētis cōditionis,ſed in cōtractibus factis per filium fa.ver-
ſat factū filij ꝛ eius opera qꝛ ipſe eſt qui facit,ꝛ qui ꝯhit.
Unde cū verſet opera filij ꝛ tp̄e quo facit contractum ſit i po
teſtate patris,ideo tūc acquiritur patri qꝛ tunc patria pote-
ſtas dꝫ ius ſuum operari,ꝛ iſtā rationē etiā aſſignat glo.i ſimi
li.in.§.ex conditionali.inſti.de ver.obl. Iſtā rationem repro
bat Bar.hic non eſt generalis quia poſſet eſſe contractus in
quo non verteret opera,neqꝫ factū filij puta quando eſſet pro
miſſum filio ex cauſa donationis.l.liber homo.in prin.ſ.de
acqui.rer.do.vel quando promiſſum eſſet notario nomine fi
lij.ita quod nullū officiū filij interuenit,ꝛ tn̄ etiā tūc attēderet
tempus ſtipulationis,ꝛ ſic cōditio traheret retro.d.l.ſi filiuſ
fa.in prin.Sed ab hoc fundamento ꝙ etiā mouet Bar.in d.
l.ſi filiuſfa.poteſt de facili defendi dicta rō gl.quia qn̄ donat
filio licet nō verſet tūc opera filij tn̄ ex illa donatiōe non acq-
reretur ſine facto filij,prout acquiritur ex legato in quo ipſo
iure acquiritur penit⁹ ignoranti,vt dixi. Itē qn̄ notarius ſti-
pulatur nomine filij licet non interueniat vere factū filij:tn̄
interuenit iuris interpretatione.l.ſtipulatio iſta.§.ſi qs in-
ſulā.j.de ver.obli.ꝛ l.qui aūt.§.fi.ſ.de conſtit.pecu.Sed ꝯ il
lā rōnē gl.fortius obſtat.nā in donatione cauſa mortis verti-
tur opera filij vel ſerui qꝛ requirit eorū ſtipulatio ꝛ preſentia
l.inter morti.ſ.de do.cau.maoꝛ. Et tn̄ nō acquiritur patri
vel dño,ſed filio ꝛ ſeruo ſi reperiāt ſui iuris tp̄e mortis donā
tis,l.fi.ſ.de dona.cau.moꝛ.ꝛ ibi Bar.ꝑ hoc reprobat iſtam
rationē diuerſitatis cū a tēpore mortis ſumat effectū ꝛ non
trahat retro.Facit.l.ſed interim.§.idē ait.ꝛ ſequē.ſ.de do-
na.inter vir.ꝛ vxo. ¶ Sed aduerte qꝛ Bal.reſpōdēdo huic
fundamento tꝫ cōtrariū in donatione cauſa mortis in d.l.ſi
vxoꝛ.in vlti.col.ꝛ pro eo facit bonus tex.in l.ſenat⁹.§.fi.ꝛ ibi
gl.ſ.de dona.cau.moꝛ.Sꝫ Raph.cu.in d.l.ſi filiuſfa diſtin-
guendo cōcordat ꝛ bene has opiniōes.ꝙ aut donatio cā moꝛ
tis incepit a traditione:ꝛ tūc inſpicit tp̄s mortis.d.l.fi.ꝛ d.l.
ſed interim.§.idē ait.ꝛ §.ſeq.Sec⁹ qn̄ incepit a promiſſiōe.
317 d.l.ſenatus.§.fi. ¶ †Aliā rationē diuerſitatis quare in ꝯcti
bus cōditionalib⁹ inſpicim⁹ tp̄s retro celebrati contractus,
ſed in legatis inſpicimus tēpus euenietis cōditiōis aſſignat
Bar.hic ꝛ in d.l.filiuſfa.in prin.qꝛ in cōtractib⁹ conditio re
trotrahitur vt dixi.Et ſic fingit retro celebratū cōtractū.Et
ſic retro queſiuiſſe patri vel dño.iđ nimirū ſi in cōtractib⁹ at-
tēdim⁹ tp̄s ꝯctus ſed in legatis cōditio nō trahit retro iđ at-
tēdim⁹ tep⁹ eueniētis cōditionis. Iſtā rōnē ſequuntur Ang.
ꝛ Pau.de caſt.in d.l.ſi filiuſfa.in prin.Sed eā reprobat ꝛ bn̄
Io.de imo.hic.ꝛ Imo.Raph.cu.ꝛ d. Alex.ibi.eo qꝛ aditio
hereditatis trahit retro ad tp̄s mortis teſtatoris.l.heres qn̄
que.ſ.de acqui.here.ꝛ l.oia fere.j.de reg.iur ne teſtatoꝛ vi-
deat ꝑ parte tēporis decedere inteſtat⁹ ꝛ pro parte teſtatus
cōtra.l.i⁹ noſtrū.j.de reg.iur.Et tn̄ in hereditate ꝙ ad acqui
ſitionē cui acquirat inſpicitur tp̄s eueniētis conditionis ꝛ ſic
adite.hereditatis:nō aūt iſpicit tp̄s i quo fit retrotractio:vt
in.§.alienus.ſcđo inſti.de her.inſti.ꝛ l.ſi ſol⁹.ſ.de acq̄rē.he
318 redi.ꝛ l.non eſt dubiū.C.de iure delibe.†Et heres adeundo
quaſi cōtrahit cū legatarijs.l.ex maleficijs.§.her.j.de actio.

ꝛ oblig.ꝛ §.heres inſti.de ob.que ex quaſi ꝯc. Bar.hic ad h
319 rn̄det † ꝙ illa regula ꝙ aditio hereditatis trahatur retro non
eſt ſemper vera qꝛ nō trahit retro quo ad oia vt l.oia fere.
ibi no.ꝑ gl.j.de reg.iur.ſed ꝑ h Bar..nō aſſignat rōnē quare
h caſu quo ad acquiſitionē nō trahat retro aditio heredita-
tis,ſicut trahit quo ad alia ſm̄ Io.de imo.hic ꝛ bn̄.ꝛ.Alex.
in.d.l.ſi filiuſf.in prin. Iđ melioꝛ videt rō gl.in d.l.ſi vxoꝛ.
Preterea rō aſſignata ꝑ Bar.n̄ euacuat difficultatē cū ad
huc remaneat dubiū quare magis in cōtractib⁹ cōditio tra-
hat retro quā in legatis. Propterea ſubtilitatū princeps.d.
Chriſto.de caſtel.quē etiā referūt Rap.cu.ꝛ do.Pe.d bexu
tio in.d.l.ſi filiuſ.in p̄n.defendēdo Bar.adducebat rōnē,rō
nis,ꝙ iđ in legatis cōditio nō trahit retro,ſicut in ꝯctib⁹,eo
qꝛ pricipiū nō eſt habile,ꝛ ſic ꝛ ficit extremū ad qđ:qꝛ ſi retre
traheretur fingeret teſtatoꝛ viuus vſqꝫ retro obligatus ꝙ ē ab
ſurdū:qꝛ a principio tp̄e facti teſtamēti legatū non hꝫ effectū
cū ſemper poſſit reuocari vſqꝫ ad tp̄s mortis teſtatoris vſqꝫ
ad qđ tp̄s mortis voluntas teſtatoris ſemꝑ eſt ambulatoria.
l.cū hic ſtat⁹.§.ait orō.ſ.de dona inter vj.ꝛ vxo.ꝛ l.iij. §.fi.ꝛ
l.ſeq.ſ.de adimē.leg.ꝛ c.cū marthe.de cele.miſſa.Et ſi dicis
ſaltē dꝫ trahi retro ad tp̄s mortis teſtatoris vel aditionis hr̄
di.rn̄det do.Chriſtofo.de caſtel.qđ illud non eſt extremū ſed
mediū inter relinquere ꝛ cōfirmare legatū.Sed iſtud nihil ē
qꝛ qn̄ nos q̄rim⁹ nunquid in legatis cōditio trahat retro itel
ligimus ad tp̄s mortis teſtatoris q̄ tp̄e legata efficiūt irre
uocabilia,nō aūt itelligim⁹ qđ trahat retro ad tp̄s ꝯditi teſta
menti qꝛ h eſſet ineptū querere.Et ꝙ ita ſit oſtēdo viua rōne
nā teſtatoꝛ ꝓculdubio pōt facere legata pura,ꝛ ꝑ hoc n̄ obli
gat teſtatoꝛ in vita,ſed ſolū heres ſu⁹ obligatur poſt mortē
teſtatoris,nec in hoc reſultat aliqđ abſurdū:ergo eodē mō ſi
cōditio trahat retro fingem⁹ legatū retro purū,nō aūt teſtato
rē retro obligatū fuiſſe. Iſtud eſt ꝙ etiā voluit do.Chriſtofo.
poꝛ.in.§ oīs.ivj.col.inſti.de verb.obl.vbi dicit ꝙ cū ſemel fe
ciſſet iſtud fundamētū ꝯ do.Chriſtofo,de caſtel.Rap.comēſi
preceptori ſuo,qđ poſtea ſemper abinde in antea tenuit ꝯ do
Chriſtofo.de caſtel. Ita ibi ipſe refert ꝛ bene. ¶ Tertiā rōnē
diuerſitatis aſſignauit Io.de Imo.hic ꝛ Imo.ꝛ d.Ale.in d.
l.ſi filiuſfa. in prin.qꝛ in ꝯctu conditionali eſt queſita ſpes
ipſi⁹ obligationis q̄ trāſmittit ad heredes.§.ex cōditionali.
inſti,de ver.obl.ꝛ pōt etiā cedi.l.ſpē.C.de dona. Ideo nimirꝫ
ſi illa ſpes querit etiā patri ꝑ regulā.l.que lega.j.de reg.iu.
ſecus eſt in legatis cōditionalib⁹ in quib⁹ ſpes nō trāſmittit
ad heredes.l.vnica.§.ſinaūt aliquid ſub ꝯditione.C.de cad.
tol. Ideo etiā nec acquirit patri.eodē mō ſpes hereditatis n̄
adite nō tranſmittit.de.l.vnica.§.in nouiſſimo.ideo non acq
ritur patri vel dño vt dixi.ꝛ lꝫ hodie trāſmittat ius delibera-
di ꝛ adeundi. l.cū antiquioꝛib⁹.ſ.de iur.delibe. Tamē ē i⁹
querendi ꝛ non ius queſitum ꝛ ſic eſt queddā facultas que nō
querit patri vel dño,vt voluit Bar.in l.is poteſt.ſ.de acqui.
here.ꝛ dicit Imo.hic quod dicta rō proxime relata ſatis fuit
de mente tex.in d.l.que lega.ꝛ ita ēt dt do.Alex.ibi. ¶ Quar
tā rationē diuerſitatis aſſignat Rap.cu.in.d.l.ſi filiuſfa.i p̄n.
qꝛ cōtract⁹ dicūt habere forte ꝛ potēs pricipiū.iſtud aſſum-
320 ptū ꝓbat duplici fundamento.† Primo qꝛ perfect⁹ cōtra-
ctus ampli⁹ reuocari nō pōt.l.incōmodato.§.ſicut.ſ.cōmo.
ꝛ.l.ſicut C.de actio.ꝛ obl.ideo lex voluit qđ attēdatur princi
pium,ꝛ ad illud trahat conditio ſed vltime volūtates dicūt
habere debile pricipiū cū ſint ſemꝑ reuocatorie vſqꝫ ad moꝛ
tē teſtatoris vt dixi ſupra. Ideo lex non curauit conditionē i
legatis trahi retro ad principium.Sed iſtud mihi non plꝫ
qꝛ in vltimis volūtatibus deberet cōditio trahi retro ad tp̄s
mortis teſtatoris ꝛ a die adite hereditatis quo tempore le
gatū hꝫ forte principiū,ꝛ immutabile,qꝛ ampli⁹ variari non
pōt.Unde alio modo ꝓbat Raph.cu.aſſumptū ſuū ꝛ iſtud pl⁹
placet,ꝙ cōtractus dicunt habere forte ꝛ potēs principium
qꝛ certū eſt in debitū iri.ſiue ſtipulatoꝛ viuat tp̄e purificate ꝯ
ditionis ſiue ſit mortuus:qꝛ in ꝯctib⁹ trāſmittit ad heredes
dicto.§.ex.cōdicionali.ꝛ ideo lex ſtatuit debere attēdi ꝑnci
piū ꝛ ſic tēpus contractus,ꝛ ad illud ꝯditionē retrotrahi.Si
cus eſt in legatis cōditionalib⁹,i quibus nō eſt certū debitum
iri ſi cōtingeret legatariū premori ante purificatā cōditionē
legatū annullaret qꝛ ſpes conditionalis in legatis nō tranſ
mittitur ad hereedes dicta.l.vnica.§.ſinaūt aliquid ſub ꝯdi
tione.Et ſic in ꝯtractibus ꝯditionalib⁹ efficacioꝛ ꝛ firmioꝛ eſt
ſpes futuri euentus quā in legatis,ꝛ iſta rō effectualiter ſatis
cōcordat cū precedēti rōne Imo.ꝛ do.Alex. ¶ Quintā ꝛ vlti
mam rationē diuerſitatis aſſignat Imo,in.l.dies.incert⁹.ſ.
de ꝯditio.ꝛ demonſt. quod in cōtractibus hoc ideo eſt qꝛ ce-
lebrantur conſenſu duorum ergo fortiore.ſunt quā vltima
voluntas que perficitur ſolo cōſenſu vnius.l.teſtatoris vt i ſi.

mili.no.gl.in l.j.C.de pact. Jſtā rōnem reprobat do. Ale.in
d.l.ſi filiuſfa.in prin.per fundamentū quod adduxi ſ.cōtra
primā rationem gl.in d.l.ſi vxor.ſ.de donatiōe cauſa mortis
que perficitur conſenſu duorū.l.inter mortis ſ.de do.cau.
mor. Unde teneas pro minus periculoſo primā rōnes ſupra
relatā que fuit gl.in l.vxor.vel tertiam vl' quartā rōnes ſupe
rius relatas que ad idem in effectu tendunt. ¶ Juxta predi
cta in quibus vidimus q in ꝯctibus conditio caſualis tra-
321 hitur retro ſecus in legatis querit Bar. ¶ † Quid in ſenten
tia nunquid conditio in ſnīa trahatur retro,ꝛ ſic punctus eſt
nunquid ſententia equiparetur ꝯctui,ꝛ ſic trahatur retro an
equiparetur legato,vt retro nō trahat ꝛ ſm Bar.tex.videt.
equipare vtriq; in l.ſeruus.hac lege.ſ.de manu.tit.generali
vbi tex.equiparat prohibitionē ꝯhētis teſta.ꝛ iudicis.ꝛ ita
ibi ſummat Bal.illū tex.poſt Ja.de are.ꝛ iſto modo ille tex.
in ꝓpoſito nihil ſeruiret. Sed Bar.hic videt ſentire qd cōdi
ditio in ſnīa eſt caſualis trahat retro ſicut in ꝯctib9. Et vltra
Bar.ꝛ ſcribentes qd ſnīa debeat equiparari contractu ꝛ non
322 vltime voluntati † facit q2 ſnīa eſt ſtricti iuris.l.j.C.ſi plu
323 res vna ſen.ꝛ ſic ſnīa dicitur eſſe ſtricti iuris. † ſed vltime vo
lūtates habent inſtar ꝯctuū bonefidei.l.in minorū.C.in qb.
cau.in inte.reſti.non eſt nece.ſm Ja.de arena quem ita reci-
tat Bar.in l.centeſimis.§.ſi.in j.co.ff.de ver.obli. Sed iſtud
fundamentū nō videt bn tutū,q2 vltime volūtates nō habēt
inſtar.bonefidei.niſi quo ad duo,in alijs habēt naturā ſtricti
iuris.vt magiſtraliter declarat Bar.in l.ſi heres.vbi aliqn.
324 dixi.ſ.de eo q cer.loco.ſed vltra Ja.d Are.confirmo. † Nā
verba ſentētie ſunt ſtricte intelligēda ad intellectū quē ſtricte
habere poſſunt,nec debēt habere itellectū quē ex larga ſigni
ficatione vocabuli habere poſſint. Jta egregie no.do.Abb.
in c.dilectus.in ſcdo notabi.per illū tex.de offi.ord. Sz i vlti
timis volūtatibus lata ꝛ benigna ſit interpretatio.l.in teſta-
mentis.j.de re.iu.ꝛ c.cū dilectus.de donationib9 ergo nō vi
det poſſe fieri eqparationē de ſnīa vltime voluntati. Poſtea
q de Bar.in d.l.cēteſi.§.ſi.in vl.co.eqparat ſnīam vltime vo
lūtati p.l.nō eſt mirū.ſ.de pi.actio vbi decidit tex.qd pignus
pōt cōſtitui p ſentētiā iudicis:q2 pōt cōſtitui i teſtō,eqparat
ſententiā iudicis vltime volūtati. Et ab vno ad aliud arguit
ad idē allegat Bar.tex.in l.ſi ita fuerit.§.ſi.ſ.d ma.teſta.vbi
325 ꝟba teſtatoris ꝛ pretoris pariter interpretāt. Et vltra Bar.
qd licitū ſit arguere a verbis pretoris ſeu iudicis ad ꝟba teſ
tatoris ꝛ ecōtra,adde tex.l.ſi qs legauerit.la.ij.ſ.de le.j.ꝛ l.
326 q filiū.§.ſabin9.ſ.ad trebellia. ¶ † Jtē factu iudicis ꝛ teſtato
ris eqparātur.l.ij.ꝛ ibi Bald.ad hoc no.C.de diui.tutela.et
l.j.§.ſi pupillus.in ꝟſ.ergo ꝛ ibi Bar.ad hoc no.ſ.de tute.ꝛ
327 rati.diſtra. † Jtē bonū eſt ar.de iudicijs ad vltimas volunta-
tes.l.q teſtamento.§.enim q lege.ꝛ ibi Bar.ad hoc no.ſ.de
teſta.vbi decidit iuriſconſul.qd dānatus.l.iul.repetundarū n
pōt eſſe teſtis in teſtō qū et in iudicio teſtificari prohibetur.
328 ¶ † Jtē cōfirmatur q2 ſicut prohibitio de nō alienādo facta
p teſtatore impedit tranſlationē dominij,ſic ēt ipedit prohi-
bitio facta per iudice ſeu per ſententiā iudicis.l.ſi ſciens.ſ.d
ꝯhen.emp.ſm Bar.in l.filiuſfa.§.diui.ſ.de leg.j.cū concor.
quas ibide legendo dedi. Jſta ſunt que videntur facere p eq
paratione Bar.in d.l.centeſimis.§.ſi.vbi equiparat ſenten-
tiam vltime volūtati eius. Tū ꝯrium ꝛ bn aduertendo ſentit
Bar.qui equiparat ſnīam cōtractib9,ꝛ p iſta ſcda opi.Bart.
329 facit q2 imo iudicia magis eqparantur ꝯctibus quam vlti-
me voluntati,ita tz Bal.in l.j.in vl.co.C.de falſa cau.adie.
leg.per.l.iij.§.idē ſcribit.ſ.de peculio.ꝛ l.verba ꝯtrax̄ūt geſ-
ſerūt j.de ver.ſi.alibi no.idē Bal.in l.j.in primo.no.C.de ſē-
ten.que ſine cer.quāti.proſe.qd iudicia ſunt redacta ad inſtar
ꝯctum.l.omnem.ſ.de iudicijs. Et iō ſicut contractus incert9
nō tz.l.triticū.ꝛ l.ita ſtipulatus.magna.j.de verbo.oblig.ita
incertitudo vitiat iudicia. Et p iſta parte q ſnīa equiparetur
ꝯtractui,facit q2 ēt in ſnīa quaſi ꝯhit.del.j.§.idē ſcribit.ſ.de
pecu.expreſſe. Bal.in l.ſin.C.ſi plures vna ſnīa ꝛ in l.eos.§.
nec temere ad fin.C.de appel.ꝛ idem Bal.in.l.ab executione
in vl.co.C.quorū appella.nō reci.ꝛ itē ſemper verba ſnīe pōō
randa ſunt ſicut verba cōtractus:l.fideiuſſores magiſtratuum
§.p aurelio.j.de fideiuſſo.ſm Bal.in.d.l.ab executiōe.i vlt.
co. Jtē p iſta ſcda opp.facit q egregie decidit Jo.an.in regu
la,cum ſint partium iura in mercurialibus.vbi concludit qd
330 † ſi epiſcopus excōicauit aliquem ſub conditione quia pen-
dente ille deſinit ille ſubditus epiſcopo,ſi poſtea extitit condi
tio ille erit excōicatus qm illa conditio erat caſualis ꝛ non
poteſtatiua q2 conditio caſualis trahitur retro p.l.potior.et
q balneū.ſ.qui potio.in pig.ha.ꝛ dictū eſt ſupra. Et ſic vult ꝛ
notabiliter Jo.an.q cōditio caſualualis appoſita in ſequētia
331 trahatur retro quo ad incurrendā excōmunicationē † que ex

excōicatio ē pena grauis.c.ſacro.de ſen.excō.xxiiij.q.iij.c.cor
ripiantur,qd bene no. ¶ Sed ꝯ dciſione Bar.ꝛ ea que dixi
pōdero ibi tex.in c.preterea.ij.de app.vbi eſt tex.ad literam
qd ſi feratur ſentētia excōicationis ꝯ aliquē ſi nō ſoluerit.j.x.
dies,ꝛ iſto medio tēpore appellat ab illa ſnīa excōicationis.
queritur ibi. Pone q poſtea eueniat illa cōditio,nūquid ille
erit retro excōicatus decidit ibi papa qd appellatio interpo
ſita impedit ne ſit excōicatus,quāuis euenerit cōditio. Pon-
dera q ibi erat cōditio poteſtatiua ſi non ſoluerit.j.x.dies p
ut ēt eſt in q.Bar.vt ipſe dicit,ꝛ tn̄ ſi non fuiſſet appellatum,
illa conditio poteſtatiua traheret retro.ſed appellatio eſt illa
q impedit put ēt ibi tz gl.ꝛ latius do.Abba.in ij.col.igit ibi
videt pbari qd conditio ēt poteſtatiua in ſnīa trahatur retro
Niſi ſaluando Bartol.dicas q tex.ibi non decidit an exiſtē
te conditione illa excōicatio trahatur retro,vel non trahatur
qcqd.ibi teneat do.Abb.poſt gl.ſed bene decidit nūquid pē
dente cōditione excōmunicationis ſi pars appellat,ꝛ poſtea
eueniat conditio,nūquid erit excōmunicat9,tex.nō querit an
vt ex retro ſed ſimpliciter decidit qd appellatio ipedit ne di-
catur excōmunicatus. ¶ Per iſta refert Bar.ad practicam
332 ad qſtio.quā dt ſibi d facto occurriſſe dū piſis aſſideret ꝛ tali
quis p maleficio fuit condēnatus in centum,ꝛ ſi dictam con
dēnationē non ſoluerit.j.x.dies poſtq̄ venerit in fortiam cō-
munis quod amputetur ſibi lingua,iſte deducitur in fortiam
cōmunis,ꝛ exiſtens in carceribus non ſoluit condēnatur.j.x.
dies ſed pendente dicto termino.x.dierū fuit factū nouū ſta-
tutū,q oēs exbāniti retro ſiue in pre ſiue ſu pſona rebanniāt
ſoluta certa quātitate quā iſte exiſtens in carceribus ſoluit,q
rit9 an ſit rebanniendus vigore dicti ſtatuti,ꝛ an p illō ſta
tutū euitabit amputationē lingue. Dubiū cōſiſtit an iſte dica
tur retro exbānitus inſpecto tpe,condemna.ꝛ banni,ꝛ ſiccai
dat in ſtatuto poſtea edicto. An vero dicat condēnatus poſt
ſtatutū conditū a tempore cedētis cōdemnationis,i qua erat
cōditio poteſtatiua ſi non dederit que nō trahitur retro:vt ſ.
dixi:ideo cū non reperiatur retro bānitus prout loquitur ſta
tutū non videt rebāniendus vigore ipſius ſtatuti. Et in hanc
partē inclinat Bar.licet non aperte decidat ſed relinquit ſub
dubio pro hoc ēt adducit:q2 tale ſtatutū inducens beneficiū
abolitionis,non videt debere extendi ad iam captos.ꝛ ſic ad
exiſtentem in carcere tpe cōditi dicti ſtatuti per.l.ij.poſt pri
cipiū.j.de caſto.reorū.ꝛ l.Domitian9.j.ad turpil.q vltimū
tn̄ non videtur bene firmare Bar.ſed remittere ſe ad ea que
dicūtur per doc.in d.l.Domitianus.ꝛ ibi Bar.videt alit te-
nere ꝛ melius q aut p ſtatutū quis totaliter de bāno nō exi-
mit,ꝛ ſic crimen nō dimittit ſz ex eo crimine poſſet repeti q2
ſolū differt a tēpus. Puta tpe guerre factū ē ſtatutū qd exbā
niti habeāt ſecuritatem durāte tpe guerre ꝛ tale ſtatutū nō ex
tendit ad carceratos p illū tex.ꝛ per ratiōnē euidentē quam
ibi voluit in tex.ꝛ in d.l.ij.q2 ſi relaxantur iudiciū finiret ꝛ ſic
eſſet fruſtratorium:q2 relaxati de carceribus fugerent ꝛ ſic ā
plius non poſſent repeti,ſed ſi per tale ſtatutū exbānit9 ſoluē
do certam quantitatē liberaret d banno ꝛ ſic ei dimittat cri-
men ita q amodo repeti nō poſſit,tūc talis reformatio exten
deret ē t ad bannitū incarceratū,ꝛ iſtud et ſeqt Bal.i rubrica
extra de tranſac.in pe.co. ¶ Ang.vero in vl.co.tenet q talis
tunc exiſtens in carceribus gaudebit beneficio dicti ſtatuti:
q2 verū eſt ipſū retro fuiſſe exbannitū in pecunia ꝛ ēt in corpo
re in āputatiōe lingue ſub cōditione ſi pecuniā illā nō ſolue-
rit.j.x.dies poſtq̄ fuerit deductus in fortiā cōis,ꝛ ſic nihil ha
bemus tractare de fictione. Sz verba dicti ſtatuti vident ve
re adaptari ad caſū ꝓpoſitū ergo eius diſpoſitio locū hz.l.ita
aūt.§.geſſiſſe.ſ.de admi.tut.ꝛ l.iij.§.quoties.ſ.d dam.inte.
Nec ob.q erat carceratus ꝛ ꝓuiſiōes ſimplr.facte circa re-
bauniendos nō vident porrigi ad tales carceratos p dicta l.
domitianus q2 rn̄det ꝛ bn̄ illō eſſe verū ꝛ ꝓcedere ſolū in ꝓui
ſionibus ſuſpēſiuis proceſſum ad tps quos cōceſſus non ſuſ-
pendi videtur intereſſe incarceratorum ne ipſi marcerent in
carcere.l.cuſtodias j.de publi.iudi.ſed prouiſiones extincti
ue delictorū bn̄ porrigunt ēt ad carceratos put ē caſ noſter
q2 tūc nō eſt dare rōnē diuerſitatis cū ſua,cū minus ſit agen
dū cū carceratis quā cū alijs:vt patet in titulo de cuſtodia re
orum.ꝛ l.iij.C.de epiſ.audien.vbi habet miſericordia de car
ceratis ſi dlictū non eſt reiteratū.ꝛ ita ēt tt Ange.in hoc vlti
mo.in d.l.Domitianus.ꝛ quantū ad hoc bn̄ loquit ſm Jmo.
lz Bar.hic iſtud vltimū nō ſoluat vt predixi. Sed in qōne pri
cipali dicit Jo.de im o.q Ang.nō videt bn̄ comprehendiſſe
mentē Bar.q2 Bar.vult dictū ſtatutum nō habere locum e9
eo q2 cū iſt nō ſoluerit centū.j.x.dies poſtq̄ fuit in fortiā cō
munis ex tūc elapſo termino.x.dierū eſt condēnat9 ꝛ bānit9
in lingua ꝛ talis exbannitio ꝛ cōdemnatio i lingua ē poſt dictū
ſtatutum.et

ſtatutū ⁊ per cōſequēs nō vr̃ cōprehēdi ſub illo ſtatuto qđ ſo
lū reſpicit exbannitos retro ante ipſum ſtatutū nec de cōdē
natione in cētū eſt habenda mētio cū illa ſit tranſfuſa in pe
nā lingue l.j.§.itē ſi ita.C.ad le.fal.⁊ l.obligationū fere.§.j.ĩ
de act.⁊ obli.pena aūt lingue ē poſt ſtatutū vt dixi ⁊ ſic n vr̃
comprehēdi in ſtatuto ne dicat cōditionē appoſitā in ſnia
trahi retro ex q̊ erat cōditio poteſtatiua que nō trahit retro
ꝓut ēt dt Bar.⁊ cū iſta reprobatione Jmo.ꝯ Ang.tꝫ ſimplr
Lud.Ro.ꝑ ea q̄ ad ꝓpoſitū no.Jtē Bar.in l.ij.j.de publi.
iudi.Sed tu aduerte qꝛ poſſim dicere qđ pena lingue eſt ſu
brogata loco pene pecuniarie ideo dꝫ inſpici tps quo fuit im
poſita pena pecuniaria que fuit impoſita ante dictū ſtatutū
⁊ ſic retro ꝑ tex.no.in l.ſi donātē.§.j.ſ.de dona iter vi.⁊ vxo.
vbi inſpicit tps annuli alieni donati ante matrimoniū lꝫ po
ſtea cōſtāte mr̃monio annulus ꝓprius mariti illius loco ſu
brogetur ad idē tex.no.in l.filie ſue.§.titia.ſ.de condi.⁊ demō.
q̄ iura videt facere ꝯ partem in quā declinat Bar. niſi dixe
ris qđ hic non ſit aliqua ſubrogatio ſꝫ quedā trāſfuſio.vt di
ctū eſt.ſ.igit ex ſeparatis nō ſit bona illatio l.papi.exuli.ſ.
de mi.Rap.cu.hic refert.An.reprobātē Bar.qꝛ iā erat ꝯdē
natus in pecunia ⁊ ĩ ligua ſub cōditione ⁊ ſic nulla eſſet fictio
Sꝫ ſm Rap.Bar.habuit reſpectū ꝙ cōdēnatio in ere ⁊ ſic in
pecunia nō ſit bānū ⁊ dato ꝙ eſſet bānū tamē culpa ſua in il
lud bānū icidit,niſi forſam nō habuiſſet vnde ſolueret:tñ alia
opinio eſt eqꝛ ſm eum qđ vti debeat beneficio ſtatuti quia
ſnia cōditionalis ſnia eſt l.j.§.biduū.ff.qñ ap.ſit allegata ꝑ
Bar.in l.mulier.in fi.ff.de ꝯdi.iſti.tñ iſtud fundamētu Rap.
eſt fragile qꝛ ſentētia cōditionalis nō eſt ſimplr ſnia.¶ Scđo
⁊ melius mouet Rap.cu.qꝛ ſtatutū loquit de ꝑfectebannitis
fortiꝰ ergo nō de bannitis ꝑfecte arguēdo a maiori.aut.mul
to magis.C.de ſacroſan.ec.Et iſta opinio etiā mihi plus plꝫ
ꝙ beneficium dicti ſtatuti ei proſit ad euadēdā penā ampu
333 tationis lingue†⁊ iſta eſt benignior interpretatio vt etiā fate
tur Bar.ergo illa eſt tenēda.l.interpretatione.⁊ l.ſi preſes.
j.de pe.⁊ c.eſtote miſericordes.de reg.iur.⁊ c.poſtulati.de
iud.Jtē in criminalibꝰ iudex in dubio debet eligere mitiorē
penā.gl.eſt in c.de cauſis.de offi.dele.⁊ in c.ſicut dignum de
homicidio.⁊ in c.ſicut in gl.fina.de iudeis. ⁊ in re.in pe
nis.⁊ xxxiij.q.ij.in c.hoc.ipſum.⁊ vide in ſimili aliam q.quā
late examinat Bar.in l.oēs populi.ſ.de iuſti.⁊ iure in iij.q.
v.q.prin.vbi querit de qđ diſputata padue per Richardum
malūbre Padua.in feruore diſcordie orte ꝯ venetos q ſtatu
erūt† ꝙ quicūqꝫ priuatꝰ fuerit deprehēſus vendere ſalē priua
to capite puniretur.Titiꝰ incidit in penā ſtatuti qꝛ vēdidit ſalē
priuato ſꝫ anteꝗ̄ accuſaret fuit factū nouum ſtatutū qđ priua
tꝰ vendēs ſalē puniat tm̄ pena.xxx.lib.tūc accuſat Titiꝰ.que
rit an ſit puniēdꝰ pena primi ſtatuti in capite an ſm formā
poſterioris ſtatuti ⁊ ſic an debeat attēdi tēpus cōmiſſi.deli
cti.l.j.ſ.de penis.an tēpus condēnationis ⁊ ſic late ſentētie
l.pen.ſ.ſi ex noxa.cau.aga que duo iura fortiter ꝯriantur vi
de ibi late ꝑ Bar.Pe.Ly.⁊ notabiliter Sali.in l.ſed cōſtitu
335 tus.C.de leg.¶†Jtē ad illud quod fuit tactū ſuperius an di
ctū ſtatutū cōcedēs beneficia abolitionis extēdat etiā ad car
ceratos,adde not.q.quā ponit Jo.an.in addi.Spe.in tit.de
obli.⁊ ſol.ſuper rub.in vlti.col.in verſ.diſputat Frā.accuſa
ri.q.ſic propoſitā ⁊c.ſtatutū fuit ꝙ oēs condēnati pro malefi
cio ſoluta certa quātitate cōi poſſint redire,an tale ſtatutum
extendatur ad carceratos tūc tēporis determinat qđ ſic per
l.non ſolū pri.§.liberatio.ſ.de libe.leg.vbi liberatio legata
debitori valet anteꝗ̄ debitū ſit exactū:ergo patet qđ incarce
ratio perſone nō impedit effectū liberationis durante debi
to,id eſt,ſolutione nō facta.Jtē iſta eſt quedā liberatio,⁊ ſic
fauorabilis ergo ampliāda.l.arrianus.j.de ac.⁊ ob.Jtē eſt
beneficiū ergo eſt late interpretandum.l.beneficij.ſ.de ꝯſti.
336 prin.⁊ c.cū dilectꝰ.de don.†Jtē in dubijs dꝫ fieri interpre
337 tatio cōtra fiſcū.l.nō puto.ff.de iure fiſci.†Jtē carcer nō ē ad
penā ſed ad cuſtodiā.c.quis.de pen.in.vj.g nō dꝫ carcer pe
nas inducere.Dubitabilis tñ vr̃ hec deciſio cū ſtatutū dicat
qđ ſoluta certa quantitate poſſit redire:ergo intelligitur dē
abſentibus ⁊ fugitiuis quorū propriū eſt redire nō aūt de car
ceratis in ciuitate quorū non expectamus reditū.Preterea
rō talis ſtatuti eſt qꝛ a bannitis fugitiuis nō eſt ſpes ꝙ tota
cōdēnatio habeat,iō ſtatutū voluit qđ habeat illud ꝙ poſſit
ne totum pereat:nō aūt carceratis in ciuitate quorū non ex
pectamus reditū:vnde iſta rō ceſſat in carceratis q totū ſol
uere preſumūtur.Sed tñ iſtis nō obſtā.Jo.an ſequit.j.deter
minationē tanꝗ̄ magis piā fauorabilē qꝛ rō dicti ſtatuti eſt
cōis omnibꝰ cōdēnatis quibus tñ ſtatutū intēdit ignoſcere.
Jtē etiam carceratis datur reditus ad libertatem eūdi ⁊ ſe
pius reperit longe minus poſſe cōtribui per carceratos quā
fugitiuos qꝛ multi ex carceratis eleemoſinis paſcunt.ita ibi
reſidet Jo.an ⁊ ſimplr eū refert ⁊ ſequitur Lud.ro.hic ⁊ ꝑ
338 eius deciſione dt ſuper predictis eſſe cogitā.¶†Juxta pre
dicta vt nihil omittatur qꝛ Bar.tetigit ⁊ ſ.vidimꝰ an cōdi
tio trahat retro in cōtractibꝰ ⁊ quid in vltimis volūtatibus
⁊ quid in ſententijs nūc vidēdū eſt quid in reſcriptis ad bene
ficia Sorte beneficiū fuit collatū a papa vel mandatū cōfer
ri ſub cōditione et caſuali an illa debeāt retrotrahi.An.hic
in fine dicit de h̄ eſſe caſum in.c.ſi pro te.de reſcriptis.i vj.⁊
Jo.de imo.hic in.xviij.co.dt ibi probari in illo tex.q.ſi eſſet
cōditio poteſtatiua non traheret retro,qđ aū ſi eſſet cōditio
caſualis ⁊ nō poteſtatiua an tūc traheret retro in reſcriptis
ad beneficia:Jmo.hic non apperit,ſed idē imo.in clemē.j.in
iiij.co.de cōceſ.preben.tenet ꝙ tūc traheret retro ſicut in ꝯc
tibꝰ ꝑ.l.ſi filiuſfa in prin.j.de ver.ob Sed Pet.de ancha.in
repe.dicte cle.i,in.vj.opp.in verſi.qđ dōm ĩ iſta dubitabili q̄
ſtio.⁊c.tꝫ totū ꝯriū.motus;qꝛ reſcripta ad beneficia maiorem
habēt ſimilitudinē cū vltimis volūtatibus quā cum ꝯctibus.
Patet,qꝛ iura arguunt de materia vltime volūtatis ad mate
riā beneficiorū.c.qꝛ in cunctis.de cōceſ.prebē in vj.⁊ in c.
gratia.de reſcrip.eo.li.⁊ c.ſi tibi abſenti.de prebē.i.vj.iūcto
tex.in l.cū pater.§.ſurdo.ſ.de leg.ij.Sicut ergo ĩ vltimis vo
lūtatibꝰ cōditio etiā non poteſtatiua nō trahit retro.l.j.§.ſer
ui.ſ.ad ſyllania.⁊ dictū ē ſupra:ſic ēt in reſcriptis ad benefi
cia cōditio etiā nō poteſtatiua retrotrahi nō dꝫ.Tu aduerte
circa tex.in d.c.ſi pro te.inquātū.Jo.de imo.hic dicit ꝙ ille
tex.loquit in cōditione poteſtatiua que ꝑꝑ hoc nō trahit re
tro.⁊ ita etiā ibi tꝫ Hemi.in pen.not.credo ꝙ erret qꝛ ille tex.
loquit in cōditiōe,ſi epi ⁊ capituli eccleſie cōſenſꝰ acceſſerit.
Sed iſta nō eſt cōditio poteſtatiua cū pēdeat a facto ⁊ volūta
te tertij vt eſt tex.in l.vnica.§.ſinautē ſub ꝯditiōe.C.de cad.
tollen.⁊ in l.ſuꝰ quoqꝫ.ꝑ totam l.ſ.de here.inſti.Preterea.
339 †ratio quare conditio poteſtatiua exiſtens nō trahat retro ē
qꝛ deficit tunc eꝗtas cū in ſua poteſtate ſit facere ante imple
ri ſm Bar.ſ.in.ij.col.precedēti.Sed iſta ratio ceſſat in.d.c.
ſi pro te vbi nō fuit in poteſtate impetrātis beneficiū facere ꝙ
eps ⁊ capitulū illius eccleſie cōſentirēt in eū.Unde ego aſſi
gno meliorē rōnē ad illū tex.quare cōditio ibi non trahatur
retro:⁊ dico ꝙ nō eſt qꝛ ibi eſſet cōditio poteſtatiua ꝓut dicūt
Jmo.⁊ Hemi.⁊ male.ſed eo qꝛ pendēte cōditione alius me
dio tꝑe impetrauit illud beneficiū a papa pure ⁊ ab executo
re illō optinuit vnde impedimētū medio tꝑe ſuperueniēs i
340 pedit retrotrahi†qꝛ actꝰ mediꝰ impedit cōiunctionē extre
morum.vt eſt tex.in.c.quis.de reſcrip.in vj.⁊ ē gl.no.ĩ l.ſi ĩ
debitū.§.j.⁊ ibi Bar.j.re ra habe.Bal,in l.ij.C.ad mac.⁊ di
xi poſt Bar.⁊ doc.in l.gallꝰ.§.⁊ quid ſi tantū.in vlti.co.ſ.de
libe.⁊ poſth.Ubi tenēt ꝙ legitimatio nō trahit retro qñ bo
na medio tꝑe fuerūt alteri queſita:qꝛ illud mediū ipedimētū
impedit retrotrahi.Sꝫ qꝛ nō ē credēdū ꝙ Jmo.⁊ Hemi.ita
ſupice errauerint circa dictū.c.ſi pro te.ꝙ ibi illa ꝯditio eſſet
poteſtatiua,forte ꝙ eorū mēs fuit ꝙ ibi eſſet conditio poteſta
tiua non reſpectu ipſius impetrātis beneficiū qꝛ hoc dici nō
poſſit,ſed reſpectu epiſcopi ⁊ capituli in quorū ptāte bene ē
cōſentire vt executor apoſtolicus poſſit illud beneficiū ꝯfer
re.Et ſic illa ꝯditio ſi conſenſus epi ⁊ capituli illiꝰ eccleſie ac
ceſſerit dicitur ē poteſtatiua reſpectu epi ⁊ capituli.Tñ nec iſta
ſaluatio mihi plꝫ qꝛ re vera ibi eſt conditio reſpectu ipſius ĩ
petrātis qꝛ papa mandat prouideri vni de beneficio ſi ad id
acceſſerit epi ⁊ capituli conſenſꝰ vt ibi in litera.Preterea ēt
reſpectu epi ⁊ capituli ad hoc non pōt dici cōditio mere po
teſta.ex duo pluriū ꝑſonaꝝ ꝯſenſꝰ reqrit vt l.j.C.de ſti.⁊ ſu
341 bſti.†poteſtatiua dicit qñ ſolius perſone poteſtate pēdet.d.l.
342 vnica.§.ſinautem ſub conditione.C.de cad.tollen.¶†Suc
ceſſiue tangit Bar.de habilitate extremorum ⁊ vult requi
ri duo extrema habilia,⁊ ſic ſi quid eorū deficit iſta fictio trā
ſlatiua nō ꝓcedet ſcꝫ extremum a quo incipit fictio ⁊ ſic pre
ſentis temporis,⁊ iſtud dꝫ eſſe habile ĩ eſſentia.Jtē extremū
ad qđ retro transfertur:⁊ iſtud ſufficit eſſe habile potentialr
⁊ format tres opp.de quibꝰ hic per eū in quibꝰ etiā limitat
ꝙ requiratur habilitas in his que fingunt principaliter ſe
cus in his que ſecundario ⁊ in conſequentiā ꝑ tex.no.in l.pē.
ſupra de ſuis ⁊ legi.Ego examinaui ſupra diffuſe in.iij.opp.
Bar.ad primā partem tex.veritatē vtriuſqꝫ exēpli arguen
do pro vtraqꝫ parte cuiuſlibet exēpli ⁊ feci mētionē de iuribus
hic adductis per Bar.⁊ predictas limitationes an ſint vere
343 non repeto vlterius.¶†Ex iſtis infert Bar.in practica ad
duas queſtiones.Prima eſt ꝙ filius capti ab hoſtibus fece
rit teſtamentum moriatur anteꝗ̄ pater reuertatur ab hoſtibus
an poſtea reuerſo patre rumpatur teſtamentum ⁊ determi
nat quod ſic qꝛ patre poſtea reuerſo ab hoſtibus fingitur in

cōſequentiā filiū fuiſſe in poteſtate patris tpe cōditi teſtamē
ti iō teſtm̄ nō valet per.l.qui, in poteſtate.ſ.de teſta.ꝛ l.fe
niū.C.qui teſta.face.poſ.ꝛ ita tenet gl.ꝛ cōiter doc.in l.fi.C.
ſenten.paſ.Et lꝫ petrus ꝛ Cy.ibi tenēt ꝯtrariū quaſi fictio non
poſſit retro fingere filio iam mortuo ꝛ ſic deficiēte extremo
a ꝗ tñ ſm Bar.gl.illa bene dt.qꝛ fictio quo ad filiū ꝓcedit in
cōſequentiā:iō et habilitas nō requirit.d.l.pe.ſ.de ſuis ꝛ le
gi.ꝛ dixi late ſupra in loco allega. ¶ Adde qd plus tꝫ Jo.de
imo.hic in.xv.co.ꝛ bene,qd etiā ſi pater captꝰ moriat apud
hoſtes,qd adhuc nō valet teſtm̄ dicti filij,qꝛ lꝫ filius vere fue
rit ſui iuris,ex quo ēt pater mortuus ē apud hoſtes,ꝛ ſic pr̄
fingit mortuus preambula hora anteqꝫ caperetur,ꝛ cōſequē
ter fingat filius non fuiſſe in poteſtate patris,ꝛ ſic videretur
teſtm̄ tunc valere ꝓpter pendentiā poſtliminij:qꝛ fuit dubius
de ſtatu ſuo nō potuit teſtari,ꝛ ſic nō dꝫ valere eius teſtm̄.l de
ſtatu.ſ.de teſta.Facit qd tꝫ gl.in l.qd ſi filius.ſ.d cap.que vult
qd licet talis filius capti ab hoſtibus poſſit habere heredem
344 ab īteſtato nō tñ pōt ex teſtō. ¶ †Scda notabilis ꝛ vtilis qd
Bar.eſt qꝫ dt ibi de facto cōtigiſſe,teſtator legauit Titio fū
dum ſub conditione,ꝛ adiecit iſta v̄ba,ꝙ ſi talis cōditio extite
rit,ꝙ ex nūc legat Titio talē fundū:mortuo teſtatore dictus
Titius pendente cōditione deceſſit,deinde cōditio extitit,he
redes titij petunt fundū legatū:querit an poſſint.Si illa v̄ba
ex nūc lego,nō eſſent appoſita qd non haberet dubiū ꝙ dictū
legatum peti nō poſſit per heredes.Titij,cū legatarius deceſ
ſerit an̄ euentū cōditionis,ꝛ ſpes legati cōditionalis nō tranſ
mittit ad heredes l.vnica.§.ſin aūt ſub cōditione.C.de cadu.
tol.ꝛ §.ex cōditionali.vbi gl.no.inſti.de v̄.ob.Dubiū ḡ inſur
git ꝓp illa v̄ba teſtatoris,ex nunc lego,p ꝗ v̄ba videt teſtato
rē velle ꝙ cōditio exiſtens trahat retro,ꝛ habeat perinde ac
ſi deceſſiſſet a tpe mortis teſtatoris ꝛ ſic viuo legatario,ꝛ cōſe
quēter debeatur eiꝰ hr̄dibus.Bar.ſingulariter determinat ꝯ
trariū.ſ.tale legatū fundi nō deberi hr̄dibꝰ Titij eo qꝛ tale lega
tū nō pōt dberi hr̄dibus ſm veritatē,vt pꝫ.Nec ēt ſm fictio
nē qꝛ cū legatarius iā eē mortuꝰ tpe euenietis cōditionis:et
ſic vltimū extremum a ꝗ ſit inhabile:per conſequēs fictio ñ
poteſt operari,ꝛ ſic dicta v̄ba ex nō lego,ñ poſſūt in caſu iſto
operari effectū retrohabitionis,ſicut operant in l.huiuſmo
di ſtipulatio interpoſita.ſ.de v̄.ob.ꝛ in l.lecta.in verb.fi.ſ.ſi
cer.pe.Doc.ſup iſta vtili.q.Bar.nihil ſcribūt,ꝛ ſic videntur
tacite trāſire cū iſta deciſione Bar.Tu aduerte,ſi vera ē iſta
deciſio Bar.ex eo habes diligēter notare no.āpliatione:ad
dictā regulā ꝗ hꝫ:ꝙ ſpes legati cōditionalis nō tranſmittit ad
hr̄des ſi legatariꝰ decedat ante euentū cōditiōis.d.§.ſin autē
ſub cōditione.ꝛ §.ex conditionali.ꝙ ꝓcedat ēt ſi in legato ꝯ
ditionali teſtator adiiciat illa verba ꝙ ſi conditio extiterit ex
nūc lego adhuc legatū ꝯditionaliter nō trāſmittit ad hr̄des le
345 gatarij mortui pēdēte cōditiōe.ita ſigulr vult Bar.h ¶ †Sꝫ
oēs ita tranſeant ego teneo ꝯ Bar,ꝛ moueor qꝛ teſtator pōt
facere ꝙ illud ꝙ alias nō ē tranſmiſſibile trāſmittat ad hr̄des
ꝛ ecōtra,ꝛ ꝯſequent ꝙ legatū ꝯditionale trāſmittat ad hr̄des
legatarij premortui pēdēte cōditione.l.vnica.ꝛ ibi Bal.in ij.
no.ad hoc no.C.vt act.ꝛ ab her.ꝛ ꝯ here.Ita ēt.tꝫ Ball.in.l.
ſi pater.in iij.q.C.de inſti,ꝛ ſubſti.ꝛ in c.cumana.ſ.vj.co.de
ele.quinimo fortiꝰ extāte volūtate teſtatoris illud qd alias ñ
eſt tranſmiſſibile efficit tranſmiſſibile ad heredes:ita notabi
liter tꝫ Bal.in l.vnica in vl.co.C.de his qui ante aper.tab.ꝛ
346 dixi in .l.nemo pōt.ſ.de leg.j.†Nā in vltimis volūtatibus
volūtas teſtatoris tanqꝫ regina ꝓdominat,ꝛ attendi.dꝫ.l.in
conditionibus primū locū voluntas teſtatoris obtinet eaqꝫ
regit cōditione.ſ.de cōdi.ꝛ demō.ſꝫ in caſu nr̄o teſtator ap
ponēdo in legato ꝯditionali illa verba,qd ſi euenerit ꝯditio
ex nūc lego vr̄ voluiſſe ꝙ legatū ſumat initiū āte euētū cōditi
onis ea demū purificata,ꝛ ſic rō iſtud legatū trāſmittat ad hr̄
des legatarij ipſo legatario dcedēte āte ꝯditionis euētū ſicut
ſi dixiſſet ſe legare titio ꝛ eiꝰ hr̄dibꝰ.Vñ dꝫ ſeruari voluntas
teſtatoris ſm qꝫ dictū legatū al's ſui natura ñ trāſmiſſibile ad
hr̄des efficit trāſmiſſibile,ꝓp illa verba ex nūc lego.Nec ob.
fundamentū Bart. extremū a quo ſit inhabile ex ꝗ legatari
us mortuus eſt pēdēte adhuc cōditione:qꝛ reſponde ꝙ ex ꝗ
adeſt heres legatarij impedit effectus fictionis trāſlatiue,vt
eſt tex.in l.neceſſario.§.qd ſi pendente.ſ.de pe.ꝛ com.rei vē.
Et lꝫ Bartol.hic dicat illū text.loqui in ꝯctibꝰ ꝯditionalibꝰ
in qbꝰ locꝰ eſt trāſmiſſioni.d.§.ex cōditionali.tñ idē dꝫ eſſe in
caſu preſenti,in ꝗ locus eſt trāſmiſſioni legati ꝯditionalis ex
tacita volūtate teſtatoris,vt dixi.Nō ob.ēt ſi diceret ꝙ dicē
do ex nunc lego,vr̄ teſtator velle qd legatū ꝯditionale trahat
retro ꝛ ſic fingatur.ſꝫ teſtator nō pōt fictionē īducere ſm Bar.
ſ.in c.prin.vbi dixi:qꝛ rn̄deo ꝓ ut etiam formaliter hic dicit
Bar.qd homo ꝛ ſic teſtator poteſt fingere ex legis permiſſiō

ſicut facit in iſto caſu per dictā.l.huiuſmodi ſtipulatio,ꝛ dic
tam l.lecta.in ver.fi.ꝛ credo ꝙ iſta ſit mera veritas ꝯ Bart.et
ita conſulerē ꝛ iudicarē.Niſi forte ſaluando Bar.diceres qd
illa verba ſi conditio extiterit ex tūc lego titio fūdū,ſatis poſ
ſunt operari viuo ipſo titio legatario abſqꝫ eo ꝙ operentur eo
mortuo tranſmiſſionē legati cōditionalis ad heredes legata
rij.Nā ſi viuo legatario conditio extiterit ex nunc legat titio
fundū,qꝛ ex nūc vult ꝙ habeat cōmoditatem vſufr.fundi le
gati,ꝛ ſic trahatur retro viuo legatario,vt cōditione exiſtēte
ex nūc ꝛ ſic retro habeat emolumētū fūdi legati,Et hoc modo
bñ ſeruiūt due.ll.allegate p Bar.ſ.d.l.huiuſmodi ſtipu.ꝛ d.
l.lecta ver.fi.ñ aūt,ꝙ trahat retro mortuo legatario ꝗ ad trāſ
347 mittendū ad heredes legatarij.Iſta īterpretatio dꝫ fieri †vt
heres ī dubio preſumat minus grauatus a teſtatore p regu
lā.l.vnū ex familia.§.ſi rem ff.de le.ij.ꝛ iſto mō intelligēdo,ex
nūc lego ceſſarent fundamenta ſuperius adducta ꝯ Bart.ita
348 potes eū ſaluare. ¶ †Circa fictionē tranſlatiuā de vna pſona
ad aliā perſonā tāgit Bar.an qui per aliū facit dicat ipſe vere
facere an ficte:ꝛ concludit ꝙ in his que ſunt iuris vel iuris et
facti dñs dicat vere facere ſi faciat p nūciū.Itē ꝛ p ꝓcuratorē
in his que naturaliter acqrunt.ſecus in his ꝗ ciuiliter fiunt
qꝛ tūc ficte videt facere,vt iuribꝰ hic allegatis p eū. ¶ Ex dic
tis Bar.habes duas cōcluſiones.Prima ꝙ in his que ꝯſiſ
tunt in iure vel in iure ꝛ in facto ꝛ te referas ad ius ille ꝗ facit
per nunciū dicit ipſe vere ꝛ ꝓprie facere,nō aūt ficte.l.j.§.oia.
C.de vete.iur.inucle.ibi oīa nr̄a facimꝰ qbꝰ authoritatē noſ
tra īpartimur.Et ſic imperator vtit verbis denotātibꝰ verita
tē,non aūt fictionē:probat ēt p tex.no.in l.pater ex prouincia
in fi.ſ.de manu.vindi.ibi ſolā eīn electionē filio cōceſſit,certū
ipſe manumiſit:ꝗ qdē verba ēt denotāt veritatē ñ aūt fictio
onē.Nā ipſe actus manumittēdi qui facti eſt,ꝛ qui fit a filio,
nō poſſit eſſe factū patris tñ ipſa manumiſſio ꝓut eſt ius,id eſt
ipſa datio libertatis ꝓprie ſit a patre.ita eſt ibi tex.no.addo
qd rō huius cōcluſionis eſt,qꝛ nuncius dicit eſſe p ica ꝛ orga
nū dñi l.qui aūt.§.fi.ꝛ l.ſe.ꝛ ibi gl.no.ſ.de conſti.pec.ꝛ e ſt vi
ua vox dñi vt notabiliter dclarat Bar.ī l.vnica.in xviij co.C.
de cōfeſ.quē formaliter refert ꝛ ſeqt do.Ale.in l.ꝗ rome.§.cal
limachus.in iij.co.ſ.de ver.ob.Et ſic nuncius refert ꝯſenſū
dñi ꝓp fieri poſſet ēt cū organo inanimato puta,vt ꝯ cor tuba ſi
ꝯbentes per hunc mundā ſe ītelligerēt.l.labeo.in fi.in verbo,
ꝛ ſono quodā.ff.de ſupel lega.ſm Bal.in l.falſus.in.viij.co.
C.de furt.do.Ale.in l.j.§.fi.i vl.no.ſ.de ver.ob.nimirū ſi dñs
349 p nunciū qd ius dicit vere faciat. ¶ †Scda cōcluſio Bar.eſt
ꝙ in his que acquiruntur p actū naturalē,vt eſt dñium,quod
acquirit mediante traditiōe ꝛ ſic actu naturali.l.traditionibꝰ
C.de pac.§.per traditionē.inſti.de rer.diui.Itē poſſeſſio que
acquirit corpore ꝛ animo.l.quēadmodū.ſ.tit.j.nihil differt
ꝓcurator a nūcio qꝛ acquiſitio dñij ꝛ poſſeſſionis mediāte ꝓ
curatore vere fit,nō aūt ficte:ꝛ tūc ꝓcurator preſtat nudum
miniſteriū.l.qd meo,in prin.ꝛ §.procurator.ſ.ti.j.Dicit ibi
tex.is poſſidet cuius noīe poſſidetur,ꝛ nō dt poſſidere videt.
Et iō ſi ꝓcurator vel aliꝰ acquirat poſſeſ.mihi,aut meo noīe
ego per eū ꝓprie ꝛ vere poſſideo,nō aūt p fictionē eſt tex.ex
preſſus in l.certe.§.j.in verbo ꝓprie dicor poſſidere.j.de p
350 oſſ.Et ille tex.ꝓbat ſingulariter plus †ꝙ lꝫ cōſtitutū de poſ
ſidēdo ſit ficta traditio,vt eſt gl.no.in l.ab ēptione.ſ.de pac.
tñ ſi qs cōſtituat ſe meo nomine poſſidere exꝰ iſta ficta tradi
one acquiritur mihi vera poſſeſſio ꝓut eſt ius inſiſtendi re
ꝛ ego tūc vere poſſideo ſm Bar.hic ꝛ latius idē Bar.j.i vl.
q.prin.vbi dicā. ¶ Addo īquantū Bar pōderat tex.ī d.l.ꝙ meo
in prin.q dt ꝙ is poſſidet cuius noīe poſſidet,ꝛ ſic vere non au
tem dt poſſidere videtur.Adde ſimilē tex.in c.cū veniſſet ī fin.
de reſti.ſpo.ꝛ in c.ſi diligenti.circa mediū de preſcri.Ego i
ꝯtrariū allego tex.in l.generaliter.in e.ti.ſ.de acq.poſ.vbi text.
quiſquis noſtro noīe ſit in poſ.veluti ꝓcurator hoſpes vl a
micꝰ nō poſſidere videmur vbi tex.vtitur verbo videmur im
351 portante fictionē.vt ſuperius late dixi. ¶ †Circa principalē
articulū an ille qui per aliū facit dicatur vere facere,an ficte
adde ꝙ idē Bar.in.l.ſed ſi vnus.§.ſeruus.j.de iniurijs.tra
dit aliā doctrinā ꝯſiderādo duos caſus principales.Primꝰ
caſus eſt qñ inſtrumentū quo mediāte perpetratur actꝰ agit
in virtute libertatis ſue,ꝛ ſic qñ libere facit,vt ſi mādo homi
ni habēti intellectū qꝫ percutiat vel occidat Titium:tūc ipſe
libere exequit virtute libertatis ſue,ꝛ ſic ipſe vere facit,ꝛ ego
dicor prebere cauſam,ꝛ ſic per aliū ficte facere ꝛ nō vere vt ī
itē ſi obſtetrix.§.j.ſ.ad l.aqui vbi dt tex.ꝙ ille q p aliū facit
non dicit vere facere,ſed cauſā prebere,vt.l.§.occidiſſe.j.de.
352 vi ꝛ vi ar.ꝛ l.ſi pater.j.de his que in frau.cre.co.qꝛ mādatum
meū non eſt neceſſaria cauſa illiꝰ facti eod.†qꝛ mādatum eſt
turpe mandati turpis nulla ē obligatio ēt pꝰ ſuſceptū māda
tam.l.ſi

tum.l.ſi nõ remunerãdi.§.rei turpi.ſ.mãdati.ꝛ §.illõ quoqꝫ.
inſti.eo.mandati. ¶ Secundus caſus eſt qñ inſtr̃m quo me-
diante actus ꝑpetratur agit de neceſſitate,nec põt non agere
ꝛ tunc qui facit mediante tali inſtr̃o neceſſario vere facit.l.itẽ
Mela.in prin.ſ.ad.l.aqui vbi q percutit aliquẽ cũ inſtr̃o pilã
la vel ſagitta dr ipſe vere percutere,ꝛ ideo tenet.l.aquilia di
recta.Et ibi vide qñ mãdo tibi aliqd ꝙ poſt ſuſceptũ manda
tum tu habes neceſſe facere,puta non eſt turpe ſꝫ honeſtum
ꝛ tunc ille dr vere facere cuius mandato fit.l.pater ex prouin
cia in fi.ſ.de manu.vin.ꝛ l.iij.§.ſi procurator.ſ.ꝙ qſqꝫ iur.
ꝛ de hoc dicit Bar.eſſe cauſam in l.ita aũt.§.geſſiſſe.ſ.de ad
353 mi.tut. ¶ †Et per hoc ifert Bar.ad ſtatutũ aſſiſij diſponẽs
quod ſi quis produxit exceptionem aliquam contra iſtrumẽ
tũ confeſſionatũ,ꝛ eã non probauerit puniatur in tantum, et
aliquis ꝑducit exceptionẽ ꝯ tale inſtr̃m per ꝓcuratorẽ haben
tẽ ſpeciale mandatum,ꝛ nõ ꝓbauit vere,ex verbis ſtatuti dꝫ
puniri dñs,qꝛ vere dñs ꝓduxit,ex quo procurator tãq̃ iſtr̃m
hoc facere ex neceſſitate tenebat. Iſtã eandẽ doctrinã et de-
ciſionẽ tradit etiã Bar.in d.l.iij.§.procurator ꝑ illũ tex.ſ.ꝙ
quiſqꝫ iur.ꝛ cũ ea ibi trãſeunt Bald.ꝛ Paul de caſt.idem tꝫ
Bald.in l.non ideo minus.in vij.q.C.de accu.ꝛ in l.j.in vlti.
col.C.de ſen.ꝛ interlo.om.iudi. Sed aduerte qꝛ iſtud ſecũdũ
membrũ ꝙ qñ mandat procuratori actum licitum ꝛ honeſtũ,
ſi procurator ex neceſſitate mandati faciat qđ dñs dr vere fa-
cere reprobat Ang.in d.l.ſed ſi vnus.§.ſeruus.ꝛ latius Sal.
in l.non ideo minus.in v.ꝛ vj.co.ꝛ dicit Bar.in hoc vehemẽ
ter erraſſe per aliqua fũdamẽta ꝛ eũ refert ꝛ ſequit Ludo.ro.
hic.eũ etiã ſequit do.Alex.in d.l.iij.§.ſi procurator.per fun
damẽta Sali.qui ſibi aſcribit ꝛ Io.de imo.hic in vlt.char.ꝑ
eadẽ fundamẽta Sali.ꝛ dicit Imo.qđ Bar.hic melius loqt
quã fecerit in d.§.ſi ſeru⁹. Contra Bar.in primis retorquet
Sali.tex.d.l.ita autẽ.§.geſſiſſe.in quo ſe fundat Bar.vbi tu-
tor qui negotia tutele alij gerẽda mandauit,vr̃ ipſe geſſiſſe,ꝛ
ſic mãdãs actũ licitũ ꝛ obligatoriũ dicit ficte facere faciẽdo
ꝑ procuratorẽ.vt ibi in verbo vr̃ qđ denotat fictionẽ vt dictũ
eſt.ſ.ꝛ ita etiã per illũ tex. Imo.hic in vlti.car.reprehendit
Bar. Pro certo ille tex.vr̃ ſtringere ꝯ Bar.dũ dicit ipſe geſ
ſiſſe vr̃:tñ poſſet ſubtiliter induci pro Bar.in ver.qđ ſi qs.vbi
dicit qđ ſi quis tutor tutelã gerẽdam alij mandauerit ꝛ geſta
fuerit ab eo cui mandatũ eſt,locus erit tutele actiõi:qꝛ geſſiſ-
ſe videt qui per aliũ geſſit. Subdit poſtea tex.qđ ſi mãdatari⁹
nõ acceſſit adminiſtrationẽ tutele,tunc vtili actione conuenie
tur tutor.Et ſic vult ille tex.qđ in caſu quo geſta fuit tutela ꝑ
aliũ mãdato tutoris,tũc tutor ipſe cõueniatur directa actiõe
tutele.ergo vere dr tutelã geſſiſſe qꝛ ſi ficte diceret tutelã ad
miniſtraſſe vtili actione teneret ꝛ nõ directa prout in ſequen
ti caſu dr,ꝛ hoc modo credẽdũ eſt voluiſſe inducere illuꝫ tex.
Bar.in d.§.ſi ſeruus.dũ dicit eſſe ibi caſum. ¶ Secũdo ꝯtra
Bar.dicit Sali.eſſe caſuꝫ notãdũ in l.qđ ſepe.§.ſi qs amico.
ſ.de ꝯhẽ.emp.quẽ tex.in hac materia dicit eſſe meliorẽ đ iu-
re.Bal.in aut.habita.C.ne filius pro patre.vbi ille qui man-
dauit amico vt quereret ſeruũ ſuũ fugitiuũ,ꝛ inuẽtũ vẽderet,
nõ incidit in penã ſenatuſcõſul.qꝛ nõ vẽdidit nec amic⁹ ei⁹ qꝛ
preſentẽ vendidit,ita dicit ibi tex.ergo videt velle ꝙ ille q vẽ
didit per nunciũ vel procuratorẽ ſuũ non incidit in penam qꝛ
ipſe nõ vendidit.Sꝫ ad illũ tex.qui videt prima fronte vrge
re cõtra Bart.potes multipliciter rñdere. ¶ Primo quod
ibi dñs mãdauit ꝓcuratori vẽdi ſeruũ fugitiuũ ꝛ ſic mãdatum
erat illicitũ,ꝛ ſic contra ſenatuſcõſul.de quo ibi ergo nihil fa
cit ꝯtra Bar.qui in ſcđo mẽbro loquit qñ mandatũ erat lici-
tũ ꝛ neceſſariũ. Scđo rñde verũ eſſe ꝙ is qui mãdauerat ſer-
354 uũ fugitiuũ vẽdi nõ dicit vendere,vt ibi dicit tex.†qꝛ aliud
eſt vendere,ꝛ aliud mãdare de vendendo.ſicut aliud eſt vẽde
re,aliđ ꝓmiſſio đ vẽdẽdo.l.in bone fidei.vbi dixi.ſ.đ eo ꝙ cer
to loco.Sꝫ ſi poſtea fiat ipſa vẽditio ꝑ ꝓcuratorẽ vel nunciuꝫ
tũc nec ille qui mãdauit in caſu illo nec ille qui vẽdidit ex mã-
dato incidit in penã ſenatuſconſul.de quo ibi:qꝛ neqꝫ mãdãs
mãdauit ſeruũ vẽdi in fuga,qꝛ iſtud nõ eſt ſenatuſconſul. ſed
poſtq̃ eſſet repertus,nec vẽdens aliter vẽdidit cũ vẽdiderit
preſentẽ vt ibi dicit litera,quãuis tꝑe mãdati facti de vendẽ-
do eſſet fugitiuus.ꝛ iſta ſcđa plus mihi placet. De intellectu
illius.§.ſi qs amico.vide ꝑ Are.in l.j.col.ĩ.de ꝑ.obli.vbi ex
ponit illũ tex.dum dicit qꝛ nõ vendidit.id eſt nõ mãdauit ſic
vẽdi:ꝛ dicit nõ eſſe abſurdũ iſtud verbũ nõ vẽdidit,id ẽ nõ de
ſtinauit vẽdere,vt ibi latius per eũ:ſꝫ tu tene precedẽtẽ ſolu.
qꝛ iſta ſol.Are.violat illũ tex. ¶ Tertio mouetur Sal.qꝛ ta-
lis neceſſitas ciuilis in ꝓcuratore nõ eſt cõſiderãda.ex q̃ cau
ſata eſt a volũtate preambula.l.in cõmodato.§.ſicut.ſ.cõmo
355 dati.Et principiũ ſpectamus ꝛ non finẽ†qñ finis trahit ne-
ceſſariã cõſequẽtiã a principio.l.dãni infecti.§.ſabini.ſ.đ dã.
infec.ꝛ l.iij.§.ſcio.ſ.de mino.ꝛ vr̃ eſſe tex.in terminis in l. cum
poſtulaſſem.circa fi.ſ.de dã infe.vbi tex.facit iſtã differentiã
inter principiũ volũtariũ,vt eſt in emptore ꝛ neceſſariũ. Sed
ad hoc facilis eſt rñſio,qđ licet ꝯtractus a principio ſint volũ
tatis,tñ poſtq̃ ſunt in eſſe deducti ſũt neceſſitatis.l.ſicut.C.
de actio.ꝛ obli.ꝛ d.l.in cõmodato.§.ſicut.nec.eſt cõſiderãda
volũtas preambula qꝛ nihil operat circa actũ niſi poſtq̃ fue
rit in eſſe deductus. ¶ Quarto ꝯ Bar.multũ ſtringit ſꝫ Sa
li.qꝛ ſi dñs mãdat ꝓcuratori vt ſtipuleter vl̃ aliũ cõtractum
ſimulatũ faciat:tũc acqrit directa ꝓcuratori ex cõtractu quẽ
facit procurator,ꝛ nulla acquirit actio dño,niſi ei cedat per
procuratorẽ,vel niſi ex equitate.l.poſſeſſio quoqꝫ.§.fi.ſ.tit.j.
gl.in l.multũ intereſt.C.quis alteri vl̃ ſibi:ergo nõ põt dici ꝙ
dñs vere fecerit contractũ non ſibi ſed ꝓcuratori contrahen-
ti queratur directa actio. Ita etiã per iſtud fundamẽtũ Io.
de imo.hic tacite Sali.reprehẽdit Bar.ꝛ ſimiliter.d.Alex.
in d.l.iij.§.ſi ꝓcurator.ſed ante eos iſtud eſt fundamentũ ori
ginale.Bar.hic ad fin.ſue doctrine.Tñ dicta opinio Bart.ĩ
d.§.ſeruus poſſet ſeruari vt ꝓcedat qñ ex facto procurato-
ris nihil venit querendũ ipſi procuratori:qꝛ ſic coherea. ꝑ-
356 ſone ꝙ cedi nõ poſſit†vt ẽ vſuſfructus.ꝛ fidei.qb⁹ caſib⁹ di-
recta querit dño.l.q ita.§.j.ꝛ ibi Bart.ꝛ Pau.de ca.notant
poſt gl.ſ.ad trebel.Bar.in d.l.poſſeſſio quoqꝫ.§.ꝛ ſi poſſeſ-
ſio.ꝛ tunc põt ꝓcedere ꝙ dñs dicat vere facere.d.l.iij.ſi ꝓcu-
rator.ibi.d.Alex.ita in ſpecie ſaluat Bar. Similiter qñ qs
ꝯtrahit matrimoniũ ꝑ ꝓcuratorẽ tũc vere dr ipſe ꝯhere,ꝓca
curator nudũ miniſteriũ preſtare,ſicut ꝛ nũcius.C ſi.de pro-
cu.in.vj.Bart.ꝛ alij in l.poſſeſſio quoqꝫ.§.ꝛ ſi poſſeſſio.ſ.titu.
j.Barto.in.l.q bõa.§.ſi alieno.in.ij.col.ſupra de dã.infecto.
357 ¶ †Suprascripta fundamẽta Sali.ꝛ aliorũ ſunt ꝯ ſcđm mẽ
brum Bar.in d.§.ſeruus.Sꝫ ꝯ primuꝫ mẽbrum qꝛ ẽt qñ mã
dat delictũ ꝛ ſic illicitum,cõſequent qñ mãdatũ ẽ nullum,qꝛ ĩ
delictis ꝙ tamen mãdãs dicat vere facere eſt tex.expreſſus ĩ
c.mulieres.in fi.de ſent.excõ.vbi tex.formaliter dicit ꝙ is ve
re cõmittit,cuius authoritate vel mãdato delictum cõmitti ꝓ
bat ꝛ ibi do.Ant.ꝛ do.Abb.ad hoc multum ponderant illuꝫ
tex.in verbo.vere.Sed ad illuꝫ tex.rñdit Bar.in l.ſed ſi vn⁹.
§.ſeruus.in vlt.co.ꝙ ille tex.loquit quo ad pecatum mortale
ꝛ ſic quo ad forum cõſcientie vbi magis cõſideratur anim⁹
q̃ factum ꝛ ſic vere facit qꝛ cõſiſtit in animo:tamẽ ſi inſpicim⁹
ipſum actum non vere facit.ꝛ iſtam ſol.ſequit ſimplicit Io.
de imo.hic ĩ pe.col.ergo ꝓ iſta ſol. Adde bonũ tex.đ pe.diſt.
j.in c.periculoſe.iſtã ſol.reprobat do.Abb.ĩ d.c.mulieres ꝑ
358 illũ.tex.†vbi agit đ pena excõicatiõis imponẽda qꝛ nulla ma
ior ẽ de iure cano.xxiij.q.iij.c.corripiant.ꝛ equiparat mor-
ti.c.per venerabilẽ.circa mediũ qui filij ſint legi. ¶ Alio ſcđo
mõ rñdit ad illũ tex.Bal.in.c.ſi quis deceſſerit.ſi de feu.fue.
contro.inter dñm ꝛ agna.ꝙ aut cõſideram⁹ actũ ꝓut proce-
dit ab aliquo,ꝛ tũc q mãdat nõ dr vere facere.aut cõſideram⁹
paſſiue reſpectu patientis ꝛ tunc mandans dr vere facere ita
intelligit dictũ.c.mulieres. ¶ Alio ꝛ tertio mõ rñdit Ludo.
ro.hic in vlt.charta ꝙ dũ tex.ibi dicit is vere cõmittit,intel-
ligit,ſcꝫ in legẽ,nõ aũt ĩ faciẽdo delictũ qꝛ etiã mãdãs dr vere
359 cõmittere:†qꝛ tale verbũ cõmittere,eſt cõe ad cõprehẽdẽdũ
vere tam mãdantẽ q̃ mãdatariũ.l.nõ dubiũ.C.de legib⁹.cuꝫ
360 alijs per eũ allegatis. ¶ †Scđo cõtra Bar.adde ꝙ ſi procu
rator cũ ſufficienti mãdato iurat falſum in animã dñi:dñs eſt
periurus vere ꝛ recta via,nõ aũt ficte ſm Bal.in.c.cũ dilect⁹.
ĩ vlt.co.đ ordi.cog. Vñ teneas doctrinã Bar.hic q̃ eſt tutior
ꝛ melior q̃ illa ꝙ ponit Bar.in.d.l.ſꝫ ſi vn⁹.§.ſeru⁹.ꝛ ita etiã
dicit Io.đ imo.hic in vlt.char.eũ ẽt ſequit.d.Alex.in.d.l.iij.
§.ſi ꝓcurator. ¶ Aliã doctrinã ſatis ꝓlixã ſup h̃ tradit Sal.
in.d.l.nõ iđ minus.quã refert ꝛ ſeqt Lud.ro.hic.eã videas ꝑ
te.aliã tradit Io.de imo.hic cõſiderãdo quinqꝫ caſus ꝛ hic ꝑ
eũ. ¶ Predicta ĩducit Bar.ad vulgarẽ ꝛ vtilẽ.q.an ille q fa
cit delictũ per aliũ,puniat ex verbis ſtatuti ſicut ſi ipſe feciſſet,
361 †ꝛ ſic an ſtatutũ ĩponẽs penã ꝓ delicto puta ꝓ homicidio,intel
ligat imponere eandẽ penã mandãti.ꝛ ſic ei cui⁹ mãdato tale
delictuꝫ fuit cõmiſſum.Bar.hic diſtinguit ꝙ aut ſtatutuꝫ lo-
qt ĩ rẽ:puta qꝛ dicat ꝓ homicidio,vel ꝓ vulnere ĩponat talis
pena:ꝛ tũc cõprehẽdat ẽt mãdãtẽ:ꝛ đ h̃ dt eẽ caſũ ĩ l.hec vba.
j.de adul.q tex.tñ vr̃ loq in perſonã cum dicat ne qs poſthac
ſtuprũ vel adulteriũ ſciẽs dolo malo.ꝛ ſic dũ dt ne qs,ꝛ dũ dr
ſciẽs,vr̃ in ꝑſonã loq:q̃uis Bar.ibi alit declaret illũ tex.po-
nẽdo alia verba q̃ verba illi⁹ tex.Sꝫ ſaluãdo Bar.dic qđ ille
tex optime ꝓbat primũ mẽbrũ Bar.loquit in rẽ:qꝛ illa ꝟba
ne qs poſt hac ſtuprũ adulteriũ vl̃ factũ ſciẽs dolo malo.refe
runtur ad perſonã iudicis,vt etiam ibi gl.ꝛ Bar.tenent.ꝛ eſt
ſenſus ne qs iudex poſthac adulteriũ impunitũ dimitat ꝛc.
Ego aũt probo ꝙ iſte intellect⁹ ad illũ tex.non ſolũ eſt verus

imo neceſſarius,ꝛ impoſſibile eſt aliter dici,q꞉ cū tex.ibi ex
preſſe dicat ne qs poſt hac ſtuprū adulteriū vel factū,pōde-
rat verbū factū,ergo loquit̄ de delicto in facto in preteritū:
ergo nō pōt referri ad pſonas cōmittentiū i futurū,ergo ne
ceſſario vult dicere qd iudex poſthac ſciens dꝫ punire ſtuprū
adulteriū vl' factū,ergo cū illa v̄ba nō referant,tñ referri poſ-
ſūt ad pſonas deliquētiū,ergo q̊ ad eas ſunt verba in rē,ergo
cōprehēdit ēt ſuadētem vt ibi tex.ergo Bar.bñ alle.illū tex.
qñ verba edicti ſunt neutra.Melius ergo facit ali⁹ tex.i.l.
ſi ſeruuꝫ.§.ptor ait,in.ver.nō dixit pretor.s.de acq.here.vbi
litera bñ exprimit qd nō dixit ptor ſi qs amouerit ſed ſi p ꝙ
factū erit vt amoueat.Aut ſtatutū loquit̄ in pſonā,puta q꞉
dt ſi qs fecit homicidiū,ꝛ tūc non cōprehēdat̄ mandans.l.aut
qui alter,§.fi.vbi fit iſta diſtinctio.j.ꝙ vi aut clā.ꝛ ita diſtin
guit Bar.in.d.l.ſed ſi vn⁹.§.ſeruus.in vlt.col.ꝛ in.d.l.ſi ſer
uū.§.pretor ait.ꝛ in l.ſi quis id qd in prin.s.d iuriſdi.om.iu.
ꝛ i d.l.hec verba.ꝛ i d.l.aut q alit̄ §.fi.vbi dt ita ſe illo ian alit̄
cōſuluiſſe.idē.ſequit̄ Bal.in.l.nō ideo min⁹.in vij.q.ꝛ ibidem
Sali.C.de accu.Bal.in l.tranſigere.in vl.co.C.d trāſa.An.
in l.ſi pater.j.de his q in frau.cre.do.Abb.in c.mulieres.de
ſenten.excō.Pet.d an.in cōnēto.c.canonū ſtatuta.de cōſtitu.
in.xliiij.co.in ver.ſi ſtatuto cauet̄ qd quiſq꞉ maleficiū fecerit.
Ang.de Are.in tractatu ſuo maleficiorū in verbo ſēpro.mā
datorē.Floria.in.l.ita vulnerat⁹.ff.ad l.aqui.ꝛ iſta videt̄ eſſe
magis cōis opi.¶Cōtrariā opi.ꝙ tale ſtatutū indiſtincte ſi
ue loquatur in rē,ſiue in perſonā habeat locū in mandante,tꝫ
Cy.poſt Iac.de Are.in d.l.nō iō minus.in v.q.ꝛ in l.ſi per a
liū ās.ne quis eū qui.in hoc pūcto multū variauit in.l.gallus.
§.quid ſi is.ꝛ ibi Are.s.de lib.ꝛ poſthu.Lud.ro.hic in vlti.
charta.idē Bal.in tit.de pace cōſtātie.in.xiiij.co.in verbo a-
liqd.vbi dt qd qui p aliū facit dicit̄ ipſe facere:q̄ interpreta-
362 tio ſꝫ eū hꝫ locum in ſtatutis † q꞉ naturalis rō potentiſſima
eſt in ſtatutorum interpretatione.Pro iſta opi.ꝯ Bar.ꝛ ſe-
quaces ſtringūt multi tex.ꝛ multe bone rōnes.in primis bñ
facit tex.in l.diuus.§.ſcribere.iūcto pncipio illi⁹ tex.j.d fal-
ſis;vbi in materia a meri delicti edictū loquitur in perſo-
nā q꞉ punit pena falſi ſcribētē ſibi ſua manu aliquid in teſta
mento vel codicillis:ꝛ tñ ſi per aliū ſibi aſcribat,īcidet in pe
nā edicti ꝛ ſic ſtatutū imponēs penā ꝛ loquens in perſonā cō-
prehendit illū qui per aliū facit.Niſi reſpōdeas ad illū tex.ꝙ
ibi iō ſit q꞉ alias illa diſpoſitio de facili redderetur illuſoria
quo caſu ēt lex penalis extēdit̄,vt eſt tex.melior de iure inc.ſi
363 ciuitas.de ſentē.excō.i vj.Ubi patet † ꝙ verba ꝯ naturā ſuā
late interpretat̄,qñ alias diſpoſitio redderet̄ de facili eluſo-
ria,niſi dicta interpretatio ſumeret̄ vt ibi dicit litera.ꝛ ita il-
lū tex.multū.no.d.Ab.in.c.ſi.ad ſi.de prebē.facit tex.i l.j.§.
pecuniā.ꝛ i l.ſequeti.s.de calumniato.ꝛ gl.no.in c.q꞉ꝙ.in gl.
ſi.de vſuris.in.vj.Bar.in l.oēs populi.in iij.q.vj.q.princi.s.
de iuſ.ꝛ iu.ꝛ dt tex.dicto.§.ſcribere.dicā ēt inferius.¶Scdo
ad idē.l.Bar.facit tex.in l.ſi quis id quod in fi.iuncto prin-
364 cipio illius.l.ff.de iuriſd.om.iu.† vbi in materia.dlicti pu
niēdi lex logt̄ in pſonā ſi quis corruperit edictū ptoris,et tñ
ꝯtinet̄ ēt mādās.ad idē.l.pe.in primo ꝛ ſcdo reſpōſo.ſi.ne qs
qui.ꝛ tex.in l.j.§.deieciſſe.ꝛ §.quoties j.de vi ꝛ vi ar.per que
iura patet ꝙ.l.penalis loquens perſonaliter tā cōprehendit
ēt mandātē.¶Tertio principaliter ad idē allego tex.in.c.ſi-
365 gnificauit i ij.reſpōſo d iudeis†.vbi pena q̄ iponit̄ pſonalit̄
portātibus arma,vel merces probibitas ſaracenis,hꝫ locū
etiam in mandante vel mittēte per nunciū.Per illuꝫ tex.no
ibi.Abb.in iij.no.ꝙ diſpoſitio ēt penalis loquens pſonalit̄.
ꝛ concernens actum pſone,cōprehendit nedū facienteꝫ.ſꝫ
ēt mandantē,nā tex.in c.ita quorundā.e.ti.d iudeis punit tri
plici pena portātes merces prohibitas ad infideles.ꝛ in d.c.
ſignificauit.dcidit qd nō ſolū incidūt in penā illi q tales mer
ces perſonaliter deferūt,ſꝫ ēt illi qui per nunciū mittūt:niſi
reſpōdeas,vt s.xxi.reſpōdi.¶Quarto facit tex.i c mulieres
de ſent.excō.iuncto.c.ſi quis ſuadente.xvij.q.iiij.vbi tex.logt̄
perſonaliter ſi quis iniecerit manus violētas in clericū,ꝛ tñ
366 tex.in.d.c.mulieres.in fi.dt† ꝙ is bene committit cuius au
thoritate vel mādato delictum cōmitti probat̄ ꝛ ibi illum.
tex.notant.d.Ant.ꝛ d.Abb.ꝛ ibi dt d.Abb.ꝙ ille text.ſing.
pbat in verbo vere.ꝙ ſtatutū loquēs in faciēte delictū cō pre
hendat etiā mādantē,ex quo dicit̄ vere facere d q̄ tex.dixi.s.
proxi.in precedenti articulo.¶Quinto facit gl.no.in c ſicut
dignū.§.fi.in verbo conſiliū de homi.ꝛ ibi dicūt Io.an.ꝛ do.
Abb.qd illa gl.multū vtunt̄ aſſeſſores iuris ciuilis inducen-
tes eam ad intellectū ſtatutorū punientiū homicidas,vt com
prehendant ēt mandantes.¶Sexto p iſta pte ē dciſio in ter
minis eiuſdē Bar.ꝛ doctrina ieuitabilis i l.quēadmodū cir-
367 ca mediū.C.d agri.ꝛ cē.li.xj.vbi tꝫ Bar.† ꝙ lex puniēs male

ficia debet extendi ſicut lex fauorabilis cū pertineat ad fauo-
rē reipubli.cui⁹ intereſt delicta puniri.l.ita vulnerat⁹.j.ad l.
aql.Et p hoc infert terminos noſtros ꝙ pena ſtatuti punien
tis facientē maleficiū,punit̄ ēt fieri facies.ad hoc ēt alle.d.l.
ſi qs id qd per eandē doctrinā et tradūt Bar.ꝛ Ange.poſt
Dy.in l.ij.§.exercitū.j.de infami.Bal.in l.nō ſine circa fi.C.
de bon.que libe.Imo.ꝛ do.Ale.in.l.cū qdā.s.de li.ꝛ poſthu.
Pau.d ca.l.bona fides.s.depoſi.ꝛ in conſ.xxiij.qd inci.viſo
pūcto.in pe.col.Lu.ro.in cōſi.cv.inci.viſo themate ppoſito ꝛ
allegationibus.Io.de ana.c.j.de malefi.ꝛ late.d.Vinc.pa-
leot.inter cōſilia.d.Ale.in cō.ccccl.qd inci.viſa quadā cōſti
368 tutione.Tu cōfirma †q꞉ ſtatutū cōcedēs premiū accuſātī d
linquentē extēditur ēt ad denūciantē fauore reipublice,ne de
licta remaneāt impunita ſm Io.an.in additionibus Spe.i
ti.de denū.§.j.refert ꝛ ſequit̄ Ang.in l.diu⁹.j.d cuſto.reorū.
Lu.ro.in l.ſi qs in graui.§.hi quoq꞉.p illū tex.q bñ facit s.ad
ſylla.Are.ꝛ Imo.in.c.ij.de accuſa.Si ergo diſpoſitio impo
nēs pen.delinquentibus cēſet̄ fauorabilis q꞉ eſt inducta fa
uore reipublice vt dixi,ergo dꝫ extēdi de caſu ad caſū,vt eſt
tex.no.in l.hoc mō.s.de cōdi.ꝛ demō.Ergo lꝫ mandans non
dicat̄ vere cōmittere delictū vt dixi s.i articulo pcedēti atta
mē cū dicta diſpoſitio emanarit fauore reipubli.dꝫ extēdi et
ad caſū fictū.l.gallus.§.quid ſi is.iunctā gl.in verbo vtilita-
tē.vt dixi.s.de li.ꝛ poſthu.¶Septimo p iſta parte Are.i.d.
369 §.ſi is,arguit ſubtilit̄ cōſiderādo† ꝙ mādās dicit̄ eē princi-
palis cā delicti cū mandatarius in dubio nō fuiſſet alias fac
turus niſi mandatū pceſſiſſet l.j.in fin.C.de raptu vir.q꞉ tex.
ad hoc allegat Bal.in l.data opera.C.qui accu.nō poſ.idē tꝫ
Bar.in l.non ſolū.§.ſi mādato.in vl.co.j.de iniurijs.Bal.no
tabi.ꝛ Pau.de ca.in l.j.vbi dixi.C.d ſer.fug.Ut ergo euitet̄
abſurditas,vt is qui fuit principalis cā delicti ne q̄ puniat̄
370 certe hoc ſtatutū cōprehendit etiā mādatariū ꝛ† quelibet
l.alias nō extēdēda extēdi dꝫ vt euitet̄ abſurditas,vt l.ſcire
oportet.§.aliud aūt.s.de excu.tut.Bar.in l.oēs populi.s.d
iuſ.ꝛ iu.Ego cōfirmo iſtā rōnē Are.per illud ꝙ in propoſito
nr̄o dt no.Bal.in cōſi.liij.primi vo.incipi.caſus talis eſt ſtatu
371 to ciuitatis cauetur ꝛc.vbi dicit † ꝙ mādans ē pluſq꞉ homi-
cidia,q꞉ eſt pnceps delicti.l.in hoc iudicio.ad fi.s.d ſer.cor
rup.ꝛ magis delinquit quā mādatarius.Patet q꞉ delinquit
in ſe itē in aliū videlicet mandatariū,cuius animū mandato
corrūpit,ꝛ in illū in cuius perſona homicidiū fuit cōmiſſū.
c.j.de crimine fal.ergo fortius dꝫ puniri pena ipſi⁹ ſtatuti q̄
mandatarius,q ſolū dlinquit occidēdo.l.athletas.§.pōponi
us iuncta.l.pe.j.de his qui no.infa.gl.in c.gaudemus.in gl.
fi.de diuor.¶Octauo ꝛ vltimo p iſta pte ꝯ Bar.cū facit pul
372 chra ꝛ ſubtilis rō†nam in delicto conſiderant̄ duo extrema
quorū vnū eſt principalius altero,videlicet animus delin-
quētis.itē executio delicti.Animus aūt in delictis principa-
liter attēdit̄.l.verū.ij.in prin.j.de furtis.ꝛ l.j.§.diuus.j.de
ſica.ꝛ l.is qui cū telo.C.eo.tunc ſi ille qui mandat delictum
fieri vere hꝫ animū deliquendi fictū.tñ per aliū delictū exe-
quit illū i illo actu cōcurrat veritas animi ꝛ fictio executionis
certe fictio ſuccūbit veritati tanq꞉ principaliori ꝛ nobiliori.
l.filio quē pr̄.s.de lib.ꝛ poſth.ꝛ in l.in reb⁹.C.de iure dotiū
Et ſic pōt dici hoc delictū vere fuiſſe cōmiſſū p mandantē rō
ne primordij veritatis,arg.l.cū fili⁹.§.heres.s de le.ij.ergo
cōprehenderet̄ i ſtatuto.Cōfirmatur iſta ratio optime p tex.
in l.certe.§.j.j.de precari.vbi poſſeſſio in cuius acquiſitione
animus ꝛ corpus requirunt̄.l.licet.C.de acqui.poſ.ꝛ l.quēad
mo.s.eo.ſi fuerit acquiſita p pcuratorē dicit̄ vera ꝛ propria
poſſeſſio,ꝛ non ficta.vt ibi eſt tex expreſſus qd nō pōt ex alio
cauſari niſi q꞉ dñs vere hꝫ animū acquirēdi poſſeſſionē,lꝫ ſic
te interueniat actus corporalis q꞉ mediāte pcuratore fuit ac
quiſita.¶Tenendo iſtā opi.que eſt de iure verior,ñ ob.tex.
in d.l.aut qui aliter.§.fi.j.ꝙ vi aut clā.in quo ſe fūdat Bar.
q꞉ reſpondit ſubtilis Raph.Fulg.in d.l.iij.§.ſi procurator.
s.qd quiſq꞉ iuris.qd ille tex.habet aliū ſēſū videlicet ꝙ ſi edic
tū loquatur in perſonā,cōprehendatur ſolū dñs mādans,vl
faciens:ſi aūt loquatur impersonaliter vel in rē,tunc nō ſolū
comprehendit̄ dñs.ſed ēt alij ibidē enumerati in §.pe.ꝛ hoc
mō non probat diſtinctionē Bar.Sed tu caue qd poſtea ille
tex.in fi.vltra predicta ēt ſubiungit ꝙ cū illud edictū loquat̄
in rem,ſiue ego feciſſem ſiue ſi iuſſi interdicto qd vi aut clā te
near.ꝛ iſtū finē pōderauit Bar.¶Limita iſtā ꝯcluſionē duo
bus notabilibus modis.q꞉ imo niſi lex vel ſtatutum diceret
quicunq꞉ per ſe vel perſonaliter vel ſuis manibus commiſe
373 rit tale dlicitū.Et ſic quādo in ſtatuto eſſet appoſitū tale ver
bū iponēs vnicā perſonalitatem tunc in tali ſtatuto nō com-
prehenderetur mandans vel faciens:q꞉ tūc talia verba ſunt
preciſe denotantia factum vere ꝛ non interpretatiue.vt eſt

Gl.no.in

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

gl.no in cle.j.in verbo publice ⁊ ꝑſonaliter de vi.⁊ ho.cle.q̄ꝫ
gl.ad hoc reputat ſing.Ab.in d.c.mu lieres.de ſen.excō.⁊ i
d.c.ſignificauit.de iudeis.cā ēt reputat ſing.d.Car.flo.i cle.
j.§.nos itaqꝫ.in xxj.no.de iureiu.Et ita ꝑ illā gl.in ſpe limi
tat Lud.ro.hic in vlt.col.d.Alex.d.l.iij.§.ſi pcurator.Are.i l.
Gallus.§.qd ſi is.Bal.i l.ſi qs deceſſerit.ſi de feu fue.ↄtro.i
ter do.⁊ agna.Facit qd vult Bal.in c.j.§.iniuria.circa fi.ꝺ pa
374 ce iur.fir.vbi tenet† qd qñ ſtatutū punit occidētē ꝑprijs ma
nibꝰ qd mādās nō cōphēdat.Facit tex.in.l.vnica §.is ita.in
verbo ſuis manibꝰ.C.de cadu.tol.⁊ in d.l.ſi qs id ꝙ circa fi.
in verbo ſuis manibꝰ ⁊ in.l.j.in pn i verbo ſuis manibus.ff.
de eo ꝑ quē fact.erit ⁊ in.l.itē ſi obſtetrix.in prin.in vbi.ſuis
manibꝰ.ff.ad leg.Aquil.in c.periculoſe.in vbo ꝑprijs mani
bus de pen.di.j.⁊ tex.cū gl.in c.quicūqꝫ in vbo ꝑprijs mani
bus.de heret.i vj.⁊ in l.iubemꝰ ꝑ hāc.l.i pn.i verbo per ſuā
manū.⁊ ibi pulchre no.Bar.ꝺ eroga.mili.ann.li.xij.C.⁊ gl.
in d.cle.j.§.nos itaqꝫ in verbo ꝑ noſtras manus.⁊ ibi do.Car.
in xxj.no.Facit bene tex.in c.j.in verbo ꝑſonaliter ⁊ ibi ad h̄
no.d.Abb.de offi.dele.Itē facit ꝙ pulchre notāt Bar.⁊ Jo.
de platea in l.ꝓbatorias.per illū tex.cū gl.C.de diuer.offic.
li.xij.Aduerte ꝙ tex.i d.cle.j.§.nos itaqꝫ.in verbo ꝑ noſtras
375 manus de iureiu vult† ꝙ papa ſuis manibꝰ imperatorē ↄſe
cret,inungat,⁊ coronā i mponat:vnde dicit alibi ſingulariter
376 Bal.i §.ad h̄ in vij.co.de pac.iur.fir. ꝙ Imperator† Ale
manus dꝫ ire perſonaliter romā ad ſuſcipiendā coronā nec
poſſit ei mitti alibi.ſ.in Alemaniā ꝑ papā.Itē dꝫ imperator
ire ⁊ nō mittere tñ Bal.de q̄ valde admiror nō fuit ibi recor
datꝰ de tex.in d.cle.j.§.nos itaqꝫ.¶Sꝫ aduerte ꝙ do.Car.
Flo.in.d.§.nos.itaqꝫ in.xxj.no.nulla facta mētiōe de Bal.te
net ↄtriū,nā itelligit illū tex.volētē ꝙ papa ſuis manibꝰ cōſē
crat imperatorē,⁊ ei coronā imponit:vt procedat ſi impera
tor ſit preſens Rome alias h̄ fit ꝑ manus legatorū pape vt
ibi fuit actū:⁊ ibidē plenius ꝑ eū ¶Itē adde ꝙ alibi Hemi.
in c.ſtatutū de offi.⁊ le.i.vj.poſt Pau.de eliaza.refert ꝑ illū
tex.fuiſſe obtētū ꝙ cū clemēs papa.v.mādaſſet Imperatorē
Henricū i eccleſia ſancti Petri ꝺ Roma coronari ſub certa
forma ad illā ꝑ impedimētū regis Roberti acceſſum habe
re nō poſſet,fuit extra ciuitatē Rome coronatꝰ quē corona
tionē poſtea clemēs papa valuiſſe declarauit ⁊ iſta bñ not.vt
ſcias qd rñderes ſi ſuper hoc fueris interrogatꝰ.¶Sed re
deundo ad ꝓpoſitū noſtrū,ↄ iſtā limita.ab oibus approbatā
fortiter videt obſtare tex.in d.l.diuꝰ.in prin.iūcto.§.ſcribet.
j.de falſis.Nā in prin.dicit ꝙ qñ alteriꝰ teſtamētū vl codicil
los ſcribens aſcribit ſibi legatū ſua manu,tenet pena falſi pō
dera illud ſua manu poſtea in.§.ſcribere,ꝺt tex.ꝙ ſcribēs le
gatū punire videt non ſolū eū qui manu ſua id facit,ſed etiā
eū q per ſeruū vel filiū ſuū i poteſtate legato honorat.Et ſic
ibi lex penalis loquens ꝑ verba ꝑſonalitatē importātia,ſcꝫ
manu ſua,tñ cōprehēdit etiā fieri facientē ꝑ aliū.Nec aliqd
facit ſi dicat ꝙ ibi tex procedit vltra ſe declarando put alibi
videt dicere Bar.i.l.j.in pri.ff.de eo ꝑ quē fact.erit.⁊ ſic ibi
tex.vltra ꝓceſſiſſet ita ampliādo ꝓpter illa vba ſua manu,ñ
cōphēdat niſi ipſe perſonaliter faciēs qr iſta ſolutio non tol
lit difficultatē.Vñ omiſſis alijs varijs ſol.q̄ ſolēt tradi ad illū
377 tex.videt† ꝙ rō quare ſcribēs ſibi aliquid in teſtō incurrit
in penā falſi,vel quaſi falſi.eſt propter cōmodū ꝙ ex eo ↄſeq
tur ꝙ ſibi aſcribit ideo ceſſante cōmodo ceſſat.d.l.cornelia.
ita dicit tex.in l.ſi pater.j.e.ad.l.cor.ꝺ fal.vnde qr ſeruo aut
filiofa.ſcribētibꝰ ſibi aliqd in teſtō alteriꝰ cōmodū q̄rit dño
vel patri,id.l.cornelia locū hꝫ.Iſtā rōnē pūctualiter aſſign a
tex.in l.de eo.in prin.j.ad.l.cor.de fal.alias de facili poſſet
eludi illa lex cornelia.ſi pater aut dñs qui ſub pena falſi ꝓhi
bent ſibi aſcribere legata in teſtō alteri ꝓcurent ſcribi ꝑ ſer
uū aut filiū in ꝑtāte ꝙ oino cōmodū dicti legati eis acquire
ret,vnde ne lex cornelia pēalis eludat fit extēſio.c.ſi ciuitas.
378 de ſen.excō.¶†Scdo pricipaliter ꝓdictā ↄcluſionē limita
nō ꝓcedere in excelſa ciuitate Mediolani vbi ſunt duo ſtatu
ta vnū ꝙ nullus corporaliter puniat niſi lege municipali ca
ueat.ſed alꝰ pecuniſaliter puniat arbitrio poteſtatis.Item
alio ſtatuto cauet qd ſi qs homicidiū fecerit capite puniat ita
qd moriat:tūc nō cōprehēditur mandans fieri homicidiū,vt
puniat pena capitis,⁊ ſic pena mortis qr non ē homicida ſim
pliciter,ſed ſm qd vt no.in c.i.de offi.de leg.qr ñ ē homici
da formalis ⁊ ꝓprie ex quo ſuo ictu nō occdit ſed ē homici
da caſualis qr ipſe eſt cā homicidij.vt l.j.§.quoties.j.de vi ⁊
vi armi.Itē in iſtis ſtatutis nō hꝫ locū iterpretatio extēſiua.
qr eſt tacita ſed excludit ꝑ primū ſtatutū ita ſubtiliter ⁊ latiꝰ
cōſuluit Bal.i cōſi.xlij.alias.xcij.alias.lij.primo vo.ici.talis
caſus eſt ſtatuto cauet ⁊ ſic idē eſſet in oibus alijs ciuitatibꝰ
379 ⁊ locis in qbus ſimilia ſtatuta reperiūtur.¶†Tertia prin
cipalis fuit opi.negatiua ⁊ ſic de directo ↄtria ꝓcedēti,ꝙ ſta
tutū imponēs penā ꝑ homicidio vel vulnere vel alio delicto
nō cōprehendat mādātē aut.ſcenitus.coll.v.qr mādās nō dr
vere facere ſed ficte ⁊ improprie.l.j.§.deiecti.c.vbi glo.j.ꝺ
vi ⁊ vi ar.in verbo videor ibi Bar.facit tex.in c.vt fame.ad fi.
in vbo vr.de ſen.excō.in anti:eſt bonus tex.in c.ij.⁊ ibi Abb.
ad h̄ not.de cle.pug.in duel.vbi dicit ꝙ ex eo nō dꝫ homicida
reputari ex q̄ nō ipſe ſed alius pro eo in duello occidit ⁊ tex.
in c.ſi qs viduā.l.diſt.Sꝫ in ſtatutis verba dbēt capi ꝓprie ñ
ficte,l.iij.§.hec vba vbi Bar.⁊ alij no.ff.de neg.geſt.Bar.i l.
j.§.q interdictū.j.de fur.Et iſtā parte late tꝫ Albe.de roſa.in
iij.parte ſtatutorū.in q.lv.vbi dicit ita fuiſſe cōcluſum ⁊ dter
minatū Bononie facit qd vult Bal.in.l.ex hoc iure.ff.de iu
380 ſti.⁊ iure.vbi tꝫ† ꝙ ſtatutū prohibēs fieri pacē homicide ñ
hꝫ locū i mādāte cuiꝰ mādato factū fuit homicidiū.¶Quar
ta fuit cōſideratio Jaco bu.in l.nō dubiū.C.de legibꝰ cuius
doctrinā cōmendat Pau.de ca.in l.ſi per aliū.ff.ne quis eū
qui.Qñ aut ſtatutū loquit ꝑ verbū denotās factū immedia
tū,vt qr dicit ſi qs occiderit,⁊ tūc nō cōprehēdat mandans.
Aut ſtatutū loquit ꝑ verbū dnotās actū mediatū,puta qr di
cit ſi quis cōmiſerit homicidiū,⁊ tūc eadē pēa dꝫ puniri man
dās:qr tūc mandās dicit vere feciſſe ⁊ non interpretatiue,
¶Quinta ⁊ vlti.fuit diſt.Bal.in.l.oēs populi.in.viij.col.ff.
de iuſti.⁊ iur.vbi diſtinguit,qd aut ſtatutū loquit de indulgē
tia pene puta qd heredes habeāt pacē remittētes penā ꝑſo
naliter,⁊ tūc cōphēdit mādātē qr cū loquat fauorabiliter be
nigna interpretatio extenſiua eſt admittēda.l.in his ⁊ l.hoc
mō.ff.de condit.⁊ demon.⁊ in l.nō ſine.C.de bon,que lib.⁊ in
l.diuꝰ.ff.ad ſylla.⁊ hoc etiā tꝫ Bal.in tranſigere.in vlti.col.
C.de trāſa.Aut ſtatutū loquit de pena imponenda:⁊ tunc
aut ſtatutū addit citra ius cōe faciēs delictū illud ꝙ de iure
381 cōi nō eſt.Puta ſtatutū dicat† ꝙ ſi quis inueniat de nocte pu
niatur in centū:nō ſcholaris mittit famulū de nocte.non pu
nitur ſcholaris ⁊ ſic faciens:qr ſtatutū inueniēs materiā deli
cti de nouo limitatē materie dat penā;ergo terminos ſuos ñ
egredit.Tñ iſto caſu ſm Sal.in l.nō ideo minꝰ.C.de accu.mā
dās debebit ſaltē extraordinarie puniri arbitrio iudicis.l.
pe.j.de extrordi.cri.⁊ l.j.§.expilatores.j.ꝺ effr acto.⁊ expil.ne
alias cōtingat abſurdū.ſ.principalē in aliquo nō puniri ↄ l.
ita vulneratꝰ.j.ad.l.aquil.Aut ſtatutū imponit penā regula
rē ⁊ cōgruētē ſm qualitatē delicti,⁊ tūc cōprehēdit etiā man
dantē qui ex particeps delicti,alias ſecus,de quo vltimo etiā
382 ſequit do.Abb.in d.c.mulieres.de ſent.excō.†Tene ſecū
dam opi.quā.ff.retuli q̄ eſt de iure verior,qd ſtatutū puniēs
cōmittente delictū idiſticte cōprehēdat mandantē vl facien
te per ea que ſuperiꝰ late adduxi quanqꝫ prima diſt.Bar.
383 ſuperius relata videat eſſe communior.¶†Succeſſiue iquā
tū Bar.attingit an inhabilis poſſit eſſe pcurator ad ſubſtitu
endū habilē procuratorē dixi ordinarie in.l.j.§.itē acquiri
mus.ff.titu.j.vbi Barto.⁊ alij ponūt ideo hic non examino.
384 ¶†Quarto principaliter querit q̄ fuit cauſa introducēde
fictionis reſpōdit Bart.ꝙ equitas,vt eſt tex.no.in l.poſtlimi
niū.in pri.j.de ca.ad aliquē effectū iuris.l.j.§.ſi vir.vxori.ff.
titu.j.⁊ vbi ceſſat equitas etiā fictio.l.q in vtero.ff.de ſta.ho.
⁊ hoc etiā tꝫ Bar.ff.in ij.oppo.prime partis vbi aliquid teti
gi.Sed cauet qr imo aliqñ videt qd fictio fingat ex odio ⁊ nō
ex equitate,cū lex fingat damnatū in metallū ⁊ deportatū eē
mortuos,lꝫ vere viuāt vt eſt tex.in l.j.§.fi.de cōtrata.⁊ ꝓpter
hoc dicit Car.flo.i cle.ꝙ circa in.xix.q.de elec.rephēdit Bar
hic ⁊ tenet ꝙ fictiōes fundātur ex aliqua ſpeciali rōne mouē
te legiſlatorē ad fingendū ꝑ quā recedit a iuris cōis diſpoſi
tione.c.de multa.in fi.de ꝓb.⁊ hoc dt eſſe tutius ⁊ ꝙ nō pōt
capi aliqua calūnia.Tu dic ꝙ ēt in.d.l.§.fi.ff.de cōtratab vr
ſubeſſe equitas,vt delicta puniāt.l.ita vulneratꝰ.ff.ad l.aql.
nā lex vel ſtatutum puniēs maleficia cū reſpiciat fauorē rei.
cēſet fauorabilis ⁊ tāqꝫ fauorabile venit extēdēdū ſꝫ Bar.i
l.quēadmodū circa med.C.de agri.⁊ cēſi li.xj.cū multis ↄcor
dāt,quas ad h̄ vltimum dedi.ff.in q.pri.ꝓcedenti.Itē adde
385 ꝙ ſimilr filius exheredatus in teſtō patris† habetur ꝓ mor
tuo ⁊ ſic licet viuat naturaliter tñ fingit mortuus,vt eſt tex.in
l.j.§.ſi pater emancipatꝰ.in fi.ff.de cōiu.eum emā lib.decla
rādo vt ꝑ Bar.in l.q in aliena.§.interdum.i.ij.op.ff.de acq.
386 here.¶Circa hoc tāgit hic Bar.†an aditio hereditatis ha
beat vim ſolutiōis an ſimplicis cōfuſionis qñ debitor ſucce
dit creditori vel contra ⁊ diſtinguit vt hic per eum de q̄ etiā
aliquid per Bar.⁊ alios in d.l.heres a debitore.§.fi.⁊ in l.ſi
debitori.§.infra de fideiuſſo.⁊ in.l.ſi ſocer.in prin poſt.gl.ibi
ſol ma.Pau.de ca.in ↄſi.cclx.inci.notādum eſt ad euidētiā.
¶Inquantum tamen tenet Bart.quod ſi.in caſu in quo
ſucceſſio hereditatis habeatur loco ſolutionis heres lucra

tur tunc nõ habetur loco ſolutionis: q2 eqtas ex qua fuit itro
ducta dicta fictio, fuit ne heres patiaẗ dãnũ, nõ aũt vt lucrum
ſentiat ergo tũc locũ non habebit. ad hoc adducit tex. quem
ita itelligit i. d. l. heres a debitore. §. fi. Nã ibi hrs lucraẗ q2
ibi ꝓ actione ſtricti iuris qua tenebaẗ principalis puta ex mu
tuo cõſequatur actiõe mãdati q̃ ẽ bõe fidei ⁊ ſic pinguior ⁊ fa
uorabilior. §. actionũ. inſti. de actionib⁹. ⁊ ita ẽt dĩ Bar. in d.
l. heres a debitore. §. fi. ⁊ ibidẽ ſequiẗ Jmo. ⁊ Rap. cu. ⁊ idẽ.
Bar. in. d. l. ſi ſocer. in prin. iſte itellect⁹ ad illũ tex. nõ ẽ ver⁹
nec tenẽdus q2 nihil eſt curandũ de tali lucro qđ qs cõſequiẗ
ex eo ꝙ pro actione ſtricti iuris cõſequiẗ actionẽ bone fidei. l.
aureli⁹. §. fi. ff. de libe. lega. quẽ tex. ad hoc reputat ſing. Jo. de
Jmo. in l. ſi creditori. ff. de le. j. Sz tu addo ſimilẽ i illa. l. ſi cre
ditori. in v̈. marcellus. cũ l. ſeq. rõ eſt ſm Bar. ⁊ alios in d. l.
ſi creditori ad fi. vbi dixi: q2 ex hoc nõ p̃t intereſſe creditoris
niſi quo ad vſuras ⁊ fruct⁹ debitore exiſtẽte in mora ⁊ ſic debi
tore negligẽte ⁊ ſic delinquẽte ꝙ in dubio p̃ſumẽdũ ñ ẽ l. me
rito. ff. ꝓ ſocio. Melior ergo verior eſt intellect⁹ ad d. l. hrs
a debitore. §. fi. quẽ ibi tradit pau. de ca. qđ iõ ibi fideiuſſori
qui fuit heres creditoris nõ cõpetit actio mãdati ꝯ debiorẽ
387 principale: † q2 ad h̃ vt ei cõpetat eſt neceſſe ꝙ vere ſatiſfaci
at creditori, nec ſufficit ficta ſolutio, vt eſt tex. in l. duob⁹. §. a
fideiuſſore. q eſt. §. prim⁹. vbi dixi. ff. de iureiu. Cũ ergo ex adi
tiõe hereditatis cauſeẗ ficta ſolutio ñ aũt vera, vt hic p̃ Bar.
nimirũ ſi ibi nõ cõpetit fideiuſſori actio mãdati. ⁊ iſta ẽ pura
388 veritas ad illũ tex. ¶ † Quinto principaliter ⁊ vltimo q̃rit
Bar. an plures fictiones poſſint circa idẽ ꝯcurrere ⁊ hic ſum
pta occaſiõe interſerit qõnẽ Gul. de cu. in l. ab ẽptiõe ad fi. ff.
389 de pac. † Qñ ꝓcurator meus tenet fundũ, ⁊ vẽditor cõſtituit
ſe p̃cario nõie poſſidere, vtrũ procurator poſſideat vel reti
neat vſumfructũ, an ex hoc dño ꝓcuratoris ꝑ ſe ⁊ directo que
raẗ poſſeſſio ⁊ dñiũ. Jſtũ articulũ q2 ſubtilis eſt intẽdo bene ⁊
ſubtiliter examinare. Guli. de cu. in d. l. ab ẽptiõe ad fi. ⁊ i l.
licet. in. xj. col. C. de acq. poſ. tenuit qđ nõ eo q2 conſtitutũ eſt
act⁹ fict⁹ ⁊ ficta traditio. Jtẽ procurator ficte rep̃ſentat dñm
ſed due fictiones circa idẽ currere nõ poſſunt. l. j. in fi. cũ gl.
C. de do. promiſ. gl. no. i l. cũ poſt. §. gener. ff. de iure do. ¶ Ad
idẽ adducit bonũ tex. in l. ſi vero ñ remunerãdi. §. j. ff. mã. vbi
diciẗ ꝙ ſi aliqs donatur⁹ fideiuſſori ſoluerit creditori fideiuſ
ſor gz actionẽ mãdati ꝯ principalẽ debitorẽ, eo q2 hic eſt vna
fictio tm̃, q2 fideiuſſori tantũ videtur eſſe donatũ. Si naũt quis
ſoluerit pro filiofa. vel ſeruo qui fuerũt fideiuſſores volẽs eis
donare. tũc pater vel dñs non habent actionẽ mandati ꝯ de
bitorẽ. Rõ: q2 tũc ibi cõcurrũt due fictiones: vna q2 ſoluẽdo
creditori vr̃ donatũ ſeruo. Alia ꝙ qui donat ſeruo vr̃ donare
dño iõ tũc nõ ꝓcedit. Et ꝓp hoc ſubijcit tex. in verſi. plane ſi
fideiuſſor. ꝙ ſi ſeruus ipſe vere ſoluerit, ꝙ tũc dñs hz actionẽ
mandati q2 tunc nõ eſſet ibi vna fictio. ⁊ ille tex. pro certo o
ptime facit pro Guli. de cu. Bar. hic in vlti. col. rñdit ꝙ ibi ñ
eſt aliqua fictio, ſed qđ tex procedit ſm veritatẽ, ⁊ qđ ver. pla
ne ſi fideiuſſor. corrigit ea que ſuperius dicta ſunt in ſeruit. in
filio vero nõ corrigiẗ. vñ ſiue ſeru⁹ ipſe ſoluat vel alius p eo
dñs agit mãdati, ſi vero ali⁹ ſoluit pro filio tũc pater non põt
agere mandati ſuo noĩe. ſed bene noĩe filij, vt ibi in gl. paruа.
Rõ diuerſitatis eſt ſm eũ. q2 cũ ibi ſeru⁹ eſſet obligat⁹ ex cã
peculiari, ⁊ ſic domin⁹ erat obligat⁹ de peculio, nec ſeru⁹ erat
donationis capax adeo qđ in eo reſidere poſſit: iõ trãſibat di
recto in dñm, ſed filiuſfa. cũ eſſet obligatus ⁊ etiam obligatio
cõcurrebat in perſonã ipſius, certe qui ſoluit ꝓ eo volẽs ſibi
donare eum liberat ab obligatiõe nec iſta donatio trãſit i pa
trem q2 ipſe pater non erat obligatus, agit ergo pater noĩe
filij ⁊ non ſuo noĩe. Et iſtã ratione diuerſitatis aſſignabat Ja
co. bu. eo audiente vt refert Bar. q putat hanc eſſe verã rõnẽ.
¶ Sed iſte intellectus nullatenus eſt tenend⁹, ⁊ eũ etiã repro
bat Jo. de Jmo. ⁊ bene q2 legũ correctio eſt euitanda. l. p̃ci
pim⁹. in fi. C. de appel. ⁊ c. cum expediat. de elec. in. vj. † Jtẽ
q2 nõ veriſimile ꝙ iuriſcõſult. incõtinẽti ſe corrigat, l. nõ ad
ea. ff. de condic. ⁊ demõ. Jtẽ ⁊ forti⁹ q2 ille ver. plãe ſi fideiuſ
ſor. loquitur de diuerſo caſu: ſcilicet qñ ipſe ſeru⁹ vere ſoluit:
ſed in precedentib⁹ qñ alius ꝓ ſeruo vel filio qui fuerũt fide
deiuſſores ſoluit creditori aĩo donãdi ipſi filio vel ſeruo. Vñ
cũ ille ver. plane, ſecũdus loquaẗ in diuerſo caſu nullatenus
põt dici ꝙ corrigat p̃cedẽtia. Et ſic melior ⁊ ſuſtentabilior vi
detur eſſe intellectus Gul. ad illũ tex. Jſtã opi. Guli. de cu. te
nuit Ang. ⁊ Jmo. hic, ⁊ Ang. in. l. j. ⁊ in l. per ꝓcuratorem. C.
de acqui. poſ. vbi nulla facta mentione de Gul. Ang. dĩ iſtud
eſſe ſuũ nouũ dictũ idẽ tenet Ang. in. l. j. §. ꝑ ꝓcuratorem.
ff. tit. j. ⁊ vr̃ etiam ſequi Bald. in c. cum veniſſent in iij. col. de
reſtit. ſpol. mouetur Ange. non per rationẽ fictionũ in qua ſe
fundat Guli. ſed eo q2 acquiſitio que fit naturaliter, ⁊ ſic p in

ſtrumentum nature directo agit in dominũ ⁊ ꝓcurator velut
pica ⁊ organũ nudũ preſtat miniſteriũ. l. ꝙ meo. §. ꝓcurator.
ff. tit. j. vnde tũc acquiſitio nullo mõ cõquieſcit in ꝑſona pro
curatoris. Sed qñ acquiſitio fit ciuiliter ⁊ ſic p actu ciuile, vt
in caſu preſenti, ⁊ procurator eſt capax eius qđ acquiriẗ: tũc
ſemper acquiſitio p̃mo ⁊ immediate remanet in ꝑſona ipſius
ꝓcuratoris deinde trãſit in dominiũ. l. ea q̃ ciuiliter. ff. de acq
re. do. Cõfirmatur iſtud fundamentũ ꝑ Jo. de imo. hic ex no
tatis per Bar. in. l. j. C. ꝑ quas per. nob. acqui. ⁊ in l. qui mihi
391 donatũ. ad fi. ff. de dona. vbi vult Bar. † ꝙ licet per pactũ. l. cõ
cõmiſſorie vel adiectionis in die in qb⁹ trãſfert dominiũ ipſo
iure ex reſolutione tituli, tamen ſi tale pactũ fiat procuratori
re ſoluto poſtea cõtractu nõ acq̃riẗ ipſo iure poſſ. vel domi
niũ per procuratorẽ ipſi domino eo q2 illa eſt q̃dã acq̃ſitio ci
uilis ſeu procedẽs ex actu ciuili, ⁊ nõ naturali ẽ ideo dicẽdũ
in ꝓpoſito. Sed huic fundamento reſpõdet ipſemet Joan. de
imo. ſibi cõtrari⁹. in d. l. j. §. per ꝓcuratorẽ. ff. ti. j. ꝙ d. l. ea ci
uiliter. loquitur in iure in quo acquiſitio fit ſolũ p actũ ciuilẽ
puta p ſtipulationẽ vel aliũ ſimilẽ ꝯctũ. Sed in caſu noſtro ac
q̃ſitio fit cõiter p actũ naturalẽ, ſcz p ꝯctũ puta emptionis ⁊
vẽditionis licet ꝯtingat ꝙ act⁹ ciuilis cõſtituti ſuppleat mate
392 riã actualis traditionis. † Unde primordinalis natura diſ
poſitioni venit attẽdenda. l. itẽ veniunt. §. cũ prediximꝰ. ff. de
peti. here. gl. no. in. l. certi cõdictio. in p̃n. ff. ſi cer. pe. Aliomõ
reſpõdet Are. in d. l. j. §. p ꝓcuratorẽ. in vlti. col. ꝙ traditio fi
cta per cõſtitutũ nõ eſt ſimpliciter ciuilis ſed ẽt naturalis q2
ſubrogaẗ loco naturalis traditionis. l. j. §. ſi iſti m̃. ff. ti. j. Sz
ſubrogatũ cẽſeẗ idẽ cũ eo in cuius locũ ſubrogaẗ. l. publius.
§. titia. ff. de cõdi. ⁊ de. l. ſi dona. §. j. ff. de do. iter vi. ⁊ vro. aut
poſt fratres. C. de leg. he. facit vltra cũ ꝙ no. Bar. ⁊ alij i l. po
393 ſtulãtẽ p illũ tex. ff. ad treb. Ubi tenent † ꝙ ſtatutũ loquens
in caſu vero ꝓcedat etiã in caſu ficto ⁊ ſubrogato loco caſ⁹ ve
ri qđ etiã tz. d. Ab. in c. fi. in j. co. de arbitris. Tertio pro iſta
394 opi. Gul. adde Bene facere † q2 cõſtitutũ, ⁊ ſic per actũ fictũ
nõ trãſfert vera poſſeſſio ſed ficta ſm Bal. in l. vnica. C. de ſuf
fragio. ⁊ Bar. met. vr̃ tenere ⁊ eſſe ſibi ꝯri⁹ in l. titia. in princi.
ff. de ver. obl. in vlti. co. in ver. ſed qđ ſi do fundũ meũ parris
Tñ re vera Bar. ibi loquiẗ in caſu in quo. l. requirit corpora
lẽ ⁊ verã trãditionẽ, vt eſt in caſu. l. fi. C. de ſpõſa. tũc non ſuf
cit ꝯſtitutũ p cãm fictã, vt dixi, ſed vbi ñ req̃rereẗ corporalis
⁊ ſic actualis traditio tũc cõſtitutũ bene trãſfert verã poſſeſ
ſionẽ, vt ſtatim dicã. Ego alias legẽdo dictã. l. ab emptione. ff.
de pac. adijciebã ꝓ hac parte aliud fundamentũ. Nã cõſtitu
tũ eſt act⁹ fict⁹, vt dixi, ſed per actũ fictũ nõ põt vere acquiri
aliqđ ius nec aliqua vera poſſeſſio ita videẗ eẽ doctrina Bar.
in l. ẽptor. ff. de aqua plu arce. ⁊ in l. poſt ꝯctum. in iij. col. ff.
de dona. ⁊ in. l. j. vbi etiã Bal. C. pl⁹ val. qđ agi. Bald. in. l. ſi
ex pretio. C. ſi cer. pet. Ang. ⁊ d. Alex. in l. ſi donatione. C. de
col. Sz dicas ꝙ illa doctri. Bar. ⁊ doc. in locis preallegatis
locanẗ in contractu ficto, ⁊ ſimulato, ⁊ ſic alias reprobato p
quẽ verũ eſt eſt qđ nõ trãſfert poſſeſſio, nec aliqđ ius. Sed nos
loquimur qñ ꝯct⁹ vere ⁊ realiter fuit celebrat⁹ a procurato
re, ⁊ in illo ꝯctu fuit oppoſitũ cõſtitutũ qđ eſt a iure approba
tũ. l. qđ meo. in p̃n. ff. ti. j. ⁊. l. quiſquis. C. de don. tũc p tale cõ
ſtitutũ trãſfert vera poſſeſſio licet cauſeẗ a ficta traditione.
395 ¶ Contrariã opinionẽ ꝯ Gul, † qđ per cõſtitutũ, ⁊ ſic per ac
tũ fictũ acquiraẗ dño vera poſſeſſio, ⁊ verũ dominium tz late
Bar. in iſta vlt. q. ⁊ latius ꝙ alibi idẽ tenet Bar. in. d. l. ẽptio
396 ne. ad fi. ⁊ bene ſequiẗ Bal. Ang. ⁊ Rap. fulgo. † Jdem tenet
Bal. in. l. vnica. §, ne aũt. in iiij. col. C. de cadu. tol. ⁊ i c. item i
ueſtitura de notis feud. ⁊. l. j. C. qñ lic. ab emptio. diſce. vbi tz
qđ iſta opi. Bar. eſt ipſa veritas. Jdẽ tenet Jo. de Jm. ibi ꝯ
trari⁹ in d. l. j. §. per ꝓcuratorẽ. ff. tit. j. ⁊ ibi Lud. ro. do. Alex.
⁊ Are. Jdẽ tz Ang. de Are. in. §. actionũ. in. vij. col. inſtit. de
actio. Jo. an in addi. Spe. in titu. de confeſ: §. nunc vidẽdũ in
ver. quid ſi cõfiteor. d. Ant. de but. i. c. receſſerit. in iij. col. de
reſti. ſpo. Et iſta ẽ magis cõis opi. ⁊ ſic tenẽda. Jmo fortius te
net Py. in cõſi. xv. incip. qđ talis eſt ꝙ etiã per conſtitutum.
Et ſic p fictã traditionẽ factã nego. geſt. acquiriẗ nobis domi
niũ ⁊ poſſeſſio ſecuta ratihabitione, que mandato equiparatur l.
fi. C. ad mace. ⁊ i c. ratihabitionẽ. de reg. iu. in vj. Pro iſta opi
Bar. addunt optimũ tex. ⁊ meliorẽ de iure i l. certe. §. j. i ver
bo ꝓprie habere. dicit ⁊ ibi etiã no. Bar. ff. de p̃cario. ẽ ibi
eſt tex. ineuitabilis qđ p cõſtitutũ vel precariũ ⁊ ſic p actũ fi
ctũ factũ ꝓcuratori acq̃riẗ dño vera ⁊ ꝓpria poſſeſſio. Ad
illũ tex. rñdet Jo. de imo. hic in vlt. co. ꝙ ibi interuenit act⁹
naturalis ex quo q2 ꝓcurator rogauit vt ſibi talis res ꝓcura
curatorio noĩe de ſi p̃cario cõcedereẗ ⁊ ita etiã facta fuit cõce
ſſio actualiter. nimirũ ſi tũc queriẗ dño vere, ſed hic nõ inter
uenit actus natalis. ſed iſta ſolutio nõ eſt tẽenda q2 diminutiue
reſtringi

reſtringit iſtā.q.q͛ð hic nõ poterit vēditor cõſtituere ſe p̄cario
nomine poſſidere ſicut ⁊ ibi.ad idē facit tex.in.l quarundā.ſ.
tit.j.dū dicit qꝛ nihil intereſt vbi tm̄ operat̃ ficta traditio fa-
cta p̄curatori quātū ſi eſſet facta mihi.Et illum tex.ad hoc ibi
pōderat Rapha.cu.ꝓ iſta opi Bar.ꝯ Guil.ð cu.ad idē Bal.
in.d.l.i.C.quā.lic.ab emp.diſce.alle.no.text.i.c.accedēs ð p̄b.
vbi p̄ inueſtiturā factā p̄curatori acquirat dño ius in bñficio
⁊ tñ inueſtitura nõ eſt vera traditio ſed ficta,⁊ habet̃ loco tradi
tionis:ſm gl.⁊ doc.in.c.ij.de conſue.Tamen ad illū tex.reſpō
dent Mod.ſenē.in.d.l.j.§.p̄ p̄curatorē.ꝙ nõ eſt mirū ſi ibi ac
quiritur ius i beneficio per talē actū procuratorijs:quia acq-
ritur etiā pactū magis fictū,cū acquirat̃ abſenti nullo medio
interueniēte.c.ſi tibi abſenti.ð p̄b.in.vj.Sed tu dic ꝙ ille tex.
in.d.c.accedēs.bene facit ꝓ iſta opi.ꝙ cuilibet abſenti acq͛rat̃
ius in bñficio nullo medio interueniēte.tamen hoc ius ꝙ ac-
quiritur non eſt plenū nec ex hoc beneficiū poteſt dici ſuū.d.c.
ſi tibi abſenti:ſed qñ ſit inueſtitura p̄curatori ī bñficio tū dño
queritur plus iuris p̄ eū ita qð beneficium poteſt dici ſuū.
¶ Pro eadē opi.Are.i.d.l.j.§.p̄curatorē.adducit ſubtilē rō-
nem.Nā iſta duplex fictio que concurrit in caſu precedētis.q.
cauſatur reſpectu diuerſarū partium.vna fictio oritur ex p̄te
recipientis:qꝛ procurator recipiēs ficte repreſentat dominū.
l.oſſa.in.fi.ſ.ð relig.⁊ ſump.fu.Altera oritur ex p̄te pſone tra
397 dētis qñ ꝯſtituit ſe poſſidere noīe alterius:†ſed due fictiones
bene poſſūt ꝯcurrere,qñ oriantur ex diuerſis fontib⁹.l.ſingu
laris.ſ.ſi cer.pe.⁊ dicā ſtatī in ſeq.q.⁊ hoc modo ceſſabit p̄mū
fundamētū Guil.de cu.qð eſt in materia fictionum que ſimul
cõcurrere non poſſunt ſm eum.¶ Sed ad iſtud fundamētum
licet ſubtile potes reſpōdere ꝙ nõ cõcludit in propoſito:quia
fictiões dicūtur oriri ex diuerſis fontibus ita ꝙ earū cõcurſus
admittat̃,qñ tēdunt ad cõmodū diuerſarū pſonarū Ita pro-
pe loquitur tex.in.d.l.ſingularis.vbi pecunia fingit̃ data mihi
fauore tui debitoris vt ſit a me liberat⁹.Deīde fingitur a me ad te
p̄fecta ⁊ hoc fauore mei creditoris vt habeā te ex mutuo obli-
gatū.⁊ ita etiā ðclarat illū tex.Bar.hic in pe.co.Sed in.q.p̄ſē
ti ille due fictiones tēdunt ſolū ad commodū dñi cui acquiri-
tur dominiū ⁊ poſſeſſio mediāte ficta traditione p̄curatori fa-
cta.Niſi diceres ꝙ etiā vēditor liberatur per iſtū actum fictū
cõſtituti ab obligatione tradēdi rē venditā,iuxta gl.no.in.d.l.
ab ēptiōe.vbi Bar.⁊ doc.⁊ hoc modo diceretur fingi reſpectu
diuerſarū perſonarum.⁊ ſic teneas opi.Barto.que eſt magis
398 cõis.¶ †Aduerte tñ ꝙ licet procurator per actū fictū puta
per conſtitutū poſſit acquirere dño veram poſſeſſionē ⁊ verū
dñium vt dixi:tamē econtra procurator per actum fictum non
poſſet trāſferre dñium neqꝫ poſſeſſionē in aliū ſi ipſe p̄curator
vēderet alteri,⁊ cõſtitueret ſe nomine eius poſſidere:Quia cū
ipſe p̄curator nullo modo poſſideat,etiā nõ pōt ſe ꝯſtituere al
terius nomine poſſidere ad finē trāſferendi in eū poſſeſſionem
l.quāuis.la.j.§.j.ſ.ti.j.Niſi hoc faciat ex ſpeciali mādato dñi
quo caſu ipſe mādās vr̃ facere.ita tenet Bart.Imo.⁊ Mod.
in.l.j.in pri.ſ.ti.j.in pe.co..in ver.quero pone ꝙ tutor ⁊c.vbi
plene dixi ð hoc:⁊ ſic contrariorū nõ eſt eadē iuris diſciplina
quādo ſubeſt diuerſa ratio,vt dixi in rub.ſ.ð acq͛r.poſ.i.l.iter
399 ſtipulantē.§.ſacrā.j̄.de verb.ob.¶ †Circa principalem.q.an
plures fictiões poſſint circa idē ꝯcurrere,Bar.hic pleni⁹ po
nit quā alibi ſcriptū habeamus Ex dictis Bar.fac regulā ⁊
duas fal.⁊ totū clare habebis.Regula eſt,regulari᷑ due fictio
nes nõ poſſunt circa idē concurrere qñ ſunt eq̄ principales ⁊
ex eodē fonte equitatis procedūt:qꝛ eſſent due inconuenientie
400 iuri cõi ꝯrie ſm Bal.in.l.ij.in fi.C.de fru.⁊ lit.expē.†Sicut
nec duo ſpecialia circa idē poſſunt cõcurrere.l.j.in fi.cū.gl.ff.
de do.p̄.gl.in.l.cū poſt.§.gener.ſ.de iur.do.⁊ gl.in cle.j.in ꝟſ.
ſane ſuper ꝟbis aſſertionibus.de foro cõpe.facit bene text.in l.
ſi quis rē.§.fi.⁊ ibi Bar.j̄.de pollicita.iūcta.l.fi.C.ð ſacroſan.ec
cle.nā ꝙ ex nuda ⁊ ſimplici pollicitatione quis obliget̃ reipubli
ce eſt vnū ſpeciale toto tit.j̄.de pollici.Itē ꝙ ex ſolo contractu
trāſeat dñiū in rempublicam ſine aliqua traditione.d.l.fin.C.
de ſacroſan.eccl.iſtud eſt aliud ſpeciale.certe ſi ſimul ꝯcurrūt
non tollerātur.Unde ex pollicitatione nõ trāſfertur dominiū
in rē publicā niſi ſecuta traditione vel ſeparatione bonorum
d.l.ſi quis rē.§.fi.¶ Secūdo ad iſtam regulam fictionum.ꝙ
nõ poſſunt cõcurrere,bñ facit tex.in.l.ſi vero nõ remunerādi.
§.j.ſ.māda.allegatus p̄ Gul.ð cu.inducēdo prout induxi.ſ.in
articulo p̄cedenti nec eſt bona ſolu.ad illum text.quam tradit
Bal.hic in vl.col.qꝛ eā apte reprobaui.ſ.in articulo p̄cedēti.
¶ Tertio ad Bal.i.l.j.in fi.C.qñ licc.ab ēpt.diſ.vbi dicit qð
401 †reſcripta ⁊ priuilegia principū non valēt ſi continerēt duo
ſpecialia.c.ij.ð fil.preſby.in.vj.⁊.c.nõ pōt.§.fi.de p̄bēd.eo.li.⁊
dicit ꝙ ſepe ad hoc allegat̃ in curia regū tex.in.d.l.j.in fi.C.ð
do.p̄mi.Et iſtud idem etiam ibi repetit formalit̃ Bal.circa
principium alibi dicit Bal.in.l.fi.in.ij.col.ſ.de cõſti.prin.ꝙ
beneficia p̄ncipiū ſit iterpretari debēt vt nõ cõtineāt duo ſpe
cialia:qꝛ licet vna diſpēſatio ſit fauorabilis:plures tamē ſunt
odioſe.l.ſi qñ.incip.C.de inoffi.teſt.Quarto ſm Bar.hic fa-
402 ciūt duo ſimilia,nā ſicut† vna petitio nõ pōt operari plures
compēſationes.l.qð Labeo.ſ.ð cõpenſa.ita vna equitas nõ
poteſt parere plures fictiões.Itē ſicut vn⁹ anim⁹ nõ pōt ope
rari retentionē duarū poſſeſſionū ſm gl.in.l.j in pric.ſ.ti.j.i
gl.q̄ incipit,id eſt corporaliter.vbi dixi.ita vna equitas no po
403 teſt operari duarū fictionū ꝯductionē.¶ Iſtā regulā† p̄mo
limita,niſi ſint plures fictiões,quarū vna venit in cõſequētiā
alteri⁹,⁊ tūc plures poſſunt cõcurrere.§.ſi ab hoſtib.inſtit.q̄b.
modis ius patrie po.ſol.cum duc.j̄.de capti.⁊.l.ſub cõditiōe
vbi etiā Bar.j̄.de ſol.⁊ ita p̄cedit gl.i.l.ſi ſeru⁹ cõis Meuij,
alias meus.in p̄nc.i ver.ſtipulatio.ad fi.j̄.de ſtip.ſeruo.adde
Bal.in.l.j.in fi.C.qñ lic ab ēpt.diſce.⁊ in.l.j.C.ð dotis p̄mi.
⁊ in.l.j.in pe.col.C.de pact.⁊ in.l.ij.ad fi.C.de fru.⁊ lit.ex pē.
Gemi.in.c.nõ oēs.ij.q.vij.Secūdo adde ꝓ iſta limitatiōe tex.
in.l.ſi quis poſthumos.§.ſi i ꝟſi.diuerſū.ſ.de li.⁊ poſth.Et ibi
Are.in vlt.col.ad hoc no.vbi q͛s fili⁹ q mori᷑ apud hoſtes fin
git̃ deceſſiſſe viuo teſtatore,⁊ ꝯſequēt̃ īducit̃ aliā fictio i perſo
na nepotis,vt nepos videat̃ retro fuiſſe i poteſtate aui:⁊ ſic p̄-
terit⁹ rūpat teſtamentū aui:Et ſic ibi ille due fictiones tollerā
404 tur qꝛ vna venit in cõſequētiā alteri⁹.Tertio adde† qð in fi
ctiōib⁹ ad finē ordinatis due fictiões ad finē cõiūgant̃ ad vnū
effectū ſm Bar.in.d.l.ſi ſeru⁹ cõis Meuij.in.§.ſeru⁹ capto.p̄
405 illū text.quē dicit ad hoc q̄tidie allegari.Quando aut† vna
fictio dicatur venire in conſequentiā ad aliam ponit Aret.i.l.
ſi cõſtante.in prin.in xiij.col.ff.ſol.matr.q̄ nõ eſt impreſſa vbi
dicit ꝙ nunquam vidit hoc declaratum ab aliquo ⁊ putat qð
tūc ſecūda fictio dicatur venire in ꝯſequētiā ad p̄mā quando
prima poſſit eſſe ſine iſta vel ex eo ordine itellect⁹,vt.l.ſi aliq͛s
rem.ſ.de acquir.poſſeſ vbi nõ poteſt cõſtitui fictus titulus ni
ſi per traditionē q̄ ordine intellectus ſequitur titulum vel q̄n
do ex natura rei vel ex diſpoſitiōe iuris vnum ſequitur aliud
d.§.ſi ab hoſtib⁹.d.l.cum duc.⁊.d.l.ſub cõditione.Et ita etiā
declarat Aret.in.d.l.ſi rem aliquē.in primis commentis q̄ fe
406 cit ſenis ſed nõ ſunt impreſſa.¶ †Scdo pricipaliter limita
qñ plures fictiones p̄cedūt ex diuerſis fōtibus,⁊ circa diuer
ſa,tū poſſunt ꝯcurrere.l.ſingulari.ſ.ſi cer.pe vbi p̄ fictionē vi
det̃ pecunia mihi data ⁊ hoc fauore tui debitoris vt ſis a me
liberat⁹,⁊ a me ad te p̄fecta,⁊ hoc fauore mei creditoris,vt ha
beā te ex mutuo in tātū obligatum.Ad idē facit in ſimili tex.
in.l.q̄ties.ſ.de preſcript.verbis.iūcta l.ij.C.de pact.int̃ ēpt.⁊
407 vē.Nā actio preſcriptis verbis:qꝛ eſt ſubſidiaria nõ poteſt
cõcurrere cū aliqua q̄ ex eodē fōte p̄cedat.d.le.quoties.ſecus
408 ſi ex diuerſis fontib⁹.d.l.ij.vbi actio ex venditio ori᷑ ex cõ
tractu nominato ſed actio preſcrip.ver.oritur ex quodā ꝯtra
ctu innominato q reſultat habita relatione pacti ad cõtractū.
Adde ꝙ eādem limitationē tradit Bar.in.l.gerit in vlti.col.
ſ.de acq͛re.hered.⁊ in.l.ex facto.in.ij.char.ſ.de vul.⁊ pu.⁊ i
l.ſub cõditiōe.i.j.col.ad fi.j̄.de ſol.⁊ in.l.fin.i.ij.oppo.C.ex q̄b.
cau.ma.Bal.in.l.cõuēticulā.in.iiij.col.ad fi.C.de Epiſcop.⁊
cle.d.Car.ꝯ lo.in cle.ꝙ circa in.ix.q.de electio.⁊ in cle.⁊.ij.in
viij.q.vt lite pē.Et ita cum laude Dei ſit impoſitus finis repe
titionis huius ſubtiliſſime legis.⁊ ei⁹ profundiſſime materie.
Finita fuit hec repetitio die.xv.Nouembris.M.cccccviij.

¶ De re iudicata. Rubrica.

¶ Utilitas huius ti.per ſe p̄ꝫ:ideo ꝯmēdatione nõ eget,vt i
ſimili dicit te.in.l.j.ff.de reſti.in iure.Nā vt hic exordit̃ Alex.
iſte titul⁹ eſt ſolenis,⁊ hꝫ amplā materiā,plenā auro ⁊ honore,
que quotidie in palatijs ⁊ curijs agitat̃.Illum anno preſenti
pro cõmuni vtilitate acurate,vtili ſtylo comentādū aſſumpſi.

1 ¶ Iudicis ſententia quos effectus habeat.
2 Omnis vxor ⁊ omne preceptum iudicis ad cauſam dicitur in
terlocutoria ſententia ſiue faciat per ſe ſiue per nuncium,⁊ an
ſit vera interlocutoria vel ficta.
3 Sententia interlocutoria quid ſit ⁊ quid diffinitiua.
4 Statutū ꝙ ab iterlocutoria nõ poſſit appellari de qua itelligat̃.
5 Inter grauamen a iudice illatū ⁊ interlocutoriā eſt differētia.
6 Quid ſit ſententia ⁊ que veniat eius appellatione tam in ſta-
tutis quam in contractibus.
7 Statutum ꝙ in criminialibus non ſit licita appellat.vel reſtit.
in integrum intelligitur quo ad cauſam principalem ⁊ diffini
tiuam non quo ad interlo.
8 Statutum ꝙ ſententie fieri debeant cum conſilio ſapientis in
telligitur de diffinitiuis non interlo.
9 Statutum ꝙ a ſentētia p̄tātis nõ poteſt appellari,intelligit̃ ꝙ